

DE VERWERKING VERANTWOORD

Uitvoering aanbevelingen
Commissie HOI's en
inspectieonderzoek

Door: Werkgroep "Uitvoering
aanbevelingen Commissie HOI's en
inspectieonderzoek"

ondersteuning door:
M.L.P. Gerrekens
H.P.A. Spierings
De Roever Milieuadvisering
Postbus 64
5480 AB SCHIJNDEL

Datum: Februari 2002

INHOUDSOPGAVE

<u>1. SAMENVATTING</u>	5
<u>2. INLEIDING</u>	9
2.1 AANLEIDING VOOR HET ONDERZOEK	9
2.1.1 Aanbevelingen van de Commissie havenontvangstinstallaties	9
2.1.2 Aanbevelingen van de Inspectie Milieuhygiëne	9
2.2 UITVOERING AANBEVELINGEN MET BETREKKING TOT VERGUNNINGVERLENING.....	10
2.2.1 Taakstelling	10
2.2.2 Structuur van de werkgroep	11
<u>3. REIKWIJDTE EN IMPLEMENTATIE</u>	13
<u>4. DE VERWIDDERINGSSTRUCTUUR EN DE VERWERKENDE HOI'S</u>	15
4.1 INLEIDING.....	15
4.2 BE-/VERWERKING VAN AFVAL DOOR DE VERWERKENDE HOI.....	15
4.3 HUIDIGE REGELGEVING EN VERGUNNINGENBELEID VOOR AFVALSTOFFEN	16
4.3.1 Be-/verwerken en lozen van afvalstoffen.....	16
4.3.2 Inzamelen van gevaarlijke afvalstoffen.....	16
4.3.3 Verwijderingsstructuur voor scheepsafvalstoffen	17
<u>5. UITGANGSPUNTEN VOOR HET MENGEN VAN AFVALSTOFFEN</u>	19
5.1 INLEIDING.....	19
5.2 DE AANBEVELING “MENGEN BINNEN DUIDELIJKE EN CONTROLEERBARE GRENZEN”	19
5.3 WETTELIJK KADER EN EUROPEES RECHT	20
5.4 HET UITGANGSPUNT “MENGEN MAG NIET, TENZIJ”.....	21
5.5 UITWERKING VAN DE NEGATIEVE LIJSTEN DOOR DE WERKGROEP	22
5.5.1 Inleiding en afbakening.....	22
5.5.2 Lijst van afvalstoffen die niet gemengd mogen worden in verband met risico's voor veiligheid en gezondheid (lijst A).....	26
5.5.3 Lijst van afvalstoffen die niet gemengd mogen worden in verband met specifieke mogelijkheden voor be-/verwerking of verwijdering (lijst B)	27
5.5.4 Lijst van (“zwarte lijst”-)stoffen die niet mogen worden gemengd voor nuttige toepassing door middel van thermische processen met als hoofdgebruik brandstof of nuttige toepassing van de asrest (lijst C).....	30
5.5.5 Lijst van afvalstoffen die niet gemengd mogen worden ten behoeve van verwijdering door verbranding (lijst D)	35
5.5.6 Lijst van (afval)stoffen die niet gemengd mogen worden om geloofd te worden (lijst E)	36
5.6 UITGANGSPUNTEN VOOR HET MENGEN TEN BEHOEVE VAN ANDERE VORMEN VAN NUTTIGE TOEPASSING ANDERS DAN IN THERMISCHE PROCESSEN.....	37
5.7 AANPASSINGEN TEN OPZICHTE VAN DE LIJSTEN VAN DE COMMISSIE HOI'S.....	38
<u>6. UITGANGSPUNTEN VOOR HET ACCEPTATIE- EN VERWERKINGSBELEID</u>	39
6.1 OPLOSSINGSRICHTING VAN DE COMMISSIE HOI'S, “VERHOOGDE DOORZICHTIGHEID VAN INZAMELING EN VERWERKING”.....	39
6.2 UITWERKING VAN DE OPLOSSINGSRICHTING DOOR DE WERKGROEP	39
6.3 DE UITGANGSPUNTEN VAN HET ACCEPTATIE- EN VERWERKINGSBELEID	39
6.3.1 De algemene uitgangspunten	39
6.3.2 Het moment van feitelijke acceptatie in relatie tot het acceptatieonderzoek	40
6.4 HET ACCEPTATIEBELEID	41
6.4.1 Afvalstoffen	41
6.4.1.1 Afvalstoffenregister	41
6.4.1.2 Risico-indeling van de afvalstoffen	41
6.4.1.3 Het onderscheid tussen de olie-, water- en sedimentfase.....	42
6.4.1.4 Positieve stoffenlijstenaanpak voor de waterfase.....	43
6.4.2 Het acceptatieonderzoek	45
6.4.2.1 De vooracceptatiefase.....	47

6.4.2.2 De acceptatiefase.....	48
6.4.2.2.1 Het acceptatieonderzoek voor afval dat uitsluitend visueel controleerbaar is	49
6.4.2.2.2 Het acceptatieonderzoek voor kleine partijen afval.....	49
6.4.2.2.3 Het acceptatieonderzoek op basis van de positieve stoffenlijsten	50
6.4.2.2.4 Het acceptatieonderzoek bij (overige) eerste aanleveringen en eenmalige afgiftes	51
6.4.2.2.5 Het acceptatieonderzoek bij een vervolgafgifte.....	54
6.4.2.2.6 Het acceptatieonderzoek bij de inzameling van gevaarlijke afvalstoffen.....	55
6.5 HET BE-/VERWERKINGSBELEID	58
6.5.1 Inleiding.....	58
6.5.2 Meetpunten en verwerkingscriteria voor de waterfractie.....	59
6.5.3 Vervolgbestemming afvalstoffen.....	59
6.6 MONSTERNAME EN ANALYSE.....	60
6.6.1 Het nemen van monsters.....	60
6.6.2 Het uitvoeren van analyses	60
6.6.3 Het gebruik van sneltesten.....	60
6.7 HET A&V-BELEID VOOR OWS-MENGSELS.....	61
7. UITGANGSPUNTEN ADMINISTRatieve ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE.....	63
7.1 ADMINISTRatieve ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE	63
7.2 ADMINISTRatieve ORGANISATIE	63
7.2.1 Algemeen.....	63
7.2.2 Informatievoorziening.....	64
Administraties	64
Het afvalstromenregister	66
7.2.3 Risicoanalyse en toleranties	66
7.2.4 Functiescheiding.....	67
7.2.5 Verbanden tussen administraties.....	67
7.2.5.1 Operationele administratie (stoffen- en procesadministratie).....	67
7.2.5.2 Financiële administratie.....	68
7.2.5.3 Stroombalans.....	70
7.2.5.4 Interne controle.....	71
7.3 MINIMALE EISEN VOOR DE AO/IC.....	71
7.3.1 Opstellen AO/IC.....	71
7.3.2 Randvoorwaarden voor de AO/IC	73
8. LOZING.....	74
8.1 DE SYSTEMATIEK VAN DE LOZINGSVERGUNNING.....	74
8.2 KEUZE TE LIMITEREN PARAMETERS BIJ DIRECTE EN INDIRECTE LOZINGEN	75
8.3 AFSTEMMING TUSSEN DE WVO EN WM	78
9. VERGUNNING EN VERGUNNINGVOORSCHRIFTEN.....	79
9.1 DE DIVERSE PROCEDURES IN DE WM-VERGUNNING.....	79
9.1.1 De diverse procedures in de vergunningaanvraag	79
9.1.2 De diverse procedures in de vergunningvoorschriften.....	80
9.1.3 Wijziging van de diverse procedures.....	81
9.2 ALGEMENE DOELMATIGHEIDSVoORSCHRIFTEN WM-VERGUNNING.....	82
9.3 WM- EN WVO-VERGUNNINGVoORSCHRIFTEN VOOR DE ACCEPTATIE EN ADMINISTRATIE	91
9.4 ALGEMEEN GELDENDE VoORSCHRIFTEN	92
10. TOEZICHT	93
10.1 FILOSOFIE.....	93
10.2 UITWERKING FILOSOFIE	94
10.2.1 Inleiding	94
10.2.2 Risicoprofiel.....	95
10.2.3 Controlemaatregelen.....	95
11. CONSEQUENTIES VOOR BEDRIJVEN.....	98

12. AANBEVELINGEN 101

13. LITERATUUR 104

Bijlage I Leden van de werkgroep HOI's	1
Bijlage II Leden van de taakgroepen	2
Bijlage III Definities en afkortingen	4
Bijlage IV Be-/verwerkingsroutes voor ows-mengsels bij de verwerkende HOI	10
Bijlage V Verwijderingsroutes en acceptatieparameters voor ows-mengsels bij de verwerkende HOI.	11
Bijlage VI Randvoorwaarden voor de monstername- en analyseprocedure	18
Bijlage VII Analysemethoden	19
Bijlage VIII Richtlijn basis acceptatie- en verwerkingsbeleid	21
Bijlage IX Richtlijn opstellen administratieve organisatie en interne controle	36
Bijlage X Verhouding Wvo en Wm	40
Bijlage XI Risicomodel ten behoeve van toezicht	45

1. SAMENVATTING

Inleiding

Op 6 april 1998 is het rapport van de Commissie Havenontvangstinstallaties (HOI's): "HOI's: zaken doen en laten!" verschenen. Deze Commissie is door de ministers van V&W, VROM en Justitie ingesteld teneinde aanbevelingen te doen die een herhaling van de TCR-affaire in de toekomst moet voorkomen. Gelijktijdig is door de Inspectie Milieuhygiëne in samenwerking met Rijkswaterstaat, provincies en VROM onderzoek gedaan naar de vergunningverlening en handhaving bij verwerkers van gevaarlijk afval, wat resulteerde in het rapport "Gevaarlijk afval verwerkende bedrijven onder de aandacht". Naar aanleiding van de bevindingen in beide rapporten is bij brief d.d. 26 mei 1998 van de Ministers van V&W, VROM en Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer medegedeeld dat de aanbevelingen van de Commissie HOI's en Inspectie Milieuhygiëne worden overgenomen. Daarbij is aangegeven dat een project wordt opgestart voor nadere uitwerking van de aanbevelingen met het oog op het bereiken van een adequate en transparante wijze van inzameling en be-/verwerking van (gevaarlijke) afvalstoffen. Het voorliggende rapport heeft betrekking op de uitwerking van de aanbevelingen van de Commissie HOI's (voor zover deze gerelateerd zijn aan het mengen van afvalstoffen) en het inspectieonderzoek door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van IPO/provincies en de ministeries van V&W en VROM.

Uitgangspunten

Bij de uitwerking van de aanbevelingen van de Commissie HOI's en de Inspectie Milieuhygiëne zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Mengingen is uitsluitend toegestaan binnen duidelijke en controleerbare grenzen waarbij een doelmatige be-/verwerking met een zo gering mogelijke belasting van het milieu voorop staat.
- De vergunningen op grond van de Wm en de Wvo moeten concrete criteria en richtlijnen bevatten met betrekking tot acceptatie, verwerking en administratie.
- Inhoudelijke en procedurele afstemming tussen de Wm- en de Wvo-vergunning moet adequaat geregeld worden.
- Toezicht en handhaving dienen gericht te zijn op minimalisering van risico's en versterking van samenwerking tussen het Wm- en Wvo-bevoegde gezag.

Mengen van afvalstoffen

Tijdens de TCR-affaire is gebleken dat de destijds verleende vergunningen geen basis gaven om strafrechtelijk op te treden tegen ongewenst mengen. In de praktijk betekende dit dat afvalstoffen bij de be-/verwerkers werden gemengd ten behoeve van verdere verwerking, zonder dat hiervoor voorschriften en beperkingen in de vergunning waren opgenomen en zonder dat hiertegen effectief kon worden opgetreden. Daarom werd het noodzakelijk geacht voor het mengen van afvalstoffen een beleidskader te formuleren en de uitgangspunten met betrekking tot het mengen te verduidelijken.

De werkgroep heeft in de eerste plaats uitwerking gegeven aan de door de Commissie HOI's geformuleerde filosofie ten aanzien van het mengen van afvalstoffen. De Commissie HOI's ging daarbij uit van de benadering "*mengen mag, tenzij*" waarbij het tenzij is ingevuld door te stellen dat de te mengen afvalstoffen geen stoffen mogen bevatten van negatieve lijsten. Door de Commissie HOI's is daarbij voorgesteld schotten aan te brengen tussen de verschillende afvalstromen die bepaald worden door het milieuhygiënisch eindresultaat en waarbinnen mengen is toegestaan. Daarbij wordt voor elke afvalstof afzonderlijk uitgegaan van een drietal strategische beslissingen namelijk:

1. Wat direct nuttig kan worden toegepast, wordt niet gemengd.
2. Wat niet direct nuttig kan worden toegepast mag daarvoor door menging wel geschikt worden gemaakt.
3. Wat niet geschikt is voor nuttige toepassing, wordt definitief verwijderd.

Door de commissie HOF's is reeds geconstateerd dat een milieuverlies moet worden geïncasseerd dat inherent is aan de voorstellen. Het feit dat mengen binnen de grenzen van de negatieve lijsten wordt toegestaan, kan leiden tot normopvulling waarbij sprake is van een zeker milieuverlies. Anderzijds kan een verschuiving plaatsvinden van definitieve verwijdering naar nuttige toepassing, wat aan te merken is als milieuwinst. Bij het opstellen van de negatieve lijsten is er naar gestreefd het milieuverlies tot een minimum te beperken.

Bij brief van 9 april 2001 hebben de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de Minister van VROM de mening gevraagd over het conceptrapport van de werkgroep en de daarin opgenomen voorstellen. Naar aanleiding daarvan is een aantal reacties ontvangen en zijn voorstellen en reacties voorts betrokken bij het opstellen van het hoofdstuk Mengen van het Landelijk Afvalbeheersplan .

Dit heeft er toe geleid dat het uitgangspunt “ *mengen mag, tenzij*” is veranderd in “ *mengen mag niet, tenzij dat expliciet is vastgelegd in de Wm-vergunning*” .

Met deze wijziging wordt tevens voldaan aan EG-Richtlijn 91/689 betreffende gevaarlijke afvalstoffen. Daarin is vastgelegd dat gevaarlijke afvalstoffen van elkaar gescheiden moeten worden gehouden. Mengen kan volgens artikel 2 van de richtlijn alleen worden toegestaan indien dat niet leidt tot risico's voor mens en milieu en indien de veiligheid bij verwijdering of nuttige toepassing daarmee is gediend. Artikel 2, derde lid van deze Richtlijn stelt dat een dergelijke verrichting slechts mag plaatsvinden indien daarvoor vergunning is verleend.

In het rapport is uitgewerkt op welke wijze de activiteit mengen in de Wm-vergunning geregeld wordt. De condities voor het mengen komen voort uit onderstaande algemene uitgangspunten met als doel:

1. Te voorkomen dat het mengen van afvalstoffen leidt tot gevaar voor de gezondheid van de mens en nadelige gevolgen voor het milieu (EU 75/442, art.4).
2. Te voorkomen dat het mengen er toe leidt dat een van de te mengen afvalstoffen laagwaardiger wordt verwerkt dan de minimumstandaard voor die afvalstroom.
3. Te voorkomen dat het mengen van afvalstoffen leidt tot belasting van het milieu door diffuse verspreiding van milieugevaarlijke stoffen.

Om invulling te geven aan deze uitgangspunten zijn zogenaamde negatieve lijsten opgesteld waarmee bepaald wordt welke afvalstoffen *niet* gemengd mogen worden ten behoeve van een vijftal verwerkingsroutes.

- In **lijst A** zijn de afvalstoffen opgenomen die niet gemengd mogen worden in verband met risico's voor veiligheid in de totale verwijderingsketen. Deze afvalstoffen moeten altijd gescheiden worden gehouden.
- In **lijst B** zijn de afvalstoffen opgenomen waarvoor een specifieke wijze van be-/verwerking of verwijdering van toepassing is. Het betreft met name afvalstoffen waarvoor een minimumstandaard van be-/verwerking is geformuleerd of waarvoor direct hergebruik op een hoogwaardige wijze mogelijk is. Tevens is in lijst B een verbod opgenomen voor het mengen met laagcalorische afvalstoffen waarvoor capaciteitsregulering noodzakelijk is. Het betreft hier gemengd huishoudelijk en bedrijfsafval, kantoor-, winkel en dienstenafval en gemengde fracties na sortering.
- **Lijst C** bevat “zwarte lijst” of vergelijkbare stoffen die niet gemengd mogen worden in thermische processen met als hoofdgebruik brandstof en/of nuttige toepassing van de asrest in verband met gevaar voor de gezondheid van de mens en nadelige gevolgen voor het milieu.
- **Lijst D** is beperkt tot afvalstoffen die niet verbrand mogen worden ten behoeve van definitieve verwijdering. Het betreft vooral afvalstromen waarbij verbranding niet leidt tot een wezenlijke volumereductie.

- **Lijst E** bevat “zwarte lijst” of vergelijkbare stoffen die niet gemengd mogen worden ten behoeve van verwerking in een afvalwaterzuivering gericht op lozing. Lijst E is gebaseerd op het advies van de Commissie Integraal Waterbeheer zoals vastgelegd in het rapport “Verwerking waterfractie gevaarlijke en bedrijfsafvalstoffen” van april 2001.

De in dit rapport vastgestelde negatieve lijsten dienen als basis om in de Wm-vergunning vast te leggen wat gescheiden moet worden gehouden en wat gemengd mag worden.

De negatieve lijsten kunnen *niet* worden gebruikt voor de beoordeling van het mengen van afvalstoffen ten behoeve van andere be-/verwerkingsmethoden dan verwerking in thermische processen of waterzuivering. Gezien het sterk uiteenlopende karakter van de vele andere processen wordt hiervoor geen algemeen geldende uitwerking van de uitgangspunten gegeven. Verwezen wordt naar richtlijnen, besluiten, rapporten en nota's die op het beheer van specifieke afvalstoffen betrekking hebben. In paragraaf 5.6 van onderhavig rapport zijn met betrekking tot het niet toestaan van mengen uitgangspunten vastgelegd voor verontreinigde grond en bagger, bouwstoffen, meststoffen, voedingsstoffen en diervoeders.

Vergunningverlening op grond van Wm en Wvo

Om de risico's op niet verantwoorde be-/verwerking te minimaliseren is het van belang dat de Wm- en Wvo-vergunningen van de bedrijven goed op elkaar zijn afgestemd, eenduidige en controleerbare voorschriften bevatten en adequaat invulling geven aan de vereisten ten aanzien van acceptatie, verwerking en administratie. In het rapport is hier invulling aan gegeven door deze aspecten zo concreet mogelijk uit te werken.

Allereerst is het van belang dat afvalverwerkende bedrijven een adequaat acceptatie- en verwerkingsbeleid (A&V-beleid) en toereikende procedures met betrekking tot administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) in de vergunningaanvragen opnemen.

In het A&V-beleid heeft het bedrijf uitgewerkt welke afvalstoffen door het bedrijf gemengd worden en op welke wijze acceptatie en verwerking van die afvalstoffen plaatsvindt. Daarbij wordt uitgegaan van een indeling van afvalstoffen op basis van hoog, matig of laag risico bij acceptatie. Voor iedere risicocategorie zijn randvoorwaarden geformuleerd waaraan bij acceptatie dient te worden voldaan. Naast het A&V-beleid dient een bedrijf een AO/IC te hebben gebaseerd op een risicoanalyse van de handelingen die met afvalstoffen worden uitgevoerd, met behulp waarvan interne beheersingsmaatregelen worden geformuleerd teneinde de risico's te verminderen. Deze maatregelen worden verder uitgewerkt in het AO/IC.

In dit rapport zijn richtlijnen voor een adequate AO/IC en A&V-beleid opgenomen. Deze richtlijnen geven aan welke gegevens minimaal in een AO/IC en het A&V-beleid dienen te worden uitgewerkt en welke eisen hieraan worden gesteld. In de aanvraag voor Wm- en Wvo-vergunning moet informatie over het A&V-beleid en de AO/IC van het bedrijf zijn opgenomen conform de vereisten zoals beschreven in de richtlijnen. De aanvraag blijft buiten behandeling indien de procedures voor AO/IC en A&V-beleid niet aan deze richtlijnen voldoen. Deze richtlijnen zijn van toepassing voor alle inzamelaars en be-/verwerkers van gevaarlijk en niet gevaarlijk afval.

Vanwege de samenhang in de beoordeling van vergunningaanvragen in het kader van de Wvo en de Wm is een procedurele en inhoudelijke afstemming tussen de bevoegde gezagsorganen van groot belang en dient deze structureel te worden uitgevoerd. Om de coördinatie te optimaliseren is een aantal aanbevelingen voor de vergunningverlening en de handhaving geformuleerd in het rapport.

Ten aanzien van de voorschriften in de Wm- en Wvo-vergunning wordt het volgende geconcludeerd:

1. In de Wm-vergunning dient op basis van de negatieve lijsten eenduidig te worden vastgelegd welke afvalstromen wel en niet geaccepteerd mogen worden en welke afvalstromen gescheiden van elkaar moeten worden gehouden dan wel gemengd mogen worden ten behoeve van een doelmatige verwijdering.
2. In de Wvo-vergunning dienen eisen te worden gesteld aan de verwerking van waterige afvalstoffen die reeds geaccepteerd zijn. Nadruk ligt op het stellen van eisen aan de lozing.

3. Zowel de Wm- als de Wvo-vergunning bevatten dezelfde voorschriften met betrekking tot A&V-beleid en AO/IC.

In het rapport is een aantal modelvoorschriften opgenomen voor de Wm- en Wvo-vergunningen van bedrijven die afvalstoffen verwerken. De procedures voor acceptatie en administratie en de betreffende voorschriften in de Wm- en Wvo-vergunning zijn in dit rapport op elkaar afgestemd. De voorschriften zijn gericht op het garanderen van een doelmatige verwerking van afvalstoffen en het verbeteren van de handhaafbaarheid.

Reikwijdte en implementatie

De aanleiding voor dit rapport zijn de rapportages van de commissie HOI's en het Inspectierapport. De uitgangspunten gelden echter voor een bredere groep bedrijven. De aanbevelingen zijn van toepassing op alle bedrijven die zich bezighouden met de inzameling, opslag, be-/verwerking of verwijdering van gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen. De in dit rapport gehanteerde uitgangspunten zijn tevens van toepassing op andere inzamelaars en be-/verwerkers van (gevaarlijk) afval. Immers voorkomen moet worden dat activiteiten die bij verwerkende HOI's niet worden toegestaan, wel plaats kunnen vinden bij andere vergunninghouders. Om de in dit rapport geformuleerde richtlijnen voor het mengen, het A&V-beleid en de AO/IC landelijk uniform te hanteren bij alle afvalverwijderende inrichtingen, zijn deze richtlijnen in het Landelijk Afvalbeheersplan opgenomen. De verwerkende HOI's hebben in belangrijke mate reeds geanticipeerd op de vaststelling van de in dit rapport genoemde uitgangspunten. Na vaststelling van het LAP dienen ook andere bedrijven invulling te geven aan de uitgangspunten in dit rapport. Het is raadzaam om in vergunningprocedures nu al rekening te houden met de aanbevelingen die in dit rapport worden gedaan.

De aanbevelingen in onderhavig rapport zijn opgesteld op grond van het op dit moment geldende beleid en wetgeving. De reeds opgedane ervaringen met vergunningverlening en handhaving van deze bedrijven is bij het opstellen betrokken. Een periodieke actualisatie dan wel aanvulling van de negatieve lijsten en eventueel de opgestelde randvoorwaarden met betrekking tot A&V-beleid en AO/IC wordt in verband met te verwachten voortschrijdend inzicht en ontwikkelingen in beleid en regelgeving noodzakelijk geacht.

2. INLEIDING

2.1 Aanleiding voor het onderzoek

2.1.1 Aanbevelingen van de Commissie Havenontvangstinstallaties

Op 6 april 1998 is het rapport van de Commissie Havenontvangstinstallaties: “HOI’s: zaken doen en laten!” verschenen. Deze Commissie is door de Ministers van V&W, VROM en Justitie ingesteld teneinde aanbevelingen te doen die een herhaling van de TCR-affaire in de toekomst moeten voorkomen. De Commissie, onder voorzitterschap van de heer Hoogland, heeft in het rapport haar visie geschetst op de gewenste situatie in de toekomst en een aantal oplossingsrichtingen uitgewerkt, namelijk:

- het mengen binnen duidelijke en controleerbare grenzen;
- het scheiden van de geldstroom en de afvalstroom;
- de verhoogde doorzichtigheid van inzameling en verwerking;
- het stimuleren van de afgifte;
- het onderscheid tussen landstromen en maritieme stromen.

2.1.2 Aanbevelingen van de Inspectie Milieuhygiëne

Een tweede actie naar aanleiding van de TCR-affaire is het onderzoek dat in 1997 is uitgevoerd door de Inspectie Milieuhygiëne in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincies en de Accountantsdienst van het Ministerie van VROM. Tijdens dit onderzoek is bij tien gevaarlijk-afvalverwerkende bedrijven onderzocht of deze bedrijven hun milieuvergunningen naleven en of de kwaliteit van de verleende milieuvergunningen voldoende waarborgen biedt om ongewenste situaties, zoals destijds bij TCR zijn geconstateerd, te voorkomen. Tevens is onderzocht of de bedrijven zich op basis van zelf getroffen maatregelen kunnen verantwoorden over handelingen die zij verrichten met de gevaarlijke afvalstoffen.

In het onderzoeksrapport van de Inspectie Milieuhygiëne, het rapport “Gevaarlijk-afvalverwerkende bedrijven onder de aandacht”, worden de volgende aanbevelingen die (deels) een relatie hebben met de vergunningverlening voor afvalstoffenverwijderende bedrijven gegeven:

1. Het opstellen van richtlijnen voor de vertaling van het beleid in vergunningvoorschriften. Voorgesteld wordt om naar analogie van de praktijk bij CIW te komen tot een landelijke werkgroep die zich gaat bezighouden met het formuleren van deze richtlijnen. De afstemming van beleidsuitgangspunten en de vertaling hiervan in vergunningvoorschriften zouden aan de orde moeten komen binnen deze werkgroep.
2. De inbreng van deskundigheid vergroten bij bijvoorbeeld vergunningverlening en bestuurlijk toezicht.
3. Het invoeren van bedrijfsinterne milieuzorgsystemen blijven stimuleren.
4. Het uitvoeren van onderzoek naar de redenen waarom vergunningprocedures langer duren dan de voorgeschreven wettelijke termijnen. Van invloed hierop kunnen onder meer zijn de coördinatie tussen de vergunning ingevolge de Wm, de verklaring van geen bedenkingen en de vergunning ingevolge de Wvo.
5. Ten aanzien van acceptatie- en registratieplannen wordt een aantal aanbevelingen gedaan voor het beoordelen en opstellen van deze plannen. Daarnaast wordt aanbevolen onderzoek te doen naar de actualisatie en aanvulling van de randvoorwaarden die voor deze plannen gelden en het formuleren van richtlijnen voor de invulling van de randvoorwaarden.
6. In vergunningprocedures moet meer rekening worden gehouden met de Regeling scheiden en gescheiden houden gevaarlijke afvalstoffen.
7. Aan de afstemming van de Wvo- en de Wm-vergunning dient aandacht te worden besteed.

8. Tenslotte wordt een aantal aanbevelingen op het gebied van handhaving gedaan.

2.2 Uitvoering aanbevelingen met betrekking tot vergunningverlening

Bij brief d.d. 26 mei 1998 van de Ministers van V&W, VROM en Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer wordt medegedeeld dat de aanbevelingen van de Commissie HOI's en Inspectie Milieuhygiëne worden overgenomen. Daarbij is aangegeven dat een project zal worden opgestart voor de uitwerking van de aanbevelingen in standaardvergunningvoorschriften met betrekking tot de verbetering van de administratie, het scheiden en mengen van afvalstoffen en verbetering van de informatie over de aard en samenstelling van de gevaarlijke afvalstoffen met het oog op het bereiken van een adequate en transparante wijze van inzameling en be-/verwerken van (gevaarlijke) afvalstoffen. Bij de uitwerking ervan zijn het Ministerie van V&W en de provincies betrokken in verband met hun bevoegdheden bij het verlenen van respectievelijk Wvo- en Wm-vergunningen. Het Ministerie van VROM is bij het project betrokken in verband met de doelmatigheidsaspecten bij afvalverwerking en de integratie met het landelijk beleid. In het Algemeen Overleg met de kamercommissie van VROM, V&W en Justitie op 3 september 1998 is ingestemd met een projectmatige aanpak van de voorstellen. Het voorliggende rapport heeft betrekking op de uitwerking van de aanbevelingen van de Commissie HOI's en het inspectieonderzoek door een werkgroep waarin de provincies en de ministeries van V&W en VROM deelnemen (zie bijlage I).

2.2.1 Taakstelling

De werkgroep heeft zich tot taak gesteld de aanbevelingen van de Commissie HOI's (voor zover deze betrekking hebben op mengen) nader uit te werken en te concretiseren voor de verwerkende HOI's. Hierbij is het gehele traject betrokken, dat wil zeggen de inzameling, opslag, verwerking en afgifte van afvalstoffen. De beleidsuitvoering op het gebied van de Wvo en de Wm, moet (beter) op elkaar worden afgestemd (harmonisatie). Voorts moeten concrete criteria en randvoorwaarden voor de acceptatie, verwerking en administratie worden opgesteld en moeten vergunningvoorschriften worden geformuleerd. Met behulp van de ontwikkelde instrumenten dient de beoordeling van vergunningaanvragen van de verwerkende HOI's in de toekomst op een landelijk uniforme wijze te verlopen met als doel goed uitvoerbare, handhaafbare en eenduidig interpreteerbare vergunningen.

De opdracht moet binnen de volgende algemene kaders worden uitgevoerd:

- Wettelijke randvoorwaarden, waartoe in ieder geval behoren:
  - a) het MARPOL-verdrag en de implementatie daarvan in de nationale wet- en regelgeving (Wvvs);
  - b) het Scheepsafvalstoffenverdrag en de implementatie daarvan in de nationale wet- en regelgeving (Wvo en Scheepsafvalstoffenbesluit);
  - c) Europese richtlijnen en verordeningen (met name EVOA en de komende richtlijn over HOI's);
  - d) Wet milieubeheer en Wet verontreiniging oppervlaktewateren
  - e) vervoersregelgeving (Wet gevaarlijke stoffen);
  - f) Nederlandse wet- en regelgeving;
  - g) wetgeving op het gebied van de arbeidsomstandigheden.
- Economische randvoorwaarden.

De projectvoorstellen moeten op zowel korte als langere termijn economisch haalbaar zijn en de continuïteit van de afvoer van afvalstoffen waarborgen. Hierbij moet ook de concurrentiepositie van de HOI's internationaal gezien niet uit het oog worden verloren. De economische haalbaarheid en continuïteit moeten worden gezien vanuit een risicobenadering.
- De projectvoorstellen moeten praktisch uitvoerbaar, eenduidig interpreteerbaar en controleerbaar zijn.

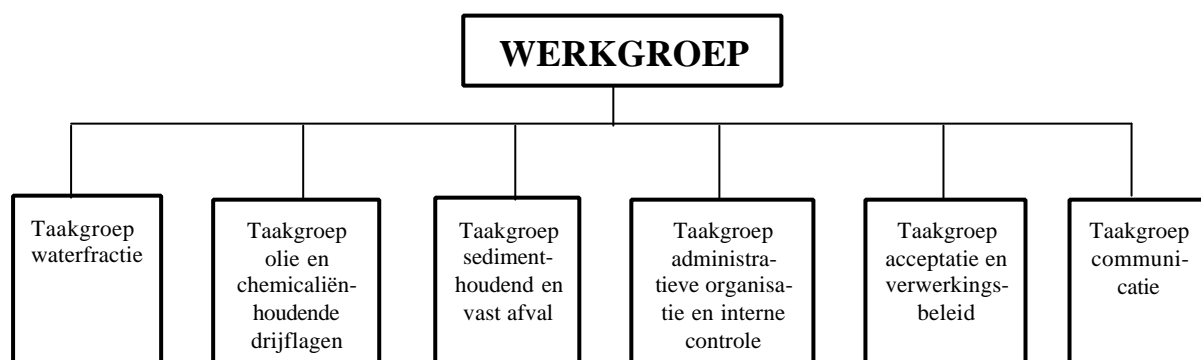
2.2.2 Structuur van de werkgroep

Binnen de werkgroep zijn de volgende taakgroepen opgericht die zich per onderwerp op een meer gedetailleerd niveau met de uitvoering van de aanbevelingen hebben beziggehouden:

- waterfractie;
- olie- en chemicaliënhoudende drijfslagen;
- sedimenthoudend en vast afval;
- administratieve organisatie en interne controle;
- acceptatie- en verwerkingsbeleid.

Aan deze taakgroepen hebben medewerkers van de diverse bij HOI's betrokken overheidsorganen deelgenomen (zie bijlage II). Het bedrijfsleven heeft een adviserende rol gehad in de taakgroepen.

De samenstelling van de taakgroepen heeft ertoe geleid dat kennis op het gebied van zowel vergunningverlening als handhaving is gecombineerd. Met het bedrijfsleven zijn in de taakgroepen de praktische uitvoerbaarheid, eenduidige interpreteerbaarheid en controleerbaarheid van de onderzoeksresultaten besproken. De verdere uitwerking in het onderhavige rapport heeft plaatsgevonden in een ambtelijke werkgroep. In de laatste fase van het project heeft een zesde taakgroep (taakgroep communicatie) voorstellen geformuleerd voor de bevordering van de deskundigheid bij de diverse betrokken partijen en voor het creëren van een breed draagvlak bij belanghebbenden.

Figuur 1 Schematische weergave van de werkgroep en de taakgroepen

2.2.3 Leeswijzer

In dit rapport worden de aanbevelingen uit het rapport “HOI's: zaken doen en laten!” van de Commissie HOI's en uit het rapport “Gevaarlijk-afvalverwerkende bedrijven onder de aandacht” van de Inspectie Milieuhygiëne uitgewerkt die betrekking hebben op de vergunningverlening voor de opslag, be-/verwerking en verwijdering van afvalstoffen. Deze aanbevelingen en de opzet van het onderzoek zijn beschreven in dit hoofdstuk. In hoofdstuk 3 is uitgewerkt op welke bedrijven de onderzoeksresultaten van toepassing zijn.

Om inzicht te geven in de bedrijfstak van de HOI's is in hoofdstuk 4 de werkwijze en de structuur waarbinnen de HOI's werken, kort beschreven. In hoofdstuk 5 wordt de filosofie ten aanzien van het mengen van afvalstoffen beschreven. De door de Commissie HOI's daarvoor geformuleerde negatieve lijsten worden besproken en uitgewerkt. De wijze waarop de bedrijven omgaan met de geformuleerde regels ten aanzien van het mengen en gescheiden houden van afvalstoffen moet worden vastgelegd in het acceptatie- en verwerkingsbeleid (A&V, hoofdstuk 6). Het systeem van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) moet effectieve controle mogelijk maken (hoofdstuk 7.). Het geheel van het A&V en het AO/IC wordt de acceptatie- en verwerkingsprocedure genoemd. In hoofdstuk 8. wordt aandacht besteed aan de beoordeling van de lozing van afvalwater en de effluentcriteria.

In de praktijk blijkt nogal eens discussie te worden gevoerd over de reikwijdte van de Wvo en de Wm. In hoofdstuk 8 wordt verder ingegaan op de verhouding tussen beide wetten en wordt de noodzakelijke inhoudelijke afstemming tussen het bevoegd gezag beschreven.

Het doel van dit project is onder meer het formuleren van uniforme vergunningvoorschriften. De Wm-vergunningvoorschriften die betrekking hebben op doelmatigheidsaspecten en de Wvo-vergunningvoorschriften die betrekking hebben op de verwerking van waterige stromen zijn in dit rapport uitgewerkt. In hoofdstuk 9 wordt ten aanzien van de Wm-vergunningvoorschriften een onderscheid gemaakt in algemene vergunningvoorschriften die betrekking hebben op de doelmatigheid van de opslag, be-/verwerking en verwijdering van afvalstoffen en vergunningvoorschriften die specifiek zijn voor de acceptatie en administratie van afvalstoffen.

Het gepresenteerde AO/IC heeft consequenties voor de manier waarop toezicht wordt gehouden op de bedrijven (hoofdstuk 10). De consequenties van de onderzoeksresultaten voor de bedrijven zijn beschreven in hoofdstuk 11. Tot slot zijn in het rapport aanbevelingen opgenomen (hoofdstuk 12).

3. REIKWIJDTE EN IMPLEMENTATIE

3.1 Inleiding

Gezien de aanleiding van dit onderzoek is de doelgroep waarop deze rapportage betrekking heeft, primair de afvalverwerkende HOI's. Met "verwerkende HOI" wordt een bedrijf bedoeld dat een havenontvangstinstallatie exploiteert. Een verwerkende HOI zorgt niet alleen voor de inname en opslag van scheepsafvalstoffen maar ook voor de verdere be-/verwerking van deze afvalstoffen. Daarnaast accepteren en be-/verwerken verwerkende HOI's ook afvalstoffen die zijn vrijgekomen bij landactiviteiten en offshore. HOI's die een onderdeel van een groter afvalverwerkend bedrijf zijn, beschikken in een aantal gevallen over specifieke verwerkingstechnieken voor bijvoorbeeld verontreinigde grond. Deze veelheid van technieken wordt in dit rapport niet behandeld. Voor de verwerkende HOI's is de huidige wijze van be-/verwerking van mengsels van olie/chemicaliën en slib beschreven, omdat dit tot de kernactiviteiten van de verwerkende HOI's behoort. Voor specifieke installaties kan met betrekking tot het acceptatie- en verwerkingsbeleid en de administratieve organisatie en interne controle wel gebruik worden gemaakt van dit rapport. Met name de hoofdstukken 5 (mengen van afvalstoffen), 6 (acceptatie- en verwerkingsbeleid) en 7 (administratieve organisatie en interne controle) en bijbehorende bijlagen kunnen ten behoeve van vergunningverlening aan afvalverwerkende bedrijven worden toegepast. Afhankelijk van de aard van de toegestane activiteiten kunnen de betreffende procedures door het bedrijf op maat worden opgesteld (en derhalve in meer of mindere mate complex zijn) en vervolgens door het bevoegd gezag worden beoordeeld. Afhankelijk van de activiteiten van het individuele bedrijf kunnen onderdelen van het rapport gedeeltelijk of niet van toepassing zijn.

Naast de verwerkende HOI's houden ook andere bedrijven zich bezig met de inzameling, opslag en/of be-/verwerking van gevaarlijke en niet gevaarlijke afvalstoffen. Ook deze bedrijven dienen zich te overtuigen van de aard, eigenschappen en samenstelling van de door hen te accepteren afvalstoffen. Daarnaast dienen ook zij de acceptatie, opslag, be-/verwerking en/of afgifte van de afvalstoffen administratief vast te leggen en intern te borgen. De in dit rapport geformuleerde uitgangspunten, algemene eisen en vergunningvoorschriften ten aanzien van de acceptatie, de administratie en (voor zover van toepassing) het gescheiden houden van afvalstoffen en de afbakening en de verhouding tussen de Wvo en de Wm zijn van toepassing op alle bedrijven die zich bezighouden met de verwijdering van afvalstoffen. De wijze waarop deze afvalstoffen worden be-/verwerkt (mengen), is bij de meeste bedrijven immers vergelijkbaar met de be-/verwerking bij de HOI's. Uit het oogpunt van rechtsgelijkheid dienen deze wijzigingen ook bij deze bedrijven te worden doorgevoerd. Voorkomen dient te worden dat een verschuiving van activiteiten plaats gaat vinden, omdat bij bepaalde bedrijven de vergunningen niet conform de uitgangspunten van dit rapport zijn aangepast.

De primaire doelgroep van dit rapport bestaat uit de verwerkende HOI's. De uitstraling van de onderzoeksresultaten gaat echter verder: de aanbevelingen en onderzoeksresultaten zijn van toepassing op alle bedrijven die zich bezig houden met de inzameling, opslag, be-/verwerking of verwijdering van gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen.

Het rapport richt zich primair op bedrijven waar van buiten de inrichting afkomstige gevaarlijke afvalstoffen worden verwijderd. Primaire ontdoeners dienen rekening te houden met het gescheiden houden van afvalstoffen in verband met de verdere verwijderingsmogelijkheden. In de Wm-vergunningen voor de inrichtingen van primaire ontdoeners dient door het bevoegd gezag te worden vastgelegd welke afvalstoffen wel en niet bij elkaar gevoegd mogen worden. Het bewerken (mengen) van binnen de eigen inrichting ontstane afvalstoffen dient daarbij expliciet te worden aangevraagd en door het bevoegd gezag te worden beoordeeld. Uitgangspunt is dat mengen niet is toegestaan, tenzij dit expliciet in de vergunning is geregeld. De in dit rapport uitgewerkte negatieve lijsten geven hiervoor een richtlijn.

Tot slot wordt opgemerkt dat een van de doelstellingen van het onderhavige onderzoek is: het formuleren van uniforme criteria en vergunningvoorwaarden. Deze criteria en voorwaarden zijn in dit rapport beschreven voor een “gemiddelde” verwerkende HOI en zullen voor de meeste grote bedrijven direct van toepassing zijn. Indien de specifieke situatie van een bedrijf (de beschikbare be-/verwerkingstechnieken, de beschikbare opslagvoorzieningen, de wijze van lozing etc.) daartoe aanleiding geeft, heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid gemotiveerd af te wijken van de in dit rapport vastgelegde criteria en voorwaarden. Daarbij dient in ieder geval te worden gewaarborgd dat de door de Commissie HOI's geformuleerde uitgangspunten worden gehanteerd en de uniformiteit van de vergunningvoorwaarden niet uit het oog worden verloren.

3.2 Implementatie

Bij vergunningverlening aan de verwerkende HOI's is de afgelopen jaren reeds extra aandacht besteed aan de problematiek zoals beschreven in dit rapport. De verwerkende HOI's hebben ook de gelegenheid gehad reeds te anticiperen op de vaststelling van de in dit rapport genoemde beleidsuitgangspunten. Voor een deel is dit reeds in de vigerende vergunning geregeld en zijn eventuele wijzigingen ten gevolge van dit rapport goed te overzien. Derhalve wordt gesteld dat bij de verwerkende HOI's bij vergunningverlening nu reeds rekening kan worden gehouden met de inhoud van dit rapport.

Met betrekking tot de overige bedrijven die zich bezighouden met de inzameling, opslag en be-/verwerking van (gevaarlijke) afvalstoffen zijn de hoofdlijnen van dit rapport vastgelegd in het Landelijk Afvalstoffenbeheersplan (te verschijnen in 2002) en is daarbij tevens vastgelegd dat deze ook van toepassing zijn op de overige bedrijven die zich bezig houden met de verwijdering van (gevaarlijke) afvalstoffen. Met betrekking tot de verwerking van de waterfractie zijn de richtlijnen verwerkt in het rapport “Verwerking waterfractie gevaarlijke en bedrijfsafvalstoffen” van de Commissie Integraal Waterbeheer. Met het oog op een uniforme uitvoering wordt vaststelling in genoemde kaders noodzakelijk geacht. Dit biedt de garantie dat de inhoud van dit rapport op uniforme wijze wordt meegenomen bij vergunningverlening aan deze categorie bedrijven. Hierdoor wordt bijvoorbeeld voorkomen dat afvalstoffen die op een HOI niet mogen worden gemengd ten behoeve van nuttige toepassing worden afgegeven aan een ander bedrijf met een vergunning waarin geen regels zijn gesteld met betrekking tot het mengen van afvalstoffen. In het kader van ketenbeheer en onderlinge concurrentie is deze situatie niet acceptabel.

Omdat de uitgangspunten in dit rapport in lijn zijn met de huidige wet- en regelgeving wordt geadviseerd wordt om in vergunningprocedures nu al rekening te houden met de in dit rapport opgenomen aanbevelingen en richtlijnen.

4. DE VERWIJDERINGSSTRUCTUUR EN DE VERWERKENDE HOI'S

4.1 Inleiding

De activiteiten van een verwerkende HOI zijn grofweg in twee delen te splitsen, namelijk:

- het accepteren, opslaan en be- en verwerken van afvalstoffen;
- het verlenen van diensten die hiermee samenhangen (bijvoorbeeld leveren van water en stoom).

Om inzicht te geven in de bedrijfstak van de HOI's, is in dit hoofdstuk de werkwijze en de structuur waarbinnen de HOI's werken kort beschreven.

4.2 Be-/verwerking van afval door de verwerkende HOI

Een door een verwerkende HOI geaccepteerde afvalstof bevat in meer of mindere mate een organische fractie (olie of chemicaliën), een waterfractie en een sedimentfractie. De aard en samenstelling van de geaccepteerde afvalstoffen is zeer divers. De hoeveelheden die worden aangeboden kunnen variëren van enkele tientallen liters tot duizenden kubieke meters. De afvalstoffen die een verwerkende HOI accepteert, kunnen worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- afval dat vrijkomt bij de reiniging van vaartuigen;
- bedrijfsafval en klein gevaarlijk afval dat vrijkomt bij het in bedrijf houden van het schip;
- scheepsgebonden gevaarlijke afvalstoffen die vrijkomen bij het in bedrijf houden van het schip;
- ladinggebonden gevaarlijke afvalstoffen die afkomstig zijn van de lading van het schip;
- huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval dat vrijkomt bij het huishouden van de schipper, zijn gezin en de bemanning en bij passagiersvervoer door de beroepsvaart;
- afval dat vrijkomt bij reiniging van landinstallaties;
- overige afvalstoffen afkomstig van land- of offshore-activiteiten.

De be-/verwerking van afvalstoffen wordt voorafgegaan door monsternamen, analyse en opslag. Het be-/verwerkingsproces is in eerste instantie gericht op het scheiden in drie fracties (de organische fracties, de sedimenten en het water). Vervolgens worden de fracties in combinatie met andere afvalstoffen geschikt gemaakt voor verdere in- of externe verwerking. De HOI's beschikken voor de acceptatie, opslag en be- en verwerking van afvalstoffen over:

- tanks, bassins en putten voor de acceptatie of het samenvoegen van afvalstoffen;
- depot en/of vatenopslag voor de opslag en het ompakken van afvalstoffen in emballage;
- kade- en steigerfaciliteiten voor het innemen van ladingsrestanten van schepen en het reinigen van (lading)ruimten;
- een afvalwaterzuiveringsinstallatie (optioneel) voor verwerking van zeer laagbelaste oliehoudende afvalstromen bestaande uit ontvangttanks, een Induced Air Flotator (IAF) en een effluentbufferbak (*route 1 in bijlage III*);
- een afvalwaterzuiveringsinstallatie voor verwerking van de waterfractie van overige afvalstromen bestaande uit ontvangttanks, buffertanks, een Dissolved Air Flotator (DAF), een oxidatief-biologische zuiveringsinstallatie en (optioneel) poederkooldosering, een effluentbuffertank en een tertiaire behandeling in de vorm van een zandfilter (*route 2 in bijlage III*);
- aanvullende technieken voor het voor- of nabehandelen van afvalwater zoals UV/ozon-installatie, indampers of actief kool (*route 3 in bijlage III*);
- een sedimentbewerkingsinstallatie (SBI) voor het ontwateren en steekvast maken van zuiveringslib en overige sedimenten;
- een oliebehandelingsinstallatie;
- een tankautoreinigingsinstallatie (optioneel).

De be-/verwerking van afvalstoffen door een verwerkende HOI heeft de volgende eindstations:

- lozing van het gezuiverde water;
- afvoer van sediment en van niet of niet volledig gezuiverde afvalstoffen naar vergunninghouders in binnen- en buitenland;
- verkoop van behandelde olie (als brandbare afvalstof of brandstof) in binnen- en buitenland;
- de verbranding van behandelde olie (als brandbare afvalstof) in eigen verwerkingsinstallaties voor bijvoorbeeld de productie van stoom.

De bij de verschillende be-/verwerkingsstappen vrijkomende fracties worden indien mogelijk in andere installaties verder be-/verwerkt.

Een verwerkende HOI houdt zich, naast het accepteren, opslaan en be-/verwerken van afvalstoffen, bezig met het verlenen van diensten zoals het inzamelen van scheepsafvalstoffen, de reiniging van schepen en andere transportmiddelen en industriële reiniging.

4.3 Huidige regelgeving en vergunningenbeleid voor afvalstoffen

4.3.1 Be-/verwerken en lozen van afvalstoffen

Bedrijven die zich bezighouden met de opslag en be-/verwerking of verwijdering van - van buiten de inrichting afkomstige - afvalstoffen dienen te beschikken over een specifieke Wm-vergunning. De provincie is het bevoegd gezag voor het verlenen van deze vergunning. Een vergunningaanvraag wordt getoetst aan het Nationaal milieubeleidsplan. Het beleid voor de doelmatigheidsbeoordeling van een vergunningaanvraag voor het opslaan, be-/verwerken of vernietigen van gevaarlijke afvalstoffen is nader uitgewerkt in het Meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen II (MJP-GA II). Voor de beoordeling van de gevolgen van de inrichting voor het milieu vormt tevens het provinciale milieubeleidsplan een toetsingskader.

Voor het in het oppervlaktewater brengen van afvalstoffen, verontreinigende stoffen of schadelijke stoffen is een Wvo-vergunning vereist. Een Wvo-vergunningaanvraag wordt getoetst aan het gestelde in de vierde Nota Waterhuishouding. Het beleid voor de verwerking en lozing van waterige afvalstoffen is uitgewerkt in het rapport van de Commissie Integraal Waterbeheer "Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen" van april 2001.

4.3.2 Inzamelen van gevaarlijke afvalstoffen

Voor het inzamelen (=ophalen met mobiele middelen) van gevaarlijke (scheeps)afvalstoffen is op grond van de provinciale milieuverordeningen (PMV's) een vergunning vereist. Ten aanzien van scheepsafvalstoffen is de vergunning vereist voor de inzameling van olie- en chemicaliënloadingrestanten, olie- en chemicaliënhoudende mengsels, olie- en chemicaliënhoudende watermengsels, sludges en wasvloeistoffen. De meeste verwerkende HOI's beschikken over een vergunning voor het inzamelen van deze scheepsafvalstoffen. Voor alle scheepsafvalstoffen geldt het inzamelrecht voor heel Nederland. De inzamelaars van scheepsafvalstoffen afkomstig van de zeevaart dienen voor het inzamelen in het beheersgebied van de havenbeheerder tevens te beschikken over een aanwijzing als havenontvangstinstallatie (de zogenaamde HOI-aanwijzing).

Een aantal bedrijven voert uitsluitend schoonmaakactiviteiten uit bij vaartuigen. Voor het inzamelen van afvalstoffen die hierbij vrijkomen is een inzamelvergunning vereist. De schoonmakers hebben de plicht om oliehoudend en chemicaliënhoudend scheepsafval, uitsluitend voor zover dit vrijkomt tijdens door hen zelf uitgevoerde schoonmaakwerkzaamheden, in ontvangst te nemen.

Voorts is op grond van de PMV een vergunning nodig voor het inzamelen van een aantal gevaarlijke afvalstoffen van landactiviteiten. Het betreft in hoofdzaak gevaarlijk afval dat in hoeveelheden kleiner dan 200 kg per afvalstof per afgifte wordt aangeboden (klein gevaarlijk afval) door bedrijven waar laboratoriumchemicaliën, amalgaamrestanten, verfafvalstoffen, fotografische gevaarlijke afvalstoffen of oppervlaktebehandelingsbaden vrijkomen. Slechts één verwerkende HOI beschikt over een inzamelvergunning voor klein gevaarlijk afval. Voorts is een inzamelvergunning vereist voor specifiek ziekenhuisafval en voor mengsels van olie, water en slib afkomstig van olie- en slibafscidders, waarvan een inrichting waar onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan voertuigen en machines worden verricht zich ontdoet. De Minister van VROM is bevoegd voor het verlenen van inzamelvergunningen voor afgewerkte olie van landactiviteiten. Geen enkele verwerkende HOI beschikt over een inzamelvergunning voor afgewerkte olie van landactiviteiten, specifiek ziekenhuisafval of genoemde mengsels van olie, water en slib.

4.3.3 Verwijderingsstructuur voor scheepsafvalstoffen

In deze paragraaf wordt de verwijderingsstructuur voor scheepsafvalstoffen besproken. Voor een uitgebreidere beschrijving van het scheepvaartbeleid wordt verwezen naar de Voortgangsnota Scheepvaart en Milieu van het Ministerie van V&W en het beleidsplan van de VOMS voor de verwijdering van scheepsafvalstoffen 1997-2000.

4.3.3.1 Verwijdering van niet-gevaarlijk scheepsafval

Niet-gevaarlijke afvalstoffen afkomstig van de scheepvaart zijn onder meer huisvuil, keukenafval en niet-gevaarlijk afval dat vrijkomt bij het onderhoud en reiniging van schepen. Voor de opslag en be-/verwerking van deze niet-gevaarlijke scheepsafvalstoffen is een Wm-vergunning vereist.

4.3.3.2 Verwijdering afval van de binnenvaart

Als gevolg van een lozingenverbod op grond van de Wvo moeten scheepsafvalstoffen aan vergunninghouders worden afgegeven. Bij de afgifte van afvalstoffen van de binnenvaart zal na het van kracht worden van het Scheepsafvalstoffenverdrag het principe "de vervuiler betaalt" gehanteerd worden. Daarbij is om legale afgifte te stimuleren voor een aantal scheepsafvalstoffen (olie en vethoudende, niet ladinggebonden afvalstoffen) gekozen voor het systeem van indirecte financiering. In dit systeem worden de kosten voor de afvoer losgekoppeld van de feitelijke afgifte. Op dit moment is, in afwachting van de nieuwe internationale financieringsregeling die met het Scheepsafvalstoffenverdrag wordt ingevoerd, reeds gedeeltelijk een indirect financieringssysteem voor de binnenvaart opgezet. De afvoer van de afvalstoffen wordt betaald uit een fonds. Dit fonds wordt gedeeltelijk gevuld met behulp van heffingen. Momenteel draagt de schipper nog maar een klein deel (20%) bij aan de indirecte financiering. De resterende 80% wordt momenteel nog door de Rijksoverheid betaald. In de toekomst zal de overheidsbijdrage worden afgebouwd.

Het Scheepsafvalstoffenverdrag bevat regelingen en voornemens voor de omgang met scheepsafvalstoffen voortkomend uit de binnenvaart. Het verdrag bestaat uit een hoofdtekst en drie bijlagen met uitvoeringsbepalingen. In de hoofdtekst zijn bepalingen gericht op alle scheepsafvalstoffen opgenomen, zoals verplichtingen tot het opzetten van een net van ontvangstinrichtingen, zorgplichtbepalingen voor de schipper, verplichtingen over het inzamelen en bewerken aan boord van inzamelvaartuigen en verplichtingen ten aanzien van de afgifte en het innemen van afvalstoffen. In bijlage A van dit verdrag wordt voor olie- en vethoudende afvalstoffen een verwijderingsbijdrage voorgeschreven als uitwerking van het systeem van indirecte financiering. Bijlage B bevat bepalingen voor lading en ladingrestanten. Onder meer betreft het verplichtingen voor de verlader, ladingontvanger, vervoerder en voor de schipper over het bezemschoon/spoelschoon opleveren van het schip en de afgifte van ladingrestanten en waswater.

Bijlage C van dit verdrag betreft met name het doen inrichten van ontvangstinrichtingen voor huishoudelijk afval, slobs en overig gevaarlijk afval. De verwachting is dat het Scheepsafvalstoffenverdrag voorlopig niet in werking zal treden, aangezien de ratificatie van het verdrag niet op korte termijn door alle landen zal plaatsvinden. Het Scheepsafvalstoffenverdrag is door Nederland op 10 juli 2000 geratificeerd. In Nederland wordt het Scheepsafvalstoffenverdrag geïmplementeerd door het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart. Tot de inwerkingtreding van het Scheepsafvalstoffenverdrag blijft de Praktijkrichtlijn afvalstoffen binnentankvaart (1991) en de Praktijkrichtlijn ladingresten duwbakken (1993) van toepassing. In de eerste richtlijn zijn procedures opgenomen voor het lossen, strippen, reinigen en de afgifte van de bij de reiniging vrijkomende afvalstoffen door tankschepen voor de binnenvaart. In de tweede richtlijn is vastgelegd dat een duwbak bezemschoon moet worden gelost en dat de verlader de zorgplicht heeft voor lading en ladingrestanten.

4.3.3.3 Verwijdering afval van de zeevaart

Voor scheepsafvalstoffen afkomstig van de zeevaart, met uitzondering van een beperkt aantal ladinggebonden afvalstoffen, geldt (nog) geen verplichte afgifte. Het internationale MARPOL-verdrag bevat milieuhygiënische en scheepvaarttechnische eisen. Het verdrag kent een aantal Annexen, waarin regels en voorschriften zijn opgenomen ter voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van lozingen van schadelijke stoffen vanaf zeeschepen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen oliehoudende afvalstoffen (Annex I), chemicaliënhoudende afvalstoffen (Annex II) en vuilnis (Annex V). Het MARPOL-verdrag is in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Wvvs en een aantal op deze wet gebaseerde AMvB's. De Wvvs verplicht de zeehavenbeheerders om bedrijven aan te wijzen met een havenontvangstvoorziening (aanwijzing HOI) voor een of meerdere van deze Annexen. De scheepvaart dient zonder onnodig oponthoud gebruik te kunnen maken van deze HOI's. Door deze aanwijzing hebben de HOI's de plicht de betreffende afvalstoffen in ontvangst te nemen voor zover dit niet in strijd is met de milieuvergunning van het bedrijf. Het MARPOL-verdrag heeft derhalve wel een ontvangstplicht voor de HOI's, maar geen afgifteplicht voor de ondoener tot gevolg.

De Europese Unie heeft de Richtlijn betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen vastgesteld die beoogt de lozing van scheepsafval en ladingresiduen in zee door schepen die gebruik maken van havens in de Europese Gemeenschap te verminderen. Elementen die afwijken van het MARPOL-verdrag zijn:

- de meldplicht: elk schip verstrekt bij nadering van een EU-haven informatie over het scheepsafval en de ladingresiduen aan boord;
- de afgifteplicht: elk schip is verplicht het scheepsafval af te geven in de haven, de lidstaat kan onder voorwaarden vrijstelling verlenen van de afgifteplicht;
- indirecte financiering: elk schip dat de haven bezoekt, draagt bij aan de afgiftekosten;
- afvalbeheersplan: elke haven stelt een afvalbeheersplan op waarin is aangegeven hoe de organisatie van de afgifte is geregeld;
- naleving: handhaving vindt plaats op basis van informatie-uitwisseling tussen de lidstaten over het afgiftegedrag van schepen.

De Richtlijn gaat dan ook verder dan het MARPOL-verdrag en heeft bovendien een meer dwingend karakter. Naar alle waarschijnlijkheid zal de Richtlijn eind 2002 in de Nederlandse wetgeving zijn geïmplementeerd. De verwachting is dat de Richtlijn invloed zal hebben op de hoeveelheden scheepsafval die aan de HOI's zullen worden aangeboden.

Voor zeevissersschepen is in 1995 een abonnementsstelsel (Convenant Proefproject Afvalstoffen Visserij) voor de afvoer van oliehoudende afvalstoffen en klein gevaarlijk afval opgezet. Op dit moment maakt circa 70% van de vissersvloot gebruik van dit stelsel. De totale hoeveelheid ingezameld oliehoudend afval is door dit Convenant toegenomen met 50%.

5. UITGANGSPUNTEN VOOR HET MENGEN VAN AFVALSTOFFEN

5.1 Inleiding

In de in het verleden afgegeven vergunningen op grond van de Wet chemische afvalstoffen was in de voorschriften vastgelegd welke be-/verwerkingsactiviteiten zijn toegestaan. Daarbij was in de definities het theoretische onderscheid aangegeven tussen bewaren (waarbij het samenvoegen van qua aard en samenstelling vergelijkbare afvalstoffen was toegestaan) en bewerken door middel van mengen (het samenvoegen van qua aard en samenstelling niet met elkaar vergelijkbare partijen). In de aanvragen en de vergunningen werd echter aan het mengen nauwelijks aandacht besteed. Daardoor ontstond een situatie waarbij het onduidelijk was in hoeverre het mengen van afvalstoffen was toegestaan, hetgeen leidde tot onduidelijkheid en interpretatieverschillen tussen ontdoeners, handhavers, vergunningsverleners en be-/verwerkers. Tijdens de TCR-affaire is gebleken dat de destijds verleende vergunningen geen basis gaven om strafrechtelijk op te treden tegen ongewenst mengen. In de praktijk betekende dit dat afvalstoffen bij de be-/verwerkers werden gemengd ten behoeve van verdere verwerking, zonder dat hiervoor voorschriften en beperkingen in de vergunning waren opgenomen en zonder dat hiertegen effectief kon worden opgetreden. Derhalve werd het noodzakelijk geacht voor het mengen van afvalstoffen een beleidskader te formuleren en de regelgeving met betrekking tot het mengen van afvalstoffen te verduidelijken.

Uitgangspunt van het rapport is dat het mengen van afvalstoffen uitsluitend is toegestaan binnen duidelijke en controleerbare grenzen, waarbij een doelmatige verwerking wordt gegarandeerd met een zo laag mogelijke belasting van het milieu.

De afgelopen jaren zijn in de vergunningen aan HOI-verwerkers op grond van de Wet milieubeheer (Wm) steeds duidelijker en explicieter regels vastgelegd voor het scheiden en mengen.

In het verlengde daarvan heeft de commissie HOI's voorstellen gedaan voor een meer algemene beleidslijn voor het scheiden en mengen die kan worden gehanteerd bij het verlenen van nieuwe vergunningen. Deze visie is neergelegd in de notitie "Mengen en scheiden door verwerkende HOI's" die in het rapport "HOI's: Zaken doen én laten" is opgenomen als bijlage 6. In plaats van een scheiding tussen afvalstromen op basis van herkomst wordt gekozen voor een scheiding op basis van milieuhygiënisch eindresultaat. Daarmee wordt beter aangesloten op de feitelijke verwerkingspraktijk. Ook wordt beoogd om de doorzichtigheid van de verwerkingsstructuur te verhogen. De commissie meent met dit voorstel een situatie te scheppen die winst betekent voor het bedrijfseconomisch functioneren, omdat er een eenduidig en uniform beleid komt voor mengen. Tegelijkertijd worden de condities voor de handhaving van milieuhygiënische randvoorwaarden verbeterd, omdat er vanaf het begin van de keten inzicht is in hetgeen gescheiden moet blijven.

5.2 De aanbeveling "mengen binnen duidelijke en controleerbare grenzen"

De Commissie heeft bij de indeling in lijsten twee toepassingsmogelijkheden overwogen, namelijk het gebruik van positieve lijsten (lijsten van stoffen die wel mogen worden gemengd) en het gebruik van negatieve lijsten (lijsten van stoffen die niet mogen worden gemengd). Zij heeft uiteindelijk, op grond van een aantal argumenten, gekozen voor het gebruik van negatieve lijsten. Bij de uitwerking van voorgaande filosofie is een vijftal negatieve lijsten geformuleerd die zijn gerelateerd aan een route van be-/verwerking of verwijdering. Aan deze lijsten ligt het standpunt van de Commissie ten grondslag dat het mengen tot nuttig toepasbare afvalstoffen ook toegestaan moet worden voor afvalstoffen die op zich niet geschikt zijn voor nuttige toepassing.

Een uitzondering moet hierbij worden gemaakt voor “zwarte lijst”-stoffen. Voor “niet zwarte lijst”-stoffen acht de Commissie het de aangewezen weg om via product- of acceptatienormen ongewenste milieu-effecten van het mengen van afvalstoffen ten behoeve van nuttige toepassing te voorkomen. In het rapport is vermeld dat de lijsten verder moeten worden uitgewerkt, voordat deze kunnen worden gebruikt als uitgangspunt bij het opstellen van vergunningen en het acceptatie- en registratie beleid van bedrijven.

5.3 Nederlandse en Europese wet- en regelgeving

5.3.1 Nederlandse wet- en regelgeving

Bij het opstellen van de negatieve lijsten is rekening gehouden met het uitgangspunt zoals vastgelegd in de Wm dat voorschriften slechts in het belang van de bescherming van het milieu aan de vergunning kunnen worden verbonden. Onder bescherming van het milieu wordt mede verstaan de zorg voor de doelmatige verwijdering van afvalstoffen, waaronder de beoordeling van de effectiviteit en efficiëntie van de verwijdering. Negatieve lijsten zijn met name gericht op de effectiviteit en efficiëntie van de verwijdering, specifiek veiligheidsaspecten en het voorkomen van ongewenste milieu-effecten.

Verder is de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen van belang. Deze regeling is opgesteld om uitvoering te geven aan EG-Richtlijn 91/689/EEG, betreffende gevaarlijke afvalstoffen. De hoofdregel bij de scheiding van de in de Regeling genoemde categorieën van gevaarlijke afvalstoffen luidt dat gevaarlijke afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën van elkaar gescheiden dienen te worden gehouden. Voor deze gevaarlijke afvalstoffen geldt dat:

- a. die gevaarlijke afvalstoffen in aanmerking kunnen komen voor nuttige toepassing;
- b. voor die gevaarlijke afvalstoffen specifieke verwijderingsmethoden beschikbaar zijn, of
- c. deze gevaarlijke afvalstoffen om veiligheidsredenen gescheiden dienen te worden gehouden van andere gevaarlijke afvalstoffen.

De Regeling in combinatie met het stelsel van vergunningen voor het be-/verwerken van gevaarlijke afvalstoffen en de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen bevorderen de hoogwaardige verwerking van de verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen.

5.3.2 Europese wet- en regelgeving

In artikel 2, tweede lid van de Richtlijn gevaarlijke afvalstoffen (91/689/EEG) is vastgelegd dat de Lid-Staten de nodige maatregelen nemen om te verzekeren dat bedrijven en ondernemingen die gevaarlijke afvalstoffen verwijderen, nuttig toepassen, inzamelen of vervoeren, de verschillende categorieën gevaarlijke afvalstoffen van elkaar gescheiden houden en gevaarlijke afvalstoffen gescheiden houden van niet gevaarlijke afvalstoffen. Zoals vermeld is dit onderdeel van de Richtlijn geïmplementeerd middels de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. In de bijlage van deze regeling zijn de categorieën van afvalstoffen opgenomen die gescheiden moeten worden gehouden in verband met de mogelijkheden voor nuttige toepassing, anders dan de toepassing in thermische processen met als hoofdgebruik brandstof of nuttige toepassing van de asrest. Deze bijlage is verwerkt in de negatieve lijst B van het rapport.

In artikel 2, derde lid, van voornoemde Richtlijn is opgenomen dat in afwijking van het tweede lid, het vermengen van gevaarlijke afvalstoffen met andere gevaarlijke afvalstoffen of met andere afvalstoffen, stoffen of materialen alleen kan worden toegestaan wanneer aan de voorschriften van artikel 4 van Richtlijn 75/442 EEG is voldaan, en met name om de veiligheid bij de verwijdering of de nuttige toepassing van deze afvalstoffen te verbeteren.

Artikel 4 van Richtlijn 75/442 luidt:

De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de nuttige toepassing of de verwijdering van de afvalstoffen plaatsvindt zonder gevaar voor de gezondheid van de mens en zonder dat procédés of methoden worden aangewend die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben en met name:

- zonder risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora;
- zonder geluids- of stankhinder te veroorzaken;
- zonder schade te berokkenen aan natuur- en landschapsschoon.

De Lidstaten nemen voorts de nodige maatregelen om het onbeheerd achterlaten of ongecontroleerd lozen of verwijderen van afvalstoffen te verbieden.

Om invulling hieraan te geven hebben de negatieve lijsten uitsluitend betrekking op het mengen voor nuttige toepassing door middel van thermische processen met als hoofdgebruik brandstof of nuttige toepassing van de asrest. Daarbij is als randvoorwaarde opgenomen dat het verkregen mengsel dient te worden verwijderd in een installatie die voldoet aan de Regeling verbranden gevaarlijke afvalstoffen. In lijst C zijn verder een aantal beperkingen opgenomen om te voorkomen dat stoffen worden weggemengd die thermisch onvoldoende worden afgebroken en zonder uitgebreide rookgasreiniging worden geëmitteerd en derhalve ongecontroleerd worden verwijderd. De milieurisico's die aan het voorkomen van deze stoffen zijn verbonden, wijzigen immers niet bij het mengen en vervolgens toepassen als vervanging van brandstof.

Tenslotte wordt opgemerkt dat de uitgangspunten van het rapport passen binnen de doelstelling van artikel 3 van Richtlijn 75/442 EG. Hierin is vastgelegd dat de Lidstaten passende maatregelen treffen ten behoeve van onder andere het gebruik van afvalstoffen als energiebron.

De uitgangspunten van het rapport worden overgenomen in het Landelijke Afvalbeheersplan, zodat ook aan de notificatieplicht zoals opgenomen in Richtlijn 75/442 EG wordt voldaan.

5.4 Mengen mag voor zover dit expliciet in de vergunning is geregeld

De aanbeveling van de Commissie dat mengen mag binnen duidelijke en controleerbare grenzen in combinatie met de gehanteerde systematiek van negatieve lijsten, geeft de indruk dat “mengen mag, tenzij”. Dit beeld verdient echter nuancering omdat in beginsel mengen van gevaarlijke afvalstoffen *niet* is toegestaan. Op grond van artikel 2, derde lid van Richtlijn 91/689/EEG is echter vastgelegd dat mengen kan worden toegestaan, wanneer aan de voorschriften van artikel 4 van Richtlijn 75/442 is voldaan en met name om de veiligheid bij de verwijdering of de nuttige toepassing van deze afvalstoffen te verbeteren. Een dergelijke verrichting mag slechts plaatsvinden indien daarvoor een vergunning (in dit geval op grond van de Wm) is verleend. De op dit punt ontvangen inspraakreacties op het ontwerp-rapport hebben ertoe geleid dat het uitgangspunt “mengen mag, tenzij” is gewijzigd in “mengen mag niet, tenzij dit expliciet in de vergunning is geregeld. De toegestane activiteiten dienen in de vergunning te worden gespecificeerd.

Het uitgangspunt is derhalve “mengen mag niet, tenzij dit expliciet in de vergunning is geregeld”. Het rapport geeft daarbij, rekening houdende met het gestelde in Richtlijn 91/689/EEG, voor specifieke toepassingen de randvoorwaarden waarbinnen vergunningverleners hieraan invulling kunnen geven. De toegestane activiteiten dienen in de vergunning te worden gespecificeerd.

Het voorgaande betekent dat vóór het mengen reeds bekend dient te zijn op welke wijze de afvalstof uiteindelijk wordt verwerkt. Indien achteraf blijkt dat verwerking van de afvalstof als nuttige toepassing in een thermisch proces niet mogelijk is, bijvoorbeeld in verband met stagnatie bij de verwerker, dient te worden gekozen voor een andere verwerkingswijze die op grond van de vergunning is toegestaan, bijvoorbeeld thermische verwerking in een DTO of AVI. Daarbij dient per geaccepteerde partij te worden nagegaan of wordt voldaan aan de in de vergunning gestelde voorschriften en beperkingen. De resultaten van deze onderzoeken dienen door het bedrijf administratief te worden vastgelegd.

5.5 Uitwerking van de negatieve lijsten door de werkgroep

5.5.1 Inleiding en afbakening

Door de werkgroep zijn de lijsten zoals voorgesteld door de Commissie verder uitgewerkt. Daarbij is door de werkgroep een aantal nuances aangebracht in de lijsten en de verdeling van stoffen over de verschillende lijsten. De uitgangspunten van de Commissie zijn vanzelfsprekend onverkort gehanteerd.

Conform het advies van de Commissie dient bij het opstellen van de lijsten te worden uitgegaan van het milieuhygiënische eindresultaat. Dit eindresultaat is direct afhankelijk van de wijze waarop de afvalstof nuttig wordt toegepast. Een belangrijk deel van de door HOI's geaccepteerde afvalstoffen wordt na menging in thermische processen nuttig toegepast met als hoofdgebruik brandstof en/of nuttige toepassing van de asrest. Bij het opstellen van de negatieve lijsten is daarom met name uitgegaan van deze verwijderingsroute (met name de cementindustrie). Hierbij worden de oorspronkelijke verontreinigingen voor een groot deel thermisch omgezet waarbij een milieuhygiënisch verantwoorde toepassing van de afvalstof mogelijk wordt. Indien afvalstoffen op een andere wijze, dus niet thermisch, worden toegepast kan niet worden gegarandeerd dat ongewenste milieueffecten worden voorkomen. Vandaar dat is besloten de regels met betrekking tot het mengen van afvalstoffen onder te verdelen in nuttige toepassing in thermische processen waarbij de calorische waarde wordt benut (vervanging van brandstof) en/of de asrest nuttig wordt toegepast en andere vormen van nuttige toepassing.

De in dit hoofdstuk vastgelegde regels met betrekking tot mengen ten behoeve van nuttige toepassing hebben uitsluitend betrekking op thermische processen in AVI's, DTO's, cementovens en electriciteitscentrales. De lijsten hebben geen betrekking op het mengen waarbij bouwstoffen, brandstoffen, meststoffen en voedingsstoffen worden geproduceerd door middel van niet thermische processen (zie paragraaf 5.6).

Afvalstoffen kunnen al dan niet gemengd worden toegepast in bouwstoffen, brandstoffen, meststoffen en voedingsstoffen. Wettelijke kaders hiervoor zijn het Bouwstoffenbesluit, het Besluit organische halogeengehalten brandstoffen, het Besluit overige organische meststoffen (Boom) en het Beleidsbesluit Diervoeder. Deze normen geven echter in een aantal gevallen onvoldoende waarborgen dat de afvalstof op een milieuhygiënische verantwoorde wijze wordt verwerkt. In paragraaf 5.6 is daarom een aantal aanbevelingen opgenomen met betrekking tot het mengen ten behoeve van andere vormen van nuttige toepassing (c.q. de productie van bouw-, brand-, mest- en voedingsstoffen) dan thermische technieken.

Toetsing aan de negatieve lijsten

Een afvalstof moet worden beoordeeld op het moment van ontstaan (bij de ontdoener). In beginsel moet iedere afvalstof gescheiden worden gehouden. Afvalstoffen die gescheiden worden gehouden, kunnen vaak rechtstreeks worden afgevoerd ten behoeve van nuttige toepassing of verwijdering. In een aantal gevallen kan het mengen van afvalstoffen leiden tot een doelmatigere afvoerwijze van de afvalstoffen. Deze gevallen zijn in dit hoofdstuk uitgewerkt. De in dit hoofdstuk geformuleerde regels zijn van toepassing op ontdoener, inzamelaar, be-/verwerker en degene die de afvalstoffen verwijdert.

Met mengen wordt in dit rapport bedoeld het samenvoegen van niet met elkaar vergelijkbare afvalstoffen. Bij het mengen verandert de aard en/of samenstelling van de afvalstof. Vergelijkbare afvalstoffen zijn gedefinieerd als afvalstoffen die als afzonderlijke partijen worden aangeboden, maar waarvan op grond van analysegegevens en/of administratieve gegevens, overeenkomst van proces van oorsprong en/of op grond van organoleptisch onderzoek aannemelijk kan worden gemaakt dat het afval een vergelijkbare aard en samenstelling heeft voor een bepaalde route van bewerking, verwerking of verwijdering.

In het rapport worden richtlijnen geformuleerd wanneer een beoordeling plaats dient te vinden aan de hand van analysegegevens dan wel kan worden volstaan met administratieve gegevens of organoleptisch onderzoek. Deze worden nader uitgewerkt in het door het bedrijf op te stellen acceptatie- en verwerkingsbeleid (zie de hoofdstukken 6 en 7).

Uitgaande van de filosofie van de Commissie dienen bij de beantwoording van de vraag of een afvalstof gemengd mag worden, de volgende vragen te worden doorlopen:

1. Mag de afvalstof uit oogpunt van veiligheid of gezondheid niet worden gemengd?

Deze afvalstoffen zijn vermeld op **lijst A**. De hierin opgenomen afvalstoffen zijn in de aanbevelingen van de Commissie HOI's verspreid over verschillende lijsten. Omdat daarmee de suggestie wordt gewekt dat mengen wel is toegestaan, zijn deze afvalstoffen in een afzonderlijke lijst opgenomen. Mengen van de op lijst A vermelde afvalstoffen is in geen enkel geval toegestaan, ook niet met andere stoffen van lijst A. Een aantal afvalstoffen kunnen bij menging reageren met andere stoffen en exotherme of andere chemische reacties geven. Deze stoffen mogen uit veiligheids-overwegingen evenmin worden gemengd. De op grond van andere wettelijke regelingen geldende veiligheidsvoorschriften en ARBO-voorschriften voor specifieke stoffen dienen te allen tijde worden gevolgd, ook indien deze stoffen niet zijn opgenomen in lijst A.

2. Gelden voor de afvalstof specifieke mogelijkheden van be-/verwerking of verwijdering?

Deze afvalstoffen zijn vermeld op **lijst B**. Deze mogelijkheden kunnen betrekking hebben op nuttige toepassing en op verwijdering. Mengen van de in lijst B genoemde afvalstoffen met elkaar en met andere (afval)stoffen is uitsluitend toegestaan voorzover de betreffende mogelijkheid voor bewerking, verwerking of verwijdering conform de van toepassing zijnde minimumstandaard mogelijk blijft en wordt uitgevoerd. Be-/verwerking conform de minimumstandaard garandeert dat de afvalstoffen op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze worden be-/verwerkt.

3. Bevat de afvalstof “zwarte lijst” of vergelijkbare stoffen?

Voor in de waterzuivering te verwerken afvalwaterstromen en afvalwaterfracties zijn de “zwarte lijst”-stoffen verwerkt in **lijst E**. Deze lijst is gebaseerd op de criteria die gelden voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit en de stand der techniek voor verwijdering in een afvalwaterzuivering. De overige afvalstoffen of fracties (olie/chemicaliën(fractie) en sediment/slib(fractie)) worden getoetst aan **lijst C**. Indien een afvalstof een of meerdere van de in lijst C vermelde “zwarte lijst”-stoffen bevat, mag deze afvalstof niet worden gemengd ten behoeve van afvoer naar of inzet bij een nuttige toepassing. Afvalstoffen met “zwarte lijst”-stoffen mogen uitsluitend gemengd worden ten behoeve van verwijdering door verbranding. Een belangrijke vraag is in hoeverre criteria voor de calorische waarde in de lijst moesten worden opgenomen.

4. Mogen de sediment/slib(fracties) of vaste afvalstoffen die “zwarte lijst”-stoffen bevatten, worden verwijderd door verbranding?

Deze afvalstoffen zijn vermeld in **lijst D**. Lijst D is dus bepalend voor de vraag of vast afval, pasteus afval en sediment/slib(fracties) mogen worden gemengd t.b.v. verwijdering door storten of verbranding. Het mengen ten behoeve van storten is uitsluitend toegestaan binnen één van de categorieën C₁-, C₂-, C₃- en bedrijfsafval.

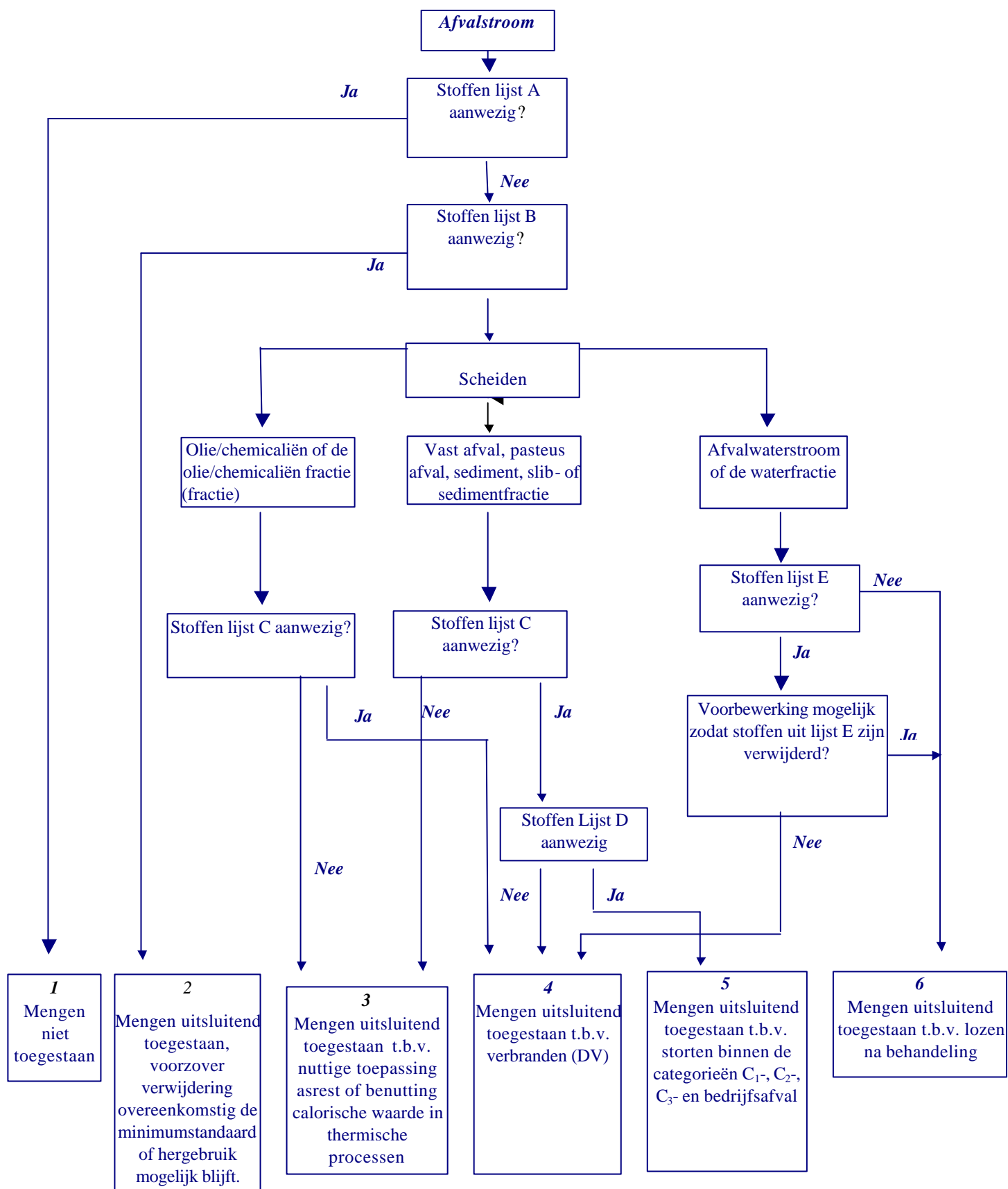
In dit rapport worden de volgende negatieve lijsten gehanteerd:

- A. Afvalstoffen die niet gemengd mogen worden in verband met risico's voor de gezondheid of veiligheid.
- B. Afvalstoffen die niet gemengd mogen worden in verband met specifieke mogelijkheden voor be-/verwerking of verwijdering.
- C. "Zwarte lijst"-stoffen die niet gemengd mogen worden voor nuttige toepassing middels thermische processen met hoofdgebruik als brandstof of nuttige toepassing van de asrest.
- D. Afvalstoffen die niet gemengd mogen worden ten behoeve van verwijdering door verbranding.
- E. Afvalstoffen die niet mogen worden gemengd om vervolgens al dan niet na fysisch/chemische of biologische behandeling te worden geloosd.

Bij het hanteren van de negatieve lijsten dienen de volgende uitgangspunten in acht te worden genomen:

- Het mengen van afvalstoffen is uitsluitend toegestaan voor zover dit in de Wm-vergunning is geregeld. De in de negatieve lijsten geformuleerde regels dienen bij vergunningverlening in acht te worden genomen. Afvalstoffen waarvoor na toetsing aan de negatieve lijsten blijkt dat voor hen eenzelfde wijze van be-/verwerking of verwijdering van toepassing is, mogen worden gemengd voor zover deze afvalstoffen vervolgens ook op de betreffende wijze worden be-/verwerkt of verwijderd. Voor afvalwaterstromen die een voorbehandeling moeten ondergaan, geldt dat deze mogen worden samengevoegd nadat op partijniveau is aangetoond dat na voorbehandeling de acceptatiecriteria worden gehaald.
- Vanzelfsprekend moeten afvalstoffen na menging voldoen aan de acceptatiecriteria van de vergunninghouder die de afvalstoffen accepteert en vervolgens conform de vooraf bepaalde verwijderingsmethode be-/verwerkt.
- Het feit dat een bepaalde afvalstof niet mag worden gemengd met andere afvalstoffen laat onverlet dat deze afvalstof door middel van een bepaalde techniek zodanig wordt bewerkt dat (een fractie van) deze afvalstof wel voldoet aan de criteria voor nuttige toepassing. Deze be-/verwerkingsmethode dient dan wel expliciet in de vergunning te zijn toegestaan.
- Bij het mengen dient naast de in dit rapport uitgewerkte regels rekening te worden gehouden met andere, algemeen geldende regels voor afvalstoffen (bijvoorbeeld de regelgeving ten aanzien van veiligheid en ARBO, de antimengclausule van het Baga, de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen en het Bohb).
- Afvalstoffen die na menging verwijderd moeten worden of waarvoor op grond van de lijsten A en B een specifieke wijze van be-/verwerking of verwijdering van toepassing is, moeten worden afgegeven aan een vergunninghouder die de afvalstoffen op de betreffende manier kan be-/verwerken of verwijderen. Uitgangspunt blijft dat afvalstoffen via zo min mogelijk schakels van ontdoener naar verwerker gaan. Tussenschakels zonder toegevoegde waarde dienen vermeden te worden.
- Bij de uitwerking van de lijsten is tevens een vertaalslag naar de afvalstofcodes gemaakt. De lijsten zelf en de criteria om te komen tot die lijst staan echter centraal. De vermelde afvalstofcodes zijn indicatief. Op 1 mei 2002 wordt het Baga ingetrokken en treedt de Europese Afvalstoffenlijst (Eural) in werking. De afvalstoffencodelijst wordt in 2002 echter nog steeds gebruikt bij het melden van afvalstoffen. Gelet op de duidelijkheid die de afvalstofcodes op dit moment biedt voor be-/verwerkers en ontdoeners is besloten deze in het rapport te gebruiken.

Tot slot wordt benadrukt dat de negatieve lijsten geen antwoord geven op de vraag of sprake is van nuttige toepassing of verwijdering. Het betreft negatieve lijsten die uitsluitend aangeven wanneer het mengen van afvalstoffen niet is toegestaan.

Figuur 2, schematische weergave toetsing aan negatieve lijsten.

De toetsing van afvalstoffen aan negatieve lijsten is schematisch weergegeven in figuur 2. Hierin is aangegeven dat de uiteindelijke afvoerwijze van de afvalstoffen en de fracties (organische, sediment en waterfractie) op één van de volgende wijzen plaatsvindt:

- specifieke be-/verwerking of verwijdering zoals verwerking conform de minimumstandaard;
- verbranden als nuttige toepassing;
- verwijdering door verbranden;
- verwijdering door storten;
- verwijdering door lozen.

Indien de afvalstoffen worden gemengd ten behoeve van andere vormen van verwijdering, bijvoorbeeld de productie van brandstoffen, bouwstoffen, meststoffen en voedingsstoffen mogen de negatieve lijsten niet worden gehanteerd. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 5.6.

Een afvalstof wordt getoetst aan de lijsten A en B. Indien de lijsten A en B niet van toepassing zijn, worden de in de afvalstof aanwezige olie/chemicaliën(fractie), sediment(fractie) en water(fractie) afzonderlijk getoetst. Olie/chemicaliën(fractie) wordt getoetst aan lijst C. Sediment(fractie) wordt getoetst aan lijst C en indien van toepassing lijst D. Water(fractie) wordt getoetst aan lijst E. Indien een lijst van toepassing is, dient de bij deze lijst horende mengregels in acht te worden genomen.

5.5.2 Lijst van afvalstoffen die niet gemengd mogen worden in verband met risico's voor veiligheid en gezondheid (lijst A)

De in lijst A genoemde stoffen zijn in de voorstellen van de Commissie HOI's verspreid over de verschillende lijsten opgenomen. Omdat daarmee de suggestie wordt gewekt dat in sommige gevallen mengen wel is toegestaan, zijn deze afvalstoffen in een afzonderlijke lijst opgenomen. Gelet op de aard en/of eigenschappen van deze afvalstoffen is het onderling mengen van afvalstoffen die op lijst A zijn geplaatst niet toegestaan.

Bij het opstellen van lijst A is in eerste instantie getracht om met betrekking tot risico's voor gezondheid aan te sluiten bij de indeling die wordt gehanteerd in bestaande regelgeving zoals de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) en de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms). Naar aanleiding van de binnengekomen reacties op het concept-rapport is besloten deze systematiek te verlaten. Een belangrijke reden daarvoor is dat de aanwijzing onvoldoende discriminerend is en dat de systematiek van deze wetten niet aansluit bij de systematiek die wordt gebruikt bij de indeling van afvalstoffen. De Eural gaat uit van de Europese Stoffenrichtlijn (67/548/EEG) en de in richtlijn 91/689/EEG betreffende gevaarlijke afvalstoffen gehanteerde indeling in gevaareigenschappen. Besloten is in het definitieve rapport hierbij aan te sluiten.

Met betrekking tot gezondheid van de mens wordt opgemerkt dat voor de gezondheid van de werknemer bij een be-/verwerker ARBO-regelgeving een belangrijke rol speelt. Voor zover wordt voldaan aan ARBO-technische voorwaarden en wordt voldaan aan de voorschriften en beperkingen die zijn verbonden aan de Wm-vergunning zijn er geen bezwaren tegen het mengen van afvalstoffen met bijzondere risico's. Hetzelfde geldt voor de uiteindelijke verwerker van de afvalstof. De risico's voor de gezondheid als gevolg van emissies bij de verwerking worden geregeld in de vergunning van de verwerker. Tevens worden hiervoor aanvullende voorwaarden opgenomen in lijst C. De risico's voor de gezondheid dienen op deze wijze in voldoende mate te worden ingeperkt. Dit resulteert in een lijst A waarbij uitsluitend regels worden gesteld met betrekking tot het mengen in verband met risico's voor de veiligheid.

Het aspect externe veiligheid speelt een belangrijke rol bij de beoordeling van een aanvraag om een milieuvergunning. De risico's verbonden aan het mengen van afvalstoffen dienen te worden ingeperkt door adequate voorzieningen en procedures. Met betrekking tot voorzieningen wordt veelal aangesloten bij de CPR-richtlijnen. Procedures zijn bedoeld om te voorkomen dat handelingen worden verricht die een verhoogd risico tot gevolg hebben. Zo is in de CPR-richtlijnen vastgelegd dat dient te zijn gewaarborgd dat gevaarlijke stoffen die met elkaar kunnen reageren en daarbij tot gevaarlijke gassen of dampen of gevaarlijke situaties zoals explosies, of excessieve warmteontwikkeling kunnen leiden, gescheiden dienen te worden gehouden van elkaar en gecompartmenteerd moeten worden opgeslagen. Aangezien deze stoffen reeds op grond van externe veiligheid niet mogen worden samengevoegd, is er geen noodzaak om dit te regelen door deze onder te brengen in lijst A.

Risico's met betrekking tot gezondheid en veiligheid voor de omgeving als gevolg van handelingen binnen de inrichting worden reeds als regulier onderdeel van de vergunningprocedure beoordeeld.

Voor de negatieve lijsten zijn daarom uitsluitend risico's bij transport en verdere verwerking van belang. Uitgaande van de in bijlage III van Richtlijn 91/689/EEG, betreffende gevaarlijke afvalstoffen, gehanteerde indeling in gevaarseigenschappen, leveren ontplofbare stoffen (waaronder tevens spuitbussen en gascilinders) en oxiderende stoffen een extra risico, zowel bij transport als bij (de voorbehandeling ten behoeve van) de feitelijke verwerking. Immers indien oxiderende stoffen worden gemengd met andere afvalstoffen, zal de totale afvalstroom niet meer als oxiderend worden aangemerkt. Echter het risico bestaat dat bij de voorbehandeling voor de feitelijke verwerking hoge lokale concentraties van oxiderende afvalstoffen alsnog sterk exotherm reageren. Gelet op dit extra risico zijn oxiderende stoffen in lijst A opgenomen. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat deze stoffen technisch gezien wel verwerkbaar zijn in cementovens. Deze dienen echter gescheiden te worden afgevoerd. Voor de indeling wordt gebruik gemaakt van de gevaarseigenschappen zoals deze zijn vastgesteld in bijlage III van de Richtlijn 91/689/EEG. Dezelfde indeling wordt ook toegepast in de Eural. Een afvalstof is alleen gevaarlijk indien het gehalte aan gevaarlijke stoffen (in gewichtsprocent) zodanig is dat het afval één of meer van deze gevaarseigenschappen bezit.

Tabel 1: lijst A: Afvalstoffen die niet gemengd mogen worden in verband met risico's voor de veiligheid.

Gevaareschap	omschrijving
H1	<i>Ontplofbaar</i> : stoffen en preparaten die bij aanraking met een vlam kunnen ontploffen of voor stoten of wrijving gevoeliger zijn dan dinitrobenzeen
H2	<i>Oxiderend</i> : stoffen en preparaten die bij aanraking met andere stoffen, met name ontvlambare stoffen, sterk exotherm kunnen reageren
Nvt	spuitbussen, gascilinders en gassen

5.5.3 Lijst van afvalstoffen die niet gemengd mogen worden in verband met specifieke mogelijkheden voor be-/verwerking of verwijdering (lijst B)

Voor de in lijst B genoemde afvalstoffen zijn specifieke eisen aan de be-/verwerking of verwijdering gesteld (bijvoorbeeld in de vorm van een minimumstandaard) of is direct hergebruik mogelijk. Bij het formuleren van deze lijst heeft de Werkgroep de in het MJP-GA II geformuleerde minimumstandaard van be-/verwerking als uitgangspunt gehanteerd. Bij de uitwerking van deze lijst is tevens gekeken naar de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen.

Mengen van afvalstoffen waarvoor een specifieke wijze van be-/verwerking of verwijdering beschikbaar is, is uitsluitend toegestaan voor zover verwerking conform de betreffende minimum standaard mogelijk blijft. Een uitzondering wordt gemaakt voor bedrijven die de afvalstoffen zelf kunnen be-/verwerken op een wijze die tenminste even hoogwaardig is als de minimumstandaard of (indien geen minimumstandaard van toepassing is) op een wijze die leidt tot hergebruik. Daarnaast kan het worden toegestaan afvalstoffen waarvoor eenzelfde minimumstandaard van toepassing is te mengen voor zover verwerking conform de minimumstandaard mogelijk blijft. Als voorbeeld wordt genoemd kunststofhoudende chemicaliënverpakkingen. In het MJP-GA II is als minimumstandaard van deze afvalstoffen verbranding in een DTO of spoelen gevolgd door verbranding van de kunststoffractie in een AVI genoemd. Kunststofhoudende chemicaliënverpakkingen mogen met andere (afval)stoffen zoals bijv. zaagsel worden gemengd, voorzover dit mengen de afvoer van de verpakkingen naar de DTO of spoelinstallatie/AVI niet in de weg staat. Deze activiteit moet dan overigens wel expliciet zijn vergund.

In lijst B zijn de oliehoudende afvalstoffen, uitgezonderd afgewerkte olie, niet opgenomen, terwijl hiervoor wel een minimumstandaard geldt. Oliehoudende afvalstoffen dienen te worden bewerkt met als doel hoofdgebruik brandstof. Hierop is lijst C van toepassing.

In de praktijk kan discussie ontstaan over de in lijst B opgenomen omschrijvingen van de afvalstoffen. Voor de formulering van de minimumstandaarden wordt verwezen naar het MJP-GA II. In dit plan is bijvoorbeeld aangegeven dat de minimumstandaard voor (non-)ferrometalen metaalterugwinning met minimalisatie van de daarbij vrijkomende reststoffen is. Uit het MJP-GA II volgt dat met (non-)ferrometalen in hoofdzaak worden bedoeld metaalslakken, metaalassen, loodhoudend afval, metaalhoudend stof, katalysatoren en fijn metaalbewerkingsafval. Daarnaast dient te worden gekeken naar wettelijke regelingen zoals bijvoorbeeld de Regeling niet-reinigbaar straalgrit. Voor regenererbare oplosmiddelen en kwikhoudende afvalstoffen is het niet mogelijk om op korte termijn nauwkeurigere omschrijvingen in dit rapport op te nemen.

Indien in het LAP voor nieuwe afvalstromen een minimumstandaard wordt vastgelegd, kan het noodzakelijk zijn lijst B aan te passen. Na vaststelling van het LAP zal worden nagegaan of aanpassing van lijst B noodzakelijk is.

Aangezien in het MJP-GA II niet expliciet wordt ingegaan op de nuttige toepassing van zware metalen bevattende afvalwaterstromen wordt hieraan in dit rapport aandacht besteed. In het MJP-GA II is als minimumstandaard voor zware metalen bevattende afvalwaterstromen ONO genoemd. Door bedrijven is gesteld dat zij deze afvalwaterstromen in een aantal gevallen ter vervanging van grondstoffen willen inzetten in de AWZI. Het betreft dan ijzer- en/of aluminiumhoudende afvalwaterstromen die ter vervanging van coagulant worden ingezet en afvalzuren en afvallogen die ten behoeve van de pH-correctie worden ingezet. De inzet van deze afvalwaterstromen kan onder een aantal voorwaarden worden toegestaan. De belangrijkste voorwaarde heeft betrekking op het gehalte aan metalen. Bij het be-/verwerken van deze afvalwaterstromen in de AWZI komen de zware metalen in het slib terecht. Het slib wordt vervolgens door derden bewerkt, waardoor het risico bestaat dat de in het slib aanwezige zware metalen - direct of later - bij hergebruik of na stort diffuus in het milieu worden gebracht. Derhalve zijn in recente vergunningen aanvullende eisen gesteld aan het gehalte van de zware metalen in de slibfractie van de te accepteren ijzer- en aluminiumhoudende baden en de afvalzuren en -logen. Vooralsnog is gesteld dat de ongewenste verspreiding van metalen beperkt blijft indien de totale sommetaalconcentratie ($As+Cu+Cr+Co+Mo+Pb+Sn+Ni+V+Zn$) in deze baden maximaal 200 mg/l bedraagt, waarvan maximaal 25 mg/l in de waterfractie en de sommetaalconcentratie voor $Cd+Hg$ in deze baden maximaal 0,1 mg/l bedraagt waarvan 0,01 mg/liter kwik in de waterfase. Bedrijven dienen jaarlijks te rapporteren hoeveel ijzer- en aluminiumhoudende baden en afvalzuren en -logen, met vermelding van de metaalconcentraties, zij ter vervanging van grondstoffen hebben ingezet en hoe efficiënt de inzet is. Afhankelijk van de rapportages kunnen de metaaleisen worden gewijzigd.

Tabel 1 Lijst B: afvalstoffen die niet gemengd mogen worden in verband met specifieke mogelijkheden voor be-
/verwerking of verwijdering

Afvalstof	Afvalstofcode
afgewerkte olie als bedoeld in de Wm	03.02.101, 03.06.401, 03.06.402, 03.06.406
loodaccu's	05.06.107, 05.06.108
batterijen	05.06.*** excl. 05.06.107 en 05.06.108
gasontladingslampen	05.07.***
oliefilters	03.06.102, 03.02.132
vloeibaar fotografisch gevaarlijk afval: bleekfixeer en kleurfixeer	01.02.101, 01.02.102
vloeibaar fotografisch gevaarlijk afval: zwart-witfixeer	01.02.101
vloeibaar fotografisch gevaarlijk afval: kleurontwikkelaar	02.02.101
vloeibaar fotografisch gevaarlijk afval: zwart-wit ontwikkelaar	02.02.101
overig vloeibaar fotografisch gevaarlijk afval	01.02.103, 01.02.199, 02.02.102, 02.02.103, 02.02.104, 02.02.199
filmafval	05.02.101, 05.02.102
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit methanol en andere vloeibare alcoholen	03.09.101
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit ethylacetaat en andere alifatische acetaten	03.09.102
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit aceton en andere alifatische ketonen	03.09.103
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit petroleum(ether) en alifatische koolwaterstoffen	03.09.104
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit toluen, xyleen en benzeen	03.09.105
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit dioxaan	03.09.106
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit koelvloeistof en glycolen	03.09.901
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit organische zuren	03.09.902
vloeibare halogeenarme koolwaterstoffen bestaande uit siliconenolie, tonervloeistof, warmte-overdrachtvloeistof, tensiden, fenolen, overige oplosmiddelen, overige organische vloeistoffen	03.09.199, 03.09.903, 03.09.904, 03.09.905, 03.09.906, 03.09.907, 03.09.999.
halogeenrijke oplosmiddelen	04.09.***
koudemiddelen (CFK-actieprogramma)	04.09.106
ijzer- en/of zinkhoudende beitsbaden afkomstig van verzinkerijen	01.04.116, 01.04.117, 02.04.112, 02.04.119
reinigbare grond	09.**.***
reinigbaar straalgrit	12.20.301, 15.41.39*
restanten van papiergeïsoleerde kabels	12.17.221
oliehoudende boorspoeling en boorgruis op oliebasis	03.06.311
kunststofhoudende gebruikte chemicaliënverpakkingen	03.07.106, 12.11.502
metaalhoudende gebruikte chemicaliënverpakkingen	03.07.105, 03.07.107, 03.07.109, 12.16.352
zware metalen bevattende afvalstoffen afkomstig van de oppervlaktebehandeling van materialen	01.04.***, 02.04.***
ferro- en non-ferro afvalstoffen	05.11.***, 12.16.***, 12.17.***
kwikhoudend afval (>10 mg/kg Hg)	05.06.103, 05.08.***
laboratoriumafval gemengd	06.11.999
PCB-houdende afvalstoffen met een PCB-gehalte > 0,5 mg/kg per congeneer 28, 52, 101, 138, 153 of 180.	06.06.11*
Specifiek ziekenhuisafval	06.24.101
Asbeststof en asbesthoudend afval met asbestvezels of meer dan 10 mg/kg hechtgebonden afval	06.10.101, 06.10.102, 06.10.103
C ₁ -afval	zie toelichting
C ₂ -afval	zie toelichting
C ₃ -afval	zie toelichting

Afvalstof	Afvalstofcode
Gemengd huishoudelijk afval en gemengd bedrijfsafval, kantoor-, winkel- en dienstenafval	11.01.1**, 11.01.2**
gemengde fracties na sortering	11.01.899, 11.01.999

Toelichting C_{1,2,3}-afval

C_{1,2,3}-afvalstoffen zijn opgenomen, aangezien het niet kan worden toegestaan reststoffen en residuen die als gevolg van eerdere be-/verwerking door cumulatie hoge concentraties milieugevaarlijke stoffen bevatten, vervolgens weer door menging diffuus in het milieu worden verspreid. De indeling is afhankelijk van de uitloging van het materiaal. Met C_{1,2,3}-afval worden in ieder geval de volgende afvalstromen bedoeld:

- *AVI-vliegas (05.12.101)*
- *metaalstof/filterstof (05.15.***)*
- *vliegas en slakken van verbranding van gevaarlijk afval in een DTO (05.12.02 en 05.12.111)*
- *filterkoeken met metalen (05.13.***)*
- *cyanidehoudende slibs (05.14.***)*
- *jarosietslib (05.16.101)*
- *pigmenten en pigmentslibs (05.16.131, 05.17.904)*
- *emailslib (05.17.903)*
- *ovenpuin (05.17.910, 05.17.911)*
- *fluorescentiepoeder en slibs (05.17.901, 05.17.902)*
- *arseenkalk (05.18.104)*
- *hardingszouten (05.18.112, 05.18.113 en 05.18.114)*

Het betreft hier geen limitatieve lijst. Een aantal typische C₃-afvalstoffen zoals residu van de reiniging van straalgrit en grond en chroomhoudend leerafval worden veelal onder een term “niet eerder genoemd” gemeld. Mengen is uitsluitend toegestaan binnen één van de categorieën C₁, C₂ of C₃ of bedrijfsafval.

5.5.4 Lijst van (“zwarte lijst”)-stoffen die niet mogen worden gemengd voor nuttige toepassing door middel van thermische processen met als hoofdgebruik brandstof of nuttige toepassing van de asrest (lijst C)

In lijst C zijn de “zwarte lijst”-stoffen opgenomen. Het begrip “zwarte lijst” is tussen aanhalingstekens geplaatst omdat er geen sprake is van een formele zwarte lijst met wettelijke status. Wel gaat het op deze lijst om stoffen die niet nuttig toegepast kunnen worden in thermische processen en om die reden als “zwarte lijst”-stoffen worden aangeduid. Olie/chemicaliën en sedimenten met “zwarte lijst”-stoffen moeten verwijderd worden. Olie/chemicaliën en sedimenten die geen risico voor veiligheid of gezondheid met zich dragen (dus niet onder lijst A vallen) en die geen specifieke be-/verwerking of verwijdering moeten ondergaan (niet onder lijst B vallen), mogen worden gemengd tenzij zij “zwarte lijst”-stoffen (lijst C) bevatten. Het uiteindelijke afvoerkanaal van de gemengde afvalstoffen wordt bepaald door de aard van de afvalstof (drijfslag, sediment of water) en door de toetsing aan de overige lijsten.

De in dit rapport geformuleerde lijst van “zwarte lijst”-stoffen is er op gericht om te voorkomen dat afvalstoffen, die een zodanig hoog gehalte aan toxische stoffen bevatten dat rechtstreekse nuttige toepassing niet is toegestaan, na mengen met andere afvalstoffen alsnog nuttig worden toegepast. Het gaat met name om nuttige toepassing als brandbare afvalstof, eventueel in combinatie met nuttige toepassing van de asrest. Voor dat doel is een voorlopige lijst opgesteld, die aangeeft aan welke stoffen gedacht moet worden. Bedacht moet worden dat voor dergelijke afvalstoffen:

- opvulling van normen plaatsvindt, terwijl dit voor de betreffende combinatie van hergebruik en verontreiniging milieuhygiënisch nadelen heeft;
- meer toegesneden verwijderingsmethoden bestaan (bijvoorbeeld verbranding in geconcentreerde vorm als gevaarlijk afval).

Voorkomen moet worden dat mengen van afvalstoffen leidt tot ongewenste, diffuse verspreiding van milieugevaarlijke stoffen. Welke stoffen milieugevaarlijk zijn, wordt bepaald aan de hand van criteria die zijn vastgesteld in de voortgangsrapportage over het vernieuwde stoffenbeleid (Strategie Omgaan Met Stoffen - SOMS). De criteria beschrijven de wijze waarop stoffen op grond van hun gevaarseigenschappen (persistentie, bioaccumulatie, toxiciteit, carcinogeniteit, mutageniteit, reproductietoxiciteit en hormoonontregelende werking) worden ingedeeld in zogenaamde categorieën van zorg. Voor (afval)stoffen die op grond van de criteria uit de voortgangsrapportage in de hoogste zorgcategorie zitten is een verbod op nuttige toepassing uit beleidsmatig oogpunt geboden. Het is immers niet logisch om bepaalde stoffen nuttig toe te passen terwijl productie en toepassing van deze stoffen in ons land niet is toegestaan.

Het is in het kader van de vergunningverlening (nog) niet goed mogelijk de SOMS-criteria effectief te hanteren bij de vaststelling van de (afval)stoffen die niet gemengd mogen worden. De systematiek van het toetsen aan gevaarskarakteristieken moet door het bedrijfsleven nog voor een zeer groot aantal stoffen uitgevoerd worden. Om praktische redenen is daarom aansluiting gezocht en gevonden bij het Verdrag van Stockholm inzake persistente organische verontreinigende stoffen (POP's). Dit verdrag heeft tot doel mens en milieu te beschermen tegen de schadelijke effecten van deze verbindingen. Het verdrag voorziet in een wereldwijd verbod op de productie en het gebruik van POP's. Dit impliceert dat ook nuttige toepassing van deze stoffen in de afvalfase niet is toegestaan; de betreffende afvalstoffen dienen te worden verwijderd in installaties die geheel of in hoofdzaak bedoeld zijn voor het verbranden van afvalstoffen, zoals een AVI of een DTO. Deze benadering sluit goed aan bij het Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan.

In het verdrag van Stockholm is een voorlopige lijst opgenomen van 12 persistente en toxische verbindingen (de zogenaamde "dirty dozen"), bestaande uit 8 bestrijdingsmiddelen, 2 industriële chemicaliën (HCB en PCB's) en 2 soorten bijproducten (dioxines en furanen). Er is sprake van een voorlopige lijst omdat het verdrag voorziet in een procedure om ook andere persistente verbindingen op grond van (vergelijkbare) gevaarseigenschappen aan de lijst toe te voegen. Ook stoffen die aan de hand van de implementatie van SOMS in de hoogste zorgcategorie vallen, kunnen aan deze lijst toegevoegd worden.

Van de stoffen in onderstaande lijst worden PCB's reeds genoemd in lijst B en zijn daarom niet in onderstaande lijst opgenomen. Daardoor resteren de volgende 11 stoffen:

1. Aldrin
2. Chloordaan
3. DDT
4. Dieldrin
5. Endrin
6. Heptachloor
7. Mirex
8. Toxafeen
9. Hexachloorbenzeen
10. Dioxines
11. Furanen

De in deze lijst genoemde bestrijdingsmiddelen en chemicaliën zullen naar verwachting vrijwel afwezig zijn in regulier aangeboden afvalstoffen tenzij eerder in de keten moedwillig is gemengd. De reden hiervoor is dat deze stoffen in het algemeen in tamelijk geconcentreerde vorm worden ingezet als product. Om pragmatische redenen is daarom voor de hierboven genoemde bestrijdingsmiddelen een concentratiegrenswaarde van 1.000 mg/kg opgenomen. Dat sluit ook aan bij de systematiek van de Eural (categorie H7, kankerverwekkende stoffen, grenswaarde 1000 mg/kg). Voor dioxines en furanen geldt een aanwezigheidsverbod (zie hierna).

Indien uit administratief onderzoek blijkt dat deze stoffen in de afvalstof aanwezig kunnen zijn, dient te worden nagegaan of de grenswaarde voor de betreffende stof wordt overschreden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een targetanalyse met gaschromatografie/massaspectrometrie waarbij wordt vastgesteld dat bepaalde organohalogeenvbindingen niet aanwezig zijn, zodat een analyse achterwege kan blijven. Ook kan het EOX-gehalte worden bepaald als indicator. Als het EOX-gehalte lager is dan 1.000 mg/kg is verder onderzoek naar de individuele organohalogeenvbindingen niet langer noodzakelijk.

Dioxines

Voor dioxines is in de acceptatieprocedures van de cementindustrie een absoluut aanwezigheidsverbod opgenomen. Gelet op de milieubezwaarlijkheid van dioxines in combinatie met het genoemde absolute aanwezigheidsverbod, is het vanzelfsprekend dat afvalstoffen verontreinigd met dioxines boven de detectiegrens, niet mogen worden gemengd ten behoeve van nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof of nuttige toepassing van de asrest.

Zware metalen

Hier is de vraag aan de orde in welke mate diffusie van metalen, veroorzaakt door het mengen, acceptabel is. Nadelen van diffusie kunnen zijn dat, in termen van vrachten, hogere emissies naar de lucht ontstaan en dat producten uit de hergebruiktoepassing (b.v. cement bij verbranden in cementovens) worden verrijkt met zware metalen. Voor zover sprake is van nuttige toepassing geldt – afgezien van criteria als calorische waarde en nuttig toepasbare asrest om het onderscheid te maken tussen nuttige toepassing en verwijdering – dat Nederland binnen de context van de Europese Markt geen eisen kan stellen aan de kwaliteit of samenstelling van afval dat naar buitenlandse verwerkers wordt afgevoerd. De in het buitenland geldende voorwaarden dienen te worden geaccepteerd. De conclusie van de workshop was dat het tegen deze achtergrond niet gepast is een verbod in te stellen op het mengen van afval dat vervolgens rechtstreeks geschikt is om nuttig te worden toegepast.

Voorkomen moet worden dat een ongelimiteerde inzet van afval voor verbranden als nuttige toepassing zou leiden tot veel hogere vrachten van vluchtige metalen naar de lucht. Met name “zwarte lijst”- stoffen als kwik, cadmium en thallium worden vluchtig bij verbranding. Verwacht mag worden dat deze bij cementovens in relatief hogere mate worden geëmitteerd dan bij DTO's. Daarom is de volgende werkwijze geformuleerd voor de beoordeling van zwarte lijststoffen:

1. De concentratiegrenswaarden worden afgestemd op de acceptatie-eisen die gelden bij de inrichting die het afval nuttig toepast als brandbare afvalstof dan wel secundaire grondstof.
2. Voor de stoffen/componenten (zogenaamde kritische componenten):
  - waarvan de emissiefactor in DTO's belangrijk lager ligt dan bij de cementindustrie; of
  - waarvoor een duidelijk brongericht beleid wordt gevoerd, gericht op vergaande reductie van gebruik in de economische kringloop;wordt het mengen niet toegestaan. Deze afvalstoffen mogen alleen worden gemengd, indien op het moment van acceptatie door de verwerkende HOI voor deze stoffen/componenten reeds wordt voldaan aan de acceptatiecriteria van de beoogde verwerking.
3. De overige stoffen/componenten (de zogenaamde niet-kritische componenten) mogen worden gemengd.

Uit een vergelijking van de emissiefactoren van de cementoven, energiecentrale en DTO blijkt dat de emissies afhangen van de toegepaste techniek. Het invullen van lijst C op basis van de filosofie dat emissies naar de lucht voorkomen moeten worden, is met uitzondering van de stoffen kwik en thallium niet mogelijk. Voor de zware metalen wordt dan ook aangesloten bij het stoffenbeleid in algemene zin. Voor de stoffen cadmium en kwik hanteren Nederland en de EU een sterk brongericht beleid. In principe moeten deze metalen op termijn worden uitgefaseerd. Het is tegen deze achtergrond verdedigbaar om verdere diffuse verspreiding te ontmoedigen. Deze lijst kan eventueel worden uitgebreid indien in de toekomst voor andere metalen, zoals arseen, een vergelijkbaar beleid gaat gelden.

Om handhaafbare voorstellen te maken zijn aan de stoffen concentratiegrenswaarden verbonden. Deze zijn gebaseerd op de acceptatiecriteria van de belangrijkste verwerkers voor dit afval in Nederland c.q. de (Belgische) cementindustrie. Het in zijn algemeenheid opnemen van deze grenswaarden is een pragmatische invulling van lijst C en wordt redelijk geacht.

In een aantal gevallen zullen (binnenlandse of buitenlandse) eindverwerkers strengere acceptatiecriteria hanteren dan de in lijst C genoemde waarden. Dit geeft de afvalverwerkers de mogelijkheid om verontreinigingen in beperkte mate weg te mengen tot de acceptatiecriteria van het betreffende bedrijf (bijvoorbeeld een afvalstof met 8 mg/kg kwik wegmengen naar 5 mg/kg kwik). De totale emissie van de in tabel 3 genoemde stoffen zal daardoor echter nauwelijks hoger worden dan in de huidige situatie. Anderzijds voorkomen de in dit rapport vermelde mengregels dat voor installaties waar ruimere acceptatiegrenzen gelden, extra vrachten naar lucht of naar producten ontstaan door mengen vooraf. Derhalve worden de in lijst C genoemde waarden gehanteerd bij de beoordeling van de aanvraag voor een Wm-vergunning voor het mengen van afvalstoffen in Nederland. Op deze wijze worden ongewenste milieueffecten ten gevolge van het mengen van afvalstoffen voldoende voorkomen.

Conclusie

Voorgaande motivering leidt tot de lijst C die in tabel 3 is weergegeven. Voor een aantal van deze stoffen zijn concentratiegrenzen vastgesteld. Het betreft concentratiegrenzen voor:

1. cadmium (brongericht Nederlands en EU productbeleid);
2. kwik (brongericht Nederlands en EU productbeleid, relatief hoge emissies naar lucht bij cementovens en energiecentrales);
3. thallium (emissiefactoren van 10 % of meer bij installaties zonder uitgebreide rookgasreiniging, zoals cementovens en energiecentrales)¹;
4. dioxines en furanen (absoluut aanwezigheidsverbod).

In lijst C zijn de afvalstoffen vermeld die niet nuttig kunnen worden toegepast met als hoofdgebruik brandstof. De term brandstof wekt de indruk dat het een product betreft. Uit jurisprudentie volgt echter dat oliehoudende afvalstoffen die (op eenvoudige wijze) zijn opgewerkt en niet aan de wettelijke brandstofsificaties voldoen, het predikaat afvalstof behouden. Afvalstoffen die nuttig kunnen worden toegepast met als hoofdgebruik brandstof moeten worden verbrand in een installatie die voldoet aan de Regeling verbranden van gevaarlijke afvalstoffen.

---

¹ Voor zink, arseen en seleen en lood worden door sommige auteurs ook hoge emissiefactoren genoemd. Voor zink is dit in dit kader minder relevant, omdat dit geen zwarte lijststof is. Omdat studies over arseen, seleen en lood geen stelselmatig hogere emissiefactor geven dan bij DTO's het geval is, is besloten deze stoffen niet mee te nemen op de C-lijst. Indien hoge emissiefactoren aan de orde zijn, of in EU- of nationaal verband ook voor deze zware metalen net als voor kwik en cadmium een stringent brongericht beleid wordt opgezet, kunnen deze metalen alsnog in lijst C worden meegenomen.

Ten aanzien van de calorische waarde wordt opgemerkt, dat een belangrijk uitgangspunt van de Commissie HOI's is dat het mengen ertoe kan leiden dat afvalstoffen die verwijderd zouden moeten worden na menging nuttig kunnen worden toegepast. Als gevolg hiervan mogen afvalstoffen met een lage calorische waarde die verwijderd zouden moeten worden, worden gemengd met afvalstoffen met een hoge calorische waarde om vervolgens ten behoeve van nuttige toepassing te worden afgezet. Aangezien door de opname van de calorische waarde in een negatieve lijst dit mengen niet meer is toegestaan, wordt hiervan afgezien. Als het mengsel wordt toegepast ten behoeve van nuttige toepassing dient dit overigens wel aan de daarvoor geldende criteria te voldoen, namelijk:

- a) calorische waarde >11.500 kJ/kg indien het chloorgehalte $\leq 1\%$ bedraagt;
- b) calorische waarde >15.000 kJ/kg indien het chloorgehalte >1% bedraagt.

Deze criteria zijn afkomstig uit het MJP-GA II en worden vooralsnog gehanteerd in afwachting van voorstellen van de Europese Commissie hierover.

Resumerend leidt dit voorstel tot invulling van lijst C met:

1. Afvalstoffen die in belangrijk mate bestaan uit bestrijdingsmiddelen en chemicaliën zoals genoemd in het verdrag van Stockholm . Als indicator voor de aanwezigheid van bedoelde organische halogeenverbindingen kan het EOX-gehalte worden bepaald.
2. Afvalstoffen waarvan de gehalten aan kwik, cadmium en/of thallium de in tabel 3 genoemde concentratiegrenswaarden overschrijden.
3. Afvalstoffen waarin zich aantoonbaar dioxines en furanen bevinden.

De onder 1 en 2. genoemde afvalstoffen mogen bij hogere concentraties dan vermeld in tabel 3 niet bij verwerkende HOI's worden gemengd met het oog op nuttige toepassing.

Tabel 2 Lijst C: afvalstoffen die niet gemengd mogen worden ten behoeve van nuttige toepassing ("zwarte lijst"-stoffen voor olie/chemicaliën en sedimenten/vaste afvalstoffen)

afvalstof	minimale concentratie (mg/kg d.s.)
Afvalstoffen die bestrijdingsmiddelen en chemicaliën bevatten als genoemd in het verdrag van Stockholm. EOX-gehalte als indicator voor de aanwezigheid van organische halogeenverbindingen	1.000 mg/kg
kwik	10
cadmium	100
thallium	100
dioxines en furanen (dirty 17)	detectiegrens

Deze keuze betekent dat voor alle andere metalen, alsmede chloor en zwavel geen eisen aan het mengen worden gesteld. De input van chloor en zwavel is weliswaar gelimiteerd door eisen aan de productkwaliteit en emissies naar lucht, maar het is aan de inrichting waar hergebruik plaatsvindt om te garanderen dat de hiervoor maximaal toegestane vrachten niet worden overschreden.

Opgemerkt wordt verder dat het mengen van hoogcalorische en laagcalorische afvalstromen is toegestaan, met uitzondering van de laagcalorische stromen waarvoor capaciteitsregulering noodzakelijk is. Voorkomen moet worden dat door het mengen van deze afvalstromen de structuur voor het verwijderen van deze afvalstoffen in gevaar wordt gebracht. Het betreft hier huishoudelijk restafval, daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval, laagcalorische deelstromen of residuen van scheidingsinstallaties, verpakt gevaarlijk afval, specifiek ziekenhuisafval en PCB-houdend afval.

5.5.5 Lijst van afvalstoffen die niet gemengd mogen worden ten behoeve van verwijdering door verbranding (lijst D)

Door de Commissie HOI's wordt een lijst voorgesteld van afvalstoffen die niet verbrand mogen worden ten behoeve van zowel nuttige toepassing als verwijdering. De werkgroep is tot het inzicht gekomen dat deze lijst (lijst D van dit rapport) beperkt kan blijven tot afvalstoffen die niet verbrand mogen worden ten behoeve van verwijdering. Uit figuur 2 volgt dat toetsing aan lijst D slechts plaatsvindt, nadat bij toetsing aan lijst C is gebleken dat de afvalstof "zwarte lijst"-stoffen bevat en mengen ten behoeve van nuttige toepassing dus niet meer is toegestaan.

Het uitgangspunt van de Commissie HOI's is erop gericht om te voorkomen dat afvalstoffen met een hoog gehalte aan anorganisch materiaal of afvalstoffen die voornamelijk water en zware metalen bevatten, gemengd worden tot afvalstoffen die ter verbranding worden aangeboden. De gedachte achter deze lijst is dat voor deze afvalstoffen stort of ONO-bewerking doelmatiger is.

Het betreft immers stoffen die op geen enkele manier een bijdrage leveren aan het verbrandingsproces: zij hebben een zeer lage calorische waarde en/of een hoog asgehalte en dragen dus bij aan de productie van slakken. Het gaat daarbij met name om afvalstoffen die geen dan wel een lage stookwaarde hebben, waarvoor nauwelijks volumereductie kan worden gerealiseerd en dus geen nuttige functie vervullen bij de verbranding. Dit zijn afvalstoffen die:

1. Vrijwel geheel uit water bestaan. Een uitzondering hierop vormen de afvalstoffen die niet verwerkt kunnen worden via ONO of de waterzuiveringsinstallatie. Voor sommige zuren en basen, alsmede afvalwaterstromen zal ONO of verwerking in een afvalwaterzuiveringsinstallatie niet mogelijk zijn (bijvoorbeeld indien de stroom sterk met organisch materiaal is verontreinigd).
2. Vrijwel geheel uit anorganisch materiaal bestaan. Een uitzondering vormen de afvalstoffen waarvan het organisch stof gehalte meer dan 10 % bedraagt en waarvoor door verbranding nog extra volumereductie kan worden verkregen.

Uit figuur 2 volgt dat lijst D alleen geldt voor sediment(fracties). Voor waterige stromen wordt getoetst aan de lijsten B en E.

In lijst D zijn anorganische afvalstoffen opgenomen met een lage stookwaarde waarvoor bij verbranding nauwelijks een volumereductie wordt gerealiseerd.

Het voorgaande leidt tot de lijst D die in tabel 4 is weergegeven. Stoffen die in lijst D zijn vermeld, mogen uitsluitend worden gemengd indien dezelfde methode van be-/verwerking of verwijdering zoals vastgelegd in het MJP-GA II, van toepassing is. Dit wordt bereikt doordat de in lijst D vermelde afvalstoffen ook zijn opgenomen in lijst B.

Tabel 4 Lijst D: afvalstoffen die niet gemengd mogen worden ten behoeve van verwijdering door verbranding

Afvalstof	Uitzondering
• C ₁ -afval	)
• C ₂ -afval	) Afvalstoffen met een organisch stofgehalte groter dan 10 %
• C ₃ -afval	) en waarbij verbranding leidt tot een zinvolle volumereductie
• Niet reinigbaar straalgrit	)
• Niet reinigbare grond	)

Een aantal stoffen die in lijst D zijn genoemd, kan nuttig worden toegepast in een verbrandingsinstallatie. Een voorbeeld hiervan is niet-reinigbare grond waarmee een beschermende pels op de ovenwand wordt aangebracht. De doelmatigheid van deze activiteit wordt in een vergunningprocedure getoetst. Om deze activiteit uit te voeren, is het niet nodig dat de betreffende afvalstoffen in lijst D worden uitgezonderd.

5.5.6 Lijst van (afval)stoffen die niet gemengd mogen worden om geloosd te worden (lijst E)

In lijst E zijn de afvalstoffen vermeld die niet mogen worden gemengd om vervolgens na eventuele fysisch/chemische of biologische behandeling te worden geloosd. Bepaald is voor welke stoffen of stofgroepen (eind)verwerking middels afvalwaterzuivering niet doelmatig is. Met andere woorden: een lijst van stoffen en stofgroepen is samengesteld waarvoor geldt dat deze niet (via afvalwaterzuivering) in het oppervlaktewater (direct of indirect) terecht mogen komen. Voor de meest bezwaarlijke stoffen geldt hiervoor een absoluut aanwezigheidsverbod, voor de andere stoffen is een ondergrens vastgesteld.

Partijen waterige afvalstoffen met stoffen in hogere concentraties dan genoemd op deze lijst mogen niet verwerkt worden, noch gemengd worden voor verwerking via waterzuivering. Hierbij geldt dat verwerking wel kan worden toegestaan indien genoemde stoffen/stofgroepen door gerichte voorbehandeling verwijderd worden tot onder de geldende ondergrens.

In lijst E zijn criteria opgenomen, waarbij fysisch/chemische en biologische zuivering is toegestaan. Deze criteria mogen niet worden behaald als gevolg van het mengen van afvalstoffen.

In de rapportage van de Commissie HOI's is een voorlopige negatieve lijst opgenomen als lijst E. Deze lijst is aangevuld door vergelijking met een drietal internationale stoffenlijsten:

- de lijst met stoffen vastgesteld door de Oslo- en Parijse Commissie (OSPAR) als invulling van de uitfasering van de emissies van “hazardous substances” zoals vastgesteld op de vierde Noordzeeministersconferentie te Esbjerg (1995);
- de lijst van de internationale Rijncommissie;
- de voorlopige lijst voor de EU Kaderrichtlijn water, in aansluiting op de lijst in de EU richtlijn 76/464 (“zwarte lijst”-stoffen).

Vergelijking van de voorlopige lijst van de Commissie HOI's met deze stoffenlijsten levert enkele wijzigingen op die in onderstaande lijst zijn opgenomen. Deze lijst geldt zowel voor de verwerkende HOI's die direct op oppervlaktewater lozen als diegenen die via de riolering een RWZI op oppervlaktewater lozen. De acceptatie-criteria op grond van de negatieve lijst dienen dus voor directe en indirecte lozers gelijk te zijn. De acceptatie van partijen waterige afvalstromen ten behoeve van verwerking in een waterzuivering is verboden voor de stoffen/stofgroepen genoemd in tabel 5.

Door de taakgroep water is aanbevolen om op basis van de stofintrinsicke eigenschappen nader onderzoek te laten uitvoeren naar de plaatsing van nonylfenoethoxylaten ftalaten op lijst E. Tevens dient te worden bepaald of de grenzen voor EOX vanuit milieuoogpunt de juiste zijn, aangezien deze grenzen thans in de praktijk gehanteerd worden zonder uitgebreide milieuhygiënische toetsing. Deze onderzoeken zullen worden uitgevoerd door de Commissie Integraal Waterbeheer.

Tabel 5: Lijst E: afvalstoffen die niet gemengd mogen worden ten behoeve van lozing na fysisch/chemische en biologische zuivering

afvalstof	minimale concentratie
stoffen waarvoor het afwezigheids criterium in absolute zin geldt	
PCB's	detectiegrens

dioxines (dirty 17)	detectiegrens
bestrijdingsmiddelen (zoals gedefinieerd in de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 ²)	detectiegrens
organotinverbindingen	detectiegrens
gebromeerde difenylethers (brandvertragers)	detectiegrens
stoffen met restrictieve criteria	
kwik	0,01 mg/l
cadmium	0,1 mg/l
organische halogeenverbindingen	10 mg/l
som metalen (arseen, tin, chroom, kobalt koper, molybdeen, lood, nikkel, vanadium, zink)	25 mg/l

De in lijst E genoemde concentratiegrenswaarden worden bepaald op de waterfractie c.q. na jartest. Zij gelden voor zowel bedrijven die direct op het oppervlaktewater lozen als bedrijven die indirect lozen.

Ook hier geldt dat het gebruik van de criteria van het vernieuwde stoffenbeleid (Strategisch Omgaan Met Stoffen, SOMS) voor het vaststellen van de milieugevaarlijkheid van stoffen, dient te worden betrokken bij de actualisatie van deze lijst.

5.6 Uitgangspunten voor het mengen ten behoeve van andere vormen van nuttige toepassing anders dan in thermische processen

In dit rapport is veel aandacht besteed aan de meest voorkomende routes bij nuttige toepassing en verwijdering van afvalstoffen, in casu de inzet in thermische processen, met name elektriciteitscentrales cementovens, AVI en DTO. Ook pyrolyse, vergassing en wervelbedovens zijn thermische processen waarvoor deze benadering geldt. Uitgangspunt is daarbij dat in deze processen een thermische afbraak plaats vindt en dat de producten c.q. reststoffen op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze kunnen worden ingezet ten behoeve van nuttige toepassing dan wel worden verwijderd. Thermische grondreiniging valt, gelet op de lage temperatuur niet onder deze benadering.

Zoals in paragraaf 5.4 is vermeld geldt het uitgangspunt “mengen mag niet, tenzij dit expliciet in de vergunning is geregeld”. Het rapport geeft daarbij, rekening houdende met het gestelde in Richtlijn 91/689/EEG, voor toepassing in thermische processen de randvoorwaarden waarbinnen dit in vergunningen dient te worden geregeld. Voor zover vergunning wordt gevraagd voor het mengen ten behoeve van andere vormen van nuttige toepassing, dienen deze vormen afzonderlijk te worden beoordeeld. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de uitgangspunten van de EG-richtlijn 91/689, dat mengen slechts kan worden toegestaan wanneer aan de voorschriften van artikel 4 van Richtlijn 75/442 wordt voldaan en met name om de veiligheid bij de verwijdering of de nuttige toepassing van deze afvalstof te verbeteren. De in dit rapport vastgestelde negatieve lijsten kunnen daarbij vanzelfsprekend niet worden gehanteerd. Bij thermische processen wijzigen immers de gevaarsaspecten als gevolg van de hoge temperaturen.

Bij niet thermische processen is veelal sprake van fysische technieken waarbij de chemische samenstelling niet wijzigt. Wel kan wijziging van de gevaarsaspecten plaats vinden door verdunning, concentratie of fysische binding.

². In de vierde Nota waterhuishouding worden verschillende bestrijdingsmiddelen genoemd waarvoor een maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR) of verwaarloosbaar risiconiveau (VR) is gedefinieerd. In de vergunningverlening gaat het meestal om de volgende groepen: fenylureumherbiciden, chloorfenoxyzuren, N-methylcabamaten, nitrofenolacetaten, organochloorbestrijdingsmiddelen, fosfor- en stikstofhoudende bestrijdingsmiddelen)

Gezien het sterk uiteenlopende karakter van de vele andere processen wordt hiervoor geen algemeen geldende uitwerking van de uitgangspunten gegeven. Verwezen wordt naar richtlijnen, besluiten, rapporten en nota's die op het beheer van specifieke afvalstoffen betrekking hebben:

- verontreinigde grond en bagger zijn onderdeel (geweest) van het milieucompartiment (water)bodem en moeten na reiniging weer deel uit kunnen maken van de (water)bodem. Het mengen van verontreinigde grond en bagger met andere afvalstoffen is niet toegestaan. Bij verwerking van verontreinigde grond en baggerspecie mogen alleen stromen met naar aard, samenstelling en concentraties vergelijkbare verontreinigingen worden gemengd. Het mengen van schone met verontreinigde grond en baggerspecie is niet toegestaan; ook het mengen van licht verontreinigde grond en baggerspecie met ernstig verontreinigde grond en baggerspecie is niet toegestaan.
- het bij de productie van bouwstoffen inzetten van afvalstoffen die niet afzonderlijk voldoen aan de kwaliteitseisen van het Bouwstoffenbesluit is alleen toegestaan wanneer het (bij)mengen van de betreffende afvalstoffen noodzakelijk is in verband met de fysische eigenschappen van de bouwstof. Dit past binnen het Bouwstoffenbesluit. Deze uitwerking heeft echter geen betrekking op de verwerking van reststoffen in thermische processen waarbij bouwstoffen ontstaan.
- bij het inzetten van afvalstoffen voor het maken van meststoffen geeft het Besluit overige organische meststoffen aan welke concentraties zware metalen in mest zijn toegestaan. In het Besluit zullen regels worden opgenomen voor het mengen van afvalstoffen in meststoffen.
- het mengen van afvalstoffen in voedingsstoffen is in beginsel niet toegestaan vanwege de risico's voor veiligheid en gezondheid.
- uit oogpunt van voedselveiligheid gaat het Beleidsbesluit diervoeder uit van het voorzorgprincipe en het gebruik van zuivere grondstoffen. Voor het mengen van afvalstoffen in diervoeders moet worden voldaan aan het voorzorgprincipe en aan het criterium zuivere grondstof.
- voor afvalstoffen waarvoor de minimumstandaard storten is, kan mengen worden toegestaan indien de uitlozing van de afvalstoffen daardoor minder wordt en ook anderszins geen nadelige effecten voor het milieu optreden.

5.7 Aanpassingen ten opzichte van de lijsten van de Commissie HOI's

Naar aanleiding van de in de taak- en werkgroepen gevoerde discussies is een aantal wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de door de Commissie voorgestelde lijsten en de door haar gehanteerde indeling. De uitgangspunten van de Commissie zijn daarbij echter onverkort gehandhaafd. In het volgende schema worden de verschillen kort toegelicht.

Uitgangspunt lijst werkgroep	Commissie HOI's	Uitwerking werkgroep
Lijst A: niet mengen ivm risico's voor gezondheid of veiligheid	niet apart genoemd	Aparte lijst met verbod om ook onderling te mengen
Lijst B: niet mengen in verband met specifieke mogelijkheden voor beverwerking of verwijdering	Lijst van minimumstandaarden gericht op hergebruik	Lijst van minimumstandaarden gericht op hergebruik én verwijdering
Lijst C: niet mengen voor nuttige toepassing door middel van thermische processen	Combinatie van de lijst van zwarte stoffen voor het milieubeleid en lijst van stoffen die niet nuttig kunnen worden toegepast met als hoofdgebruik brandstof	Aangesloten bij stoffen waarvoor bronbeleid of productbeleid bestaat. Rekening wordt gehouden met thermische conversie bij inzet ten behoeve van nuttige toepassing. Dioxines apart opgenomen.
Lijst D: niet mengen ten behoeve van verwijdering door verbranding	Vergelijkbare lijst opgenomen, die echter ook geldt voor nuttige toepassing	Lijst uitsluitend voor verwijdering. Verbod voor verbranding ten behoeve van nuttige toepassing wordt geregeld via lijst B.
Lijst E: niet mengen om geloosd te worden	Vergelijkbare lijst opgenomen.	Lijst uitgebreid met gebromeerde difenylethers

6. UITGANGSPUNTEN VOOR HET ACCEPTATIE- EN VERWERKINGSBELEID

6.1 Oplossingsrichting van de Commissie HOI's, "verhoogde doorzichtigheid van inzameling en verwerking"

Door de Commissie HOI's is geconstateerd dat de handhaafbaarheid moet worden versterkt door de transparantie in de gehele keten van ontdoeners, inzamelaars en bewerkers te vergroten. De verbetering van het acceptatie- en verwerkingsbeleid (A&V) en de administratieve organisatie en het interne controlesysteem (AO/IC) bij inzamelaars en be-/verwerkers zal hieraan een bijdrage leveren. Het systeem van AO/IC vereist toegankelijk beschikbare informatie, gestandaardiseerde en betrouwbare meetmethoden en een adequate administratieve begeleiding, waarmee ook de herkomst van partijen kan worden nagegaan alsmede de aard, eigenschappen en samenstelling van de aangeboden afvalstof. Daarnaast moet in de vergunning het A&V-beleid eenduidig worden vastgelegd.

6.2 Uitwerking van de oplossingsrichting door de werkgroep

De wijze waarop de acceptatie van afvalstoffen plaatsvindt, is vastgelegd in het acceptatiebeleid. Dit beleid begint bij het eerste contact met een klant en eindigt bij de feitelijke acceptatie. In deze procedure wordt beoordeeld of het financieel, procestechnisch en logistiek mogelijk is het aangeboden afval te ontvangen en het vervolgens op te slaan, te be\verwerken en of dit op grond van de vergunning is toegestaan. De acceptatieprocedure is het geheel van het acceptatie- en verwerkingsbeleid en de administratieve organisatie en interne controle. In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten van het acceptatie- en verwerkingsbeleid (paragraaf 6.3), het acceptatiebeleid en de omvang van het acceptatieonderzoek (paragraaf 6.4) en het verwerkingsbeleid (paragraaf 6.5) beschreven. Deze uitgangspunten zijn uitgewerkt in richtlijnen waaraan een A&V-beleid dient te voldoen. Deze zijn in bijlage VIII van dit rapport opgenomen. Een bedrijf dient aan de hand van deze minimale eisen en richtlijnen zelf een acceptatieprocedure op te stellen die op de eigen bedrijfssituatie is toegesneden. Indien de specifieke situatie van een bedrijf daartoe aanleiding geeft, kan in overleg met het bevoegd gezag van deze minimale eisen gemotiveerd worden afgeweken. Hierbij dienen de in dit rapport geformuleerde, algemene uitgangspunten te worden gehanteerd en mag de uniformiteit van de vergunningvoorschriften niet uit het oog worden verloren.

6.3 De uitgangspunten van het acceptatie- en verwerkingsbeleid

6.3.1 De algemene uitgangspunten

Bij het opstellen van het acceptatie en verwerkingsbeleid dienen de volgende algemene uitgangspunten te worden gehanteerd. Het acceptatie- en verwerkingsbeleid moet:

- werkbaar en praktisch uitvoerbaar zijn;
- helder en begrijpelijk zijn;
- handhaafbaar zijn;
- eenduidig interpreteerbaar zijn;
- juridisch correct zijn;
- zodanig zijn opgesteld dat het risico dat een stroom niet conform de wet- en regelgeving wordt behandeld, wordt geminimaliseerd;
- zodanig zijn opgesteld dat geen afvalstoffen worden geaccepteerd, waarvoor de acceptatieprocedure niet is doorlopen;
- zodanig zijn opgesteld dat duidelijk is op welke wijze het acceptatieproces verloopt en welke keuzemomenten en besliscriteria worden gehanteerd;

- zodanig zijn opgesteld dat de relatie tussen de inkomende afvalstoffen en de wijze van interne en/of externe verwerking is vastgelegd.

Het acceptatie- en verwerkingsbeleid ziet toe op alle afvalstoffen die een bedrijf accepteert, opslaat, bewerkt, verwerkt en/of vernietigt. Dit kunnen afvalstoffen afkomstig van derden zijn, maar ook afvalstoffen die bij de eigen bedrijfsvoering vrijkomen en vervolgens worden be-/verwerkt of gezamenlijk met andere afvalstoffen worden afgevoerd.

verantwoordelijkheid ontdoener en vergunninghouder

De vergunninghouder heeft bij de acceptatie van afvalstoffen een eigen verantwoordelijkheid. Hij moet immers controleren of de afvalstoffen die worden aangeboden wel op grond van zijn vergunning door hem geaccepteerd mogen worden. Aangezien het niet mogelijk is afvalstoffen op alle theoretisch mogelijke verontreinigingen te analyseren moet een keuze gemaakt worden voor de parameters die worden gecontroleerd. Bij deze keuze dient te worden uitgegaan van de door de ontdoener verstrekte opgave van aard, eigenschappen en samenstelling en een risico-indeling van de afvalstof. Indien een klant onvoldoende informatie aanlevert over de aard, eigenschappen en samenstelling van een afvalstof, dient de vergunninghouder de klant erop te wijzen dat deze voldoende informatie moet aanleveren. De vergunninghouder kan eventueel zelf via analytische controle nagaan in hoeverre de betreffende afvalstof door haar mag worden geaccepteerd. Indien na acceptatie blijkt dat (gevaarlijke) afvalstoffen ten onrechte zijn geaccepteerd, dient het bedrijf na te gaan of corrigerende maatregelen moeten worden getroffen om vergelijkbare situaties in de toekomst te voorkomen. In principe blijft echter sprake van een strafbaar feit waarop het bedrijf kan worden aangesproken.

De bestuursrechtelijke consequenties van dergelijke situaties worden in de praktijk eenzijdig bij de vergunninghouder neergelegd. Ook de ontdoener heeft echter een eigen verantwoordelijkheid. Iedere ontdoener van gevaarlijke afvalstoffen is zelf verantwoordelijk voor de correcte afgifte van de gevaarlijke afvalstoffen. Dit uitgangspunt heeft zijn weerslag gekregen in onder meer de artikelen 10.30 en 10.32 van de Wm. Op grond van artikel 10.30 van de Wm is het verboden gevaarlijke afvalstoffen af te geven aan een ander, tenzij die ander over de vereiste vergunningen of ontheffingen beschikt. Op grond van artikel 10.32 van de Wm is de ontdoener verplicht een omschrijving van de aard, eigenschappen en samenstelling van de afvalstoffen te verstrekken aan degene aan wie de afvalstoffen worden afgegeven. Bij de ontdoener moet dus bekend zijn wat de aard, eigenschappen en samenstelling van de afvalstof is en of de afvalstof voldoet aan de acceptatiecriteria van de vergunninghouder. De primaire ontdoeners worden in de praktijk te weinig op hun wettelijke verplichtingen aangesproken. Daarom dient de controle op de registratie door de ontdoener van de aard, eigenschappen en samenstelling van de af te voeren afvalstoffen te worden verbeterd. In het LAP wordt reeds de noodzaak geconstateerd om voor handhaving over te gaan op een ketengerichte benadering. Een ketengerichte benadering zal ook een positieve invloed hebben op de handhaving bij primaire ontdoeners.

Ten aanzien van de acceptatieplicht wordt opgemerkt dat deze slechts geldt voorzover de vergunning acceptatie van de betreffende afvalstoffen toelaat. Ook voor afvalstoffen waarvoor een acceptatieplicht geldt, dienen de aard, eigenschappen en samenstelling bekend te zijn voor inname.

6.3.2 Het moment van feitelijke acceptatie in relatie tot het acceptatieonderzoek

De feitelijke acceptatie is het moment waarop het bedrijf alle verantwoordelijkheden voor een afvalstof overneemt van de ontdoener. In principe is dit het moment waarop de partij fysiek is aangeleverd op de inrichting en de gehele acceptatieprocedure is doorlopen, tenzij:

1. het acceptatieonderzoek dusdanig veel tijd in beslag neemt dat wordt besloten de partij voorlopig separaat in opslag te nemen, zonder deze aanlevering feitelijk te accepteren;
2. het om afvalstoffen gaat die door het bedrijf zelf worden ingezameld en reeds in het inzamelmiddel worden samengevoegd met afvalstoffen van andere ontdoeners;

3. het om een kleine partij afval gaat die voor afronding van het acceptatieonderzoek met vergelijkbare afvalstromen wordt samengevoegd tot een bepaald volume.

In de eerste situatie is de afvalstof nog niet feitelijk geaccepteerd, omdat het acceptatieonderzoek nog niet is afgerond. In de laatste twee situaties zijn de afvalstoffen wel feitelijk geaccepteerd op basis van een vereenvoudigd acceptatieonderzoek. De verantwoordelijkheid voor de afvalstoffen is als gevolg van het samenvoegen door vergunninghouder overgegaan op vergunninghouder. Na ontvangst in de inrichting of na samenvoegen wordt het laatste deel van het acceptatieonderzoek uitgevoerd op (de mengsels van) de afvalstoffen. In uitzonderlijke situaties kan na analytische controle op het samengevoegde afval blijken dat een van de partijen niet overeenkomt met de gegevens die door de ondoener zijn verstrekt. Dit kan ertoe leiden dat een andere (in- of externe) be-/verwerkingsroute moet worden gekozen. Bestuursrechtelijk is in dit laatste geval sprake van een overtreding van artikel 10.32 Wm, aangezien geen juiste omschrijving is verstrekt van aard, eigenschappen en samenstelling. Ook kan sprake zijn van een overtreding van artikel 10.30 van de Wm indien afvalstoffen zijn geleverd die de vergunninghouder op grond van zijn vergunning niet mag accepteren.

6.4 Het acceptatiebeleid

6.4.1 Afvalstoffen

6.4.1.1 Afvalstoffenregister

De beoordeling van afvalstoffen tijdens het acceptatieonderzoek is direct afhankelijk van de beoogde be-/verwerkingswijze die het afval intern of extern zal ondergaan. In het A&V wordt een indeling gemaakt van de verschillende (in- of externe) be-/verwerkingsroutes die beschikbaar zijn en wordt per route een overzicht gegeven van de te accepteren afvalstoffen. De afvalstoffen die een bedrijf accepteert en de daarbij horende be-/verwerkingsroute, worden vastgelegd in het afvalstoffenregister (zie paragraaf 7.2.2).

6.4.1.2 Risico-indeling van de afvalstoffen

De uitgebreidheid van het acceptatieonderzoek is afhankelijk van de mate van risico die het bedrijf loopt bij het accepteren van een bepaalde afvalstroom. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in afvalstromen met een verhoogd risicogehalte, afvalstromen met een matig risicogehalte en afvalstromen met een laag risicogehalte. Deze risicoindeling dient gebaseerd te zijn op de in paragraaf 7.2.3 genoemde risico-analyse. Het risico-gehalte van een afvalstroom en de voor controle benodigde analyses dienen vermeld te worden in het paragraaf 6.4.1.1. genoemde afvalstoffenregister. Met betrekking tot de risico-indeling van de afvalstof dienen de volgende uitgangspunten te worden gehanteerd.

Een afvalstroom met een **verhoogd risico** is een afvalstroom, afkomstig van een bepaalde klant:

- die onbekend is voor het bedrijf;
- of waarvan uit ervaring bekend is dat het niet altijd mogelijk is deze stroom in overeenstemming met het A&V te accepteren.

Onbekend betekent dat het afval betreft dat het bedrijf nog niet eerder heeft geaccepteerd van de betreffende klant, ongeacht of de voor acceptatie relevante gegevens te achterhalen zijn of dat het afval betreft waarvan de herkomst en/of het proces onbekend zijn met als gevolg dat niet alle relevante gegevens te achterhalen zijn (bijvoorbeeld partijen afval die via een inzamelaar worden aangeboden). Ervaring kan worden onderverdeeld in negatieve ervaring met een bepaalde afvalstroom dan wel negatieve ervaring met een bepaalde klant (leveranciersbetrouwbaarheid).

Een afvalstroom met een **matig risico** is een bekende afvalstroom van een bepaalde klant, waarvan is gebleken dat in de regel acceptatie alleen onder bepaalde procestechnische voorwaarden mogelijk is. Onder procestechnische voorwaarden wordt in dit verband verstaan bijzondere voorwaarden die noodzakelijk zijn voor het verantwoord opslaan en be-/verwerken van een bepaalde afvalstroom. Onder afvalstromen met een matig risico worden in ieder geval gerekend afvalstromen die het bedrijf niet zelf kan verwerken en die alleen mogen worden geaccepteerd om gescheiden van niet vergelijkbare afvalstromen te worden opgeslagen en afgevoerd naar een daarvoor erkende verwerker.

Afval met een **laag risico** zijn zogenaamde reguliere partijen afval die het bedrijf met grote regelmaat verwerkt en waaraan in de regel geen aanvullende procestechnische voorwaarden worden gesteld. Afval dat alleen visueel controleerbaar is, wordt niet analytisch getoetst en kan eveneens worden ingedeeld als afval met een laag risico. Het aantal afvalstromen dat ingedeeld kan worden als laag risico is, naast uitsluitend visueel herkenbare afvalstoffen en afvalstoffen die conform de in 6.4.1.4 genoemde positieve stoffenlijstaanpak voor de waterfase worden geaccepteerd, naar verwachting zeer gering, aangezien veelal acceptatie slechts mogelijk is binnen procestechnische voorwaarden die ten behoeve van de goede werking van de installatie of de afvoer naar derden dienen te worden bepaald.

Risico-indeling van afvalstoffen

hoog risico:	onbekende klant en/of afvalstof of negatieve ervaringen bij eerdere aanleveringen.
matig risico:	acceptatie onder procestechnische voorwaarde mogelijk of afvalstoffen die gescheiden moeten worden gehouden in verband met externe verwerking.
laag risico:	reguliere, verwerkbaar partijen en visueel controleerbaar afval.

De risico-indeling is gebaseerd op de ervaring die het bedrijf heeft met een bepaalde afvalstroom en/of klant. Het gevolg hiervan is dat de risico-indeling niet statisch is. De indeling van afvalstromen in een bepaalde risicogroep komt door ervaring in de praktijk tot stand en kan dan ook veranderen van de ene risicogroep naar een andere. Als voorbeeld wordt genoemd een afvalwaterstroom die een hoog risico heeft, uitsluitend omdat deze onbekend is voor het bedrijf. Als de vooracceptatie is uitgevoerd en daardoor de samenstelling van de afvalwaterstroom bekend is, kunnen de definitieve acceptatie en vervolgaanleveringen worden uitgevoerd conform de vastgestelde risico-indeling.

Uitgangspunt is dat iedere eerste aanlevering van een partij of een klant in beginsel wordt ingedeeld als een afvalstof met een hoog risico. Op basis van tijdens de vooracceptatie verzamelde gegevens over aard, eigenschappen en samenstelling van de afvalstof, de ontdoener en de procestechnisch voorwaarden waaronder de verwachte wijze van be-/verwerking of verwijdering, kan vervolgens een indeling in een andere risicogroep plaatsvinden. Definitieve acceptatie en vervolgaanleveringen kunnen vervolgens worden uitgevoerd conform de vastgestelde risico-indeling

Afvalwaterstromen die via de positieve stoffenlijstaanpak worden geaccepteerd, worden beschouwd als afvalstoffen met een laag risico. Dit is afwijkend van de door de taakgroep A&V voorgestelde definitie van afvalstoffen met een laag risico, aangezien het in daar gehanteerde criterium “procestechnische voorwaarden” niet strikt wordt gehanteerd. Bij de verwerking van afvalwater dat via de positieve stoffenlijstaanpak wordt geaccepteerd, kan het voorkomen dat voorwassen als verwerkingsoptie wordt gehanteerd, waarbij het voorwaswater niet intern mag worden verwerkt. Deze afvalwaterstromen worden echter toch beschouwd als afvalwaterstromen met een laag risico.

6.4.1.3 Het onderscheid tussen de olie-, water- en sedimentfase

Het merendeel van de afvalstoffen die een verwerkende HOI accepteert, bestaat uit één of meer van de volgende fases: een olie/chemicaliënfase, een waterfase en een sedimentfase. Alvorens wordt ingegaan op de te hanteren parameters per fase, is het van belang vast te stellen op welk moment men aanneemt dat een fase in een partij aanwezig is en moet worden getoetst.

In dit acceptatiebeleid wordt ervan uitgegaan dan een olie/chemicaliënfase of sedimentfase in een partij aanwezig is indien voor de betreffende fase een volumepercentage van 5% wordt overschreden. Voor de waterfractie wordt het niet noodzakelijk geacht om een percentage te hanteren. Dit maakt het acceptatieonderzoek onnodig ingewikkeld. Voor de waterfractie van afvalstoffen waarin kleine hoeveelheden afvalwater voorkomen, kan wel het in paragraaf 6.4.2.2.2 beschreven vereenvoudigde acceptatieonderzoek voor kleine partijen worden gevolgd en bij grote partijen met lage percentages water kan worden besloten de interne afvalwaterstromen te toetsen aan de acceptatiecriteria.

6.4.1.4 Positieve stoffenlijstenaanpak voor de waterfase

Het gebruik van de positieve stoffenlijsten in de huidige Wvo-vergunningsverlening

In dit rapport wordt met name uitgegaan van de systematiek van negatieve lijsten (zie hoofdstuk 5). In de praktijk wordt bij de verwerking van waterige afvalstromen door het bedrijfsleven daarnaast gebruik gemaakt van de positieve stoffenlijstenaanpak. Deze aanpak gaat uit van meerdere lijsten waarop stoffen zijn vermeld die in afvalwaterstromen kunnen voorkomen. Bij iedere lijst hoort een bepaalde be-/verwerkingsroute. De verschillen in de be-/verwerkingsroutes hebben betrekking op de eventuele voor- en nabehandeling van de afvalwaterstromen door bijvoorbeeld actief kool, UV/ozon, metaalprecipitatie en indamping.

Het vaststellen van een positieve lijst en de daaraan gekoppelde be-/verwerkingsroute vindt plaats op basis van de stofbeoordelingssystematiek in het kader van de Wvo (door onder meer de aquatische toxiciteit, biologische afbreekbaarheid en bioaccumulatie te beoordelen). In feite is de beoordeling die moet worden uitgevoerd voor een groot aantal stoffen gestandaardiseerd in de positieve stoffenlijstenaanpak. Tot deze lijsten behoren overigens ook verbodlijsten met stoffen die niet mogen worden verwerkt binnen de bij het bedrijf beschikbare verwerkingstechnieken, omdat ze sterk milieubezwaarlijk zijn en niet of onvoldoende verwijderd worden.

De positieve stoffenlijstenaanpak kan alleen worden toegepast op de zogenaamde eenduidige afvalstoffen. Dit zijn afvalstoffen met bekende aard, eigenschappen en samenstelling. Daarnaast wordt de positieve stoffenlijstenaanpak per bedrijf uitgewerkt, omdat niet ieder bedrijf over dezelfde be-/verwerkingsroutes beschikt. Uitsluitend als deze afvalstoffen bestaan uit stoffen die op een van de positieve lijsten zijn genoemd, mogen die afvalstoffen worden be-/verwerkt via de bij die lijst behorende be-/verwerkingsroute.

Afvalstoffen waarvan de aard, eigenschappen en samenstelling niet bekend is of kan variëren, kunnen en mogen niet op basis van een toetsing aan de positieve stoffenlijsten worden geaccepteerd. Deze afvalstoffen dienen analytisch te worden onderzocht, waarna op grond van de analytische gegevens een be-/verwerkingsroute wordt gekozen.

De positieve stoffenlijstenaanpak kan alleen worden toegepast op eenduidige afvalstoffen.

Binnen CIW is recent een methodiek ontwikkeld genaamd “algemene beoordelingssystematiek stoffen” (ABM). Deze methodiek geeft informatie over de schadelijkheid van stoffen en preparaten en deelt deze op grond van hun waterbezwaarlijkheid in categorieën in. De categorieën geven de mate van inspanning aan die wordt verlangd om de emissie naar water te saneren. De methodiek sluit aan bij de Europese regelgeving inzake indelen, verpakken en kenmerken van stoffen en preparaten. De methodiek geeft echter geen antwoord op de vraag welke zuiveringstechniek moet worden toegepast. In het verleden werd de bij een positieve lijst horende be-/verwerkingsroute wegens het ontbreken van informatie veelal ingevuld op basis van kennis en ervaring.

Voor de bedrijfstak van tankautoreinigers is een stoffenbank gecreëerd (‘ATCN-stoffenbank’) die tegemoet komt aan een groot aantal bezwaren die de positieve stoffenlijstenaanpak in het verleden moeilijk hanteerbaar maakte (procedures zijn nu eenvoudig, informatie is handzaam en snel toegankelijk, uniforme criteria, etc.). Om de verwerker de juiste verwerkingsroute te laten bepalen verdient het aanbeveling dat de aan de algemene beoordelings-sytematiek stoffen gekoppelde verwerkingsmatrix en daaruit afgeleide positieve stoffenlijsten worden gebruikt. De categorie waarin stoffen of mengsels worden ingedeeld is vervolgens bepalend voor acceptatie en verwerkingsroute.

De bedrijven dienen op basis van de op grond van de ABM vastgestelde saneringsinspanningen de aan hen aangeboden stoffen in te delen op de aan de verwerkingsmatrix gekoppelde positieve lijsten.

Het gebruik van negatieve of positieve lijsten

Het fundamentele verschil tussen het gebruik van de door de Commissie voorgestelde negatieve lijsten en de positieve stoffenlijstenaanpak is dat op grond van de negatieve lijsten beoordeeld wordt of een afvalstof geaccepteerd mag worden voor verwerking en dat aan de hand van de positieve lijsten bepaald wordt wat de exacte verwerkingsroute is. De positieve lijstenaanpak is vooral een manier van administratieve toetsing van afvalwaterstromen met bekende samenstelling, zoals waswater van schepen, landtanks en tankauto's/-containers. Deze aanpak wordt ook in de toekomst voortgezet, echter niet meer voorgeschreven in de vergunningen. De stoffenaanpak is onderdeel van het eigen A&V-beleid van een bedrijf. Uiteraard is het wel zo dat stoffen alleen verwerkt mogen worden indien ze niet voorkomen op de negatieve lijsten.

De toetsing op basis van de stoffenaanpak wordt als duidelijk ervaren en maakt snel handelen mogelijk. Voordeel is dat geen of veel minder analyses hoeven te worden uitgevoerd. Voorwaarde voor de toepassing van deze systematiek is wel dat de gegevens die nodig zijn voor de beoordeling en classificering van de stoffen (stofintrinsic gegevens) bekend of op eenvoudige wijze te achterhalen zijn. In de praktijk kost het verzamelen van de benodigde stofintrinsic gegevens, de classificering ervan in de beoordelingssystematiek en de plaatsing op de positieve lijsten echter vaak veel tijd. Het voordeel van deze systematiek zal dus met name gelden bij eenduidige afvalwaterstromen, waarbij de route binnen de verwerkingsmatrix is gedefinieerd. Het is echter van belang dat de positieve stoffenlijsten en de negatieve lijsten van de werkgroep naast elkaar worden gebruikt omdat ze complementair aan elkaar zijn.

Als algemeen uitgangspunt wordt gehanteerd dat de in dit rapport gehanteerde negatieve lijsten leiden tot een voorselectie op grond van de milieubezwaarlijkheid van met name “zwarte lijst”-stoffen of anderszins bezwaarlijke stoffen. Vervolgens kunnen naar samenstelling bekende afvalwaterstromen op eenvoudige wijze worden getoetst aan de positieve lijsten.

Met betrekking tot de positieve stoffenlijsten geldt dat de overheid in overleg met het bedrijfsleven het kader stelt waarbinnen de verwerking moet plaatsvinden en dat het bedrijfsleven verantwoordelijk is voor de uitvoering binnen dat kader. Dit betekent dat:

- de overheid de negatieve lijst (lijst E) moet vaststellen, en het bedrijfsleven deze vervolgens implementeert in de bedrijfsvoering.

- de overheid de criteria vaststelt op grond waarvan een stof moet worden beschouwd als ‘milieubezwaarlijk’ en de bij die milieubezwaarlijkheid horende stand der techniek.
- het bedrijfsleven de beoordelingssystematiek stoffen implementeert in de bedrijfsvoering. Hiervoor stelt het bedrijfsleven vast welke stoffen een bepaalde “milieubezwaarlijkheid” hebben en plaatst zij de stoffen met dezelfde “milieubezwaarlijkheid” op één positieve lijst. Elke positieve lijst is gekoppeld aan een verwerkingsmatrix. Geadviseerd wordt een en ander collectief te laten plaatsvinden (met andere bedrijven of bedrijfstakken) via een centrale stoffendatabank.

Het acceptatieonderzoek aan de hand van de administratieve toetsing van de positieve stoffenlijsten

De taakgroep A&V heeft in haar rapport geen rekening gehouden met de administratieve toetsing van afvalwaterstromen aan de hand van positieve stoffenlijsten. Om deze beoordelingssystematiek toch te kunnen inpassen in het voorgestelde A&V-beleid worden in dit rapport afvalstoffen die via de positieve stoffenlijsten kunnen worden geaccepteerd, beschouwd als stoffen met een laag risico.

6.4.2 Het acceptatieonderzoek

In het acceptatieonderzoek wordt een onderscheid gemaakt in de vooracceptatiefase en de acceptatiefase. Tijdens deze fasen worden de zogenaamde acceptatieparameters getoetst. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen karakteristieke, aanvullende en overige parameters.

Karakteristieke parameters kunnen zijn CZV, pH, som zware metalen, vlampt, calorische waarde, EOX, TOX, Cl, S, F, Br (afhankelijk van fractie) en eventuele specifieke verwerkingscriteria zoals respiratieremming en CZV/BZV-verhouding. Het bedrijf dient per verwerkingslijn aan te geven welke parameters als karakteristiek worden aangemerkt met als doel een fingerprint te maken van de afvalstof. Met behulp van deze fingerprint, die bij iedere acceptatie wordt getoetst, wordt nagegaan of de afgegeven afvalstof overeenkomt met de stof die tijdens de vooracceptatiefase of eerdere aanleveringen is getoetst. Van belang bij het bepalen van de karakteristieke parameters is de mogelijkheid om als bedrijf zelf de analyses of sneltesten te kunnen uitvoeren binnen een redelijk tijdbestek en binnen redelijke kosten. De resultaten zijn slechts bedoeld om een duidelijke indicatie te krijgen of de aangeboden afvalstof vergelijkbaar is met de eerder door dezelfde ondoener aangeleverde afvalstoffen. Indien significante afwijkingen worden geconstateerd bij één of meerdere karakteristieke parameters is dit een duidelijke indicatie dat de geanalyseerde afvalstof niet vergelijkbaar is met de afvalstof zoals eerder door de ondoener is aangeboden. Dit kan aanleiding zijn tot herziening van de prijsafspraken (indien uitsluitend het percentage water, sediment of organische fase is gewijzigd) of een doorlopen van een nieuwe vooracceptatieprocedure indien een van de overige parameters significant is gewijzigd.

Aanvullende parameters zijn gebaseerd op een selectie van de negatieve lijsten. Stoffen die met enige regelmaat worden aangetroffen en waarvoor overschrijding van de norm leidt tot een andere afvoerroute zijn ingedeeld onder aanvullende parameters.

- Voor toetsing aan lijst C zijn dit EOX, kwik, cadmium, thallium en dioxines die op basis van hun milieueffecten bij verbranding ten behoeve van nuttige toepassing zijn geplaatst op lijst C.
- Voor toetsing aan lijst D is dit het organisch stofgehalte van maximaal 10 %.
- Voor toetsing aan lijst E zijn dit PCB’s, dioxines, bestrijdingsmiddelen, kwik, cadmium, organische halogeenvbindingen en som metalen

Overige parameters zijn gebaseerd op een selectie van de negatieve lijsten. Stoffen die slechts bij uitzondering worden aangetroffen zijn ingedeeld onder overige parameters.

- Voor toetsing aan lijst C zijn dit de stoffen uit lijst C die niet onder aanvullende parameters worden genoemd.

- Voor toetsing aan lijst E zijn dit organotinverbindingen en gebromeerde difenylethers.

- **Karakteristieke parameters:** parameters die worden geanalyseerd met als doel een fingerprint te maken van de afvalstof, eventueel aangevuld met specifieke verwerkingscriteria. Met behulp van deze parameters kan worden nagegaan of de afgegeven afvalstof overeenkomt met de stof die tijdens de vooracceptatie of eerdere aanlevering is beoordeeld.
- **Aanvullende parameters:** parameters van stoffen uit de negatieve lijsten die met enige regelmaat worden aangetroffen en waarvoor overschrijding van de norm leidt tot een andere afvoerroute.
- **Overige parameters:** parameters van stoffen uit de negatieve lijsten die slechts bij uitzondering worden aangetroffen zijn ingedeeld onder overige parameters.

Indien tijdens de vooracceptatie wordt geconstateerd dat stoffen voorkomen die worden genoemd onder aanvullende of overige parameters worden deze stoffen als karakteristiek aangemerkt. In dit rapport worden deze aangemerkt als **aanvullende karakteristieke parameters**. De afvalstof dient op deze stoffen in de definitieve acceptatiefase analytisch te worden getoetst.

Dit betekent tevens dat als bij de vooracceptatie blijkt dat stoffen waarvoor aanvullende en overige parameters zijn opgenomen in dit rapport niet aanwezig zijn, de analyse hiervan in de verdere acceptatieprocedures buiten beschouwing blijft. In een aantal gevallen moeten afvalstoffen met een laag risico analytisch worden getoetst, ter controle van de verstrekte administratieve gegevens. Het onderscheid tussen aanvullende en overige parameters is met name relevant bij de acceptatieprocedures voor kleine partijen afval.

6.4.2.1 De vooracceptatiefase

In de vooracceptatiefase wordt beoordeeld:

- of de aangeboden afvalstroom conform de wet- en regelgeving geaccepteerd mag worden;
- welke be- en verwerking mogelijk is;
- wat de kostprijs van de verwerking is;
- of de acceptatie en/of verwerking logistiek mogelijk is.

In principe moet altijd een vooracceptatiefase worden doorlopen. Bij de aanlevering van scheepsafvalstoffen waarvoor op grond van de HOI-aanwijzing een acceptatieplicht geldt of afvalstoffen die bij calamiteiten zijn vrijgekomen, wordt in de praktijk de vooracceptatiefase meestal overgeslagen en beperkt het acceptatieonderzoek zich tot de acceptatiefase. In dergelijke gevallen wordt het onderzoek dat tijdens de vooracceptatiefase had moeten plaatsvinden, tijdens de acceptatiefase uitgevoerd. Dit betekent dat de afvalstoffen langer “aan de poort” moeten wachten.

Bij de vooracceptatiefase wordt onderscheid gemaakt in de vooracceptatie van een nieuw aangeboden afvalstroom (een nieuwe partij) en van een vervolgfafgifte. Benadrukt wordt dat bij een vervolgfafgifte sprake moet zijn van vergelijkbaar afval dat afkomstig is van éénzelfde ontdoener en éénzelfde proces van herkomst. Bij de afgifte van afvalstoffen die qua aard, eigenschappen en samenstelling vergelijkbaar zijn, maar die zijn afgegeven door verschillende ontdoeners is geen sprake van een vervolgfafgifte, maar van een nieuwe partij.

De vooracceptatiefase van een nieuwe afvalstroom

Het vooracceptatieonderzoek bestaat over het algemeen uit een administratief en een analytisch deel. In de regel vindt eerst een administratief onderzoek plaats. Met administratief onderzoek wordt bedoeld dat op basis van:

- beschikbare analysegegevens voor de betreffende componenten of
- administratieve gegevens waaruit blijkt dat de betreffende componenten op grond van de herkomst van de afvalstof en de wijze van ontstaan niet aanwezig kunnen zijn in de afvalstof

geconcludeerd kan worden dat geen sprake is van overschrijding van de analysecriteria voor de betreffende componenten.

Tijdens dit onderzoek vormt het bedrijf zich op basis van de door de aanbieder verstrekte informatie en eigen expertise een eerste beeld van de aangeboden afvalstroom waarbij een voorlopige inschatting wordt gemaakt van het risicogehalte van een afvalstroom (zie 6.4.1.2). Deze inschatting is mede bepalend voor het uit te voeren analytische onderzoek.

Bij de vooracceptatie van een nieuw aangeboden afvalstof worden, naast de hiervoor genoemde beoordelingen, tevens:

- één of meerdere aanvullende karakteristieke parameters vastgesteld die nodig zijn voor de controle van het afval tijdens de acceptatiefase. Het betreft stoffen die worden genoemd onder aanvullende of overige parameters en waarvan uit de administratieve toetsing is gebleken dat deze stoffen (kunnen) voorkomen in de aangeboden afvalstof. Deze stoffen worden als karakteristiek aangemerkt en dienen derhalve bij de feitelijke acceptatie analytisch te worden getoetst;
- de definitieve risicokwalificatie van het afval vastgesteld;
- een voorstel voor de te hanteren opslaglocatie met de bijbehorende verwerkingsmethode gemaakt;
- instructies voor de acceptatiefase opgesteld;
- afspraken met de klant gemaakt.

De vooracceptatiefase van een vervolgafgifte

Bij de vooracceptatie van een vervolgafgifte vindt een administratieve controle van de afvalstof plaats. Hiermee wordt geverifieerd of sprake is van een afvalstof met dezelfde aard, eigenschappen en samenstelling en afkomstig is van dezelfde ondoener en proces als de eerste afgifte.

Risico inschatting	Te ondernemen acties
Hoog	Een analytisch onderzoek van alle karakteristieke parameters. Een analytisch onderzoek van de aanvullende parameters, tenzij aan de hand van het administratieve onderzoek kan worden aangetoond dat dit voor één of meerdere aanvullende parameters niet zinvol is.
Matig	Een analytisch onderzoek van alle karakteristieke parameters en de aan de hand van het administratieve onderzoek aangewezen zinvolle aanvullende karakteristieke parameters.
Laag	Een analytisch onderzoek van alle karakteristieke parameters. Een administratief onderzoek waarin wordt geverifieerd of de afvalstof afkomstig is van dezelfde ondoener en hetzelfde proces als de eerste afgifte.

6.4.2.2 De acceptatiefase

De acceptatiefase start op het moment dat een partij afval fysiek wordt aangeleverd bij het bedrijf. Een uitzondering hierop vormen de afvalstoffen die worden ingezameld en bij het inzamelen direct worden samengevoegd. Tijdens de acceptatiefase wordt nagegaan of de informatie verkregen tijdens de vooracceptatie overeenkomt met de feitelijke aangeleverde partij afval. Dit gebeurt door het uitvoeren van één of meer van de volgende activiteiten:

- een administratieve controle (met name het geleidedocument);
- een visuele controle van het aangeleverde afval;
- een analytische controle van de karakteristieke parameters;
- een analytische controle van de aanvullende karakteristieke parameter(s);
- een administratieve controle aan de hand van de positieve stoffenlijsten.

Aan de hand van de verkregen informatie wordt tijdens de acceptatiefase:

- een definitieve beslissing genomen omtrent acceptatie van de afvalstof;

- een beslissing genomen omtrent de te gebruiken opslaglocatie met bijbehorende be-/verwerkingsmethode (voor alle voorkomende fasen);
- instructies opgesteld voor de opslag en/of be-/verwerking.

Als tijdens de acceptatiefase blijkt dat de uitkomsten van het acceptatieonderzoek niet overeenkomen met de uitkomsten van het vooracceptatieonderzoek dan wordt de aanlevering in beginsel geweigerd. Bij deze situatie kunnen zich twee mogelijkheden voordoen. De eerste mogelijkheid is dat voor de aanlevering het acceptatieproces opnieuw wordt uitgevoerd, beginnend met de volledige vooracceptatiefase. De tweede mogelijkheid is dat de aanlevering wordt teruggestuurd naar de ondoener.

De omvang van het tijdens de acceptatiefase uit te voeren acceptatieonderzoek is gekoppeld aan:

- de risico-indeling;
- het feit of de partij al dan niet samengevoegd mag worden;
- het feit of het al dan niet een vervolgifte betreft;
- het feit of de afvalstoffen via de positieve stoffenlijstenaanpak kunnen worden getoetst.

6.4.2.2.1 Het acceptatieonderzoek voor afval dat uitsluitend visueel controleerbaar is

Voor deze afvalstoffen blijft het acceptatieonderzoek beperkt tot een administratieve en visuele controle. Met afval dat alleen visueel controleerbaar is wordt bedoeld batterijen, accu's oliefilters, gasontladinglampen, vast FGA, poetsdoeken, bestrijdingsmiddelen (verpakt), medicijnen (verpakt), spuitbussen, metaalhoudende/gemengde verpakkingen van o.a. verf (niet leeg en niet uitgehard) en kwikhoudende voorwerpen.

6.4.2.2.2 Het acceptatieonderzoek voor kleine partijen afval

Voor kleine partijen is het niet altijd redelijk om eenzelfde omvang van het acceptatieonderzoek te hanteren als voor grote partijen. De kosten van analyses staan dan niet meer in verhouding tot de hoeveelheid afval die wordt aangeboden. Derhalve kan in een aantal gevallen ervoor worden gekozen het acceptatieonderzoek voor kleine partijen te beperken tot een administratieve controle. Indien op grond van de administratieve controle blijkt dat sprake is van vergelijkbare partijen kan na samenvoeging een analytische controle worden uitgevoerd.

Onder een kleine partij olie/chemicaliën of sediment/vast afval wordt verstaan een partij afval kleiner dan 2 ton. Onder een kleine partij afvalwater wordt verstaan een partij kleiner dan 5 ton. Daarnaast dienen eisen te worden gesteld aan de maximaal samen te voegen hoeveelheid. Daarbij dient onderscheid te worden gemaakt per risico-categorie.

Aangezien de samenstelling van afval met een verhoogd risico niet bekend is, mag dit afval niet worden samengevoegd.

Afvalwaterstromen die via de positieve stoffenlijstenaanpak worden beoordeeld, hoeven voorafgaand aan de acceptatie niet analytisch te worden getoetst om een beslissing te kunnen nemen omtrent het al dan niet accepteren van deze partijen. Voor deze afvalwaterstromen is derhalve evenmin een opbulk-grootte van toepassing. Van afval met een matig risico of afval met een laag risico dat niet via de positieve stoffenlijstenaanpak kan worden getoetst, is de samenstelling wel bekend. Op basis van administratieve gegevens dient het bedrijf voor deze afvalstoffen een verwerkingsroute te kiezen. Achteraf kan analytische controle van de verwerkingscriteria plaatsvinden. De opbulk-grootte tot 30 ton voor sediment en drijfzand is gebaseerd op de capaciteit van een gemiddelde tankwagen die voor deze afvalstoffen wordt gebruikt. Voor afvalwaterstromen met een laag en matig risico is om pragmatische redenen gekozen voor een grotere opbulk-grootte, omdat niet alle bedrijven over voldoende kleine opslagvoorzieningen beschikken. Dit resulteert in de in tabel 6 opgenomen maximale hoeveelheden samen te voegen afvalstoffen.

Tabel 6: Maximale opbulk grootte in relatie tot het risicogehalte van een partij afval

Risico gehalte van partij afval	Verhoogd risico	Matig risico	Laag risico (voor zover geen positieve stoffenlijstenaanpak)
Maximale opbulk grootte afvalwater	0 ton	50 ton	50 ton
Maximale opbulk grootte sediment of drijfslagen	0 ton	30 ton	30 ton

Bij de beoordeling van kleine partijen wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

- van iedere aangeleverde partij afval wordt een monster genomen;
- van iedere aangeleverde partij afval vindt voorafgaand aan de lossing de administratieve en de visuele controle plaats;
- na administratieve en visuele controle vindt de feitelijke acceptatie plaats;
- samenvoegen vindt uitsluitend plaats met afvalstoffen waarvan op grond van de administratieve en visuele toetsing is gebleken dat eenzelfde verwerkingsroute van toepassing is;
- als de maximale opbulk grootte (of zoveel eerder als het bedrijf wenst) is bereikt wordt een verzamelmonster genomen;
- het verder uit te voeren acceptatieonderzoek (een volledig acceptatie onderzoek, dat wil zeggen een analytisch onderzoek naar alle karakteristieke én aanvullende parameters) wordt volledig uitgevoerd op het verzamelmonster.

Bij onregelmatigheden:

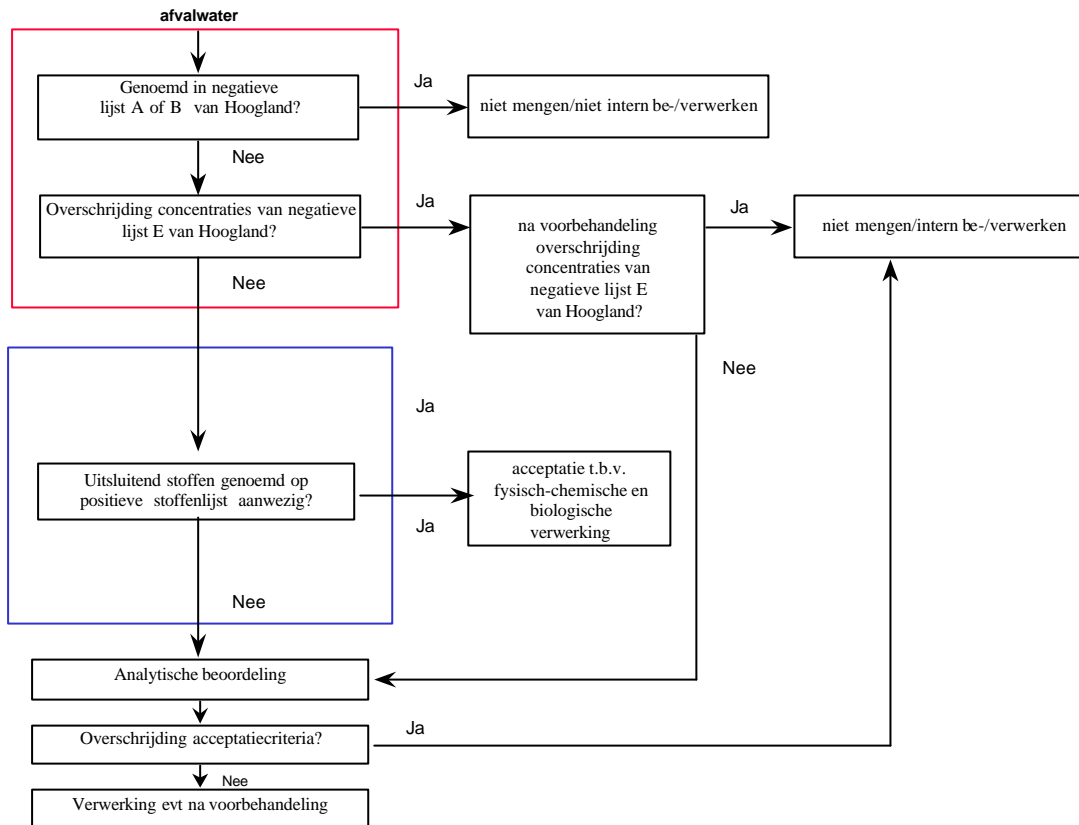
- worden de verdachte, individuele monsters onderzocht;
- wordt de uitkomst van de individuele analyses vastgelegd in het acceptatiedossier, inclusief de gemaakte keuze met betrekking tot de vervolgbestemming;
- is het bedrijf vergunningtechnisch verantwoordelijk voor de ontstane situatie, en zal het bedrijf eventuele financiële consequenties proberen te verhalen op de klant die de schade heeft veroorzaakt.

6.4.2.2.3 Het acceptatieonderzoek op basis van de positieve stoffenlijsten

Het acceptatieonderzoek op basis van de positieve stoffenlijstenaanpak bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- een administratieve controle aan de hand van de vervoersdocumenten;
- een visuele controle, aan de hand van een tijdens de acceptatiefase te nemen monster;
- een administratieve toetsing aan de hand van de positieve stoffenlijsten.

In een aantal gevallen worden afvalstoffen die via de positieve stoffenlijsten worden ingenomen tijdens de acceptatieprocedure aanvullend op een beperkt aantal parameters analytisch getoetst. Daarnaast dient de afvalstof aan de hand van de negatieve lijst E (administratief) te worden gecontroleerd.

Figuur 3: De beoordeling van een afvalwaterstroom tijdens de acceptatieprocedure

6.4.2.2.4 Het acceptatieonderzoek bij (overige) eerste aanleveringen en eenmalige afgiftes

De taakgroep A&V heeft voorgesteld de omvang van het acceptatieonderzoek bij eerste aanleveringen en eenmalige afgiftes te laten afhangen van de grootte van de aanlevering. Voor afvalwaterstromen is het niet nodig dit onderscheid te maken. Hiervoor is aangegeven dat afvalwaterstromen met een matig of laag (indien geen positieve stoffenlijstaanpak) risico in hoeveelheden kleiner dan 5 ton mogen worden samengevoegd. Bij grotere hoeveelheden moet een standaard acceptatieonderzoek worden uitgevoerd. De diversiteit in aard, eigenschappen en samenstelling van afvalwaterstromen die worden aangeboden en niet worden genoemd in de stoffenlijst, geven voldoende aanleiding om voor grotere partijen een uitgebreid acceptatieonderzoek uit te voeren. Derhalve wordt, in afwijking van het voorstel van de taakgroep A&V, voor afvalwater het acceptatieonderzoek niet gekoppeld aan de partijgrootte.

Voor drijfslagen en sediment is wel de systematiek van de taakgroep A&V gevolgd. Het voorgaande leidt tot de in tabel 7 beschreven omvang van het acceptatieonderzoek. De in deze tabel genoemde hoeveelheden zijn gebaseerd op de gemiddelde inhoud van een kleine en grote vacuümauto, namelijk 11 en 25 m³.

Afvalwaterstromen met matig of laag risico in hoeveelheden kleiner dan 5 ton mogen worden samengevoegd tot maximaal 50 ton. Dit maximum geldt niet voor afvalstoffen die worden geaccepteerd volgens de positieve stoffenlijstaanpak.

Tabel 7: Het acceptatieonderzoek in relatie tot het risicogehalte van een partij olie/chemicaliën of sediment.

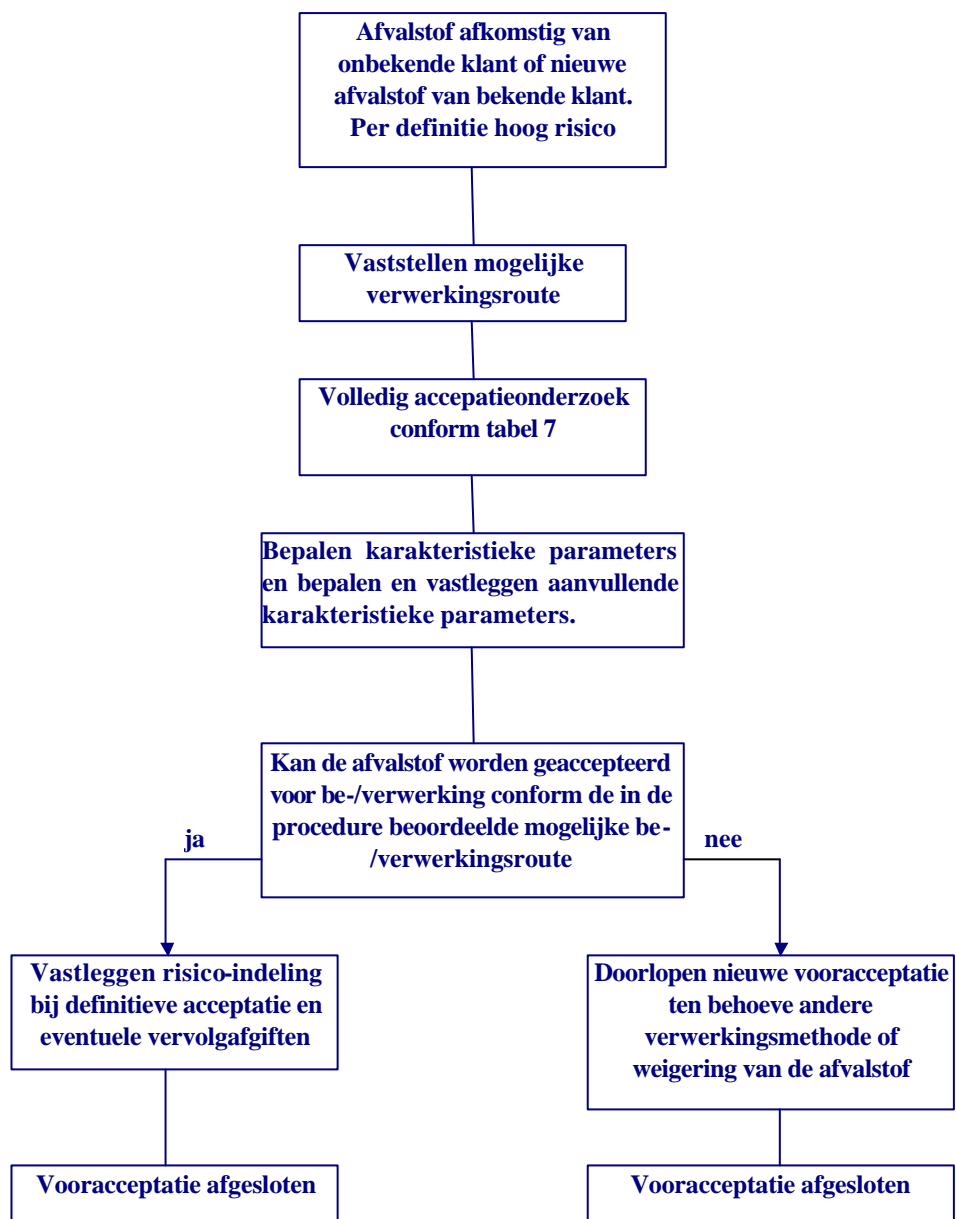
Toelichting: bepaal de risico-groep van een partij afval en het tonnage van de aangeleverde partij. Ga naar het bijbehorende deel van de tabel. In de linkerkolom kan vervolgens de omvang van het uit te voeren acceptatieonderzoek worden afgelezen.

Risico gehalte van partij afval	hoog risico	Matig risico	Laag Risico
Omvang onderzoek			
Volledig acceptatieonderzoek, dat bestaat uit (toets 1): <ul style="list-style-type: none"> • een administratieve controle • een visuele controle een controle van de karakteristieke parameter(s), inclusief aanvullende karakteristieke paramaters.	> 0 ton	> 15 ton	-
Een acceptatieonderzoek dat bestaat uit (toets 2): <ul style="list-style-type: none"> • een administratieve controle • een visuele controle • een controle van de karakteristieke parameter(s) 	-	0-15 ton	>15ton
Een acceptatieonderzoek dat bestaat uit (toets 3): <ul style="list-style-type: none"> • een administratieve controle • een visuele controle 	-	-	0-15 ton

In alle gevallen geldt dat als uit het uitgevoerde onderzoek blijkt dat er onduidelijkheden omtrent een partij afval bestaan, automatisch wordt overgegaan op een volledig acceptatieonderzoek.

De systematiek met betrekking tot de vooracceptatie van een nieuwe afvalstroom is uitgewerkt in het schema op de volgende bladzijde. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het aanmerken van een afvalstof als een afvalstof met een matig of laag risico-gehalte pas kan plaatsvinden indien uit de vooracceptatie is gebleken dat de betreffende afvalstof conform de voor deze afvalstof vastgestelde verwerkingsroute kan worden bewerkt én tenminste administratief is aangetoond dat geen stoffen waarvoor aanvullende en overige parameters zijn vastgesteld in de afvalstof aanwezig zijn. In een beperkt aantal gevallen kan worden volstaan met een administratief onderzoek, eventueel in combinatie met sneltesten, bijvoorbeeld bij afgewerkte olie van de scheepvaart en acceptatie conform de positieve stoffenlijsten. Ook bij vervolfgafte kan de in de vooracceptatie vastgelegde procedure die hoort bij het vastgestelde risico-gehalte van de afvalstof worden gevolgd. Indien daarbij afwijkingen worden geconstateerd dient opnieuw de procedure voor hoog risico te worden uitgevoerd.

FIGUUR 4: VOORACCEPTATIE VAN EEN NIEUWE AFVALSTOF

6.4.2.2.5 Het acceptatieonderzoek bij een vervolfgafte

Een vervolfgafte is een nieuwe aanlevering van een partij afval van een bekende afvalstroom. Met betrekking tot de vervolfgafte kunnen zich twee situaties voordoen:

- een grote hoeveelheid afval wordt in een beperkte tijdseenheid aangeleverd;
- een afgifte van een periodiek terugkomende afvalstroom.

A. Een grote hoeveelheid afval in een beperkte tijdseenheid

Het kan voorkomen dat een grote hoeveelheid afval gespreid over een beperkte tijdseenheid (maximaal 1 week) in meerdere transporten wordt aangeleverd. Indien de maximale periode wordt overschreden dient de procedure opnieuw volledig te worden uitgevoerd. Het afval dient bij de ontoedener verzegeld te zijn opgeslagen, waardoor de samenstelling niet kan veranderen. De volgende uitgangspunten inzake de omvang van het uit te voeren acceptatieonderzoek worden hierbij gehanteerd:

Tabel 8: De vervolfgafte in relatie tot het acceptatieonderzoek

Van iedere aanlevering wordt een monster genomen	
Afvalstoffen met een verhoogd risico	Voor iedere aanlevering wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd (toets 1 uit tabel 7).
Afvalstoffen met een matig risico	Sediment: Voor de eerste aanlevering van een partij op een dag wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd (toets 1 uit tabel 7) en vervolgens worden van iedere derde aanlevering van die partij de karakteristieke parameters analytisch bepaald. Van iedere levering vindt een visuele controle van een monster plaats. Water en olie/chemicaliën: Voor de eerste aanlevering van een partij op een dag wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd (toets 1 van tabel 7) en vervolgens wordt van die partij per dag een dagverzamelmonster gemaakt waarop het volledige acceptatieonderzoek (toets 1 van tabel 7) plaats vindt. Van iedere levering vindt een visuele controle van een monster plaats.
Afvalstoffen met een laag risico	Administratieve toetsing overeenkomstig de positieve stoffenlijstaanpak. Indien dit niet mogelijk is, vindt dezelfde beoordeling plaats als voor afvalstoffen met een matig risico.
Als tijdens een visuele controle van een monster blijkt dat dit afwijkt van het monster van de eerste levering moeten de vervolgleveringen beoordeeld worden als een afvalstroom met een verhoogd risico	

Vanwege de aggregatietoestand van de afvalstoffen is het nemen van een dagverzamelmonster voor vloeibare afvalstoffen goed uitvoerbaar, in tegenstelling tot sedimenten. Derhalve wordt voor vervolfgafte van sedimenten de aanpak voorgeschreven waarbij de eerste en de derde aanlevering van een partij op een dag aan een volledig acceptatieonderzoek worden onderworpen. De beoordeling van grote hoeveelheden afvalstoffen met een laag en met een matig risico (die binnen 1 week worden aangeboden) wordt daardoor gelijk.

B. Een periodiek terugkerende afvalstroom

In bijlage 2 van het rapport “Acceptatieprocedures Wca-vergunninghouders” van TNO is aangegeven dat de analysefrequentie afhankelijk is van het risico op milieuschade. Voor de afvalstoffen die bij een vervolfgafte worden aangeboden, betekent dit dat tenminste 25% van de aanleveringen moet worden geanalyseerd. Dit betekent dat aanlevering 1, 4, 7, 10, etc. aan een volledig acceptatieonderzoek (van een partij die periodiek wordt aangeboden) moet worden onderworpen. Indien het risico van de afvalstoffen daartoe aanleiding geeft, kan voor een hogere frequentie worden gekozen. Een van de criteria die TNO hanteert bij het vaststellen van de analysefrequentie is “de variatie in samenstelling van het afval in verhouding tot de toelaatbare bandbreedte voor die verwerkingstechniek”.

Indien bij de eerste 19 aanleveringen (dus na 7 volledige acceptatieonderzoeken) is gebleken dat de afvalstof aan de acceptatiecriteria voldoet, neemt de kans op het door TNO genoemde criterium af. Hiermee wordt een analysefrequentie van 10%, dus iedere tiende aanlevering, gerechtvaardigd. Indien mogelijk dient te worden uitgegaan van aselekt genomen monsters. Alle tussenliggende aanleveringen dienen te worden onderzocht door een acceptatieonderzoek aan de hand van de karakteristieke parameters.

Als tijdens een controle van een monster blijkt dat dit afwijkt van het monster van de eerste levering moeten de vervolgleveringen beoordeeld worden als een afvalstroom met een verhoogd risico.

Voor een periodiek terugkerende afvalstroom met hoog of matig risico geldt de stelregel dat voor de eerste aanlevering een volledig acceptatieonderzoek (Toets 1 van tabel 7) plaatsvindt, voor de tweede en derde aanlevering een acceptatieonderzoek exclusief de aanvullende karakteristieke parameters (toets 2 van tabel 7), voor de vierde weer een volledig acceptatieonderzoek, etc. Vanaf aanlevering 20 wordt uitsluitend iedere tiende aanlevering aan een volledig acceptatieonderzoek (toets 1) onderworpen. Alle tussenliggende aanleveringen worden onderzocht door een acceptatieonderzoek exclusief de aanvullende karakteristieke parameters (toets 2).

6.4.2.2.6 Het acceptatieonderzoek bij de inzameling van gevaarlijke afvalstoffen

Onder inzameling van gevaarlijke afvalstoffen wordt verstaan het door het bedrijf verzamelen van gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in de PMV. In de praktijk vindt het onderzoek tijdens de acceptatiefase en de feitelijke acceptatie in veel gevallen plaats op het moment van inname van de afvalstoffen op de inrichting. Bij de klant wordt de verpakking visueel gecontroleerd en vindt een administratieve controle plaats. Voorafgaand aan de inzameling heeft een vooracceptatie-onderzoek plaatsgevonden.

Inzameling van gevaarlijk afval

Van een aantal gevaarlijke afvalstoffen wordt tijdens de vooracceptatiefase met grote zekerheid vastgesteld dat de aard, eigenschappen, samenstelling en herkomst dusdanig zijn dat sprake is van vergelijkbare afvalstoffen. Als voorbeeld kan worden genoemd afgewerkte olie. Afgewerkte olie, afkomstig uit de scheepvaart, is een afvalstof die door HOI's wordt ingenomen. Voor de acceptatieprocedure van afgewerkte olie kan worden aangesloten bij de procedures zoals die worden gehanteerd bij de inzameling van afgewerkte olie in kleinverpakking. Daarbij geldt dat, na een vooracceptatieonderzoek, de volgende werkwijze voor de beoordeling tijdens de acceptatiefase wordt gehanteerd:

- van iedere in te zamelen partij afval wordt een monster genomen (de monstergrootte van afgewerkte olie in bulk bedraagt tenminste 1,5 liter);
- van iedere in te zamelen partij afval vindt voorafgaand aan de lossing de administratieve en de visuele controle (eventueel alleen van de verpakking) plaats;
- na administratieve en visuele controle vindt de feitelijke acceptatie plaats;
- indien samenvoegen:
  - van de in het inzamelmiddel samengevoegde afvalstoffen wordt een monster genomen;
  - het verder uit te voeren acceptatieonderzoek (volledig acceptatieonderzoek) wordt volledig uitgevoerd op het monster;
  - afgewerkte olie ingezameld in verpakkingen kleiner dan 200 liter mag worden samengevoegd tot maximaal 30 m³ alvorens analyse van de samengevoegde partij op PCB's, organische halogeenverbindingen, het vlampunt en het watergehalte moet plaatsvinden, waarna de partij kan worden afgevoerd naar een van de erkende inzamelaars voor afgewerkte olie;

Bij onregelmatigheden:

- worden de verdachte, individuele monsters onderzocht;
- wordt de uitkomst van de individuele analyses vastgelegd in het acceptatiedossier, inclusief de gemaakte keuze met betrekking tot de vervolgbestemming;
- is het bedrijf vergunningtechnisch verantwoordelijk voor de ontstane situatie, en zal het bedrijf eventuele financiële consequenties proberen te verhalen op de klant die de schade heeft veroorzaakt.

Inzameling van klein gevaarlijk afval

Voor het verzamelen van gevaarlijke afvalstoffen die in kleine hoeveelheden (<200 kg. per afvalstof per afgifte) vrijkomen bij specifieke (prioritaire) bedrijven (zie bijlage IA van het MJP-GA II) is een verzamelvergunning vereist. Dit betekent dat bij niet prioritaire bedrijven (waaronder de grote industriële bedrijven) gevaarlijke afvalstoffen kunnen worden opgehaald zonder verzamelvergunning. Het verzamelen van klein gevaarlijk afval is geen specifieke HOI-activiteit. Door HOI's worden echter ook vergelijkbare afvalstoffen geaccepteerd die niet vallen onder de verzamelplicht. Voor de acceptatie van deze afvalstoffen wordt aangesloten bij de criteria die reeds zijn ontwikkeld voor de acceptatie van klein gevaarlijk afval.

Het acceptatieonderzoek voor klein gevaarlijk afval is in 1997 door TNO onderzocht. Voor klein gevaarlijk afval is het kostentechnisch onhaalbaar uitgebreide testen uit te voeren op samenstelling. In de praktijk worden ingezamelde partijen Kga door verzamelaars samengevoegd, waarbij gebruik wordt gemaakt van sneltesten voor de karakterisering van het afval. Voor een samengevoegde hoeveelheid is het in het algemeen wel lonend en bovendien noodzakelijk uitgebreidere testen uit te voeren op een aantal cruciale parameters, waarmee een definitief oordeel over de beste wijze van verwerking mogelijk is. De eisen die door TNO worden gesteld, zijn hieronder samengevat.

De verzamelaar stelt vast, welke afvalstoffen op grond van wettelijke regelingen niet mogen worden geaccepteerd. Voor de afvalstoffen die wel mogen worden ingenomen, wordt een voor de verzamelaar relevante indeling in subcategorieën vastgesteld. Hierbij wordt het volgende in acht genomen:

- a. de relevante wettelijke scheidingsregels;
- b. de acceptatiecriteria die de be-/verwerker hanteert naar wie de afvalstof wordt afgevoerd;
- c. eigenschappen die van belang zijn voor het veilig samenvoegen van afval of voortvloeien uit de vervoerswetgeving.

Ad a. De relevante scheidingsregels kunnen worden ontleend aan de vergunning, PMV's, AMvB's en overige regelgeving.

Ad b. In de acceptatieprocedure dienen de door de be-/verwerker genoemde parameters vastgelegd te worden die bekend moeten zijn alvorens afvalstoffen door de verwerker geaccepteerd worden. Deze lijst wordt opgesteld op basis van acceptatiecriteria die de betreffende be-/verwerker hanteert.

Ad c. Voor het samenvoegen van kleine partijen vóór afvoer naar een be-/verwerker gelden nog aandachtspunten met betrekking tot de veiligheid tijdens het proces van samenvoegen. Bijvoorbeeld moet worden voorkomen dat stoffen met sterk verschillende pH of stoffen die met elkaar reageren, worden gemengd. Dergelijke potentiële knelpunten moeten zoveel mogelijk in de acceptatieprocedure worden aangegeven. Hetzelfde geldt voor knelpunten tijdens transport. De vervoerswetgeving stelt o.a. een scheiding van bepaalde stromen en een bepaalde verpakking en etikettering tijdens transport verplicht. Ook deze eisen dienen in acht te worden genomen. Uit de indeling van afvalstoffen in subcategorieën volgen fysisch-chemische parameters waaraan een afvalstroom moet voldoen om in een bepaalde categorie ingedeeld te worden. Met behulp hiervan kan worden getoetst of stromen in de juiste categorie zijn ingedeeld. Voor een aantal stromen is visuele toetsing voldoende, voor een aantal andere zijn sneltesten noodzakelijk. Voor de fase van het transport van ontdoener naar Kga-verzamelaar is mogelijk een verdere opsplitsing nodig indien de vervoerswetgeving hierom vraagt.

In het traject van eerste contact met de klant tot inname in het bedrijf vindt de feitelijke acceptatie plaats. De te onderscheiden stappen zijn:

1. **Vooracceptatie**

De inzamelaar zal tijdens de vooracceptatiefase vragen naar informatie over de herkomst, samenstelling en de hoeveelheid van de partij. Op basis hiervan zal de inzamelaar een eerste beoordeling maken ten aanzien van de risico-indeling van dit afval en de indeling in een bepaalde categorie voor samenvoegen en/of be-/verwerking.

2. **Vaststellen van het moment van finale toetsing**

Het visueel/organoleptisch onderzoek, eventueel aangevuld met een aantal minimaal benodigde en eventueel specifiekere sneltesten, wordt meestal uitgevoerd op het bedrijf van de inzamelaar. De inzamelaar kan in specifieke gevallen echter ook beslissen dit onderzoek uit te voeren op locatie bij de klant of bij ontvangst op de wagen. Deze keuze is vrij en afhankelijk van de situatie bij de klant en de mogelijkheden die de inzamelaar tot zijn beschikking heeft (hiervoor gekwalificeerd personeel, mogelijkheid tot uitvoeren van testen bij een klant, etc.).

3. **Het ophalen van het afval**

Degene die het afval bij de klant ophaalt voert altijd een visuele toetsing uit. Deze toetsing kan beperkt blijven tot het uiterlijk van de verpakking indien er duidelijke argumenten (veiligheid, wettelijke eisen) zijn waarom deze verpakking beter niet geopend kan worden. Het betreft een toets op kenmerken als uiterlijk, etikettering, klantinformatie, aggregatietoestand (vast of vloeibaar), organisch of waterig, kleur en viscositeit.

4. **Het afleveren van het afval bij het bedrijf van de inzamelaar**

Bij inname op de inrichting wordt nogmaals een visuele toetsing uitgevoerd.

Het bedrijf dient in het A&V-beleid aan te geven welke afvalstoffen visueel herkenbaar zijn. Voor alle andere afvalstoffen zal op enig moment in de keten van vooracceptatiefase-ophalen-levering door de inzamelaar een extra beoordeling moeten worden ingebouwd, meestal in de vorm van een aantal sneltesten. Hoe de laatstgenoemde extra beoordeling wordt uitgevoerd hangt af van het type afval, de klant en een aantal andere aspecten. Zij bestaat in elk geval uit:

1. Een risico-indeling van het afval.

2. (Eventueel) één of meer sneltesten (standaard toe te passen)

Of, en hoeveel sneltesten worden toegepast hangt af van de uitkomst van de risico-indeling en de grootte van de partij. Standaard sneltesten kunnen bijvoorbeeld worden overgeslagen bij een zeer laag risico of als de partijen zo klein zijn dat de kosten van de test prohibitief worden. In dat geval kan gekozen worden om kleine partijen samen te voegen en op de samengevoegde partij alsnog een sneltest of een uitgebreidere analyse te doen. Welke testen nuttig zijn hangt af van de parameters die de scheidslijnen tussen categorieën afval bepalen.

De inzamelaar legt in het A&V-beleid per subcategorie afvalstof vast hoe op basis van de risico-indeling, rekening houdend met aspecten als kosten, partijgrootte en soort afval een selectie van uit te voeren testen wordt gemaakt, en in welke gevallen op basis van welke criteria eerst tot samenvoegen wordt besloten voor het uitvoeren van testen (en tot hoe ver samenvoeging plaats vindt). Tevens wordt vastgelegd welke functionaris voor deze keuze verantwoordelijk is.

3. Eén of meer (snel)testen (toe te passen in bijzondere gevallen).

Of extra sneltesten of uitgebreidere analyses worden toegepast hangt af van de uitkomst van de risico-indeling en de standaard toegepaste sneltesten. De inzamelaar legt in het A&V-beleid per subcategorie afvalstoffen vast hoe op basis van de eerdere stappen tot welke extra selectie van uit te voeren tests wordt gekomen, en wie deze selectie maakt.

6.5 Het be-/verwerkingsbeleid

6.5.1 Inleiding

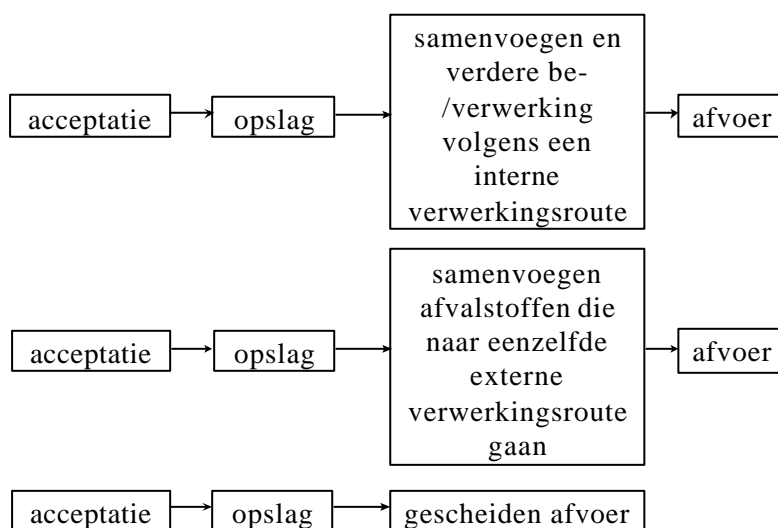
Een belangrijk onderdeel van het acceptatieonderzoek is de vaststelling van de be-/verwerkingsroute voor een afvalstof. Als de acceptatie van afval plaatsvindt conform het gestelde in het acceptatiebeleid moet het in principe mogelijk zijn het afval te be-/verwerken met een minimaal risico op nadelige financiële, procesmatige en juridische consequenties. Het is vervolgens van belang dat de opslag en be-/verwerking plaatsvindt conform de tijdens de acceptatie gemaakte keuzes of dat, indien hiervan wordt afgeweken, de reden waarom wordt afgeweken duidelijk wordt vastgelegd. Afwijken is echter alleen mogelijk indien het bedrijf blijft voldoen aan het gestelde in het acceptatiebeleid. De nieuwe route van be-/verwerking of verwijdering die wordt gekozen, kan bepalend zijn voor de acceptatieparameters die worden getoetst. In veel gevallen betekent dit dat het acceptatieonderzoek voor die betreffende afvalstof opnieuw moet worden uitgevoerd, tenzij de parameters die getoetst moeten worden dezelfde zijn.

Om de opslag en be-/verwerking van afval in goede banen te leiden beschikt het bedrijf over een verwerkingsbeleid. Hierin is het beleid vastgelegd dat geldt vanaf de lossing in de ontvangsttanks van het afval tot en met de afvoer van reststoffen. In het verwerkingsbeleid zijn de (in- of externe) be-/verwerkingsroutes beschreven en, per route, een overzicht van de te accepteren afvalstoffen.

Bij de vaststelling van de be-/verwerkingsroutes wordt aangesloten bij de in de Wm-vergunning vastgelegde eisen en de uitwerking van de beleidsregels voor het scheiden en mengen van afvalstoffen (zie ook hoofdstuk 5). Ook de routes waarin afvalstoffen uitsluitend worden opgeslagen of bij elkaar worden gevoegd, moeten worden beschreven in het verwerkingsbeleid. Het kan hierbij gaan om:

- afvalstoffen die worden samengevoegd, omdat voor hen eenzelfde externe bestemming van toepassing is;
- afvalstoffen die niet samengevoegd mogen worden met andere afvalstoffen, omdat voor hen specifieke hergebruiksmogelijkheden of verwijderingsmethoden van toepassing zijn.

Voor wat betreft de inrichtinggebonden activiteiten zijn de algemene routes voor afvalstoffen schematisch weergegeven in figuur 5.

Figuur 5: De algemene verwijderingsroutes voor gevaarlijk afval

6.5.2 Meetpunten en verwerkingscriteria voor de waterfractie

Op de kritische momenten in het proces, de plaatsen waar afvalstoffen worden samengevoegd of gescheiden, moeten meetpunten zijn aangebracht (zie 7.2.5.3). Deze meetpunten zijn noodzakelijk voor controle van acceptatie, procesbeheersing en opstellen van balansen. Bij de meetpunten wordt tenminste de hoeveelheid bepaald en worden, indien nodig, de verwerkingscriteria getoetst.

6.5.3 Vervolgbestemming afvalstoffen

In het A&V-beleid moet verder zijn beschreven wat de in- of externe vervolgbestemming is van de reststoffen die bij een bepaalde route vrijkomen. De samenhang tussen de verschillende routes wordt hiermee duidelijk gemaakt. De acceptatiecriteria van de externe vergunninghouders zijn maatgevend voor de samenstelling van de afvalstoffen die worden afgegeven door vergunninghouders.

Daarnaast worden op grond van de EVOA beperkingen gesteld aan de export van afvalstoffen. Voorts zijn de artikelen 10.30 en 10.32 van de Wm ook van toepassing op de afgifte van gevaarlijke afvalstoffen door vergunninghouders. Voor de beoordeling van alle naar extern af te voeren afvalstoffen dienen de onderstaande criteria te worden gehanteerd. Het kan hierbij gaan om afvalstoffen die uitsluitend zijn bewaard, maar ook om afvalstoffen die zijn be-/verwerkt (incl. mengen) door de verwerkende HOI. Een onderscheid wordt gemaakt in afvalstoffen die binnen Nederland worden afgegeven en afvalstoffen die worden geëxporteerd. Voor afvalstoffen die worden geëxporteerd, geldt op grond van de EVOA dat in principe van ieder transport de aard, eigenschappen en samenstelling bekend moeten zijn. In de praktijk worden homogene partijen vloeibaar afval in een hoeveelheid groter dan 50 ton per partij getoetst. Aan de hand van monsterneming en analyse dient wel te worden aangetoond dat sprake is van een homogene partij. De overige partijen (niet homogene vloeibare afvalstoffen, vloeibare afvalstoffen in hoeveelheden kleiner dan 50 ton, pasteuze en vaste afvalstoffen etc.), moeten per extern af te voeren transport worden bemonsterd en geanalyseerd voorafgaand aan de afvoer. Geanalyseerd dient te worden op de door de externe verwerker gehanteerde acceptatiecriteria, tenzij:

- al analysegegevens beschikbaar zijn voor deze componenten;
- uit administratieve gegevens blijkt dat deze componenten op grond van de herkomst van de afvalstof en de wijze van ontstaan niet aanwezig kunnen zijn in de afvalstof.

Tabel 9: De beoordeling van te exporteren afvalstoffen

soort afval	specificatie afval	bemonstering en analyse
vloeibare afvalstoffen	homogene partij groter dan 50 ton	per partij
	overige partijen	per transport
niet vloeibare afvalstoffen		per transport

Van afvalstoffen die binnen Nederland worden afgegeven, moeten eveneens aard, eigenschappen en samenstelling bekend zijn. Deze afvalstoffen moeten voldoen aan de acceptatiecriteria van de externe verwerker. Voor de beoordeling kan dezelfde systematiek worden toegepast als voor te exporteren afvalstoffen of kan een eenvoudiger werkwijze worden gevolgd, namelijk volgens analytische controle. Voor analytische controle van deze afvalstoffen wordt het expert-systeem voorgesteld. Dit betekent concreet dat van vergelijkbare afvalstoffen de eerste drie transporten moeten worden geanalyseerd op de componenten waarvoor de externe verwerker acceptatiecriteria hanteert. Indien deze transporten voldoen, mogen de volgende transporten met een frequentie van minimaal 25% worden geanalyseerd (transport 6, 9, 12 etc.). Indien bij een van de transporten een overschrijding van de acceptatiecriteria plaatsvindt, begint de telling van voor af aan c.q. de eerste drie volgende transporten moeten worden geanalyseerd. Indien nodig, dient een hogere analysefrequentie te worden gehanteerd. Voor afvalwaterstromen die worden geloosd en afvalstoffen die als product worden afgevoerd, gelden afwijkende criteria.

6.6 Monstername en analyse

In het A&V moet worden vastgelegd welke keuzes worden gemaakt met betrekking tot de wijze waarop het nemen van monsters en het uitvoeren van analyses plaatsvindt. In bijlage 1 van het rapport “Onderzoek naar verbetering vergunningsvoorschriften havenontvangstinstallaties” van TAUW B.V. zijn de randvoorwaarden opgenomen voor het opstellen van een monstername- en analyseprocedure. Deze zijn overgenomen in bijlage VI van dit rapport

6.6.1 Het nemen van monsters

Tijdens de acceptatiefase wordt van iedere afgifte voor het samenvoegen een representatief monster genomen. Voor het nemen van monsters wordt in principe gewerkt conform de NVN 5860 norm “Afstoffen - Bemonstering van afval”. Indien het in de praktijk niet mogelijk is om aan deze norm te voldoen, moet dit in het A&V met beschrijving van oorzaak en alternatief worden vastgelegd. Monsters moeten tenminste worden bewaard totdat be-/verwerking van de betreffende afvalstoffen heeft plaatsgevonden. Indien het afval niet wordt geaccepteerd, moeten de monsters worden bewaard totdat het acceptatieonderzoek is afgerond. Voor de controle van de verwerkingscriteria moeten eveneens monsters worden genomen. Afvalstoffen die intern ontstaan (bijvoorbeeld slib van DAF) dienen per batch bemonsterd te worden, voorafgaand aan eventueel mengen met andere (afval)stoffen (zie 7.2.5.1). Indien de ontstane afvalstof niet separaat opgevangen/opgeslagen wordt, bijvoorbeeld bij een continu proces, dient voorafgaand aan menging en voorafgaand aan afvoer periodiek bemonsterd te worden.

6.6.2 Het uitvoeren van analyses

Analyses moeten worden uitgevoerd conform de geldende NEN en ASTM-normen. Indien niet gewerkt kan worden volgens genormeerde analysetechnieken of indien de analyses niet uitgevoerd worden door een STERLAB geaccrediteerd laboratorium, dient de gehanteerde analysetechniek gevalideerd te zijn, bijvoorbeeld door vergelijking met referentiestandaarden. De methodiek voor analyses waarvoor geen officiële norm bestaat, dient in overleg met het bevoegd gezag te worden vastgesteld. Bij het analyseren van de waterfractie zullen de analyses in veel gevallen worden uitgevoerd op de waterfractie die een simulatie van het fysisch-chemische zuiveringsproces (door middel van een jar-test) heeft ondergaan. In bijlage VII is een aantal beschikbare analysemethoden voor vloeibare organische afvalstoffen, sedimenten en afvalwaterstromen opgenomen.

6.6.3 Het gebruik van sneltesten

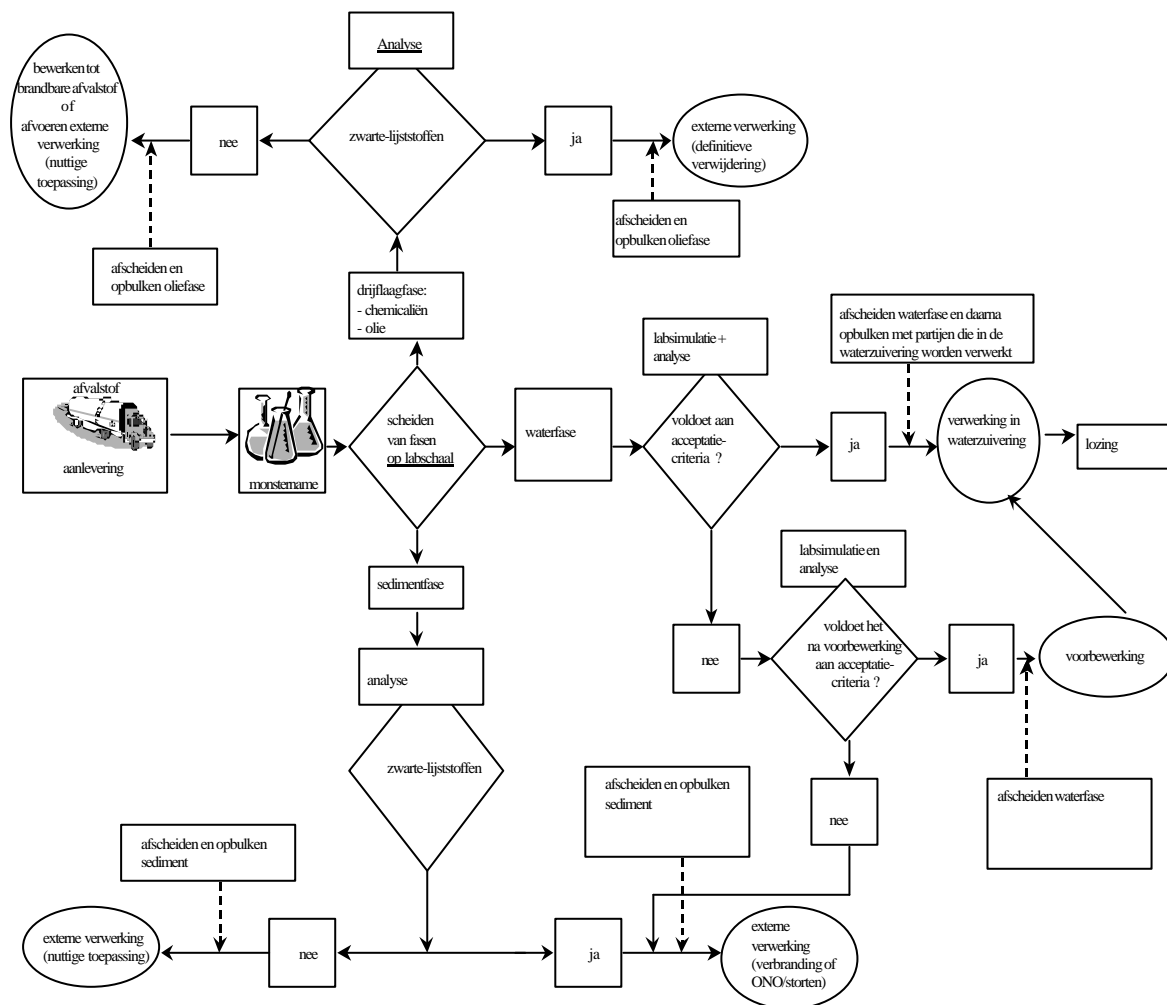
Sneltesten zijn een goedkoop en snel alternatief voor een aantal analyses. Sneltesten mogen worden toegepast, tenzij in dit rapport anders is vermeld. Als uit de sneltest blijkt dat de uitkomst van de analyse dicht bij de normwaarde ligt (85%) zal acceptatie pas mogen plaatsvinden nadat de uitkomst van de sneltest is gecontroleerd aan de hand van de normale analysemethode. Voor onder andere de volgende parameters zijn sneltesten beschikbaar:

- pH (pH-papier);
- olie (olietestpapier);
- water (waterpasta/watertest);
- chloor (kopergaasvlamtest);
- nitraattest;
- cyanidetest;
- ammoniatest;
- diverse metalen (in oplossing);
- zilver (koperdraadtest);
- wateroplosbaarheidstest;
- mengtest.

6.7 Het A&V-beleid voor ows-mengsels

Ter illustratie zijn in deze paragraaf de hiervoor beschreven beleidsregels voor het accepteren en be-/verwerken, inclusief het mengen, voor een aantal be-/verwerkingsroutes voor ows-mengsels uitgewerkt. Deze routes zijn in bijlage III en tabel 10 beschreven. Benadrukt wordt dat in dit hoofdstuk geen volledig overzicht wordt gegeven van de be-/verwerkingsmogelijkheden voor ows-mengsels of gevaarlijke afvalstoffen bij de verwerkende HOI's. Bedrijven kunnen beschikken over aanvullende technieken of juist niet beschikken over bepaalde be-/verwerkingsstappen. Bij het formuleren van de A&V-procedures dienen de bedrijven de bij hen beschikbare be-/verwerkingsroutes te beschrijven en uit te werken.

Schematisch kan de acceptatie voor ows-mengsels als volgt worden weergegeven.

Figuur 6 Schematische weergave van de acceptatie van ows-mengsels

Van iedere aanlevering van een afvalstof wordt door de verwerker informatie verzameld over de te onderscheiden fasen om deze te toetsen aan de acceptatie- en verwerkingscriteria. De informatie dient altijd betrekking te hebben op de mogelijk aanwezige fasen: waterfase, olie/chemicaliënfase en sedimentfase. Beoordeling dient voor elke fase afzonderlijk plaats te vinden. Om te kunnen beoordelen of de waterfase behandeld mag worden in de verwerkingsstraat, wordt de waterfractie van een monster afgescheiden met behulp van de JAR test ³ (=verwijderen drijfslag en sedimentfractie). De fasen worden tijdens het acceptatieonderzoek getoetst aan de negatieve lijsten, de in de vergunningen vastgelegde eisen en aan de overige wet- en regelgeving. Vervolgens wordt voor elke fase een (in- of externe) verwijderingsroute vastgesteld. Afvalstoffen waarvoor eenzelfde verwijderingsroute geldt, mogen na definitieve acceptatie worden gemengd. In bijlage V zijn de verwijderingsroutes en acceptatieparameters voor ows-mengsels bij de verwerkende HOI nader uitgewerkt.

---

³ testmethodiek op laboratoriumschaal waarmee de drijfslag en sedimentfractie worden afgescheiden van het afvalwater.

7. UITGANGSPUNTEN ADMINISTRatieve ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE

7.1 Administratieve organisatie en interne controle

Naar mening van de Commissie dienen verwerkende HOI's te beschikken over een administratief systeem dat volledig moet zijn en op elk moment kan worden gekoppeld aan informatie uit fysieke controles. Dit systeem vereist toegankelijke beschikbare informatie, gestandaardiseerde en betrouwbare meetmethoden en een adequate administratieve begeleiding, waarmee ook de herkomst van partijen kan worden nagegaan. De vergunningverleners leggen verder het acceptatiebeleid eenduidig vast alsmede de eisen met betrekking tot de administratieve organisatie en interne controlesystemen, het AO/IC. Op deze wijze dient de black box van het verwerkingsproces transparant en controleerbaar te worden.

Onder **administratieve organisatie** wordt verstaan het complex van organisatorische maatregelen gericht op de informatieverzorging ten behoeve van het besturen en doen functioneren van een organisatie, alsmede voor het afleggen van verantwoordingen.

Onder **interne controle** wordt verstaan het toetsen van resultaten aan normen door of namens de leiding ten behoeve van de leiding.

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten voor de administratieve organisatie en interne controle voor de verwijdering van afvalstoffen beschreven. De administratieve organisatie (AO) en maatregelen van interne controle (IC) zijn van groot belang om een efficiënt en effectief verlopend bedrijfsproces te garanderen. Het AO/IC dient een waarborg te zijn voor betrouwbare informatie naar het management en derden (vergunningverleners en toezichthouders). Met betrouwbaar wordt bedoeld een juiste, tijdige en volledige informatieverzorging die tevens controleerbaar is. Inzicht in de AO is noodzakelijk om de effectiviteit van de interne beheersing van informatie- en verwerkingsprocessen te kunnen beoordelen.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de AO/IC toereikend is indien:

- alle significante risico's op een toereikende wijze zijn afgedekt door interne beheersingsmaatregelen;
- sprake is van een adequate functiescheiding bij de uitvoering van de administratieve procedures en daarmee verband houdende beheersingsmaatregelen;
- de opzet van de AO/IC qua beschrijving en documentatie up-to-date is;
- het bestaan en de werking van de AO/IC periodiek (frequentie is afhankelijk van het risico) wordt gecontroleerd en getoetst op effectiviteit en zonodig wordt bijgesteld;
- de AO/IC resulteert in een informatievoorziening die betrouwbaar (juist en volledig) is.

7.2 Administratieve organisatie

7.2.1 Algemeen

De administratieve organisatie bestaat uit een geheel van maatregelen en procedures die zijn gericht op het verstrekken van informatie die nodig is voor het besturen van een organisatie en het verstrekken van informatie aan de overheid.

Binnen de administratieve organisatie moet een stelsel van beheersingsmaatregelen zijn opgezet waarmee de onderkende risico's op een toereikende wijze worden gereduceerd zodat:

- de kans op negatieve milieueffecten ten gevolge van potentiële risico's wordt geminimaliseerd;
- mogelijke calamiteiten tijdens de uitvoering van het bedrijfsproces tijdig worden gesignaleerd zodat corrigerende maatregelen kunnen worden genomen;
- de bedrijfs- en werkprocessen effectief en efficiënt verlopen;

- de betrouwbaarheid van de informatievoorziening is gewaarborgd.

Een effectieve administratieve organisatie moet ervoor zorgen dat:

- de werkelijke transacties tijdig geïdentificeerd en vastgelegd worden;
- de details van de vastgelegde transacties juist zijn en zoveel mogelijk direct aan de bron worden vastgelegd;
- de details van de vastgelegde transacties zodanig zijn dat de route van de afvalstof door het bedrijf kan worden gevolgd;
- de transacties in de juiste periode verwerkt worden om betrouwbare verslaggeving mogelijk te maken;
- iedere soort transactie voldoende gedetailleerd beschreven is om een juiste verantwoording van de transactie en een correcte toelichting in de verantwoording (financiële administratie, stoffenadministratie, etc.) te bevorderen;
- de mogelijkheden tot fraude en fouten beperkt worden.

7.2.2 Informatievoorziening

Administraties

Bij de informatievoorziening wordt een onderscheid gemaakt in:

- a) operationele administraties en
- b) financiële administraties.

Financiële en operationele administraties genereren gegevens in de vorm van rapportages die van belang zijn voor de besturing van de processen en het afleggen van verantwoording hierover aan derden, waaronder toezichhouders. Voor zowel het bedrijf als derden is het van belang dat de relaties tussen de operationele administratie en de financiële administratie inzichtelijk worden gemaakt en dat periodiek de relevante verbanden tussen beide worden vastgesteld.

De procesmatige uitvoering van de bedrijfsactiviteiten wordt vastgelegd in de operationele administraties. Voorbeelden van belangrijke bestanden zijn:

- relatiebeheer (leveranciers van afval-, grond- en hulpstoffen, diensten, incl. eindverwerkers);
- bestand afvalstoffen (afvalstroomnummers, afvalstofcodes, klant);
- bestand verwerkingsmethoden (routes);
- bestand (voorraad)artikelen;
- bestand analyse- en meetmethoden;
- bestand procesgegevens verwerkingsinstallaties;
- bestand opslagtanks (tankfuncties);
- bestand gegevens meet- en regelapparatuur;
- bestand met kostprijzen van verwerkingsmethoden, tarieven etc.;
- bestand met wegingen (in- en uitgaande afvalstromen).

Mutaties in de operationele administratie worden in de financiële administratie in geld uitgedrukt. De financiële administratie is de resultante van de financieel gemaakte “operationele transacties”.

Voorbeelden van belangrijke bestanden die hierbij in gebruik zijn, zijn het:

- bestand van debiteuren en crediteuren;
- bestand met prijzen/ tarieven;
- bestand van voorraadartikelen (waardering);
- financiële transacties (grootboekmutaties, journaal, etc.);
- bestand met jaarrekening gegevens.

Het afvalstromenregister

Het afvalstromenregister (bestand afvalstoffen) is een operationele administratie waarin het bedrijf de volgende gegevens vermeldt:

- de naam van de klant (de ontoedener);
- de afvalstromen die deze klant aanbiedt, waarbij per stroom is vermeld:
  1. aard en samenstelling;
  2. afvalstofcode;
  3. de gehanteerde risicogroep;
  4. de gehanteerde route van opslag, be-/verwerking of verwijdering;
  5. eventuele wijzigingen ten opzichte van het verleden.
- afvalstromen die het bedrijf nog niet heeft geaccepteerd, maar wel zal accepteren als ze worden aangeboden.

Dit register geeft een totaal beeld van de door het bedrijf geaccepteerde afvalstromen. De indeling van afvalstromen in een bepaalde risicogroep komt door ervaring in de praktijk tot stand. De indeling van een stroom kan dan ook veranderen van de ene risico-groep naar een andere risico-groep (zie hoofdstuk 6.4.1.2).

Wijzigingen in het register moeten procedureel zijn geborgd. De wijze waarop dit is vormgegeven, is vermeld in het register. Hierbij is aandacht besteed aan:

- hoe wijzigingen worden bijgehouden (datum waarop wijziging ingaat, reden van wijziging, e.d.);
- hoe wijzigingen worden doorgegeven in de organisatie;
- wie bevoegd is (zijn) tot het doorvoeren van wijzigingen;
- wie verantwoordelijk is voor het register.

De actuele overzichten zijn voor het bevoegde gezag ter inzage beschikbaar of te raadplegen in een geautomatiseerd bestand. Een openbare versie van het afvalstromenregister dient ter informatie te worden opgenomen in een bijlage bij het ter goedkeuring in te dienen A&V-beleid.

7.2.3 Risicoanalyse en toleranties

Een onderdeel van de administratieve organisatie betreft de risicoanalyse. De risicoanalyse geeft aan welke potentiële risico's kleven aan de werkprocessen in relatie tot de (afval)stoffen. De relevante risico's kunnen worden onderverdeeld in milieuhygiënische risico's en informatietechnische risico's. Risico's van milieuhygiënische aard hebben betrekking op de schade die wordt toegebracht aan het milieu als gevolg van de bedrijfsactiviteiten. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen risico's vanuit de gewone bedrijfsvoering en risico's door calamiteiten.

Informatietechnische risico's hebben betrekking op het feit dat de informatie over de bedrijfsactiviteiten niet de feitelijke werkelijkheid weergeeft (onjuiste of onvolledige informatie).

In de risicoanalyse dient tevens aan te worden gegeven welke invloed de gesignaleerde risico's hebben op de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten en in hoeverre de gesignaleerde risico's door fysieke en organisatorische maatregelen worden beperkt. Bij het vaststellen van risico's dient te worden bepaald welke afwijkingen aanvaardbaar zijn, rekening houdende met milieuhygiënische risico's. Daarbij geldt dat naarmate de milieuschade door 'lekkage' groter is, de tolerantie kleiner zal zijn. Als leidraad worden hiervoor de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- schadelijkheid voor het milieu: naarmate mogelijke negatieve gevolgen van risico's verbonden aan stoffen of verwerkingsmethodieken ernstiger zijn, worden toegestane toleranties geringer.
- meetnauwkeurigheden: naarmate het beschikbare meetinstrumentarium geavanceerder is, zullen toleranties geringer zijn;

- omvang van de toegestane emissies.

Toleranties dienen o.a. geformuleerd te worden met betrekking tot:

1. meetnauwkeurigheden (afhankelijk van meetmethodieken, schatten, meten, wegen, etc);
2. lab methodiek en analyses (simulatie);
3. stromenbalans (sluitend verband);
4. stoffen (naarmate meer milieubelastend of meer milieukritisch is tolerantie geringer);
5. omrekenfactoren (van m³ naar kg);
6. registraties;
7. acceptatie (toegestane afwijking in een vracht).

De risico-analyse geeft een beeld van de potentiële risico's, onderverdeeld in milieuhygiënische en informatietechnische risico's.

Bij het beoordelen van risico's dienen toleranties te worden vastgelegd.

Het bevoegde gezag zal moeten vaststellen welke toleranties, gegeven de geconstateerde risico's, aanvaardbaar zijn. De toleranties zijn afhankelijk van de soort afvalstof, de temperatuur, emissies, regenval, verstuiving, de meetapparatuur, de meetmethodiek etc. De bedrijven dienen dan ook voor hun eigen situatie de toleranties inzichtelijk te maken in hun A&V.

7.2.4 Functiescheiding

Interne beheersingsmaatregelen kunnen alleen effectief zijn als sprake is van een adequate functiescheiding. Een adequate functiescheiding vermindert het risico van fouten. Het basisprincipe dat ten grondslag ligt aan een adequate functiescheiding is dat werknemers die als onderdeel van hun normale werkzaamheden toegang hebben tot de activa van een huishouding, geen vrije toegang hebben tot de administratieve bescheiden waarin de verantwoording voor die activa vastgelegd wordt. Bij een verwerkende HOI is sprake van een functiescheiding indien in ieder geval de afdelingen acquisitie, financiën, acceptatie en verwerking in controletechnisch opzicht functioneel zijn gescheiden.

7.2.5 Verbanden tussen administraties

Alle activiteiten vinden hun weerslag in de diverse administraties die binnen het bedrijf aanwezig zijn. Zo worden mutaties in geld (geldstromen) vastgelegd in de financiële administratie. Stofstromen en mutaties in voorraden worden vastgelegd in de stoffenadministratie, activiteiten binnen de verwerkende processen worden vastgelegd in de procesadministratie. De operationele administratie is leidend. De financiële administratie is hier (slechts) een afspiegeling van in geld.

7.2.5.1 Operationele administratie (stoffen- en procesadministratie)

Het primaire doel van de stoffenadministratie is het verschaffen van inzicht in de verwerking van de afvalstoffen en de inkomende en uitgaande afvalstromen. De stoffenadministratie vormt tevens de basis voor de meldingen aan het bevoegde gezag op grond van de PMV. De stoffenadministratie van een bedrijf dient uit hoofde van controlebaarheid aan de volgende eisen te voldoen:

- a) op voorraadposities, maar tenminste bij de kritische momenten, worden meet- en registratiepunten aangebracht. Als kritisch moment wordt beschouwd een verandering van locatie c.q. processtap waarbij het risico bestaat dat (gedeelten van) stofstromen "verdwijnen" c.q. "weggemengd worden". Dit geldt bijvoorbeeld bij de overgang van opslagtank naar verwerkingsproces, verwerkingsproces naar opslagtank, opslagtank naar eindverwerker etc.
- b) primaire vastleggingen (interne bewijsstukken) dienen door de verantwoordelijke en functioneel onafhankelijke functionaris, geautoriseerd te worden en doorgezonden naar de stoffenadministratie;

- c) op de administratie worden vastleggingen van verschillende functionarissen verwerkt in de stoffenadministratie;
- d) in de registratie moet naar de primaire vastleggingen worden verwezen (documentnummers) zodat een zoekspoor (audit trail) ontstaat;
- e) partijen dienen van een identificatienummer voorzien te zijn, voorzover de afvalstoffen niet in het continue verwerkingsproces zijn gebracht;
- f) tracering van partijen dient met locatiecodes plaats te kunnen vinden, voorzover de afvalstoffen niet in het continue verwerkingsproces zijn gebracht;
- g) de registraties en de (interne en externe) bewijsstukken dienen tenminste 7 jaar te worden bewaard;
- h) per (hoofd)stroom (olie/water/slib) moet het bedrijf een stromenbalans (beginvoorraad + inkomende – eindvoorraad = uitgaande stromen) opstellen aan de hand waarvan (intern en extern) administratieve controles op een effectieve wijze kunnen worden uitgevoerd (stromenbalans);
- i) een stromenbalans moet tenminste worden opgesteld voor:
  - iedere opslag ten behoeve van interne be-/verwerking waarbij afvalstoffen worden samengevoegd, voorzover meerdere opslagmogelijkheden beschikbaar zijn;
  - ieder deel van de inrichting (incl. het be-/verwerkingsproces) waar afvalstoffen in- of uitgaan. Indien het gaat om een be-/verwerkingsproces moet voor ieder deel van het be-/verwerkingsproces dat afzonderlijk kan opereren een balans worden gemaakt;
  - iedere opslag ten behoeve van externe be/verwerking waar afvalstoffen worden samengevoegd.
- j) de stoffenadministratie en de daarop betrekking hebbende stromenbalansen moet gecontroleerd kunnen worden aan de hand van de financiële administratie en de procesadministratie zodat de betrouwbaarheid van de stromenbalans vastgesteld kan worden;
- k) de stromenbalansen moeten periodiek (bij complexe bedrijven tenminste eenmaal per maand) worden opgesteld, waarbij de verschillen tussen inkomende en uitgaande stromen, rekening houdend met mutaties in de begin- en eindvoorraad van de periode, moeten worden geanalyseerd.

De procesadministratie is onderdeel van de operationele administratie en dient inzicht te verschaffen in de handelingen die tijdens het be- en verwerkingsproces zijn verricht met de ingenomen afvalstoffen. Dit betekent dat in elk geval duidelijk moet zijn:

- a) welke hoofd- en deelprocessen in het kader van procesbeheersing en regelnaleving relevant zijn voor het management en de toezichthouder/vergunningverlener;
- b) welke meetpunten in de hoofd- en deelprocessen zijn aangebracht met betrekking tot procesbeheersing en transparantie bedrijfsvoering;
- c) op welk tijdstip de afvalstoffen in het verwerkingsproces zijn opgenomen;
- d) wat de herkomst van deze stoffen is (welke tank en zo mogelijk opdracht nummer en ontdoener);
- e) welke logistieke weg de afvalstoffen hebben doorlopen (overpompingen van tank 'X' naar tank 'Y' naar verwerkingsproces A) en welke verwerkingstappen (routes) zij hebben ondergaan;
- f) welke additieven (chemicaliën, water, etc.) aan het verwerkingsproces zijn toegevoegd;
- g) op welke wijze de organisatie het verwerkingsproces monitort teneinde een doelmatige verwerking te realiseren en calamiteiten te voorkomen;
- h) wat het resultaat is van het verwerkingsproces (welke output levert het proces op aan emissies, lozingen en af te voeren reststoffen, zuiveringsrendement installatie).

Deze gegevens zijn tevens noodzakelijk voor een goede bedrijfsvoering en het beheersen van de bedrijfsprocessen (zowel bedrijfseconomisch als milieuhygiënisch) door de vergunninghouder zelf.

7.2.5.2 Financiële administratie

De primaire vastlegging in de operationele administratie leidt in de financiële administratie tot verwerking in:

- journaal;
- dagboek/ (sub)grootboek;

- saldibalans;
- periodieke rapportages zoals maandoorzichten, halfjaarrapportage en jaarrekening.

De ontvangst van afvalstoffen leidt tot een facturering op basis van hoeveelheden, verwerkingsroute en afspraken met de ontdoener (aanlevervoorwaarden, tarief, etc.). De factuur wordt verwerkt in de debiteurenadministratie en in het grootboek. Tevens wordt de ontvangst van de afvalstoffen verwerkt in de voorraadadministratie en in het grootboek. Op basis van verwerkingsroute/recepturen, daarbij gebruikte installaties en inzet van personeel wordt een berekening van de kostprijs gemaakt op basis waarvan een toetsing kan worden uitgevoerd met het commerciële verwerkingstarief. Periodiek wordt intern de voorcalculatie vergeleken met de werkelijke kosten en vindt eventueel bijstelling van de voorcalculatie plaats.

De financiële administratie moet een afspiegeling zijn van de bedrijfsprocessen zodat verbanden tussen proces en vastleggingen daarover in de stoffen- en procesadministraties eenvoudig en efficiënt gecontroleerd kunnen worden. De financiële administratie wordt hiermee een belangrijk controlemiddel van de operationele administratie. Hiervoor dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

- De financiële administratie dient controletechnisch gescheiden te zijn van de afdelingen/functionarissen die direct betrokken zijn bij acquireren, accepteren, analyseren, opslaan en be- en verwerken van afvalstoffen.
- De financiële administratie, in het bijzonder de grootboekadministratie, dient zodanig ingericht te zijn dat hieruit blijkt:
  - **Wat de kernactiviteiten zijn.**
Dit betekent dat de omzet van de verschillende activiteiten is gespecificeerd door bijvoorbeeld grootboekrekeningen te creëren voor de verschillende omzetcategorieën.
  - **Welke afvalstoffen (aard en samenstelling) worden ontvangen.**
Hiertoe dienen voor de verschillende afvalstoffen (of de te onderscheiden be- en verwerkingsroutes) afzonderlijke grootboekrekeningen te worden gecreëerd.
  - **Welke hoeveelheid afvalstoffen (financieel gezien) is ontvangen.**
Aanbevolen wordt in de financiële administratie per categorie afvalstoffen te registreren en daarbij tevens de hoeveelheden apart te vermelden.
  - **Welke afvalstoffen (aard en samenstelling) zijn afgegeven.**
Hiertoe dienen voor de verschillende afvalstoffen afzonderlijke grootboekrekeningen te worden gecreëerd waarop de omzet van de afvalstoffen wordt geregistreerd.
  - **Hoeveel de voorraad afvalstoffen bedraagt.**
Dit betreft de voorraad welke eigendom is van het bedrijf dan wel voor rekening van het bedrijf nog verwerkt moet worden. Tevens dient te zijn vastgelegd op welke locaties deze voorraad zich bevindt (tanknr, depot, vaknr, eventueel locatie van derden, etc.).
  - **Hoeveel de omzet, de kostprijs en de brutowinstmarge bedraagt voor het verwerken van de afvalstoffen.**
Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden in de verschillende soorten afvalstoffen dan wel de onderscheiden be- en verwerkingsroutes.
  - **Op welk tijdstip de afvalstoffen in be- of verwerking zijn genomen.**
- De subadministratie voorraden dient integraal onderdeel te zijn van de financiële administratie. Het totaal van deze subadministratie (qua geldwaarde) dient overeen te komen met het saldo van de grootboekrekeningen voorraden in de financiële administratie. In de subadministratie en financiële administratie dienen alle fysieke voorraadlocaties te zijn opgenomen.
- De mutaties tussen de verschillende voorraadlocaties dienen in de financiële administratie geregistreerd te worden.
- De financiële administratie moet zodanig ingericht zijn dat per deelproces (kritische activiteiten) een stromenbalans kan worden opgesteld dan wel op een efficiënte en eenvoudige wijze op juistheid en volledigheid kan worden gecontroleerd.

- In een handboek financiële verslaggeving dient beschreven te zijn welke waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen het bedrijf hanteert ten aanzien van de ontvangst, bewerking, afvoer en in voorraad houden van afvalstoffen.
- In de AO/IC dient beschreven te zijn hoe het financiële proces m.b.t. afvalstoffen is vormgegeven en welke interne beheersingsmaatregelen (AO/IC) het bedrijf heeft getroffen om een juiste, tijdige en volledige verantwoording in de financiële administratie te bewerkstelligen.
- Indien voor de operationele bedrijfsvoering gebruik wordt gemaakt van verschillende geautomatiseerde systemen dienen de volgende eisen gesteld te worden:
  - Beschrijving van de geautomatiseerde systemen en de onderlinge relaties tussen de deelsystemen.
  - Indien de systemen onderling gekoppeld zijn, dient periodiek te worden vastgesteld dat koppeling ook juist werkt.
  - Periodiek (kwartaal, maandelijks, of wekelijks) dienen de cijfermatige verbanden die m.b.t. de geld- en goederenbeweging bestaan tussen de verschillende deelsystemen, schriftelijk vastgesteld te worden. Verschillen dienen nader geanalyseerd te worden.

7.2.5.3 Stromenbalans

Stromenbalansen zijn een goed hulpmiddel om inzicht te krijgen in de afvalstromen en emissies van een (verwerkings)proces. Het kan een nuttig instrument zijn voor onderdelen van het verwerkingsproces waar meten technisch onmogelijk is dan wel uit bedrijfseconomisch oogpunt niet geëist kan worden meetpunten aan te leggen. Daarnaast kunnen stromenbalansen worden gebruikt als controle-instrument waarmee kan worden vastgesteld of sprake is van sluitende verbanden/goederenbewegingen.

De stromenbalans kan nooit exact sluitend zijn. Afwijkingen door verliezen en toenames kunnen optreden door emissies naar de lucht, opvang van regenwater etc. Het bedrijf dient voor iedere balans een foutenmarge te formuleren. Bij structurele overschrijding van deze foutenmarge dient het bedrijf maatregelen te treffen. Ten aanzien van de overall stromenbalans die één keer per jaar wordt opgesteld wordt een afwijking van maximaal 5% toelaatbaar geacht. Wel dient altijd gestreefd te worden naar een minimalisatie van de afwijking.

De **stoffenadministratie** dient inzicht te verschaffen in de verwerking van de afvalstoffen en de in- en uitgaande stromen.

De **procesadministratie** dient inzicht te verschaffen in de handelingen die worden verricht met de afvalstoffen.

De **financiële administratie** dient een afspiegeling te zijn van de bedrijfsprocessen.

Stromenbalansen zijn nodig om inzicht te krijgen in emissies en afvalstromen van een verwerkingsproces.

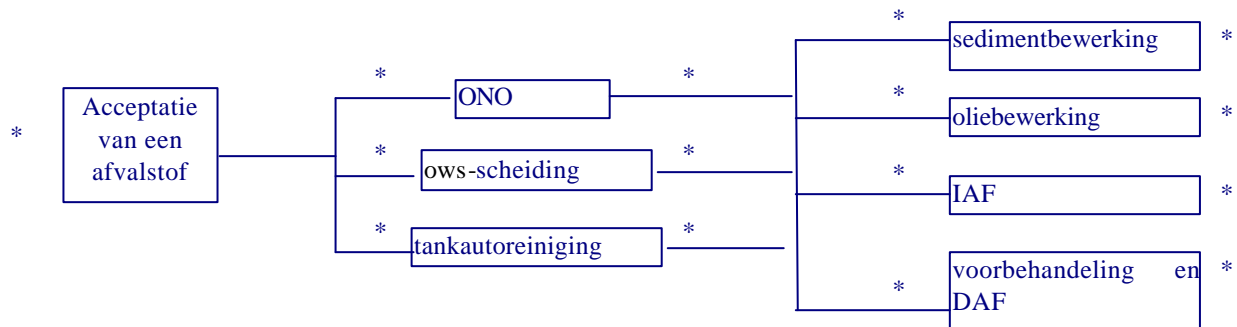
Balansen moeten worden opgesteld voor die delen van het be-/verwerkingsproces die afzonderlijk kunnen opereren c.q. die afzonderlijk afvalstoffen kunnen be-/verwerken. Dit betekent dat per stofstroom (olie/chemicaliën, water en sediment/slib) tussen de kritische momenten balansen moeten worden opgesteld. Ter illustratie is in onderstaand figuur een blokschema opgenomen van een deel van de inrichting van een verwerkende HOI. De kritische momenten bevinden zich tenminste op de volgende plaatsen:

1. bij de aanlevering van iedere afvalstof;
2. vóór en na ONO;
3. vóór en na ows-scheiding;
4. vóór en na tankautoreiniging;
5. vóór en na sedimentbewerking;
6. vóór en na oliebewerking;
7. vóór en na de IAF;

8. vóór en na de voorbehandeling en de DAF.

Op ieder kritisch moment dienen, voor zover van toepassing, de hoeveelheid afvalstoffen die worden verwerkt, de benodigde grondstoffen/hulpstoffen en de afvalstoffen die resteren na verwerking verdeeld naar afvoerkanaal te worden bepaald.

Figuur 7: Kritische momenten in de bedrijfsvoering waartussen stromenbalansen moeten worden opgesteld. Voor de borging van de procesvoering kan het noodzakelijk zijn om binnen een processtap ook meetpunten aan te brengen. In dit schema zijn slechts de minimale meetpunten genoemd en met een sterretje aangegeven.

7.2.5.4 Interne controle

Maatregelen van interne controle worden in de structuur van de organisatie en bij de invulling van de organisatie getroffen.

Het doel van de IC-maatregelen is om risico's met betrekking tot het bedrijfsproces en de betrouwbaarheid van de registraties te ondervangen. Dergelijke correctiemechanismen zijn essentiële onderdelen van milieu- en kwaliteitssystemen.

Binnen de maatregelen van interne controle is een onderscheid te maken tussen preventieve (functieomschrijvingen, vaststellen van kritische momenten, etc.) en repressieve (controleren of de procedures goed zijn uitgevoerd, administratief controleren van aangevoerde afvalstoffen, etc.) maatregelen.

Daarnaast kunnen zich altijd onvoorziene omstandigheden (calamiteiten of incidenten) voordoen. Hiervoor dient een 'raamprocedure' te worden opgesteld waarin is vastgelegd hoe men dient te handelen indien sprake is van een 'onvoorziene situatie', wie verantwoordelijk is en welke follow-up gegeven dient te worden.

7.3 Minimale eisen voor de AO/IC

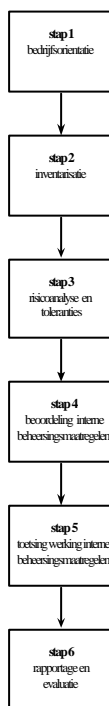
7.3.1 Opstellen AO/IC

In het rapport "Handreiking AO/IC verwerkende HOI's" is een handreiking (inclusief een stappenplan) opgenomen waarmee het bevoegd gezag de van toepassing zijnde administratieve randvoorwaarden dient te formuleren.

Een AO/IC" dat aan deze voorwaarden voldoet, moet een transparante bedrijfsvoering laten zien die binnen de kaders van de wet- en regelgeving wordt bedreven en streeft naar het voorkomen van potentiële (milieu)risico's. De handreiking is geformuleerd aan de hand van een model dat bestaat uit de volgende basiselementen:

- a) de afvalstromen die het be-/verwerkende bedrijf accepteert;
- b) het beleid gebaseerd op milieuwet- en regelgeving en beslissingen van het management;
- c) de bedrijfsprocessen en de daaraan gekoppelde risico's;
- d) de procesmatige uitvoering en het operationele informatiesysteem;
- e) de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) die voor het gehele bedrijf geldt;
- f) monitoring en audits (werking bedrijfsprocessen, (milieu)informatie, het informatiesysteem en naleving van interne beheersingsmaatregelen).

De toezichthouder kan de handreiking gebruiken bij de controle van een AO/IC. De handreiking kan tevens gebruikt worden door het management van de verwerkende HOI's bij het aanpassen, verbeteren of opzetten van de AO/IC. Uit deze handleiding is de "richtlijn voor het opstellen van de AO/IC" (bijlage IX) gedestilleerd met daarin de minimale eisen die gelden voor een AO/IC. Bij het hanteren van de handreiking kan het volgende stappenplan gehanteerd worden. Dit stappenplan geeft chronologisch weer welke activiteiten doorlopen worden.

Figuur 8: Stappenplan voor het opstellen van een AO/IC

Het model wordt toegepast door per processtap (acceptatie, ontvangst, opslag, afvoer, lozing, emissie en de verwerkingsprocessen voor de afvalstoffen) de milieurisico's in kaart te brengen en vervolgens daarop de maatregelen ter vermijding of voorkoming van de milieurisico's te bepalen. Deze maatregelen betreffen met name:

- a) beleid;
- b) fysieke maatregelen;
- c) functiescheidingen;
- d) procedures;
- e) interne controles.

De maatregelen die uit de risicoanalyse volgen, dienen in het bedrijf te worden doorgevoerd.

De complexiteit van een bedrijf en de be-/verwerkingsprocessen in dat bedrijf bepalen in belangrijke mate de complexiteit van de op te stellen AO/IC. In andere woorden: voor relatief eenvoudige bedrijven met weinig afvalstromen zal de AO/IC eenvoudig zijn en daarbij toch kunnen voldoen aan de minimale eisen die gesteld worden.

Periodiek dient getoetst te worden in hoeverre het AO/IC nog voldoet aan de eisen of veranderde wensen van het management. Dit kan passen in de jaarlijkse directiebeoordeling die voorgeschreven is in de ISO 14001-norm.

7.3.2 Randvoorwaarden voor de AO/IC

In de vanaf 1990 verleende vergunningen is een artikel opgenomen waarin het bedrijf wordt verzocht een beschrijving van de opzet en wijze van uitvoering van de administratie te verstrekken. Deze beschrijving moet aan een aantal randvoorwaarden voldoen die in de vergunning zijn opgenomen. Deze voorwaarden zijn in 1989 opgesteld in overleg met de Rijksaccountantsdienst. De door de vergunninghouders gehanteerde administratieprocedures waren in eerste jaren beperkt tot de registratie van de in- en uitgaande stromen. De bewegingen van de goederen binnen de inrichting werden niet of nauwelijks vastgelegd. Met name de vergelijking of de goederenvoorraad in evenwicht was (stromenbalans) kon niet plaatsvinden. Bij deze bedrijven was effectieve handhaving nauwelijks mogelijk. Door het invoeren van geautomatiseerde systemen en de noodzaak om kosteneffectief te kunnen werken (het maken van een kosten-batenanalyse per afvalstof om concurrerend te kunnen werken, wordt steeds vaker als noodzakelijk beschouwd door de bedrijfsleiding), is de administratieve vastlegging van de interne stromen sterk verbeterd.

De aan de vigerende vergunning verbonden voorwaarden worden naar aanleiding van onderhavig onderzoek gewijzigd. Deze wijzigingen hebben betrekking op de aanvullende voorwaarden dat:

- aan de AO/IC een risicoanalyse ten grondslag moet liggen. Deze risicoanalyse moet ter goedkeuring worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.
- het bevoegd gezag de concrete eisen die aan de AO/IC worden gesteld voor ieder bedrijf afzonderlijk afleidt uit de uitgangspunten. (bijlage IX van dit rapport).
- de administratieve gegevens tenminste 7 jaar moeten worden bewaard, teneinde zoveel mogelijk aan te sluiten bij de wettelijk vastgestelde termijnen.

Daarnaast moeten de in hoofdstuk 7.2 genoemde gegevens worden geregistreerd.

Teneinde te waarborgen dat aan vergelijkbare bedrijven vergelijkbare eisen door de AO/IC worden opgelegd, stelt de werkgroep voor om een landelijke klankbordgroep AO/IC in te stellen. Dit team dient te bestaan uit een aantal specialisten op het gebied van vergunningverlening, handhaving (beide zowel Wvo als Wm), juristen en accountants. Door ondersteuning van het bevoegd gezag bij de beoordeling van de risico-analyse, het formuleren van de eisen die aan de AO/IC gesteld moeten worden, het actualiseren van de negatieve lijsten, voorschriften en analysemethodes, kan een klankbordgroep een belangrijke bijdrage leveren. Aanbevolen wordt om de concrete realisering, invulling en financiering van deze klankbordgroep nader te onderzoeken.

Een handreiking voor het opstellen en beoordelen van een AO/IC is opgenomen in het rapport "Handreiking AO/IC verwerkende HOI's. De eisen die worden gesteld aan het AO/IC zijn opgenomen in bijlage IX van dit rapport.

8. LOZING

Door Rijkswaterstaat is het rapport “HOI’s in een ander perspectief“ gepubliceerd⁴. Deze rapportage geeft aanbevelingen voor de inhoudelijke afstemming tussen de Wm- en Wvo-vergunning enerzijds en harmonisatie van de vergunningsvoorwaarden in de branche van de afvalverwerkers anderzijds. In deze rapportage wordt tevens een aantal knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen gesignaleerd. Ten aanzien van de knelpunten wordt aangegeven dat de afstemming tussen de Wm- en Wvo-vergunning nog niet optimaal verloopt en de vergunningsvoorwaarden voor de individuele bedrijven onderling nog teveel verschillen. Gezien de samenhang tussen het acceptatiebeleid op grond van de Wm en de regulering van de verwerking van afvalwaterstromen in het kader van de Wvo, de noodzakelijke integrale aanpak, het gewenste brede draagvlak en het hier waterige afvalstromen met een belangrijke lozingscomponent betreft, is besloten uitwerking van de aanbevelingen in het kader van de CIW werkgroep VI te laten plaatsvinden. Deze opzet sluit aan bij de aanbevelingen in de rapportage “Gevaarlijke afvalverwerkende bedrijven onder de aandacht” van de Inspectie Milieuhygiëne. Door onderlinge afstemming van de werkzaamheden van de diverse taakgroepen is gestreefd naar een zo goed mogelijke afstemming tussen de vigerende beleidskaders op grond van de Wvo en de Wm.

8.1 De systematiek van de lozingsvergunning

De systematiek van de lozingsvergunning gaat uit van vastlegging van datgene ‘*wat geloosd mag worden*’. Met andere woorden ‘*dat wat niet in de vergunning is aangegeven mag dus niet geloosd worden*’.

De aan een lozingsvergunning op grond van de Wvo te verbinden effluentnormering in de vorm van doelvoorschriften is gericht op:

- beperken van de emissies tot wettelijk toegestane waarden (art. 1 lid 3 Wvo);
- beperken van de emissies op basis van de stand der techniek (art. 1 lid 1 Wvo);
- bescherming van de doelmatige werking van de zuiveringstechnische werken (art. 1 lid 5 Wvo);
- bereiken reductiedoelstellingen specifieke emissies (art. 1 lid 6 Wvo);
- beperking van de lozing op basis van de waterkwaliteitstoetsing (van nature in oppervlaktewater voorkomende stoffen).

De aard van de activiteiten van de verwerkende HOI’s is dat zij een veelheid aan stoffen kunnen accepteren en verwerken. De lozingsvergunning stelt effluenteisen, gebaseerd op de stand der techniek en gerelateerd aan de ‘negatieve lijst’. Het uitgangspunt van de negatieve lijsten brengt met zich mee dat partijen mogen worden geaccepteerd voor verwerking en vervolgens gemengd, tenzij de partijen stoffen bevatten die voorkomen op die negatieve lijst. Inherent aan deze systematiek is dus dat niet voor alle stoffen een individuele effluentnorm opgenomen wordt. Doordat de verwerking van partijen binnen de bedrijven gebeurt op basis van een A&V-beleid waarin de behandeling van stoffen gekoppeld wordt aan de verwerkingmatrix, wordt in principe volgens stand der techniek (voor)behandeld. De acceptatie-eisen (uitsluiten van bepaalde “zwarte lijst”-stoffen) enerzijds als slot op de voordeur, en de effluent-eisen als slot op de achterdeur zorgen binnen een vastgestelde verwerkingsmatrix voor behandeling van partijen conform stand der techniek, zonder iedere individuele stof te hoeven normeren in het effluent.

---

⁴ Harmonisatie Wvo-vergunningverlening Havenontvangstinstallatie, FWVO-notanummer 98.04, juli 1998

De vergunningverlener zal zich in de praktijk kunnen beperken tot limitering van die parameters die kenmerkend zijn voor de lozing (vaak som- of groepsparameters zoals CZV, EOX, som zware metalen) waarbij eventuele wettelijke vereisten ten aanzien van de te lozen stoffen (bij ministerieel besluit of AMvB vastgelegde grenswaarden zoals lijst 1 EG 76/464) in acht worden genomen. Voorts moet op grond van artikel 1 lid 6 rekening worden gehouden met de NAP-doelstellingen (reductiepercentages en uit te faseren stoffen). De normering van de lozing van afvalwater bij de verwerking van een verscheidenheid aan partijen en stoffen is in zichzelf complex. Om die reden wordt voorgesteld om, bijvoorbeeld in CIW-verband, te onderzoeken of op termijn normering met toxiciteits- en/of milieubezwaarlijkheid methodieken een goede aanvulling kan zijn op de huidige (relatief beperkte) stofgerichte normering.

In het rapport “Verwerking waterfractie gevaarlijke en bedrijfsafvalstoffen” van de Commissie Integraal Waterbeheer zijn **modelvoorschriften** opgenomen van de (belangrijkste) voorschriften in de Wvo-vergunning van de verwerkende HOI. In hoofdstuk 9.3 van dit rapport zijn tevens voorschriften opgenomen die betrekking hebben op het A&V-beleid en de AO/IC.

8.2 Keuze te limiteren parameters bij directe en indirecte lozingen

Onder directe lozingen op oppervlaktewater wordt verstaan de lozing van het effluent van de zuivering, direct op het oppervlaktewater. Onder indirecte lozing wordt verstaan de lozing van effluent van de (voor)zuivering via de (gemeentelijke) riolering en/of persleiding op een communale rioolwaterzuiveringsinrichting (RWZI).

Bij de uitwerking van de effluenteisen is een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- uniformiteit (harmonisering) in de normstelling;
- handhaafbare normen;
- relevante genormeerde parameters voor de verwerkende HOI's/afvalstoffenverwerkers.

Bij het opstellen van de aanbevelingen met betrekking tot de keuze van de parameters is uitgegaan van het overzicht van de lozingseisen van de verschillende bedrijven (verwerkende HOI's). Vervolgens is gekeken welke parameters relevant zijn in combinatie met het type zuiveringsinstallatie (conform de vereiste stand der techniek). Bij het vaststellen van de hoogte van de norm is rekening gehouden met wat in de praktijk haalbaar is gebleken.

Naast de parameters en hoogte van de norm is ook gekeken naar het type eis: steekmonster of etmaalmonster, concentratie of vracht. De uitkomst van deze aanpak is weergegeven in tabel 10. De steekmonster-eisen zijn primair bedoeld voor de handhaving om op te kunnen treden als er werkelijk iets fout gaat. Kleine fluctuaties die inherent zijn aan de bedrijfsvoering vallen binnen de norm. Gemiddelde eisen (onopgeloste bestanddelen en CZV-rendement) zijn bedoeld als borging voor de stand der techniek met bijbehorende adequate bedrijfsvoering.

Daar waar de eis uitsluitend geldt voor lozing na de IAF/DAF staat dit in de tabel vermeld en is cursief aangegeven.

Tabel 10: Effluentnormering HOI-verwerkers.

Alle analyses conform NEN-voorschriften.

parameter	norm	type monster	toelichting
CZV	500 mg/l	max. in steek	Geldt niet voor indirecte lozingen op een RWZI.
	rendement 90%, zie toelichting 1		Doel: doelmatige zuivering, lozing beperken.
EOX	0,1 mg/l (100 ug/l) ⁵	max. in steek	0,1 mg/l wordt gezien als afwezigheids criterium. 10 mg/l als acceptatiecriterium geeft in de praktijk voldoende waarborg voor het halen van deze lozingseis (zie toelichting 2).
Onopgeloste bestanddelen	50 mg/l 30 mg/l	max. in steek 10-daags gemiddelde	Relevant als stuurparameter voor de goede werking van verwijdering van onopgeloste bestanddelen.
Som zware metalen	5 mg/l	max. in steek	5 mg/l als haalbare lozingseis indien bij acceptatie max. 25 mg/l wordt gehanteerd.
Hg	0,01 mg/l	max. in steek	0,01 mg/l als acceptatiecriterium; wordt gelijk gesteld aan de lozingseis.
Cd	0,1 mg/l	max. in steek	0,1 mg/l als acceptatiecriterium; wordt gelijk gesteld aan de lozingseis.
pH	4,5 - 9	min./max. in steekmonster	
Minerale olie	10 mg/kg	max. in steekmonster	<i>Alléén indien direct na de DAF/IAF wordt geloosd. Bij lozing via de biologische zuivering is de norm niet noodzakelijk. Er blijft dan wel een rapportageplicht bestaan.</i>
Cyanide	0,5 mg/l	max. in steekmonster	<i>Alléén indien direct na de DAF/IAF wordt geloosd.</i>
MAK	1,0 mg/l	max. in steekmonster	<i>In elk geval opnemen indien direct geloosd wordt na DAF/IAF. Eis vervalt, norm niet relevant voor deze doelgroep, bij lozing via biologische zuivering; wel in de aanvraag opnemen en rapportageverplichting.</i>
Benzeen	-		<i>Aparte norm niet relevant voor deze doelgroep, wel in de aanvraag opnemen incl. rapportageverplichting. Normering via MAK bij lozing via DAF/IAF.</i>
PAK	-		Norm niet relevant voor deze doelgroep, beperkte rapportageplicht; wel in de aanvraag opnemen.
Fenolen	-		Norm niet relevant voor deze doelgroep.
P	-		Geen relevante parameter voor de doelgroep. Wel rapportageverplichting.
N-Kj / N-tot.	-	Etmaalmonster	Geen relevante parameter voor de doelgroep. Wel rapportageverplichting; N-Kj i.v.m. de heffing.
BZV	-		Geén lozingseis, de analyse geeft een te lange responstijd om te kunnen sturen op BZV. Wel rapporteren i.v.m. goede werking van de installatie en de heffing.

⁵ Afhankelijk van NEN voorschrift

Toelichting 1 bij tabel 2: CZV-rendement

Het jaargemiddelde CZV-rendement wordt bepaald uit berekening aan de hand van individuele dagrendementen dan wel op basis van berekening uit de voortschrijdende gemiddelde in- en effluentwaarden. Het jaargemiddelde CZV-rendement heeft uit oogpunt van nauwkeurigheid de voorkeur.

Toelichting 2 bij tabel 2: EOX normering

Gezien de mogelijke milieubezwaarlijkheid van stoffen die vallen onder de somparameter EOX wordt het uit dat oogpunt gewenst geacht aan het effluent van de biologische zuivering een nadere norm te verbinden. Hiermee wordt het bedrijf in feite gedwongen bij een eventuele overschrijding van de norm aanvullende maatregelen te treffen om evt. EOX-verbindingen uit het effluent te verwijderen. Dit kan bijv. door een aanvullende zuiveringsstap zoals behandeling met actief kool gedurende het biologisch zuiveringsproces (PACT) of het nabehandelen van het effluent met actief kool. Uit ervaring bij verwerkende HOI's is gebleken dat bij een acceptatiecriterium van 10 mg/l EOX in de regel kan worden voldaan aan de norm van 0,1 mg/l EOX in het effluent.

De lozingsnormen zijn afgestemd op de lozing van biologisch gezuiverd afvalwater op groot ontvangend oppervlaktewater. In specifieke situaties kan het gewenst zijn uit oogpunt van een verdergaande bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewater aanvullende eisen op te nemen. Dit geldt vooral voor kwetsbaar oppervlaktewater en voor wateren waar ten aanzien van bepaalde stoffen de lozing significant bijdraagt aan het overschrijden van de MTR. Om dit te bepalen dient de CIW-aanbeveling t.a.v. emissie-/immissietoets te worden gebruikt. Ook kan gedacht worden aan nutriënten en stoffen waarvoor de waterkwaliteitsaanpak geldt (chloride, sulfaat). Hiervoor zal per lozings situatie door de waterkwaliteitsbeheerder een individuele afweging ten aanzien van de lozingsvoorwaarden gemaakt dienen te worden. De afvalwaterbehandeling door de verwerker kan gericht zijn op het voldoen aan de acceptatiecriteria op grond van de Wm, maar ook op de bescherming van de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken (RWZI en de bijbehorende gemalen en persleiding) conform artikel 1 lid 5 van de Wvo.

Aanvullende eisen die ter bescherming van de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken gesteld kunnen worden hebben onder andere betrekking op:

- de regulering van de samenstelling van het te lozen afvalwater (verhoudingen van CZV/N-totaal, BZV/N-totaal, CZV/P-totaal, CZV/BZV, m³/i.e, de vervuilingswaarde, N-totaal, P-totaal en debiet);
- de nitrificatie- en respiratieremming;
- de bescherming van de kwaliteit van het zuiveringsslib (PAK's, metalen, eventueel cyanide);
- voorkoming van stank of hinder (sulfide);
- voorkoming van afzetting (pH, chloride, sulfaat, calcium, magnesium).

Deze aanvullende eisen dienen te worden afgeleid en gemotiveerd uit de feitelijke lozings situatie. De eisen die aan de lozing worden gesteld in de hiervoor geschetste situatie vereisen derhalve maatwerk en kunnen niet op voorhand als algemeen geldende normen worden aangegeven.

Een apart aspect hierbij is de rendementseis van 90% t.a.v. de CZV verwijdering over de biologische zuiveringsinstallatie, die zowel geldt voor de directe als indirecte lozers. Bij indirecte lozing wordt dit rendement verkregen uit de oxidatief biologische (voor)zuivering van de verwerker en de oxidatief-biologische verwerking van de resterende CZV-vracht op de RWZI.

De doelmatigheid van de verwerking van de na biologische voorzuivering in het afvalwater resterende CZV-vracht op de RWZI wordt door de waterkwaliteitsbeheerder thans geborgd door aan de lozingsvergunning nadere voorwaarden te verbinden t.a.v. de aard en hoeveelheid van de aangeboden afvalwaterstroom. De Commissie Integraal Waterbeheer zal in overleg met waterkwaliteitsbeheerders nader bezien hoe de borging van het overall zuiveringsrendement van 90% vorm kan worden gegeven. Hierbij dienen aspecten aan de orde te komen betreffende de methode van vaststelling van het overall rendement, de reproduceerbaarheid en handhaafbaarheid.

8.3 Afstemming tussen de Wvo en Wm

Bij de verwerking van waterige gevaarlijke afvalstoffen is voor de inrichting een vergunning vereist op grond van de Wm, en voor de lozing een vergunning op grond van de Wvo. De Wm-vergunning reguleert de doelmatigheid van de verwerkingsroute. Of een afvalstof doelmatig verwerkt wordt, hangt af van in het landelijk afvalstoffenbeleid (MJP-GA) geformuleerde criteria. Voor specifieke afvalstromen kan in de uitgangspunten van het MJP-GA II een minimumstandaard voor verwerking zijn gedefinieerd (bijv. opgeloste metalen en metaalbaden, fotografisch afvalwater). Dat betekent dat acceptatie en verwerking van dergelijke afvalstromen alleen mag plaatsvinden als voldaan wordt aan de minimumstandaard

De Wm-vergunning voor de inrichting zal daarom middels acceptatiecriteria of verwerkingsverboden eisen stellen aan wat wel en wat niet mag worden geaccepteerd voor verwerking. Partijen afval die een hoger gehalte bevatten dan toegestaan volgens de acceptatiecriteria mogen niet voor verwerking worden geaccepteerd. Uitzondering is voorbehandeling na toetsing op partijniveau zodat alsnog aan de normen wordt voldaan.

Er bestaat natuurlijk een relatie tussen de uitgangspunten voor de verwerking van afvalstoffen op grond van de Wm en de verwerking van de waterfractie op grond van de Wvo. Acceptatie-eisen, verwerkingsroute volgens de stand der techniek en de effluent-eisen zijn met elkaar in evenwicht, zodat én een doelmatige verwerking van de afvalstof plaatsvindt én een acceptabele lozing plaatsvindt.

Een (juridische) analyse hoe de feitelijke regulering in vergunningvoorschriften er uiteindelijk uitziet, leidt tot de volgende conclusies:

1. De Wm-vergunning dient acceptatiecriteria in voorschriften te vervatten. Voor de waterige afvalstromen worden deze voorschriften gebaseerd op de negatieve lijst E.
2. De Wvo-vergunning stelt eisen aan de lozing zelf, met name de effluent-eisen en verwerkingscriteria.
3. De vergunningaanvraag voor zowel de Wm- als de Wvo vergunning maakt inzichtelijk hoe de acceptatie en de verwerking bij bedrijf worden uitgevoerd, en is geborgd via een A&V-beleid en AO/IC. De randvoorwaarden hiervoor zijn vastgelegd in voorschriften in zowel de Wm- als de Wvo-vergunning en zijn gebaseerd op door de overheid opgestelde richtlijnen, zoals beschreven in de bijlagen bij dit rapport.

Deze uitgangspunten betekenen ook dat procedurele en inhoudelijke coördinatie van de Wm- en de Wvo-vergunningverlening een **verplichtend karakter** voor deze bedrijfstak heeft, zowel bij vergunningverlening, als bij latere wijzigingen in de bedrijfsvoering. Vooral bij wijzigingen in het A&V-beleid dient verplichte inhoudelijke afstemming plaats te vinden. De verhouding tussen de Wm- en Wvo-vergunning is nader uitgewerkt in bijlage X. Ook de wijze van toezicht en handhaving dient goed afgestemd plaats te vinden. Dit komt in hoofdstuk 10 nader aan de orde.

9. VERGUNNING EN VERGUNNINGVOORSCHRIFTEN

De Commissie heeft de volgende uitgangspunten genoemd voor de integrale beoordeling van een vergunningaanvraag met betrekking tot het scheiden en mengen van afvalstoffen:

1. Wat niet is aangevraagd, kan niet worden vergund.
2. Indien de aangevraagde techniek voor een bepaalde afvalstof niet voldoet aan de in het MJP-GA II geformuleerde minimumstandaard, wordt de betreffende activiteit geweigerd en is het mengen van die afvalstof niet toegestaan.
3. In de vergunningvoorschriften worden de negatieve lijsten opgenomen.
4. Het is verboden gevaarlijke afvalstoffen te mengen met niet-afvalstoffen en/of met niet gevaarlijke afvalstoffen.
5. Mengen is verboden indien dat risico's heeft als brand, explosie, vrijkomen van gifwolken, etc.
6. Gemotiveerd afwijken van voorgaande regels is mogelijk.
7. In het acceptatie- en verwerkingsbeleid zijn voorgaande regels uitgewerkt.

Deze uitgangspunten dienen door het bevoegd gezag te worden gehanteerd bij de beoordeling van de aanvraag. Voor bedrijven die zich bezighouden met het opslaan, be-/verwerken of vernietigen van gevaarlijke afvalstoffen, zijn de vergunningvoorschriften die vanwege doelmatigheidsredenen aan de Wm-vergunning worden verbonden in dit hoofdstuk uitgewerkt.

De Inspectie Milieuhygiëne heeft aanbevolen dat onderzoek moet worden uitgevoerd naar de redenen waarom vergunningprocedures langer duren dan de voorgeschreven wettelijke termijnen. In het algemeen kan hierover worden gesteld dat een goed vooroverleg essentieel is voor het verkrijgen van een toereikende aanvraag. In de huidige praktijk wordt een deel van de discussies tussen bevoegd gezag en vergunningaanvrager tijdens de vergunningprocedure gevoerd, waardoor lange proceduretermijnen het gevolg zijn. Deze discussies zijn in veel gevallen het gevolg van een aanvraag die onvolledige informatie bevat.

9.1 De diverse procedures in de Wm-vergunning

9.1.1 De diverse procedures in de vergunningaanvraag

Bij het indienen van een vergunningaanvraag moet een bedrijf voldoen aan de eisen die de Wm en het Ivb aan de aanvraag stelt. In het rapport "onderzoek A&V-beleid havenontvangstinstallaties" wordt kort ingegaan op enkele relevante bepalingen in de Wm en het Ivb. Daarbij is met name gekeken welke gegevens door een afvalverwerkende inrichting bij de vergunningaanvraag moeten worden geleverd.

De A&V-procedure, de AO/IC-procedure en de procedures voor monsternamen en analyse bevatten essentiële gegevens voor de doelmatigheidsbeoordeling en voor de beoordeling van een adequate be-/verwerking en dienen zowel in de Wm- als Wvo-vergunningaanvraag te worden opgenomen. Uit de praktijk van vergunningverlening en handhaving blijkt dat het bevoegd gezag vaak weinig gebruik maakt van de wettelijke mogelijkheden om een bedrijf te dwingen tot het overleggen van gedetailleerde procedures als onderdeel van de vergunningaanvraag.

Een van de redenen hiervoor is dat duidelijk geformuleerde normen met betrekking tot de gedetailleerdheid van de procedures bij de aanvraag ontbreken, met als gevolg dat de verschillende bevoegde gezagsorganen hiervoor hun eigen normen stellen. Het verdient aanbeveling de richtlijnen voor de diverse procedures de status te verlenen van een algemeen bindende norm.

Voor het op laten nemen van de hiervoor genoemde procedures in de aanvraag bestaan de volgende mogelijkheden:

- de vergunningaanvraag wegens het ontbreken van gegevens niet in behandeling nemen;
- het aanpassen van wet- en regelgeving, teneinde de aan de procedures te stellen eisen in een algemeen geldende en geaccepteerde norm vast te leggen. Hiervoor zijn drie opties uitgewerkt:
  1. het vaststellen van een ministeriële regeling;
  2. het aanpassen van het Ivb;
  3. het incorporeren van de richtlijnen in het Landelijk Afvalbeheersplan (LAP).

Geconstateerd is dat het niet in behandeling nemen van een vergunningaanvraag enkel en alleen vanwege het feit dat de aanvrager weigert gedetailleerde procedures op te stellen in de praktijk moeilijk uitvoerbaar is. Om die reden heeft de aanpassing van wet- en regelgeving de voorkeur. Bij het uitvoeren van de hiervoor genoemde opties 1 en 2 (het vaststellen van een ministeriële regeling of het wijzigen van het Ivb) wordt aan de richtlijnen voor de procedures een wettelijke status toegekend. Een dergelijke wettelijke status heeft voordelen: een ieder is eraan gebonden en in geval van onwillige bedrijven heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om naleving af te dwingen. Tevens is door vastlegging in een wettelijke regeling gewaarborgd dat aan alle betrokken bedrijven in Nederland dezelfde, eenduidige eisen worden gesteld (rechtsgelijkheid). Tegenover de voordelen staan echter nadelen. Wetgeving is een zwaar middel dat een lange voorbereidingstijd nodig heeft, waardoor het in deze specifieke situatie de neiging zal hebben op de praktijk achter te lopen. Het vaststellen dan wel aanpassen van wetgeving is bovendien niet altijd nodig voor het bereiken van doelstellingen. De derde optie, het inpassen van de richtlijnen voor de procedures in het LAP, biedt deze flexibiliteit en heeft de voorkeur. Voor de duidelijkheid dient echter ook het Ivb te worden gewijzigd. Lid f van artikel 5.11 van het Ivb dient te worden vervangen door “de wijze waarop het verloop van de afvalstoffen binnen het bedrijf worden geregistreerd en gecontroleerd”. Daarnaast dient aan artikel 5.11 van het Ivb lid i te worden toegevoegd “de procedures van verwerking van de afvalstoffen”.

9.1.2 De diverse procedures in de vergunningvoorschriften

De diverse procedures dienen in de vergunningaanvraag te worden opgenomen. Een voordeel hiervan is dat de procedure aan de voorwaarden wordt getoetst voordat de vergunning wordt afgegeven. Het moet echter mogelijk blijven dat wijzigingen in de procedures worden doorgevoerd. Ervaringen die door het bedrijf of door het bevoegde gezag met de procedures worden opgedaan, kunnen hiervoor de aanleiding geven. Daarnaast moet het wijzigen van de procedures ook mogelijk zijn in gevallen waarin de vergunning is verleend voor een uitbreiding van de activiteiten of voor nieuwe activiteiten. Ofschoon de procedures ook in deze gevallen reeds bij de aanvraag ingevuld moet worden, kan het voorkomen dat de procedures na aanvang van de nieuwe activiteit of na ingebruikneming van de nieuwe installatie onvoldoende aansluiten bij de praktijk.

In veel gevallen wordt pas na aanvang van de nieuwe activiteiten en/of na ingebruikneming van de nieuwe installatie, duidelijk welke acceptatie- en verwerkingsstappen precies genomen moeten worden. De noodzakelijk geachte wijzigingen in de procedures zullen dan aan het bevoegd gezag ter beoordeling moeten worden voorgelegd.

Wanneer een bedrijf beschikt over goedgekeurde procedures, maar bij toezicht blijkt dat het goedgekeurde A&V-beleid, het AO/IC en de monsternamen en analysemethoden op bepaalde punten niet voldoen aan de in de bijlage opgenomen richtlijnen, ontstaat er een bijzondere situatie. Het is immers onduidelijk in hoeverre het bevoegd gezag heeft bedoeld expliciet in te stemmen met de geconstateerde afwijking. Dit betekent dat hoewel gehandeld is conform de goedgekeurde procedure, er toch sprake kan zijn van een strafbaar feit, waarop het bedrijf kan worden aangesproken. Aan de andere kant is het wenselijk dat het bevoegd gezag de procedures beoordeelt en hierover een uitspraak doet, waardoor aan de bedrijven rechtszekerheid wordt geboden. Derhalve is besloten de volgende procedure te hanteren.

1. Het bedrijf dient de A&V-procedure, het AO/IC en de procedures met betrekking tot monsternamen en acceptatie in haar vergunningaanvraag op te nemen.
  2. Het bedrijf dient daarbij in haar aanvraag aan te geven op welke punten wordt afgeweken van de richtlijnen zoals opgesteld in de Richtlijn basis acceptatie- en verwerkingsbeleid, Richtlijn administratieve organisatie en interne controle en de randvoorwaarden voor de monsternamen en analyseprocedure en de afwijkingen te motiveren.
  3. Het bevoegd gezag beoordeelt de door het bedrijf aangemelde afwijkingen en geeft aan in hoeverre daar mee kan worden ingestemd.
- In de vergunningen wordt aangegeven dat het bedrijf dient te werken conform de uitgangspunten zoals genoemd in voornoemde Richtlijnen, met uitzondering van de positief beoordeelde afwijkingen.

Op deze manier worden alle afwijkingen ten opzichte van de richtlijnen beoordeeld. De beoordeling door het bevoegd gezag wordt daardoor aanmerkelijk vereenvoudigd, aangezien uitsluitend de door het bedrijf aangegeven afwijkingen dienen te worden beoordeeld. De betreffende procedures worden door het bevoegd gezag niet in hun geheel getoetst aan de uitgangspunten. Indien tijdens handhaving wordt geconstateerd dat het bedrijf heeft verzuimd bepaalde afwijkingen te vermelden, is er sprake van een strafbaar feit waar op het bedrijf kan worden aangesproken. In ieder geval wordt aanbevolen met het bedrijf afspraken te maken om de ongewenste situatie te beëindigen en waar nodig de procedures aan te passen. Indien blijkt dat de afwijking door het bevoegd gezag geaccepteerd kan worden, kan worden besloten de afwijking alsnog te melden aan het bevoegd gezag.

9.1.3 Wijziging van de diverse procedures

In de huidige vergunningen wordt voorgeschreven dat wijzigingen van de procedures ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. Een melding op grond van artikel 8.19 werd niet aanvaardbaar geacht omdat hieraan geen goedkeuringsmogelijkheid was verbonden. Op 1 oktober 2000 is echter een nieuw meldingenstelsel in werking getreden waarin aan een melding wel een goedkeuringsprocedure is verbonden. Het nieuwe meldingenstelsel geeft ook bezwaarmogelijkheden alsmede een termijn waarbinnen door het bevoegd gezag op de melding dient te worden beslist. Besloten is hierbij aan te sluiten. In artikel 7, vierde lid van de Wvo wordt artikel 8.19 van de Wm van overeenkomstige toepassing gemaakt. Dit betekent dat voor beide vergunningen gebruik kan worden gemaakt van hetzelfde instrument waardoor optimale afstemming mogelijk is.

In de vergunningvoorschriften is opgenomen dat wijzigingen in de diverse procedures ter goedkeuring moeten worden gemeld aan het bevoegd gezag voor zover wordt afgeweken van de randvoorwaarden zoals vastgelegd in de “richtlijn basis acceptatie- en verwerkingsbeleid”, de “uitgangspunten voor de AO/IC” en de “randvoorwaarden voor de monsternamen - en analyseprocedure”. Vanzelfsprekend dient het bedrijf bij twijfel of sprake is van een afwijking van de randvoorwaarden hierover contact op te nemen met het bevoegd gezag.

De overige wijzigingen hoeven niet ter goedkeuring te worden gemeld, maar moeten op grond van een vergunningvoorschrift worden medegedeeld aan het bevoegd gezag. Als voorbeeld kunnen worden genoemd: de wijziging van de invulling van de positieve stoffenlijsten, het verschijnen van nieuwe NEN-normen voor bestaande analysemethoden, het toepassen van een ander softwarepakket voor de administratie dat aan de randvoorwaarden voldoet, het wijzigen van de eisen die aan verpakkingen worden gesteld, etc. Hiermee is een kader geschapen waarbinnen de beoordeling van de procedures moet worden uitgevoerd. Benadrukt wordt dat met de wijzigingen de grondslag van de aanvraag niet mag worden verlaten. Door middel van een wijziging van de procedures is het bijvoorbeeld niet mogelijk om de acceptatie van niet-vergunde afvalstoffen te regelen.

Opgemerkt wordt dat een spanningsveld kan ontstaan indien tijdens toezicht blijkt dat een bedrijf in strijd met de vergunning handelt, terwijl het bevoegd gezag wel inzicht heeft gekregen in de door het bedrijf gehanteerde procedures. In dat geval prevaleert de vergunning. Immers op grond van interne procedures kunnen niet meer activiteiten worden uitgevoerd, dan die waarvoor vergunning is aangevraagd en verleend. Het ligt voor de hand dat de betreffende procedures in dat geval door de vergunninghouder worden aangepast.

De Inspectie Milieuhygiëne heeft aanbevolen om te onderzoeken welke mogelijkheden het bevoegd gezag heeft om de diverse procedures - buiten een vergunningprocedure om - periodiek te actualiseren. Het is echter niet nodig dat een periodieke actualisatie van de procedures plaatsvindt. Indien een bedrijf een verzoek tot wijziging (ter goedkeuring of als melding) indient bij het bevoegd gezag, kan het bevoegd gezag hierop reageren.

Indien tijdens het toezicht blijkt dat de procedures niet aan de richtlijnen voldoen, kan het bedrijf hierop worden aangesproken en kan worden geëist de procedure aan te passen. In de vergunningvoorwaarden wordt immers opgenomen dat het bedrijf dient te beschikken over procedures die aan de richtlijnen voldoen. Indien het bedrijf en het bevoegd gezag de afgesproken procedure volgen, heeft een periodieke actualisatie geen meerwaarde.

9.2 Algemene doelmatigheidsvoorschriften Wm-vergunning

De in dit hoofdstuk opgenomen vergunningvoorschriften zijn gebaseerd op het voorschriftenpakket van de werkgroep IPO-29 en de door de Minister van VROM in de vvgb gebruikte voorschriften. Daarnaast zijn de aanbevelingen van de Inspectie Milieuhygiëne zoals geformuleerd in het rapport “Gevaarlijk-afvalverwerkende bedrijven onder de aandacht” en de aanbevelingen van de taakgroepen meegenomen. Benadrukt wordt dat dit overzicht van de doelmatigheidsvoorschriften niet compleet is. Afhankelijk van de activiteiten die een bedrijf uitvoert en de doelmatigheid hiervan, kunnen andere voorschriften van toepassing zijn. Daarnaast kan de specifieke situatie van een vergunningaanvraagster aanleiding geven om gemotiveerd af te wijken van de in dit hoofdstuk opgenomen voorschriften.

Verder dient het mengen van afvalstoffen ten behoeve van verdere verwijdering expliciet te worden aangevraagd. Aanbevolen wordt in de aanvraagformulieren nadrukkelijk aandacht te besteden aan het mengen van afvalstoffen. Voor zover het mengen plaats vindt met als doel het eindproduct te laten voldoen aan de acceptatiecriteria van de verwerker en daarbij de door de verwerker gestelde normen voor specifieke stoffen worden opgevuld, dient dit expliciet in de aanvraag te worden aangegeven. Daarbij dient te worden aangegeven of de verwerker de afvalstof inzet in een thermisch proces of op een andere wijze nuttig wenst toe te passen. Voor thermische processen geeft dit rapport een toetsingskader. Voor de beoordeling van een andere wijze van nuttige toepassing wordt verwezen naar paragraaf 5.6.

Begripsbepalingen en definities

1. Onder Wm wordt verstaan de Wet milieubeheer zoals gepubliceerd in 1994 in Staatsblad nr. 80, inclusief daarna aangebrachte wijzigingen.
2. Onder opslaan wordt verstaan al die handelingen waarbij een gevaarlijke afvalstof voor een korte of langere tijd in een zekere ruimte min of meer statisch wordt gehouden. Met opslaan wordt tevens bedoeld het bundelen, samenvakken, overpakken, ompakken, samenvoegen en het uitsorteren, scheiden en demonteren van onderdelen, voor zover aard en samenstelling van de gevaarlijke afvalstoffen daarbij niet veranderen.⁶
3. Onder bewerken wordt verstaan het veranderen van de aard of hoedanigheid van de in artikel 9 genoemde gevaarlijke afvalstoffen door het behandelen met fysische methoden ten behoeve van verdere verwijdering. In deze vergunning wordt met bewerken bedoeld: [een beschrijving van de toegestane bewerkingsmogelijkheden geven].
4. Onder verwerken wordt verstaan het behandelen van de in artikel 9 genoemde gevaarlijke afvalstoffen op een zodanige wijze dat de chemische samenstelling en eigenschappen van het oorspronkelijke product worden gewijzigd doordat een chemische reactie plaatsvindt. In deze vergunning wordt met verwerken bedoeld: [een beschrijving van de toegestane verwerkingsmogelijkheden geven].
5. Onder verwijderen wordt verstaan handelingen als omschreven in Richtlijn 75/442/EEG, artikel 1, onder e. In deze vergunning wordt met verwijderen bedoeld het behandelen van de in artikel 9 genoemde gevaarlijke afvalstoffen door middel van .. [verbranden zonder energieteerugwinning/storten/immobilisatie ten behoeve van storten/ontwateren, neutraliseren en ontgiften zonder metaalterugwinning].
6. Onder [directeur van de provincie/Gedeputeerde Staten] wordt verstaan .. van ...
7. Onder directeur Stoffen, Afvalstoffen, Straling wordt verstaan de directeur Stoffen, Afvalstoffen, Straling van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Vergunningtermijn

8. De vergunning wordt verleend tot ....

Toelichting: De vergunningtermijn wordt afgeleid uit het MJP-GA II. Een concrete einddatum is niet afhankelijk van eventuele beroepsprocedures en biedt de meeste duidelijkheid omtrent het aflopen van de vergunning.

Toegestane activiteiten

9. Deze vergunning heeft uitsluitend betrekking op het opslaan en be-/verwerken van .. .

Toelichting: De afbakening van de toegestane activiteiten dient in de vergunning te worden vastgelegd. Indien gemengd wordt ten behoeve van de inzet in een thermisch proces met als hoofdgebruik brandstof dient dit hier expliciet te worden vastgelegd.

10. De maximale bewerkingscapaciteit/verwerkingscapaciteit van de in artikel .. genoemde installaties of installatieonderdelen bedraagt .. ton per jaar.

---

⁶ I.p.v. opslaan kan ook de term bewaren worden gebruikt.

11. De maximale hoeveelheid opgeslagen reststoffen die vrijkomen bij het be-/verwerken van de in artikel 2 genoemde afvalstoffen bedraagt .. ton.

Toelichting: Op grond van artikel 8.11 van de Wm moet in de vergunning worden aangegeven waarop zij betrekking heeft. Derhalve dient de vergunning een volledig inzicht te geven welke afvalstoffen onder welke beperkingen mogen worden geaccepteerd. Dit voorkomt onduidelijkheid en verbetert de handhaafbaarheid van de vergunning. Dit betekent dat in de vergunning tevens expliciet moet worden vermeld welke methoden van be-/verwerking en/of verwijdering zijn toegestaan. Daarnaast dienen beperkingen ten aanzien van de hoeveelheid te verwerken afval te worden opgenomen. De capaciteiten moeten worden vermeld voor ieder(e) installatie(onderdeel) dat afzonderlijk afvalstoffen kan be-/verwerken. Controle van de verwerkte hoeveelheden dient administratief geborgd te worden.

Verbodsbepalingen

12. De in de volgende tabel genoemde afvalstoffen dienen gescheiden te worden gehouden van elkaar en van andere afvalstoffen:

Gevaar-eigen-schap*	omschrijving
H1	<i>Ontploffbaar:</i> stoffen en preparaten die bij aanraking met een vlam kunnen ontploffen of voor stoten of wrijving gevoeliger zijn dan dinitrobenzeen
H2	<i>Oxiderend:</i> stoffen en preparaten die bij aanraking met andere stoffen, met name ontvlambare stoffen, sterk exotherm kunnen reageren
Nvt	Spuitbussen, gascilinders en gassen

*Gevaar-eigenschappen zoals vastgelegd in bijlage III van Richtlijn 91/689/EEG betreffende Gevaarlijke Afvalstoffen.

13. De in de volgende tabel genoemde afvalstoffen dienen gescheiden te worden gehouden van elkaar en van andere afvalstoffen:

Afvalstof	Afvalstofcode
vast filmafval	05.02.101, 05.02.102
reinigbare grond	09.**.***
restanten van papiergeïsoleerde kabels	12.17.221
oliehoudende boorspoeling en boorgruis op oliebasis	03.06.311
kunststofhoudende gebruikte chemicaliënverpakkingen	03.07.106, 12.11.502
ferro- en non-ferro afvalstoffen	05.11.***, 12.16.***, 12.17.***
kwikhoudend afval (>10 mg/kg Hg)	05.06.103, 05.08.***
PCB-houdend afval met een PCB-gehalte > 0,5 mg/kg per congener 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180	06.06.11*
asbeststof en asbesthoudend afval met asbestvezels of meer dan 10 mg/kg hechtgebonden afval	06.10.101, 06.10.102, 06.10.103
C ₁ -afval	zie toelichting
C ₂ -afval	zie toelichting
C ₃ -afval	zie toelichting
gemengd huishoudelijk afval en gemengd bedrijfsafval, kantoor-, winkel- en dienstenafval	11.01.1**, 11.01.2**
gemengde fracties na sortering	11.01.899, 11.01.999

Toelichting tabel. Deze afvalstoffen zijn opgenomen in lijst B. Om doublures te voorkomen zijn in deze lijst geen stoffen opgenomen die zijn genoemd in de Regeling scheiden en gescheiden houden.

Op grond van de Wet dienen de in de Regeling genoemde stoffen immers reeds gescheiden te worden gehouden. Voor zover het niet gescheiden houden van de stoffen die in de Regeling worden genoemd wel kan worden toegestaan dient dit expliciet te worden geregeld in voorschrift 23. Het mengen van de in deze tabel genoemde afvalstoffen met elkaar of met andere (afval)stoffen is alleen toegestaan indien afvoer naar de minimumstandaard of hergebruik mogelijk blijft.

Indien een bedrijf de in deze lijst genoemde afvalstoffen kan be-/verwerken overeenkomstig de minimumstandaard of op een wijze die leidt tot hergebruik, is opname van de betreffende afvalstoffen in dit voorschrift niet nodig. Dit uitgangspunt geldt overigens ook voor de in de Regeling genoemde afvalstoffen. De doelmatigheid van de be-/verwerking of verwijdering van de in deze tabel genoemde afvalstoffen wordt in de vergunningprocedure getoetst. Dit voorschrift regelt deze activiteiten niet.

Toelichting C_{1,2,3}-afval

De indeling is afhankelijk van de uitloging van het materiaal. Met C_{1,2,3}-afval worden in ieder geval de volgende afvalstromen bedoeld:

- *AVI-vliegas (05.12.101)*
- *metaalstof/filterstof (05.15.***)*
- *vliegas en slakken van verbranding van gevaarlijk afval in een DTO (05.12.02 en 05.12.111)*
- *filterkoeken met metalen (05.13.***)*
- *cyanidehoudende slibs (05.14.***)*
- *jarosietslib (05.16.101)*
- *pigmenten en pigmentslibs (05.16.131, 05.17.904)*
- *emailslib (05.17.903)*
- *ovenpuin (05.17.910, 05.17.911)*
- *fluorescentiepoeder en slibs (05.17.901, 05.17.902)*
- *arseenkalk (05.18.104)*
- *hardingszouten (05.18.112, 05.18.113 en 05.18.114)*

Het betreft hier geen limitatieve lijst. Een aantal typische C₃-afvalstoffen zoals reinigingsresidu van straalgrit of grond en chroomhoudend leerafval worden veelal onder een term “niet eerder genoemd” gemeld. Geadviseerd wordt deze toelichting in de considerans van de vergunning of als toelichting van het voorschrift in de vergunning op te nemen.

14. Het is verboden gevaarlijke afvalstoffen als niet-gevaarlijk afval af te geven indien deze gevaarlijke afvalstoffen zijn vermengd met andere afvalstoffen en/of grondstoffen met het kennelijke effect dat de concentratiegrenzen zodanig zijn gewijzigd dat de stof niet langer wordt aangemerkt als gevaarlijke afvalstof. Het is uitsluitend toegestaan deze stoffen als gevaarlijk afval te verwijderen.

Toelichting: Dit voorschrift volgt uit bijlage II van het Baga respectievelijk artikel 4, derde lid, van de Eural. In het Baga en de Eural wordt echter de mogelijkheid geboden om in de Wm-vergunning van dit voorschrift af te wijken. Aangezien bij het mengen van afvalstoffen ten behoeve van verdere verwijdering het ongemotiveerd afwijken van dit voorschrift ongewenst is, wordt dit voorschrift in de vergunning opgenomen.

Specifieke afvalstoffen of activiteiten

15. Het is verboden boorspoeling en boorgruis op oliebasis te bewerken. Dit verbod geldt niet indien per aangeboden partij van deze afvalstoffen een verklaring kan worden overgelegd van een (of meerdere) vergunninghouder(s) voor het be-/verwerken van boorspoeling en boorgruis op oliebasis tot een voor het oorspronkelijke doel herbruikbaar product. Uit deze verklaring moet blijken dat de desbetreffende partij afvalstoffen door de vergunninghouder(s) niet kan worden be-/verwerkt tot een voor het oorspronkelijk doel herbruikbaar product. De procedure die vergunninghoudster bij het vaststellen van het voorgaande volgt, dient te worden vastgelegd in de beschrijving van de acceptatie- en verwerkingsprocedure als bedoeld in artikel .. van deze vergunning. Onder oliehoudende boorspoeling en oliehoudend boorgruis op oliebasis wordt tevens verstaan mengsels van boorspoeling en boorgruis op oliebasis én waterbasis.

Toelichting: Voor de be-/verwerking van oliehoudend boorspoeling en boorgruis is in het MJP-GA II een minimumstandaard geformuleerd. Uitsluitend boorspoeling en boorgruis die niet tot een herbruikbare boorspoeling kunnen worden opgewerkt, mogen worden gemengd met andere oliehoudende afvalstoffen onder andere ten behoeve van verbranding in een installatie die voldoet aan de Regeling verbranden gevaarlijk afvalstoffen.

16. Afgewerkte olie van vaartuigen mag uitsluitend gescheiden van andere afvalstoffen worden bewerkt door middel van het:
- zeven en filtreren;
  - ontwateren door middel van het verwijderen van vrij water, decanteren en centrifugeren;
  - vermengen met met water en sediment verontreinigde lichte of zware stookolie, gasolie of dieseleolie, met een vlampunt gelijk aan of hoger dan 55 °C voorzover deze afvalstoffen uitsluitend op grond van het gehalte aan alifatische, aromatische en/of naftenische koolwaterstoffen worden aangemerkt als gevaarlijke afvalstoffen en voor zover het gehalte aan totaal organische halogeenverbindingen niet meer dan 1000 mg/kg bedraagt en het gehalte aan polychloorbifenylen niet meer dan 0,5 mg/kg per congeener 28, 52, 101, 118, 408, 153 of 180 bedraagt; voorzover de kwaliteit van de afgewerkte olie niet zodanig wordt beïnvloed dat deze niet kan worden afgevoerd naar een vergunninghouder die de afgewerkte olie door middel van destillatie met een chemische nabehandeling opwerkt tot gasolie, vergelijkbare brandstoffen of basissmeerolie middels technologieën die ten minste even hoogwaardig zijn als de minimumstandaard.

Toelichting: Voor de be-/verwerking van afgewerkte olie is in het MJP-GA II een minimumstandaard geformuleerd, die afwijkt van de minimumstandaard voor oliehoudende afvalstoffen. Hierdoor is de bewerking van afgewerkte olie door bedrijven die zelf niet aan de minimumstandaard voldoen, beperkt. In het MJP-GA II is voorts een scheiding aangebracht tussen afgewerkte olie van land en afgewerkte olie van vaartuigen, waardoor dit voorschrift alleen betrekking heeft op afgewerkte olie van vaartuigen.

17. Indien uit analyses blijkt dat van een zich binnen de inrichting bevindende partij afvalstoffen of bewerkte afvalstoffen het gehalte aan polychloorbifenylen meer bedraagt dan 0,5 mg/kg per congeener 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180 moet de betreffende partij terstond apart worden gehouden. Bij constatering van de overschrijding van het PCB-gehalte dient terstond melding hiervan plaats te vinden aan de directeur. In overleg met de directeur dient deze partij te worden afgevoerd.

Toelichting: PCB-houdende afvalstoffen dienen direct, dat wil zeggen zonder enige vorm van (voor)bewerking, en gecontroleerd te worden afgevoerd naar een speciaal daarvoor bestemde verwijderingsinstallatie.

Acceptatieplicht

18. Vergunninghoudster heeft de plicht de uit Nederland afkomstige gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 9 te accepteren. Deze verplichting geldt niet indien de acceptatie in strijd is met het acceptatieplan als beschreven in artikel 38. Vergunninghoudster mag geen onderscheid maken in de acceptatievoorwaarden die voor vergelijkbare aanbieders van vergelijkbare gevaarlijke afvalstoffen worden gehanteerd.

Toelichting: In het MJP-GA II is vermeld dat in de vergunningen voor het be-/verwerken van gevaarlijke afvalstoffen een acceptatieplicht voor Nederlandse gevaarlijke afvalstoffen moet worden opgenomen. De reden hiervoor is dat Nederlandse ondoeners altijd een afvoermogelijkheid voor hun afvalstoffen moeten hebben. De acceptatieplicht betekent geen verwerkingsplicht. Daarbij zal geen tariefregulering plaatsvinden, ervan uitgaande dat redelijke tarieven in rekening worden gebracht.

Scheiden en gescheiden houden van afvalstoffen

19. Het is verboden afvalstoffen die aan de in de volgende tabel genoemde criteria voldoen, te mengen ten behoeve van nuttige toepassing met hoofdgebruik als brandstof:

afvalstof	minimale concentratie (mg/kg d.s.)
Afvalstoffen die bestrijdingsmiddelen en chemicaliën bevatten als genoemd in het verdrag van Stockholm EOX als indicator voor de aanwezigheid van organische halogeenverbindingen	1000
kwik	10
cadmium	100
thallium	100
dioxines en furanen	detectiegrens

20. Het is verboden onderstaande afvalstoffen te mengen ten behoeve van verwijdering door verbranden:

Afvalstof	Uitzondering
<ul style="list-style-type: none"> • C¹-afval • C²-afval • C³-afval • Niet reinigbaar straalgrit • Niet reinigbare grond 	Afvalstoffen met een organisch stofgehalte groter dan 10 % en waarbij verbranding leidt tot een zinvolle volumereductie

Toelichting: Deze afvalstoffen zijn opgenomen in lijst D.

21. Het is verboden afvalstoffen die aan onderstaande criteria voldoen, te mengen ten behoeve van lozen, al dan niet na fysisch/chemische en biologische behandeling:

afvalstof	minimale concentratie
stoffen waarvoor het afwezigheidscriterium in absolute zin geldt	
PCB's	detectiegrens
dioxines (dirty 17)	detectiegrens
bestrijdingsmiddelen (behorend tot de groepen: feylureumherbiciden, chloorfenoxyzuren, N-methylcarbamaten, nitrofenolen en nitrofenolacetaten, organochloorbestrijdingsmiddelen, fosfor- en stikstofhoudende bestrijdingsmiddelen)	detectiegrens
organotinverbindingen	detectiegrens
gebromeerde difenylethers (brandvertragers)	detectiegrens
stoffen met restrictieve criteria	
kwik	0,01 mg/l
cadmium	0,1 mg/l
extraheerbare organische halogeenvbindingen	10 mg/l
som metalen (arseen, tin, chroom, cobalt, koper, molybdeen, lood, nikkel, vanadium, zink)	25 mg/l

Toelichting: Deze afvalstoffen zijn opgenomen in lijst E.

22. Afvalstoffen die met inachtneming van de in deze vergunning gestelde voorschriften worden gemengd ten behoeve van:

- nuttige toepassing met hoofdgebruik als brandstof;
- definitieve verwijdering door middel van verbranden
- definitieve verwijdering door middel van storten;

dienen te worden afgegeven aan een vergunninghoud(st)er die de afvalstoffen op de daarvoor bestemde wijze be-/verwerkt of vernietigt.

Toelichting: Het bewerken van afvalstoffen dient te zijn gericht op de wijze waarop de afvalstof verder wordt verwijderd. Indien wordt gemengd ten behoeve van een andere wijze van verwijdering dient dit expliciet te worden aangevraagd en te worden beoordeeld.

23. Het is in afwijking van de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen toegestaan de volgende gevaarlijke afvalstoffen niet gescheiden te houden:

- a) .. als bedoeld in categorie .. van de Regeling;
- b) .. etc.

24. Het is in afwijking van de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen toegestaan om de volgende gevaarlijke afvalstoffen niet te scheiden:

- a) .. in de afvalstoffen als bedoeld in categorie .. van de Regeling;
- b) .. etc.

25. Het is toegestaan gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 9 en hulpstoffen ten behoeve van gezamenlijke be-/verwerking samen te voegen, voorzover:

- a) voor de samen te voegen afvalstoffen of de daaruit bij de be-/verwerking door vergunninghoudster vrijgekomen fracties éénzelfde wijze van interne be-/verwerking is toegestaan op grond van deze vergunning en de samengevoegde afvalstoffen deze wijze van interne be-/verwerking ook ondergaan; en
- b) is voldaan aan de overige voorschriften en beperkingen van deze vergunning.

26. Gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 9 en de bij de be-/verwerking vrijkomende reststoffen mogen ten behoeve van gezamenlijke afvoer naar een extern be-/verwerker worden samengevoegd, voorzover is voldaan aan de overige voorschriften en beperkingen van deze vergunning. Dit samenvoegen dient zodanig te geschieden dat het eindproduct voldoet aan de acceptatiecriteria van de verwerker. Door het mengen mogen de door de verwerker gestelde normen voor specifieke stoffen worden opgevuld.
27. Vergunninghoudster dient de wijze waarop zij uitvoering geeft aan artikel 12 tot en met 26 te beschrijven in de in artikel 38 bedoelde A&V-procedure.

Rapportage inzet metaalhoudende afvalwaterstromen

28. De vergunninghoudster moet jaarlijks een rapportage opstellen waarin de volgende gegevens zijn opgenomen:
- a) de hoeveelheden ijzer- en/of aluminiumhoudende baden die ter vervanging van coagulant zijn ingezet in de DAF;
  - b) de concentratie ijzer en/of aluminium en andere metalen in de onder a genoemde baden;
  - c) de hoeveelheid coagulant die vervangen is door de onder a genoemde baden, met vermelding van de samenstelling;
  - d) de hoeveelheid zuren en logen die ten behoeve van neutralisatie-doeleinden bij de waterzuivering zijn ingezet;
  - e) de samenstelling en concentratie van metalen in de onder d genoemde baden;
  - f) de hoeveelheid neutralisatiemiddel die vervangen is door de onder e genoemde baden, met vermelding van de samenstelling.
29. De in artikel 28 bedoelde rapportage dient binnen drie maanden na afsluiting van het kalenderjaar aan Gedeputeerde Staten te worden toegezonden.

Toelichting: Dit voorschrift wordt opgenomen indien vergunning wordt verleend voor de inzet van zware metalen bevattende afvalwaterstromen ter vervanging van grondstoffen (neutralisatiemiddel of coagulant) in de waterzuiveringsinstallatie. Het gehalte aan zware metalen (As+Cu+Cr+Co+Mo+Pb +Sn+Ni+V+Zn) in deze afvalwaterstromen bedraagt maximaal 200 mg/l waarvan 25 mg/l in de waterfase en het gehalte aan Hg+Cd maximaal 0,1 mg/kg waarvan 0,01 mg/kg kwik in de waterfase. Indien de onderzoeksresultaten daartoe aanleiding geven, kan deze waarde worden bijgesteld.

Tarieven

30. Op een daartoe strekkend verzoek van Gedeputeerde Staten dient vergunninghoudster de hoogte en opbouw van de in rekening te brengen bedragen binnen één maand na dit verzoek schriftelijk mede te delen aan Gedeputeerde Staten.

Toelichting: In artikel 8.14 van de Wm is vastgelegd dat aan een vergunning voorschriften kunnen worden verbonden met betrekking tot tarieven van afvalstromen. Tot dusver is geen gebruik gemaakt van deze bevoegdheid. Wel dient de Provincie de mogelijkheid te hebben om inzicht te verkrijgen in de hoogte van de tarieven, bijv. als signalen uit de markt daartoe aanleiding geven.

Stagnatie

31. Indien het accepteren van gevaarlijke afvalstoffen stagneert of dreigt te stagneren, dient vergunninghoudster dit onverwijld schriftelijk te kennen te geven aan Gedeputeerde Staten. Deze mededeling dient gegevens te bevatten over de oorzaak en de (verwachte) tijdsduur van de stagnatie, alsmede de maatregelen die worden genomen om de stagnatie op te heffen respectievelijk in de toekomst te voorkomen.

Toelichting: Het is in het belang van de doelmatige verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen dat het bevoegd gezag op de hoogte is van stagnatie bij de be-/verwerking. Dit is met name van belang indien stagnatie kan leiden tot het niet meer accepteren van afvalstoffen en deze afvalstoffen elders in Nederland of buitenland verwerkt moeten worden.

Sturing reststromen

32. Vergunninghoudster is verplicht om de in artikel 9, onder ..., bedoelde afvalstoffen bij afgifte binnen Nederland af te geven aan een vergunninghouder die .. [de minimumstandaard van be-/verwerking beschrijven].

33. In tegenstelling tot hetgeen in artikel 32 is bepaald, mogen de genoemde gevaarlijke afvalstoffen worden afgegeven aan een ander bedrijf met een ten minste gelijkwaardige techniek, indien Gedeputeerde Staten daarvoor vooraf schriftelijke toestemming hebben verleend. Een verzoek hiertoe dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten. In het verzoek moeten relevante analysegegevens van de afvalstroom worden opgegeven alsmede de naam van het bedrijf waaraan wordt afgegeven en de wijze waarop de afvalstoffen bij dit bedrijf zullen worden be-/verwerkt. In de aanvraag dient conform de systematiek van paragraaf 6.3.1 van het MJP-GA II aangetoond te worden dat sprake is van een gelijkwaardige, dan wel hoogwaardiger bewerking van .. gevaarlijke afvalstoffen dan de be-/ verwerking zoals genoemd in artikel 32.

Toelichting: Op grond van het MJP-GA II dient een aantal afvalstoffen overeenkomstig een minimumstandaard te worden be-/verwerkt of vernietigd. Sommige bedrijven voeren alleen een voorbereiding uit die op grond van het MJP-GA II doelmatig wordt geacht. De reststoffen die bij de voorbereiding vrijkomen moeten worden gestuurd naar de minimumstandaard of een techniek die tenminste even hoogwaardig is.

Alleen op deze manier wordt de totale verwijdering van de afvalstoffen uitgevoerd op een wijze die tenminste even hoogwaardig is als de minimumstandaard. Sturing is in dit geval een essentieel onderdeel om het beleidsdoel, de verwerking conform de minimumstandaard, te realiseren. Zonder sturing is de verwijdering van de betreffende afvalstoffen niet in overeenstemming met het MJP-GA II en kan voor de gevraagde (voor)bewerking geen vergunning worden verleend. Voorbeelden van afvalstoffen die moeten worden gestuurd, zijn afgewerkte olie, de oliefractie van oliehoudend afval en de slibfractie van mengsels van olie, water en slib.

34. In geval dat vergunninghoudster de in artikel 9, onder ..., bedoelde gevaarlijke afvalstoffen niet door middel van .. [de vergunde be-/verwerkingstechniek beschrijven die tenminste even hoogwaardig is als de minimumstandaard] kan be-/verwerken, is het niet toegestaan dit afval op een andere wijze te be-/verwerken. Dit afval dient te worden afgegeven aan een vergunninghoud(st)er die deze afvalstoffen wel kan be-/verwerken door middel van ... [de be-/verwerkingstechniek van de minimumstandaard als bedoeld in het betreffende sectorplan van het MJP-GA II beschrijven].

35. Indien vergunninghoudster in afwijking van artikel 34 de in artikel 9, onder ..., bedoelde gevaarlijke afvalstoffen wenst af te geven aan een vergunninghouder die deze afvalstoffen niet be-/verwerkt door middel van ... [de be-/verwerkingstechniek van de minimumstandaard als bedoeld in het betreffende sectorplan van het MJP-GA II beschrijven], dient hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te zijn verkregen van Gedeputeerde Staten. Een verzoek hiertoe dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten. In het verzoek moeten relevante analysegegevens van de afvalstroom worden opgegeven alsmede de naam van het bedrijf waaraan wordt afgegeven en de wijze waarop de afvalstoffen bij dit bedrijf zullen worden verwerkt. tevens dient bij deze aanvraag conform de systematiek van paragraaf 6.3.1 van het MJP-GA II te worden aangetoond dat sprake is van een gelijkwaardige, dan wel hoogwaardiger be-/verwerking van de betreffende afvalstoffen dan de be-/verwerking door middel van ... [de minimumstandaard van be-/verwerking beschrijven].

Toelichting: De voorschriften 34 en 35 worden opgenomen indien vergunning wordt verleend voor een activiteit die tenminste even hoogwaardig is als de minimumstandaard. Indien het bedrijf de afvalstoffen niet (meer) be-/verwerkt op de vergunde wijze, dient zij deze afvalstoffen af te voeren naar een vergunninghouder die deze afvalstoffen wel be-/verwerkt op een wijze die tenminste even hoogwaardig is als de minimumstandaard.

Rapportage

36. Vergunninghoudster moet jaarlijks een rapportage opstellen waarin de gegevens van de goedgekeurde opzet en wijze van uitvoering van de administratie zijn verwerkt. In deze rapportage dient tenminste de volgende informatie te zijn opgenomen:
- a) de hoeveelheid afvalstoffen die in elke be-/verwerkings- of verwijderingsinstallatie is verwerkt, indien relevant uitgesplitst naar de mogelijke kwaliteiten van de te be-/verwerken of te vernietigen afvalstoffen;
  - b) de hoeveelheid en aard van de geproduceerde reststromen, alsmede de wijze waarop deze zijn verwijderd;
  - c) de maatregelen die zijn genomen dan wel zullen worden genomen om de bij de be-/verwerking of verwijdering ontstane reststromen, overeenkomstig het gestelde in artikel 10.1 van de Wm, op een zo effectief mogelijke wijze te (laten) be-/verwerken binnen de inrichting dan wel bij derden;
  - d) een vergelijking met de onder a, b en c genoemde resultaten van het voorgaande jaar; hierbij dienen ontwikkelingen in de resultaten te worden toegelicht.
- Het overleggen van de onder a en b genoemde gegevens dient per be-/verwerkings- of verwijderingsinstallatie te geschieden. De wijze waarop de rapportage dient plaats te vinden, behoeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

37. De in het eerste lid genoemde rapportage dient binnen drie maanden na afsluiting van het kalenderjaar aan Gedeputeerde Staten te worden toegezonden.

Toelichting: De informatie die met het rapportage-artikel wordt verkregen, verschaft het bevoegd gezag meer inzicht in het functioneren van de vergunde technieken en het bereiken van beleidsdoelstellingen.

9.3 Wm- en Wvo-vergunningvoorschriften voor de acceptatie en administratie

De in deze paragraaf opgenomen voorschriften worden zowel in de Wm-vergunning als de Wvo-vergunning opgenomen. Indien meldingen worden ingediend, dient voordat goedkeuring wordt gegeven, afstemming plaats te vinden tussen het bevoegd gezag op grond van de Wm en de Wvo.

Acceptatie -en verwerkingsprocedure

38. De procedures met betrekking tot acceptatie en verwerking en administratieve organisatie en interne controle moeten voldoen aan randvoorwaarden zoals vastgelegd in de “richtlijn basis acceptatie- en verwerkingsbeleid”, de “uitgangspunten voor de AO/IC” en de “randvoorwaarden voor de monstername- en analyseprocedure” zoals weergegeven in de bijlage van deze vergunning, met uitsluiting van de volgende afwijkingen

- a.
- b.

Toelichting: voor zover wordt ingestemd met door het bedrijf voorgesteld afwijkingen dienen deze hier te worden vermeld. Indien een afwijking van de gehanteerde richtlijnen niet wordt geaccepteerd, dienen de procedures op dit punt te worden aangepast.

39. Vergunninghoudster dient te allen tijde te handelen conform de in artikel 38 bedoelde procedures en daar genoemde randvoorwaarden, inclusief de goedgekeurde afwijkingen.

40. De in artikel 38 bedoelde procedures moeten gedurende de openingstijden van het bedrijf voor het bevoegd gezag ter inzage liggen.

41. Wijzigingen van de in artikel 38 bedoelde procedures waarbij wordt afgeweken van de richtlijnen zoals opgesteld in de “Richtlijn basis acceptatie- en verwerkingsbeleid”, de “uitgangspunten voor de AO/IC” en de “randvoorwaarden voor de monstername- en analyseprocedure” zoals vastgelegd in de bijlage van deze vergunning dienen op grond van artikel 8.19, tweede lid, onder b van de Wm ter goedkeuring te worden gemeld aan Gedeputeerde Staten en de waterbeheerder.

Bij het verzoek tot wijziging wordt vermeld:

- de reden tot wijziging;
- de aard van de wijziging.

Toelichting: Beoordeling van wijzigingen van de procedures dienen in overleg tussen Wm- en Wvo-bevoegd gezag plaats te vinden. De voorheen gehanteerde goedkeuringsconstructie wordt nu vervangen door een melding op grond van artikel 8.19, tweede lid, onder b en artikel 7, vierde lid van de Wvo, waarin wordt verwezen naar artikel 8.19 van de Wm en heeft uitsluitend betrekking op afwijkingen van de randvoorwaarden.

9.4 Algemeen geldende voorschriften

Zoals in hoofdstuk 3 is vastgelegd gaat de uitstraling van de onderzoeksresultaten veel verder dan de verwerkende HOI en zijn de aanbevelingen van toepassing op alle bedrijven die zich bezighouden met de inzameling, opslag, be-/verwerking of verwijdering van gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval. Niet alle vergunningvoorschriften zijn echter relevant voor de overige bedrijven. Daarom is besloten een onderscheid te maken in algemeen geldende voorschriften die in principe gelden voor alle bedrijven waar afvalstoffen worden gemengd en overige voorschriften die meer specifiek betrekking hebben op de verwerkende HOI. Het bevoegd gezag heeft echter altijd de mogelijkheid om als een selectie uit de overige voorschriften aan de vergunning te verbinden. Aanbevolen wordt, voor zover het mengen van gevaarlijke afvalstoffen wordt aangevraagd, in ieder geval de volgende voorschriften aan de vergunning te verbinden:

Vergunningentermijn: voorschrift 8.

Toegestane activiteiten: de voorschriften 9 tot en met 11.

Verbodsbepalingen: de voorschriften 12 tot en met 14.

Scheiden en gescheiden houden: de voorschriften 19 tot en met 27.

Acceptatie- en verwerkingsprocedure: de voorschriften 38 tot en met 41.

10. TOEZICHT

10.1 filosofie

Bij de herziening van de richtlijnen die worden gesteld aan het A&V-beleid en de AO/IC is de nadruk gelegd op het inzichtelijk maken van de bedrijfsvoering en de daarmee samenhangende risico's die relevant zijn voor het bedrijf, de vergunningverleners en handhavers. De bedrijven dienen zelf te borgen dat de verwijdering van afvalstoffen op een beheersbare wijze wordt uitgevoerd. Aan de hand van de risico-analyse van de technische en commerciële bedrijfsvoering dient het bedrijf fysieke en organisatorische maatregelen te treffen om deze risico's te verminderen. Bij een juiste implementatie van de richtlijnen kunnen de bedrijven zich verantwoorden over de wijze van invulling van de functies acquisitie en acceptatie, de be-/verwerking van afvalstoffen en de afvoer van reststoffen.

Het toezicht zal zich, naast de controle van de vergunningvoorschriften, meer gaan richten op de praktische uitvoering van deze borgingsmaatregelen. Concreet betekent dit dat het toezicht wordt gericht op:

- het toetsen of de acceptatie van afvalstoffen overeenkomstig de vergunning en de A&V en AO&IC-procedures plaatsvindt;
- het toetsen of de technische procesvoering overeenkomstig de vergunning plaatsvindt;
- het toetsen of de meetpunten overeenkomstig de A&V-procedure zijn aangebracht;
- het toetsen of de verbanden tussen de administratieve systemen en de technische procesvoering overeenkomstig de A&V-procedure worden gelegd;
- het beoordelen of de gehanteerde A&V-procedure toereikend is voor de borging van de handelingen die met de afvalstoffen worden gehanteerde uitgevoerd;
- het toetsen op juistheid en volledigheid van de ingevolge de vergunning verplichte rapportages;
- het toetsen of de administratieve organisatie conform de randvoorwaarden AO&IC is ingericht;
- het toetsen of de interne controlemaatregelen worden toegepast.

Nadrukkelijk wordt gewezen op het belang dat het bedrijf ook zelf tijdig constateert dat de voorschriften worden overtreden teneinde de nodige maatregelen te kunnen treffen om deze overtreding te beëindigen en in de toekomst te voorkomen. Bij het constateren van overtredingen zal het bevoegd gezag de mate van zorgvuldigheid waarmee het bedrijf afvalstoffen heeft geaccepteerd en/of heeft be- of verwerkt en de eventueel reeds getroffen maatregelen om de overtreding te beëindigen mee moeten wegen bij het bepalen of het bedrijf verwijtbare handelingen heeft verricht. De zorgvuldigheid wordt grotendeels bepaald door de mate waarop het A&V-beleid en AO&IC zijn geïmplementeerd en worden uitgevoerd. Bij deze afweging van belangen zal het bevoegd gezag ook het handelen van een, eventueel bij de geconstateerde overtreding betrokken, ondoener in beschouwing moeten nemen.

In het geheel van dit afwegingsproces is het algemene uitgangspunt van belang dat een verwerker te allen tijde een eigen verantwoordelijkheid heeft en blijft houden voor een milieuhygiënisch verantwoorde acceptatie en verwerking van afvalstoffen conform de voorschriften⁷. Het bevoegde gezag ingevolge de Wvo en de Wm heeft de verantwoordelijkheid om te komen tot een eenduidig optreden richting de bedrijven. In het kader van de rechtszekerheid voor alle bedrijven als zodanig dient het bevoegde gezag ingevolge de Wm en de Wvo te komen tot uniforme vergunningvoorschriften en een uniforme handhaving. In de vergunningvoorschriften (en de handhaving) dient niet alleen rekening gehouden te worden met de overdracht van afvalstoffen van ondoener naar verwerker, maar ook met de overdracht van afvalstoffen tussen verwerkende bedrijven.

---

⁷ Een belangrijk gegeven is dat het Openbaar Ministerie een eigen verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van het bepalen van de mate van verwijtbaarheid die niet noodzakelijkerwijze overeen komen met die van het bevoegde gezag.

Een belangrijk knelpunt bij de vergunningverlening en handhaving is de verscheidenheid aan meetapparatuur die bij de bedrijven in gebruik is. Indien het niet mogelijk is om te komen tot het gebruik van uniforme apparatuur dienen algemene doelvoorschriften te worden geformuleerd en moet het bevoegd gezag tijdens de beoordeling van de AO/IC tezamen met het bedrijfsleven vaststellen voor welke afvalstoffen welke toleranties zullen gelden. Voor de handhaafbaarheid is het verder van belang dat in de vergunning concreet wordt vermeld aan welke delen van het MKZS het bedrijf zich dient te houden en dat die delen ook onderdeel uitmaken van de vergunningaanvraag en daardoor van de vergunning.

De huidige vergunningverlening en handhaving richt zich op één inrichting. Afvalstoffen ontstaan binnen een inrichting, maar worden vervolgens ten behoeve van de verwijdering, één of meerdere keren afgegeven aan (diverse) afvalverwerkende bedrijven. Met behulp van ketenonderzoek en ketentoezicht kunnen de verwijderingsketens die afvalstoffen vanaf het moment van ontstaan doorlopen en de daarbij betrokken individuele bedrijven (schakels), in beeld worden gebracht. Een ander voordeel van ketenonderzoek in combinatie met ketentoezicht is dat geen voor de verwijdering relevante informatie over de aard en samenstelling van de afvalstoffen verloren gaat. Hierdoor is de controle op een milieuhygiënisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen mogelijk. Wel is het daarbij noodzakelijk dat een handhavingsorganisatie de mogelijkheid heeft om landelijk bedrijven te controleren. Aanbevolen wordt hiervoor landelijk opererende, multidisciplinaire handhavingsteam op te richten.

De kwaliteit van de handhaving kan sterk worden verbeterd door ter ondersteuning van en in samenwerking met de bevoegde gezagen, multidisciplinaire handhavingsteams in te zetten die op basis van hun specialistische kennis landelijk de bedrijven controleren. Dit zal een sterke impuls geven aan de eenduidigheid van de handhaving, waardoor een rechtsgelijke behandeling van de bedrijven beter zal zijn gewaarborgd.⁸

10.2 Uitwerking filosofie

10.2.1 Inleiding

Ervaringen uit het verleden hebben duidelijk gemaakt dat de handhaving zich niet dient te beperken tot fysieke controles (bedrijfsinspecties en monsternames) maar zich, in belangrijke mate, ook zal moeten richten op organisatorische en administratieve aspecten van de bedrijfsvoering van het te controleren bedrijf. Eveneens is gebleken dat afstemming en coördinatie tussen de door de Wm en de Wvo te bestrijken (milieu)terreinen daarbij een vereiste is.

Doelstelling van het toezicht is het uitoefenen van controle op de naleving van de voorschriften door de vergunninghouder en het daarbij minimaliseren van het risicoprofiel. Dit risicoprofiel wordt gevormd door:

- a. een inherent risico (bijvoorbeeld de betalingsstructuur);
- b. een intern controle risico (bedrijfsmatige en organisatorische aspecten)
- c. het detectie risico (het risico dat iets wel of niet ontdekt wordt).

Ten behoeve van het toezicht is het noodzakelijk hiervoor een stelsel van controlemaatregelen te realiseren om zo efficiënt en effectief mogelijk toe te zien op de naleving van de voorschriften door de betreffende vergunninghouder, alsmede om de aan de bedrijfsprocessen van afvalverwerkers verbonden milieurisico's te reduceren tot een maatschappelijk aanvaardbaar risico.

---

⁸ Zie ook de aanbevelingen IMH rapport Gevaarlijk-afvalverwerkende bedrijven onder de aandacht (Inspectiereeks 1998/3).

Door de rol die zowel Wm- als Wvo-vergunning spelen in de vergunde activiteiten, verdient het aanbeveling bij deze bedrijfstak een (gezamenlijk) toezichtsplan op te stellen. Afspraken over toezicht van Wm bevoegd gezag op Wvo aangelegenheden en vice-versa, alsmede afspraken over follow-up procedures zijn belangrijk.

10.2.2 Risicoprofiel

Het verdient aanbeveling dat (door de overheid) een risicobeoordeling plaatsvindt en dat deze periodiek (jaarlijks) wordt geactualiseerd. Aspecten die hierbij in beeld dienen te komen, zijn:

1. de positie van het bedrijf binnen het marktsegment waar het actief is;
2. de financieel economische positie van het bedrijf;
3. de (strategische) plaats van het bedrijf binnen het concern waar het deel van uit maakt;
4. de administratieve organisatie en interne controle binnen het bedrijf;
5. het beleid ten aanzien van acceptatie en verwerking van afvalstoffen.

Deze aspecten dienen zo nodig door externe deskundigen in beeld te worden gebracht.

In bijlage X is een risicomodel ten behoeve van toezicht opgenomen.

10.2.3 Controlemaatregelen

De controlemaatregelen laten zich onderscheiden naar:

- A. Interne controle (door het bedrijf);
- B. Externe controle door de overheid.
- C. Externe controle door derden (certificerende instellingen)

A. Interne controles

De aanwezigheid van en tevens goed functioneren van een goede administratieve organisatie draagt bij aan verlaging van het risicoprofiel van het bedrijf.

In dat kader wordt een goed functionerend controlesysteem van het bedrijf als onderdeel van de administratieve controles gezien. Dit controlesysteem dient gericht te zijn op:

1. de effectiviteit en de efficiency van de bedrijfsvoering;
2. de betrouwbaarheid van de (financiële) rapportering;
3. het voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving;
4. beveiliging van activa tegen ongeoorloofd gebruik.

In het controlesysteem dient aan de orde te komen:

- a. controle-omgeving (o.a. organisatiecultuur, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, etc.);
- b. de risicobeoordeling (gekoppeld aan doelstelling, activiteiten, etc.);
- c. interne controleprocedures (functiescheiding, reviews, interne audit, etc.);
- d. informatie en communicatie (kwaliteit informatiesysteem voor besluitvorming management);
- e. bewaking van de goede werking controlesysteem (door aparte of ingebouwde evaluaties).

De resultaten van het controlesysteem (door of in opdracht van het bedrijf uitgevoerde audits) dienen inzichtelijk te zijn voor de toezichthouders.

B. Externe controle door de overheid

Algemeen

Zowel in het kader van de Wm als de Wvo geldt voor de verwerkende HOI dat deze zich dient te houden aan wettelijke voorschriften betreffende de acceptatie en verwerking van afval(water)stromen. Deze voorschriften dienen niet alleen helder te zijn maar ook onderling op elkaar te zijn afgestemd. Dit is niet alleen van belang voor de betreffende vergunninghouder maar ook een gemeenschappelijk belang van de controlerende instanties.

Gezien de keten waarin de handhaving van de Wvo zich afspeelt is het van essentieel belang dat het toezicht wordt uitgeoefend in directe samenwerking met de andere bij het toezicht op de naleving van de milieuwetgeving betrokken instanties (met name de Wm).

Dit betekent dat de toezichtsactiviteiten op elkaar dienen te zijn afgestemd, waarbij de eerste stap dient te zijn een opleveringsbezoek, waarbij van de bevoegde gezagen zowel de betreffende vergunningverlener als handhaver met het bedrijf in gesprek is. Tijdens het opleveringsgesprek wordt tussen partijen (bedrijf en overheid) nog eens de puntjes op de "i" gezet, opdat over en weer geen misverstanden meer bestaan wat gedaan moet worden. Tevens kan dan helder worden gemaakt voor de vergunninghouder welke handavings-reactie hij/zij mag verwachten ingeval dat voorschriften niet worden nageleefd.

Een gezamenlijk toezichtsplan dient aan het verdere toezicht door de overheid ten grondslag te liggen. Teneinde in dat kader waarnodig ook voor elkaar te (kunnen) beoordelen dienen gezamenlijke check-listen te worden opgesteld en gehanteerd. Een model voor het toezicht is opgenomen in bijlage XI en zou als volgt kunnen zijn:

De bij de (milieu-)handhaving betrokken diensten vormen een gezamenlijk toezichtsteam (dus bestaande uit ten minste de toezichthouders Wm en Wvo). Dit toezichtsteam oefent vervolgens, onder verantwoordelijkheid van een uit het midden van de leden van het team aan te wijzen teamleider, op basis van het toezichtsplan, het toezicht uit. Het toezichtsplan (o.a. ook bevattende voor het toezicht in te zetten capaciteit) wordt bekrachtigd door het verantwoordelijke lijnmanagement van de diensten die inzet geven. Rapportage over de voortgang van het toezicht vindt plaats aan het lijnmanagement. Voor "zware" zaken zou eventueel overwogen kunnen worden tot de vorming van een stuurgroep bestaande uit de direct betrokken lijn-managers.

Toelichting:

In de praktijk heeft dit model zijn waarde reeds bewezen bij het toezicht door de verschillende instanties. Het model sluit tevens aan bij de ontwikkeling bij handhaving om voor een adequaat toezicht op zgn. risico-bedrijven zogeheten handhavingsteams te vormen.

Basis voor het (op te stellen) toezichtsplan dient te zijn een risico-analyse van de verschillende aan de bedrijfsvoering inherente risico's. Dit kan middels een model (matrix) waarin per afdeling/activiteit (opgenomen in de Y-as) een analyse wordt gemaakt van de risico's binnen het bedrijf versus de in verband daarmee getroffen maatregelen. Dit leidt tot een waardering van het resterende risico dat zich laat vertalen naar het benodigde toezicht. De matrix bevat na invulling een weergave van dat deel van het risico-profiel van het bedrijf dat inherent is aan de proces-voering, c.q. activiteiten. Het totale risico-profiel wordt vervolgens mede bepaald door de factoren: strategie en markt; administratieve organisatie en interne controle; bedrijfseconomische aspecten en gelieerde ondernemingen.

Door Rijkswaterstaat directie Zuid-Holland is samen met de DCMR Milieudienst Rijnmond en VROM (EVOA) een analyse uitgevoerd en een model ontwikkeld (zie bijlage XI). Conclusie is dat het model duidelijk richting kan geven aan het toezicht. Met name de risico-gevoelige onderdelen / activiteiten van het bedrijf worden in beeld gebracht. Op basis van het model kunnen keuzen gemaakt worden waarop het toezicht zich in het bijzonder dient te richten. Dit laat zich vervolgens vertalen naar de voor het toezicht op het specifieke bedrijf benodigde capaciteit.

Fysieke controles

Fysieke controles zullen met name bestaan uit deelwaarnemingen van daadwerkelijk en direct (al dan niet met behulp van monsternamen en analyses) te controleren bedrijfsactiviteiten. Als vormen van controles kunnen worden genoemd monsternamen en analyse, inspectie op het bedrijf (veldwaarnemingen) betreffende o.a. good-house-keeping; onderhoud installatie; overeenkomst installatie met beschreven installatie in vergunningsaanvraag, met name na reparaties en modificaties; fraudebestendigheid metingen; uitvoering van voorgeschreven acties op grond van het interne controlesysteem.

Administratieve controles

Administratieve controles zijn onder te verdelen naar deelwaarnemingen/lijncontroles en verbandscontroles / cijferbeoordeling. De (bijzondere) aandachtspunten worden ontleend aan het onder B1 bedoelde risicoprofiel. Mede op basis van de ervaringen die zijn opgedaan bij Rijkswaterstaat/DCMR/VROM en de in dat kader ontwikkelde matrix/model risicoprofiel kan worden gesteld dat “normaal” toezicht bij dergelijke bedrijven vereist dat ten minste éénmaal per jaar een dieptecontrole en regelmatige verbandscontroles en cijferbeoordelingen.

Deelwaarnemingen/lijncontroles

De deelwaarnemingen/lijncontroles dienen om vast te stellen dat verwerking van individuele transacties conform de vastgelegde procedures en het acceptatie- en verwerkingsbeleid heeft plaatsgevonden en tot juiste registratie in het administratieve systeem heeft geleid.

Verbandscontroles/cijferbeoordeling

Met behulp van een cijferbeoordeling kan gekomen worden tot een verbandscontrole.

Voorbeeld cijfercontrole: verbruikte flocculatiemiddelen ten opzichte van de bedrijfsuren flocculatie/flotatie installatie.

Voorbeeld verbandscontrole: controle van het verband tussen de prijs die gevraagd is voor de verwerking van een partij en de samenstelling van die partij.

De belangrijkste onderdelen van het bedrijfsproces die via verbandscontroles worden gecontroleerd zijn:

- verwerving en acceptatie van inkomende afvalstromen.
- interne be- verwerking van afvalstromen.
- (laboratorium) analyse van afvalstromen.
- externe be- of verwerking van afvalstromen.

C. Externe controle door derden

Het gebruik van de A&V-procedure en het AO&IC dient gezien te worden als een logisch onderdeel van milieu- en kwaliteitssystemen (MKZS). Een gecertificeerd milieu- en kwaliteitssysteem draagt bij aan een verantwoorde bedrijfsvoering. In de praktijk is gebleken dat de huidige bedrijfsinterne milieuzorgsystemen, of onderdelen hiervan, onvoldoende mogelijkheden bieden voor de verantwoording van activiteiten met afvalstoffen. Het niveau van implementatie, de diepgang van het systeem en het functioneren van de vereiste correctiemechanismen spelen hierbij een rol. Een MKZS zal, aangevuld met adequate AO&IC en A&V-procedure, behalve voor het bedrijfsmanagement ook voor het bevoegde gezag veel inzicht geven in de bedrijfsvoering als geheel. Certificerende instellingen dienen bij de uitvoering van audits nadrukkelijk aandacht te besteden aan het niveau van implementatie, de diepgang van het systeem en het functioneren van de vereiste correctiemechanismen.

11. CONSEQUENTIES VOOR BEDRIJVEN

11.1 Algemeen

Een van de doelstellingen van het onderzoek is het verkrijgen van uniforme vergunningseisen voor alle bedrijven. De in dit rapport opgenomen vergunningvoorschriften en de daarbij behorende richtlijnen voor het A&V-beleid en de AO/IC zullen leiden tot een meer uniforme behandeling van de bedrijven. Door de voorstellen zal de AO/IC beter aansluiten bij de bedrijfsactiviteiten, aangezien deze gebaseerd is op een risicoanalyse van het bedrijf. Tevens zal dit leiden tot meer inzicht in de bedrijfsvoering, waardoor minder discussie tussen overheid en bedrijven wordt verwacht. Het vastleggen van de interne procedures en met name de motivatie van afwijkingen en het treffen van interne beheersmaatregelen om overtredingen te voorkomen zal naar verwachting leiden tot een betere relatie met de overheid.

Met betrekking tot de consequenties voor de organisatie wordt opgemerkt dat het gebruik van A&V-beleid en AO&IC wordt gezien als een logisch onderdeel van de bedrijfsvoering waaronder milieu- en kwaliteitssystemen. Het correct vastleggen van de procedures en een systeem van administratieve organisatie en interne controles draagt door de toename van transparantie in belangrijke mate bij aan het inzicht dat het management kan verkrijgen over haar bedrijfsvoering. Ook krijgt het bedrijf de mogelijkheid om structureel inzicht te krijgen in het mogelijk overschrijden van milieuvoorschriften en kan zij maatregelen nemen om deze overtredingen te voorkomen. In de praktijk is gebleken dat de huidige bedrijfsinterne milieuzorgsystemen onvoldoende mogelijkheden bieden voor de gewenste verantwoording van activiteiten met afvalstoffen. De diepgang van het voorgeschreven AO/IC geeft echter een aantal belangrijke voordelen voor het bedrijf, met name het inzicht over de bedrijfsvoering als geheel. Eventuele extra investeringen om aan de eisen met betrekking tot A&V-beleid en AO/IC te voldoen hebben dus directe positieve gevolgen voor het bedrijf.

11.2 Financiële consequenties

Het ligt voor de hand dat de implementatie van de voorstellen ook kosten voor het bedrijfsleven met zich mee zal brengen. De verwachting is dat de export van afvalstoffen enigszins zal afnemen tengevolge van de beperkingen die zijn gesteld aan het mengen van afvalstoffen ten behoeve van nuttige toepassing. Deze afvalstoffen kunnen immers niet meer worden geëxporteerd. Daardoor zal een veelal duurder afzetkanaal resteren. Daarnaast zal tijdens de acceptatiefase onderzoek moeten worden gedaan naar de op de lijst C en E vermelde stoffen. Dit zal een toename van de analysekosten met zich meebrengen. Ook kan worden verwacht dat sommige afvalstoffen bij ontvangst op de inrichting langer moeten wachten voordat tot acceptatie wordt overgegaan, aangezien de gehele acceptatieprocedure moet zijn doorlopen voordat acceptatie plaats mag vinden. Dat betekent dat voldoende parkeerplaatsen dan wel opslagvoorzieningen voor niet geaccepteerd afval aanwezig dienen te zijn. Opgemerkt wordt dat de werkgroep heeft gestreefd naar het formuleren van een uitvoerbaar pakket aan eisen. Aangezien daarbij is uitgegaan van complexe inrichtingen, is het vanzelfsprekend dat, afhankelijk van de door het bedrijf uitgevoerde activiteiten, een aantal onderdelen minder of zelfs niet relevant zijn. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat bedrijven zelf de procedures opstellen, zodat rekening kan worden gehouden met de individuele bedrijfssituatie. Op deze manier wordt voorkomen dat de voorstellen leiden tot onnodige inspanningen en dus onnodige kosten voor de individuele bedrijven. Voor zover administraties of acceptatieprocedures dienen te worden aangepast c.q. uitgebreid, wordt gesteld dat dit naar verwachting aanpassingen zullen zijn die vanuit kwaliteitsoogpunt noodzakelijk zijn voor het individuele bedrijf. Deze aanpassingen dienen met name om op een adequate wijze te voldoen aan de wettelijke verplichting zich te vergewissen van de aard en samenstelling van de aangeboden afvalstoffen. In deze situatie dienen eventuele extra kosten te worden beschouwd als reguliere bedrijfskosten en niet als kosten die moeten worden gemaakt als gevolg van de randvoorwaarden zoals opgenomen in dit rapport.

De verwerkende HOI's hebben te kennen gegeven dat het niet eenvoudig is om de financiële consequenties van de onderzoeksresultaten inzichtelijk te maken. Deze zijn onder meer afhankelijk van het soort bedrijf, de aard van de activiteiten en de reeds ingevoerde maatregelen.

Met betrekking tot bedrijven die niet-gevaarlijke afvalstoffen be-/verwerken en/of bedrijven die monostromen gevaarlijk afval be-/verwerken wordt opgemerkt dat door het vastleggen van de randvoorwaarden wordt gegarandeerd dat uniforme eisen aan de individuele bedrijven worden opgelegd, zodat geen concurrentievervalsing zal ontstaan. Als gevolg van het rapport zullen de meeste van deze bedrijven geen extra kosten maken bij de acceptatie van afvalstoffen, aangezien veelal sprake is van visueel herkenbare afvalstoffen en andere afvalstoffen die na het doorlopen van de vooracceptatie kunnen worden ingedeeld als afvalstoffen met een laag risico.

Verwacht wordt dat bedrijven dienen te investeren om aan de eisen zoals vastgelegd in dit rapport te voldoen. De extra kosten vinden echter met name hun grondslag in het verbeteren van de kwaliteit van de bedrijfsvoering van de individuele bedrijven. Daarbij wordt opgemerkt dat de eisen uniform zullen worden opgelegd aan de bedrijven, zodat geen concurrentievervalsing zal ontstaan. De werkgroep verwacht afhankelijk van de activiteiten van het bedrijf geen of slechts een geringe verhoging van de kosten en leidt het doorberekenen van deze kosten aan de klant leidt tot een acceptabele verhoging van de tarieven. In onderstaande tabel is kwalitatief aangegeven in hoeverre de implementatie van het rapport leidt tot extra kosten voor de verschillende doelgroepen

Doelgroep	Extra kosten
verwerkende HOI (6)	<ul style="list-style-type: none"> – Uitbreiding van parkeerplaatsen en opslagvoorzieningen voor niet geaccepteerd afval. – Uitgebreidere administratieve toetsing bij vooracceptatie. – Extra analyses bij vooracceptatie en definitieve acceptatie (met name aanvullende karakteristieke parameters)
o/w/s-verwerkers (13)	<ul style="list-style-type: none"> – Uitgebreidere administratieve toetsing bij vooracceptatie – extra analyses bij vooracceptatie en definitieve acceptatie (met name aanvullende karakteristieke parameters en lijst C en E)
Kga-inzamelaars (22)	<ul style="list-style-type: none"> – systematiek voor acceptatie kleine partijen wordt reeds toegepast. – Uitgebreidere administratieve toetsing bij vooracceptatie. – extra analyses bij vooracceptatie en definitieve acceptatie (met name lijst C, voor zover wordt afgevoerd tbv nuttige toepassing in thermische processen).
Overige be-/verwerkers	<ul style="list-style-type: none"> – geen consequenties, voor zover sprake is van een toename van administratieve lasten bij individuele bedrijven is dit geen direct gevolg van dit rapport.

11.3 Administratieve lasten

In hoofdstuk 7 zijn regels opgenomen met betrekking tot de administratieve organisatie en interne controle. Het betreft het geheel aan maatregelen en procedures die zijn gericht op het verstrekken van informatie die nodig is voor het besturen van een organisatie en het verstrekken van informatie aan de overheid. Met behulp van deze richtlijnen kunnen bedrijven zelf de procedures opstellen die op de individuele bedrijfssituaties zijn toegesneden.

Afhankelijk van de activiteiten zijn een aantal onderdelen niet of minder relevant. Bij het opstellen en de beoordeling van de procedures kan hiermee rekening worden gehouden. De uitgangspunten voor de administratieve organisatie en interne controle leiden uitsluitend voor die bedrijven waarvan de administratie nog niet voldoet aan de genoemde randvoorwaarden tot extra kosten. Uit het oogpunt van gelijke concurrentie wordt dit echter aanvaardbaar geacht.

In het rapport zijn verder voorschriften opgenomen met betrekking tot rapportages en melden van wijzigingen. Voor rapportages betreft het informatie die jaarlijks dient te worden verstrekt en niet op een andere wijze, bijvoorbeeld uit meldingengegevens, verkregen kan worden. Deze informatie wordt noodzakelijk geacht om inzicht te krijgen in het functioneren van de vergunde technieken en het bereiken van beleidsdoelstellingen. Met betrekking tot het melden van wijzigingen is aangesloten bij de systematiek van de Wet milieubeheer en de daaraan verbonden randvoorwaarden. Voor zover sprake is van een toename van de administratieve lasten vinden deze hun grondslag in de Wet milieubeheer.

12. AANBEVELINGEN

Bij de formulering van de aanbevelingen is onderscheid te maken in actiepunten en attentiepunten

actiepunten

1. De geformuleerde regels voor het mengen van afvalstoffen dienen te worden toegepast door de gehele keten van ontdoener, inzamelaar, opslag, be-/verwerker tot eindverwerker. Om deze regels onverkort van toepassing te laten zijn op de vergunninghouders die gevaarlijke afvalstoffen opslaan, overslaan, be-/verwerken of vernietigen wordt aanbevolen dat de mengregels worden opgenomen in de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. {actie Ministerie van VROM, gelijktijdig met reeds geplande actualisatie van deze regeling in 2003}.
2. De richtlijnen voor de AO/IC en het A&V moeten worden opgenomen in het Landelijk Afvalbeheersplan (LAP) {actie Ministerie van VROM, 2002}.
3. Na vaststelling van het LAP dient te worden nagegaan of aanpassing van lijst B noodzakelijk is. (actie Ministerie van VROM en IPO, 2002).
4. Ter verkrijging van uniformiteit in de eisen die aan de AO/IC voor een afzonderlijk bedrijf worden gesteld, dient een landelijk klankbordgroep AO/IC te worden opgericht, dat het bevoegd gezag ondersteunt bij de beoordeling van de risicoanalyse en het formuleren van de eisen die aan de AO/IC voor dat betreffende bedrijf worden gesteld. Aanbevolen wordt de praktische realisering, personele inzet en financiering van dit team te onderzoeken. (actie Ministeries van VROM en V&W, IPO, 2002)
5. Teneinde discussies te voorkomen bij de handhaving van vergunningvoorschriften c.q. de mengregels, dient nauwkeurig geformuleerd te worden op welke afvalstoffen of activiteiten een minimumstandaard van toepassing is. Aanbevolen wordt om bij de formulering van de minimumstandaarden in het LAP concreet aan te geven op welke afvalstoffen of activiteiten een minimumstandaard van toepassing is. {Actie Ministerie van VROM en IPO, 2002}
6. Ter verduidelijking van de eisen die aan een Wm-vergunningaanvraag worden gesteld dient het Ivb te worden gewijzigd. Aanbevolen wordt lid f van artikel 5.11 van het Ivb te vervangen door “de wijze waarop het verloop van de afvalstoffen binnen het bedrijf worden geregistreerd en gecontroleerd”. Daarnaast dient aan artikel 5.11 van het Ivb lid i te worden toegevoegd “de procedures van verwerking van de afvalstoffen”. {actie Ministerie van VROM, gelijktijdig met wijziging Ivb in verband met nieuwe afvalverwijderingsstructuur}
7. Aanbevolen wordt het gebruik van het MKZS te stimuleren. Het MKZS dient inzichtelijk te zijn ten aanzien van de bedrijfsprocessen. Daarnaast dient de diepgang en de implementatie van het MKZS te worden verbeterd. De bedrijfstak moet nagaan welke kwaliteitsverbeteringen van de gehanteerde milieuzorgsystemen kunnen worden doorgevoerd aan de hand van de in dit rapport geformuleerde voorstellen. {actie bedrijven, n.a.v. implementatie}
8. Voor de verwerking van gevaarlijke afvalwaterstromen is het MJP-GA II het beleidskader. Wanneer vanuit waterkwaliteitsdoelstellingen het (op termijn) niet acceptabel is dat bepaalde afvalwaterstromen worden geloosd, dient het afvalstoffenbeleid hierop te worden aangepast. Indien mogelijk zal voor deze afvalwaterstromen een minimumstandaard van verwerking moeten worden geformuleerd. De vergelijking van technieken middels de LCA-methodiek kan hierbij een hulpmiddel zijn. Aanbevolen wordt de noodzaak en mogelijkheden hiervoor te bezien. {actie IPO/Ministerie van Vrom/ Ministerie van V&W, minimumstandaard vastleggen in LAP, 2002}

9. Conversietabellen dienen te worden opgesteld van de lijsten die momenteel of binnen afzienbare termijn worden gebruikt voor het omschrijven van afvalstoffen (diverse (Europese) wet- en regelgeving, waaronder het MARPOL-verdrag, het Scheepsafvalstoffenverdrag en de Europese Afvalstoffenlijst (Eural)). {actie Ministerie van VROM, 2002}

attentiepunten

vergunningaanvraag

10. In de Wm- en Wvo-vergunningaanvraag van bedrijven die zich bezighouden met de inzameling, opslag, be-/verwerking of verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen dient een toereikende beschrijving van het acceptatie- en verwerkingsbeleid (A&V) en de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) wordt opgenomen. Deze beschrijvingen moeten voldoen aan de richtlijnen die zijn opgenomen in de bijlagen VIII en IX van dit rapport. {actie vergunningaanvragers en vergunningverleners Wm en Wvo}

vergunningprocedure

11. Aanbevolen wordt de vergunningprocedures in het kader van de Wm en de Wvo zodanig in te richten dat:

- Bij de doelmatigheidsbeoordeling van Wm-vergunningaanvragen voor het be-/verwerken van gevaarlijke afvalstoffen de in dit rapport (hoofdstuk 5) geformuleerde criteria voor het mengen van afvalstoffen worden gehanteerd. {actie vergunningverleners Wm}
- Bij de beoordeling van Wm-vergunningaanvragen van be-/verwerkers van gevaarlijke afvalstoffen de in dit rapport (hoofdstuk 9) geformuleerde vergunningvoorschriften worden gehanteerd. {actie vergunningverleners Wm}
- Bij de beoordeling van Wvo-vergunningaanvragen van be-/verwerkers van gevaarlijke afvalstoffen de in dit rapport (hoofdstuk 8.) geformuleerde effluent- en verwerkingscriteria worden gehanteerd. {actie vergunningverleners Wvo}
- Bij de behandeling van vergunningaanvragen ingevolge de Wvo en de Wm prioriteit gegeven wordt aan de procedurele en inhoudelijke coördinatie {actie vergunningverleners Wvo en Wm}.

Dit betekent concreet dat:

- Bij iedere vergunningprocedure (incl. ambtshalve wijziging of intrekking van de vergunning) in het kader van de Wm of de Wvo in het stadium van de conceptaanvraag overleg tussen de betreffende bevoegde gezagsorganen wordt gevoerd.
- Bij iedere vergunningprocedure (incl. (ambtshalve) wijziging of intrekking van de vergunning) in het kader van de Wm of de Wvo in het stadium van de conceptaanvraag en de conceptontwerpbeschikking overleg met het andere bevoegde gezagsorgaan wordt gevoerd c.q. de concepten voor advies worden voorgelegd aan het andere bevoegd gezag. Door concepten uit te wisselen, kan in een vroeg stadium inhoudelijke afstemming plaatsvinden.
- Ingeval van een coördinatieprocedure het Wvo- en Wm-bevoegd gezag tijdens het vooroverleg een tijdsplanning maken.
- Bij de beoordeling van een verzoek tot wijziging van een goedgekeurd A&V of AO/IC door het Wm-bevoegd gezag of het Wvo-bevoegd gezag, in geval de wijziging betrekking heeft op de verwerkingscriteria en de be-/verwerkingsinstallatie, dient in een vroeg stadium het “andere” bevoegde gezagsorgaan te worden betrokken.
- De termijnen van de Wvo- en Wm-vergunningen op elkaar worden afgestemd.

positieve lijsten

- 12a. Geadviseerd wordt dat de wijze van verwerking van waterig afval met bekende samenstelling wordt gebaseerd op de zogenaamde stoffenaanpak (“positieve lijsten”). Om dit volledig mogelijk te maken dient deze methodiek verder voor toepassing uitgewerkt te worden, zodat individuele stoffen ingedeeld kunnen worden naar milieubezwaarlijkheid en verwerkingsroute. Aanbevolen wordt om hiervoor inhoudelijk aan te sluiten bij de Algemene beoordelingsmethodiek stoffen, zoals binnen CIW ontwikkeld. {actie CIW }
- 12b. Tevens wordt aanbevolen om bij de uitwerking deze systematiek te harmoniseren in een algemene stoffenbank voor de branche van afvalstoffenverwerkers en aanverwante bedrijven (zoals de tankautocleaning-ATCN) waarbij de primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij het bedrijfsleven moet liggen en de overheid de uiteindelijke resultaten dient te toetsen, zodat deze informatie als onderbouwing bij vergunningaanvragen kan worden toegepast. {actie bedrijven}.

negatieve lijsten

13. Bij de doelmatigheidsbeoordeling van het mengen van gevaarlijke afvalstoffen dienen de in hoofdstuk 5 uitgewerkte negatieve lijsten te worden gebruikt. Aanbevolen wordt de uitwerking van deze lijsten periodiek te bezien op noodzakelijke aanvullingen en wijzigingen. {actie IPO/CIW }

handhaving

14. Zowel het Wvo- als het Wm bevoegd gezag zijn verantwoordelijk voor het goed functioneren van de bedrijven en de beoordeling en controle van de verwerkingscriteria. Om pragmatische redenen wordt ten aanzien van de handhaving van vergunningen van be-/verwerkers van gevaarlijke afvalstoffen aanbevolen dat:
- De handhaving van de A&V-procedure door het Wvo-bevoegd gezag zich met name richt op de verwerkingscriteria en de goede werking van de waterzuiveringsinstallaties. {actie handhavers Wvo}
  - De handhaving van de A&V-procedure door het Wm-bevoegd gezag zich met name richt op de acceptatiecriteria en de hinderaspecten veroorzaakt door de bedrijven. {actie handhavers Wm}

implementatie

15. De vergunningverleners en toezichthouders moeten worden ondersteund door het geven van aanvullende opleidingen gericht op het uitvoeren van risicoanalyses en de vertaling daarvan in vergunningvoorschriften. {actie IPO en Ministerie van V&W }
16. Bij de beoordeling van de A&V-procedure dienen verschillende vakdisciplines te worden betrokken. Afhankelijk van de complexiteit en de potentiële milieurisico's dient naast de vergunningverlener en toezichthouder een accountant, een jurist en/of een technisch deskundige bij de beoordeling te worden betrokken. {actie IPO en Ministerie van V&W }

13. LITERATUUR

1. HOI's: Zaken doen èn laten!, Commissie Havenontvangstinstallaties, 6 april 1998
2. Gevaarlijk-afvalverwerkende bedrijven onder de aandacht, Inspectie Milieuhygiëne, april 1998
3. Meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen II, Ministerie van VROM en IPO, juni 1997
4. Handboek Wvo-vergunningverlening, CIW/CUWVO, mei 1999
5. Verwerking waterfractie gevaarlijke en bedrijfsafvalstoffen, Commissie Integraal Waterbeheer februari 2001
6. Handreiking AO/IC verwerkende HOI's, PricewaterhouseCoopers N.V., 1 maart 2000
7. Eindrapport onderzoek A&V-beleid havenontvangstinstallaties, KPMG N.V., 29 februari 2000
8. Onderzoek naar verbetering vergunningsvoorschriften havenontvangstinstallaties, Tauw B.V., 17 maart 2000
9. Brandstof - oliehoudende afvalstof, deelprojectgroep oliehoudende afvalstoffen, 22 februari 1999
10. Nuttig toepassen of definitief verwijderen van sedimenthoudend scheepsafval, TNO-STB, april 2000
11. Aanbevelingen voor de vergunningverlening bij (HOI-)verwerkers van gevaarlijke waterige afvalstromen, CIW/CUWVO, juli 2000
12. Basisdocument gevaarlijk afval 1995-1997, Publicatiereeks afvalstoffen, Ministerie van VROM, februari 1999
13. Afvalstofcodelijst, Landelijk Meldpunt Afvalstoffen, 1995
14. Voortgangsnota Scheepvaart en Milieu, Ministerie van V&W, 1998
15. Acceptatieprocedures Wca-vergunninghouders, TNO-Milieu en Energie, januari 1993
16. Acceptatieprocedures vergunninghouders klein gevaarlijk afval, TNO Studiecentrum voor Technologie en Beleid, februari 1997

Bijlage I   Leden van de werkgroep HOI's

dhr. ir. W.P. Kooijman (vz)	DCMR Milieudienst Rijnmond
dhr. ing. L.V.M. Teurlinckx	RIZA
dhr. drs. A.J.C.W.M. de Kort	Ministerie van VROM
dhr. ir. W.M.A.J. Willart	Ministerie van VROM
dhr. mr. G.W.J.M. Delsman	Inspectie Milieuhygiëne Zuid-West
dhr. ing. C.H.M. Luttikhuisen	Ministerie van VROM
dhr. ir. J.W. Bloemkolk	Ministerie van V&W
dhr. ir. J.P. van Dalen	Ministerie van V&W
dhr. ing. K.J. Alblas	Provincie Zuid-Holland
dhr. ing. A.W.J. Goverde MBA	AVR-Bedrijven, VOMS (tot 1-6-2000)
dhr. A.J. Kaijser	VVM, namens VOMS (tot 1-6-2000)
dhr. drs. A.C.P. Nijdam	VOMS (tot 1-6-2000)
dhr. ir. H.A.M. Groenewegen	VNA (tot 1-6-2000)
dhr. ing. G.B.A. van der Meij Msc	Inspectie Milieuhygiëne Noord (agendalid)

De werkgroep is ondersteund door:
mevr. ir. M.L.P. Gerrekens
dhr. ba.Ph. H.P.A. Spierings

De Roever Milieuadviesing
De Roever Milieuadviesing

Bijlage II Leden van de taakgroepen

Taakgroep communicatie

dhr. K. Alblas	provincie Zuid-Holland
dhr. C. Luttikhuizen	Ministerie van VROM
mevr. E. van der Zwalm	Ministerie van VROM
mevr. C. Herlaar	Ministerie van VROM
dhr. R. Linn	Ministerie van VROM
dhr. R. Kuijper	DCMR Milieudienst Rijnmond
dhr. J. van Dalen	Ministerie van V&W

Taakgroepen olie- en chemicaliënhoudende drijfslagen en sedimenthoudend en vast afval

dhr. T. de Kort	Ministerie van VROM
dhr. L. Stoffers	Ministerie van VROM
dhr. C. Luttikhuizen	Ministerie van VROM
dhr. W. Willart	Ministerie van VROM
dhr. J. van der Sluis	DCMR Milieudienst Rijnmond
dhr. A. de Jong	DCMR Milieudienst Rijnmond
mevr. M. Smit	Milieudienst Amsterdam
dhr. D. de Haas	Provincie Groningen
dhr. A. Goud	Provincie Zeeland
dhr. S. Jochems	Provincie Noord-Brabant
dhr. A. Ligthart	Hoofdingspectie Milieuhygiëne
dhr. L. Perdon	Inspectie Milieuhygiëne Zuid-West
dhr. A. Hoek	AVR Industrie
dhr. A. Zwaan	AVR Industrie
dhr. J.O. de Boois	Chemclean
dhr. A. Nijdam	VOMS
dhr. H. Poppelsdorf	Watco Ecoservice

De taakgroep is ondersteund door:

dhr. G. Cuperus	Tauw b.v.
dhr. E. Deliège	Tauw b.v.
mevr. C. Hendrix	Tauw b.v.

Taakgroep administratieve organisatie en interne controle

dhr. G. Delsman	Inspectie Milieuhygiëne Zuid-West
dhr. L. Perdon	Inspectie Milieuhygiëne Zuid-West
dhr. S. Portegies	Provincie Zeeland
mevr. G. Caerteling	Provincie Noord-Brabant
dhr. B. Been	Ministerie van VROM, Accountantsdienst
dhr. T. Colijn	Rijkswaterstaat directie Zeeland
dhr. E. van Duyn	Verstraeten Verbrugge Milieubeheer B.V.
dhr. G. Mei	ATM
dhr. A. Nijdam	VOMS

De taakgroep is ondersteund door:

dhr. G. Willems
dhr. A. Don

PricewaterhouseCoopers N.V.
PricewaterhouseCoopers N.V.

Taakgroep water

dhr. J.W. Bloemkolk
dhr. L. Teurlinckx
dhr. J. van Dalen
dhr. P. van Gelder
dhr. P. Neefjes
mevr. P. Grootens
dhr. H. Hurenkamp
dhr. C. Luttkhuizen
dhr. A. Nijdam
dhr. W. Kievits
dhr. A. Kaijser
dhr. L. de Bruijn
dhr. F. Smekens
dhr. T. Colijn

Ministerie van V&W
RIZA
Ministerie van V&W
Rijkswaterstaat directie Noord-Holland
Rijkswaterstaat directie Zuid-Holland
Hoogheemraadschap van West-Brabant
Hoofdinspectie VROM
Ministerie van VROM
VOMS (VNA tot 1-1-2000)
Dapemo VVW B.V.
Verstraeten Verbrugge Milieubeheer B.V.
RIZA (agendalid)
DCMR Milieudienst Rijnmond (agendalid)
Rijkswaterstaat directie Zeeland (agendalid)

De taakgroep is ondersteund door:

mevr. M. Gerrekens

De Roever Milieuadvisering

Taakgroep acceptatie - en verwerkingsbeleid

dhr. C. Luttkhuizen
dhr. M. van der Velden
mevr. G. Caerteling
dhr. H. Goes
mevr. M. Wolthuis
dhr. L. Perdon
dhr. L. Teurlinckx
dhr. G. Mei
dhr. A. Zwaan
dhr. A. Nijdam

Ministerie van VROM
Milieudienst Amsterdam
Provincie Noord-Brabant
Provincie Limburg
DCMR Milieudienst Rijnmond
Inspectie Milieuhygiëne Zuid-West
RIZA
ATM
AVR Industries
VOMS

De taakgroep is ondersteund door:

dhr. S. Karreman

KPMG N.V.

Bijlage III   Definities en afkortingen

Afkortingen

(o/c)/w/s	een mengsel van olie/chemicaliën, water en/of slib
ABM	Algemene BoordelingsMethodiek stoffen
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
A&V-beleid	acceptatie- en verwerkingsbeleid
A&V-procedure	acceptatie- en verwerkingsprocedure
AO/IC	administratieve organisatie en interne controle
AVI	Afvalverbrandingsinstallatie
Baga	Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen
Bohb	Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen
bssw	boor-, snij-, slijp-, en walsolie
CIW	Commissie Integraal Waterbeheer
CPR	Commissie Preventie van Rampen door gevaarlijke stoffen
CUWVO	Commissie Uitvoering Wvo
CZV	Chemisch Zuurstof Verbruik
DAF	Dissolved Air Flotation
EOX	extraheerbare organische halogeenvbindingen
EVOA	Europese Verordening betreffende toezicht en controle op de Overbrenging van Afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese gemeenschap
GS	Gedeputeerde Staten
HOI	havenontvangstinstallatie
IAF	Induced Air Flotation
IPO	Inter Provinciaal Overlegorgaan
Ivb	Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer
kg	klein gevaarlijk afval
LAP	Landelijk Afvalbeheersplan
LMA	Landelijk Meldpunt Afvalstoffen
MARPOL	Marine Pollution Convention
MJP-GA II	Meerjarenplan Gevaarlijke Afvalstoffen II
MKZS	Milieu- en kwaliteitszorgsysteem
NEN	Nederlandse Normen
NVN	Nederlandse voornorm
ONO	Ontgiften, Neutraliseren, Ontwateren
PCB's	Polychloorbifenyyl
PMV	provinciale milieuverordening
RIZA	Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling
RR	respiratieremming
Rsg	Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen
RWS	Rijkswaterstaat
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SAB	Stichting Afvalstoffen Binnenvaart
SFAV	Stichting Financiering Afvalstoffen Visserij
TOX	totaal organische halogeenvbindingen
VNA	Vereniging van Nederlandse Afvalondernemingen
VOMS	Vereniging van Ondernemingen in de Milieudienstverlening ten behoeve van de Scheepvaart
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Vvgb	Verklaring van geen bedenkingen

V&W	Verkeer en Waterstaat
Wm	Wet milieubeheer
Wms	Wet milieugevaarlijke stoffen
Wvo	Wet verontreiniging oppervlaktewateren
Wvvs	Wet voorkoming verontreiniging door schepen

Definities

acceptatiebeleid: beleid vanaf het eerste contact met een klant tot en met de feitelijke acceptatie van een partij afval waarbij voor de aangeboden partij afval wordt beoordeeld of het financieel, procestechnisch en logistiek mogelijk is deze partij afval conform de geldende wet- en regelgeving te ontvangen om te worden opgeslagen en/of be-/verwerkt.

acceptatiecriteria: criteria omtrent bepaalde eigenschappen en samenstelling van afvalstoffen die bekend moeten zijn om te besluiten of de afvalstoffen mogen worden geaccepteerd door vergunninghouder.

acceptatieprocedure: procedure waarin het acceptatie- en verwerkingbeleid wordt gecombineerd met de procedures voor administratieve organisatie en interne controle van het bedrijf tot een integrale procedure.

acceptatietanks: opslagtanks waarin slechts afvalstoffen mogen worden gebracht die niet in de ontvangsttanks mogen worden gebracht, omdat zij:

- nog niet feitelijk zijn geaccepteerd; óf
- de productieplanning dit niet toelaat.

administratieve organisatie: het complex van organisatorische maatregelen gericht op de informatieverzorging ten behoeve van het besturen en doen functioneren van een organisatie alsmede voor het afleggen van verantwoordingen.

administratief onderzoek: een onderzoek op basis van:

- beschikbare analysegegevens voor de betreffende componenten; of
- administratieve gegevens waaruit blijkt dat de betreffende componenten op grond van de herkomst van de afvalstof en de wijze van ontstaan al dan niet aanwezig kunnen zijn in de afvalstof.

afgewerkte olie: afgewerkte smeer- en systeemolie als bedoeld in de Wm.

afgifte: een per vervoersbeweging aangeboden (deel van een) partij.

afval met een laag risico: de zogenaamde reguliere partijen afval die het bedrijf met grote regelmaat verwerkt en waaraan in de regel geen aanvullende procestechnische voorwaarden worden gesteld.

afval met een matig risico: afval dat door reeds opgedane ervaring bij eerdere acceptatie van vergelijkbare partijen afval bekend is bij het bedrijf en waarvan is gebleken dat in de regel acceptatie alleen onder bepaalde procestechnische voorwaarden mogelijk is. Hieronder vallen in ieder geval de afvalstoffen die alleen mogen worden geaccepteerd om gescheiden van niet vergelijkbare afvalstoffen te worden opgeslagen en afgevoerd naar een daarvoor erkende verwerker en de afvalstoffen die het bedrijf niet zelf kan verwerken.

afval met een verhoogd risico: afval dat onbekend is voor het bedrijf of waarvan door ervaring uit het verleden bekend is dat het niet altijd mogelijk is dit afval in overeenstemming met het geformuleerde acceptatiebeleid te accepteren en te be- en/of verwerken.

Toelichting: Onbekend kan twee dingen betekenen. Ten eerste kan het een partij afval zijn die het bedrijf nog niet eerder heeft geaccepteerd, maar waarvan alle gegevens bekend zijn. Ten tweede kan het een partij afval zijn waarvan de herkomst en/of het proces onbekend zijn (bijvoorbeeld partijen afval die via een inzamelaar worden aangeboden).

afvalstof: afvalstroom, afvalwaterstroom, afval

audit trail: het administratief kunnen volgen en controleren van transacties aan de hand van (basis)documenten (bijvoorbeeld bestellingen, vrachtbrieven, facturen, etc.)

ballastwater: water afkomstig uit de (ballast)tanks van schepen welke tanks voor inname van het ballastwater niet blijken een daartoe strekkend document, afgegeven door een daartoe bevoegde persoon, gereinigd en ontgast waren.

bewerken: het veranderen van de aard of hoedanigheid van de afvalstof door het behandelen met fysische methoden ten behoeve van verdere verwijdering. In het algemeen zal bij het bewerken de afvalstof chemisch gezien niet veranderen. (*zeven, filtreren, gravitatiescheiding, destilleren, etc.*)

bilge-olie: machinekamerolie (mengsel, bestaande uit olie (>20%) en water, met verschillende verontreinigingen, afkomstig uit een opvangruimte (bilge) onder de machinekamer(s) van een schip.

bilgewater: mengsel, bestaande uit water (>80%) en olie, met verschillende verontreinigingen, afkomstig uit een opvangruimte (bilge) onder de machinekamer(s) van een schip.

blenden: het door middel van mengen op specificatie brengen van afvalstoffen.

eindacceptatiefase: fase in de acceptatieprocedure vanaf het moment waarop de afvalstof fysiek aan de vergunninghouder wordt aangeleverd tot het moment waarop de afvalstof definitief wordt geaccepteerd door vergunninghouder. In de eindacceptatiefase worden de tijdens de vooracceptatiefase verstrekte gegevens geverifieerd en de gemaakte afspraken gecontroleerd.

feitelijke acceptatie: het moment waarop de gehele acceptatieprocedure is doorlopen en waarop de verantwoordelijkheid voor een partij afval is geaccepteerd door de vergunninghouder. Tot het moment van feitelijke acceptatie moet de afvalstof kunnen worden teruggeleverd aan de klant.

interne controle: het toetsen van resultaten aan normen door of namens de leiding ten behoeve van de leiding.

kenmerkende parameter: Een parameter die kenmerkend is voor een afvalstroom en die tijdens de vooracceptatie wordt gekozen uit de op een afvalstroom van toepassing zijnde aanvullende parameters. De kenmerkende parameter speelt een rol bij het uit te voeren acceptatieonderzoek.

klein gevaarlijk afval: gevaarlijke afvalstoffen die vrijkomen bij prioritaire bedrijven in hoeveelheden kleiner dan 200 kg per afvalstof per afgifte (zie bijlage IA, MJP-GA II).

mengen (melangeren): het be- en/of verwerken van afval waarbij niet met elkaar vergelijkbare afvalstoffen worden samengevoegd. Bij het mengen of melangeren verandert de aard en samenstelling van de afvalstoffen.

nuttig toepassen: handelingen als omschreven in Richtlijn 75/442/EEG, artikel 1, onder f, bedoeld (bijlage IIB). Hieronder vallen onder meer producthergebruik, materiaalhergebruik en verbranding met energieretourwinning.

ontvangstanks: opslagtanks waarin slechts afvalstoffen mogen worden gebracht die feitelijk zijn geaccepteerd.

opbulken: het samenvoegen van vergelijkbaar afval.

opslaan/bewaren: alle handelingen waarbij een afvalstof in een zekere ruimte min of meer statisch wordt gehouden. Met opslaan wordt tevens bedoeld het bundelen, samenvoegen, overpakken, ompakken, en samenvoegen van vergelijkbare afvalstoffen.

overslaan: alle handelingen op een locatie, waarbij afvalstoffen vanuit een opbergmiddel respectievelijk een transportmiddel in een ander opbergmiddel respectievelijk transportmiddel worden overgebracht. Hieronder vallen bijvoorbeeld: (be)laden, lossen, overladen, hevelen e.d. al dan niet op pneumatische of mechanische wijze.

Ows-mengsel: een mengsel van olie/chemicaliën, water en/of slib.

partij: een hoeveelheid afval afkomstig van één ontdoener die uit het oogpunt van haar (deel-)proces van oorsprong, aard, eigenschappen en samenstelling en uit het oogpunt van haar wijze van opslag bij de ontdoener als eenheid wordt beschouwd.

Toelichting:

- *Door de eis dat de afvalstof “uit het oogpunt van haar wijze van opslag bij de ontdoener” als eenheid moet worden beschouwd, wordt de afvalstof die bij de ontdoener in twee grote tanks is opgeslagen beschouwd als twee partijen. In één tank zal de aard en samenstelling van de afvalstof immers hetzelfde zijn, tussen de twee tanks kan de aard en samenstelling van de afvalstof verschillen. Indien de afvalstof bij de ontdoener in vaten wordt opgeslagen, hoeft niet elk vat als een partij te worden beschouwd. Alle vaten waarin dezelfde afvalstof voorkomt, mogen als één partij worden beschouwd.*
- *Indien afvalstoffen worden ingezameld met een tankauto worden deze afvalstoffen door de vergunninghouder in de inrichting van de ontdoener samengevoegd, nadat deze afvalstoffen door de vergunninghouder zijn geaccepteerd. Indien deze afvalstoffen een verschillende (deel-)proces van oorsprong hebben, verschillend van aard en samenstelling zijn en indien sprake is van verschillende wijze van opslag bij de ontdoener dan moeten deze afvalstoffen toch als verschillende partijen worden beschouwd. Indien de ontdoener deze afvalstoffen zelf samenvoegt en brengt naar de inrichting van de vergunninghouder waar acceptatie plaatsvindt, dan wordt door de ontdoener één partij aangeboden.*
- *Een partij kan uit verschillende lossingen bestaan. De fysische samenstelling van een afvalstof bestaande uit een drijfslag, water en sediment kan tussen de verschillende lossingen verschillen.*

PCB-houdend: een PCB-gehalte groter dan 0,5 mg/kg per congeener 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180

reststoffen: afvalstoffen die vrijkomen bij de be-/verwerking of verwijdering

sediment: het niet geconsolideerde deel van de vaste fase van de waterbodem (opm. het geconsolideerde deel van de waterbodem wordt bodem genoemd).

slib of sludge of slurry: een mengsel van water en niet of nauwelijks daarin opgeloste vaste stoffen, zonder dat een vloeistoffase en een vaste fase visueel onderscheidbaar zijn.

slobs: een mengsel met een hoge concentratie aan vloeibare lading- of brandstofbestanddelen, water, oplosmiddelen en eventueel bestanddelen zoals zand, roest etc.

som metalen: som van tin, arseen, chroom, cobalt, koper, molybdeen, lood, nikkel, vanadium en zink.

steekvast: toestand van een vloeistofhoudende vaste stof die door het zonodig verhogen van het drogestofgehalte vormvast en daardoor niet (meer) verpompaar is.

verbranden: Door branden vernietigen. Voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen is een duidelijk onderscheid te maken tussen het verbranden als nuttige toepassing en verbranden als verwijdering.

vergelijkbaar afval: afval, dat als afzonderlijke partijen is aangeboden, doch waarvan op grond van analysegegevens of andere administratieve gegevens, overeenkomst van proces van oorsprong en/of wijze van opslag bij de ondoener, dan wel op grond van organoleptisch onderzoek aannemelijk kan worden gemaakt dat dit afval een vergelijkbare aard en samenstelling heeft voor een bepaalde route van bewerking, verwerking of verwijdering.

toelichting: Anderzijds zijn afvalstoffen die eenzelfde route van bewerking, verwerking of verwijdering ondergaan, maar waarvan op grond van analysegegevens/andere administratieve gegevens, verschillen in proces van oorsprong en/of verschillen in wijze van opslag bij de ondoener, dan wel op grond van organoleptisch onderzoek duidelijk is dat deze afvalstoffen een andere aard en samenstelling hebben geen vergelijkbare afvalstoffen.

vervolgafgifte: een nieuwe afgifte of een nieuwe aanlevering.

verwerken: het behandelen van de afvalstoffen op een zodanige wijze dat de chemische samenstelling en de eigenschappen van de oorspronkelijke afvalstof worden gewijzigd doordat een chemische reactie plaatsvindt (*verbranden, ONO, pyrolyse, chemisch omzetten*).

verwerkende HOI: een gevaarlijk afvalverwerkend bedrijf dat tevens een havenontvangstinstallatie exploiteert

verwerkingsbeleid: het beleid, vanaf het lossen van een afvalstof tot en met het afvoeren van de diverse reststoffen, gericht op een procestechnisch verantwoorde be-/verwerking van afvalstoffen die in overeenstemming is met de wet- en regelgeving.

verwerkingscriteria: criteria van afvalstoffen die bekend moeten zijn voor een goede sturing van het be-/verwerkingsproces binnen de wet- en regelgeving.

verwerkingsroute: route van opslag als zelfstandige activiteit, bewerking, verwerking en/of verwijdering.

verwijderen: handelingen als omschreven in Richtlijn 75/442/EEG, artikel 1, onder e (onder meer verbranden zonder energierugwinning, storten, immobilisatie ten behoeve van storten, ONO zonder materiaalrugaanwinning) (in het MJP-GA II en in de spreektaal wordt het begrip definitief verwijderen gebruikt).

verzamelmonster: De hoeveelheid materie, gevormd door het bijeen voegen van de afzonderlijke grepen van één partij of bemonsteringspartij. Bij het samenvoegen moeten de verhoudingen worden aangehouden zoals in de NVN 5860 wordt aangehouden.

volledig acceptatieonderzoek: een acceptatieonderzoek dat bestaat uit:

- een administratieve controle;
- een visuele controle;
- een controle van de standaard parameters; en
- een controle van de karakteristieke parameter(s).

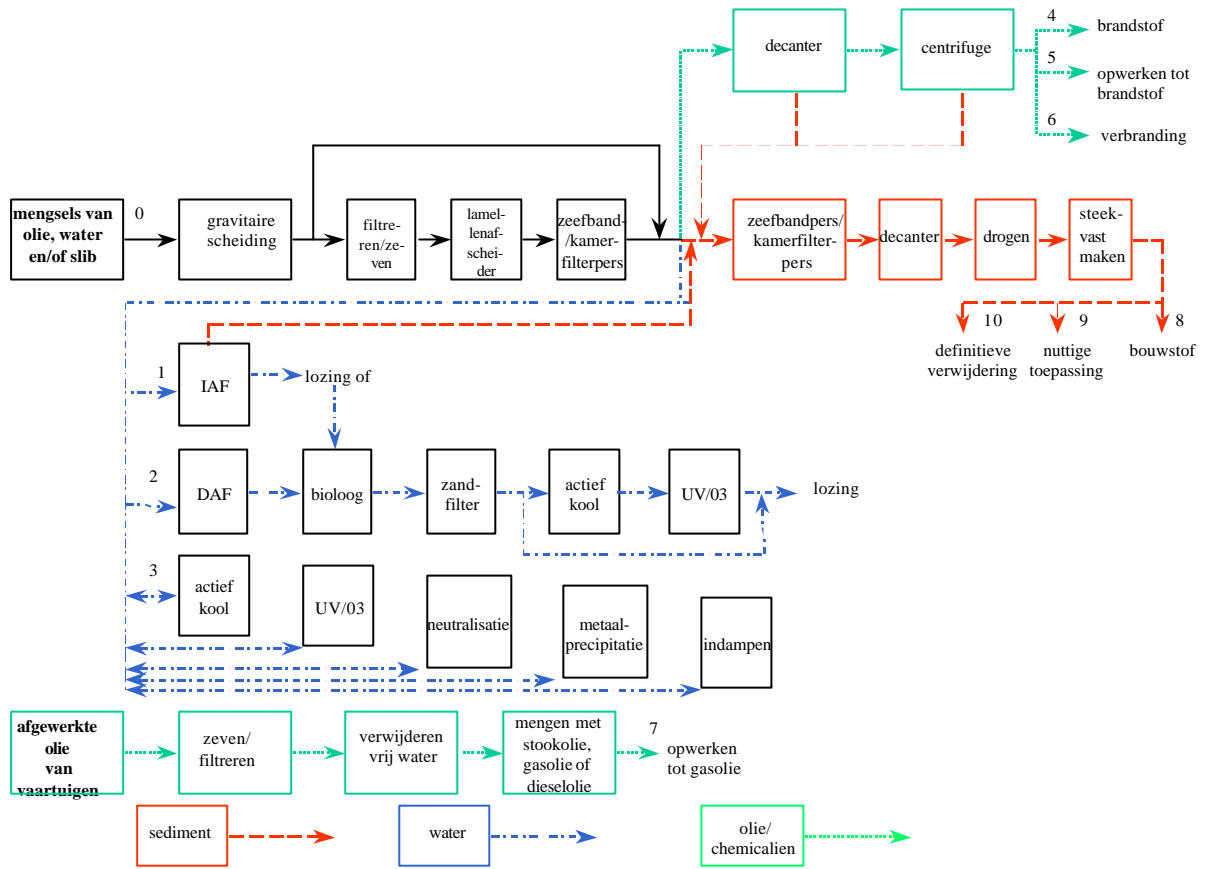
vooracceptatiefase: stadium van de acceptatieprocedure vanaf het moment dat door de ondoener contact is gezocht met de vergunninghouder om afvalstoffen te kunnen aanbieden, tot het moment van de fysieke aanlevering. In de vooracceptatiefase wordt voor de aangeboden partij afval beoordeeld of deze conform het acceptatiebeleid kan worden geaccepteerd.

voorraadverschil: het verschil tussen de werkelijke voorraad goederen en de voorraad goederen die volgens de boekhouding aanwezig zou moeten zijn.

Wm: de Wet milieubeheer zoals gepubliceerd in 1994 in Staatsblad nr. 80, inclusief daarna aangebrachte wijzigingen.

Wvo: de Wet verontreiniging oppervlaktewateren zoals gepubliceerd in 1994 in Staatsblad 192, inclusief daarna aangebrachte wijzigingen.

Bijlage IV Be-/verwerkingsroutes voor ows-mengsels bij de verwerkende HOI

Bijlage V Verwijderingsroutes en acceptatieparameters voor ows-mengsels bij de verwerkende HOI.

Bij de be-/verwerking van ows-mengsels ontstaan een waterfractie, een slibfractie en/of een organische drijfslag. Afvalwaterstromen, slibs en oliën/chemicaliën die niet worden gescheiden in fracties doorlopen dezelfde routes als genoemde fracties. Voor de beoordeling van de afvalstoffen aan de overige lijsten en acceptatiecriteria wordt onderscheid gemaakt in de controle van karakteristieke, aanvullende en overige parameters. Hierna worden per verwerkingsroute de algemene beoordelingsystematiek voor mengsels van olie, water en slib en de bij de bewerking vrijkomende deelstromen beschreven.

Tabel A: Bij de verwerkende HOI's aanwezige be-/verwerkingsroutes

	afvalstof	voorbewerking	hoofd-be-/verwerking	nabewerking
0.	mengsels van olie, water en/of slib	samenvoegen, mengen, gravitaire scheiding	zeven, filtreren, behandelen in platen- of lamellenafscheider, behandelen in zeefband- of kamerfilterpers	samenvoegen, mengen
1.	waterfractie van oliehoudend ballastwater en afvalwater met eetbare oliën	geen	fysisch-chemische zuivering - in de IAF	
2.	waterfractie van afvalwater die zonder voorbehandeling kan worden verwerkt	geen	fysisch-chemische zuivering in de DAF gevolgd door biologische zuivering	zandfiltratie, actiefkool, UV/ozon
3.	waterfractie van afvalwater die voorbehandeld moet worden	actief kool, UV/ozon, indampen, neutralisatie of metaalprecipitatie	fysisch-chemische zuivering in de DAF gevolgd door biologische zuivering	zandfiltratie, actiefkool, UV/ozon
4.	oliefractie die door derden wordt verbrand ten behoeve van nuttige toepassing	samenvoegen, mengen	zeven, filtreren, gravitatieve scheiding, decanter, centrifuge	samenvoegen, mengen
5.	oliefractie die door derden wordt verbrand ten behoeve van definitieve verwijdering	samenvoegen, mengen	zeven, filtreren, gravitatieve scheiding, decanter, centrifuge	samenvoegen, mengen
6.	afgewerkte olie van vaartuigen	samenvoegen	<ul style="list-style-type: none"> • verwijderen vaste delen door zeven en/of filtreren, • verwijderen vrij water, mengen met - al dan niet met water en sediment verontreinigde - lichte of zware stookolie, gasolie of dieselolie 	samenvoegen
7.	sedimentfractie die nuttig kan worden toegepast		indikken, decanter, drogen	samenvoegen, mengen, steekvast maken
8.	sedimentfractie die definitief verwijderd moet worden door verbranding		indikken, decanter, drogen	samenvoegen, mengen, steekvast maken
9.	sedimentfractie die definitief verwijderd moet worden door storten		indikken, decanter, drogen	samenvoegen, mengen, steekvast maken

ACCEPTATIECRITERIA

In deze paragraaf zijn de acceptatiecriteria voor de verschillende routes zoals weergegeven in tabel A nader uitgewerkt. Daarbij is een onderverdeling gemaakt tussen aanvullende en overige parameters. Uit de aanvullende parameters dient de keuze te worden gemaakt welke als aanvullende karakteristieke parameters zullen worden gehanteerd. Zoals reeds eerder vermeld dient het bedrijf per verwerkingsroute te bepalen welke karakteristieke parameters zullen worden bepaald om na te gaan of de afvalstof vergelijkbaar is met de eerder geaccepteerde afvalstroom, afkomstig van dezelfde ontdoener.

De in deze paragraaf genoemde aanvullende parameters zijn niet uitsluitend gebaseerd op de negatieve lijsten. Ook stoffen die wel in beperkte mate aanwezig mogen zijn, maar voor bewerking niet mogen worden gemengd met als doel het verlagen van de concentratiegrenswaarden of stoffen waarvoor in wet- en regelgeving normen zijn gesteld zijn als aanvullende parameter genoemd.

De onder overig genoemde parameters zijn stoffen waarvan veelal op eenvoudige wijze kan worden aangetoond dat deze niet aanwezig kunnen zijn in een specifieke afvalstof, of op grond van ervaring aannemelijk kan worden gemaakt dat deze niet aanwezig zijn. Zo is het niet te verwachten dat in bilgewater pesticiden, PCB's dioxines, etc aanwezig zullen zijn, en zullen in de van toepassing zijnde acceptatieprocedure analyses hierop niet worden voorgeschreven. Een ander voorbeeld is de controle op aanwezigheid van PCB's in afgewerkte olie. Voor zover deze afkomstig is van landactiviteiten wordt afgewerkte olie van specifieke inrichtingen (non-ferrobedrijven, centrales) slechts geaccepteerd nadat een PCB-vrij verklaring is afgegeven door de ontdoener. Bij afgewerkte olie afkomstig uit de scheepvaart wordt bij acceptatie niet gecontroleerd op de aanwezigheid van PCB's, aangezien deze stoffen in de scheepvaart niet worden toegepast.

In een aantal gevallen dient toetsing plaats te vinden aan lijst D. Met betrekking tot de definities van C¹⁻²⁻³-afval wordt verwezen naar de grenswaardennotitie, storten gevaarlijk afval. Beoordeling van straalgrit dient plaats te vinden op grond van de Regeling reinigbaarheid straalgrit. Beoordeling van verontreinigde grond dient plaats te vinden conform de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond bodemsanering.

Criteria voor de waterfase voor verwerking in de zuiveringsinstallatie gevolgd door lozing (route 1, 2 en 3)

Algemene criteria voor be- en/of verwerking

De waterfractie mag:

- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst A;
- geen afvalstoffen bevatten die genoemd zijn in lijst B;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst E.

Specifieke criteria

	concentratiegrenswaarde
aanvullend	
CZV (alleen route 1 van bijlage III)	< 500 mg/l
Som metalen 11	< 25 mg/l
Kwik	<0,01 mg/l
Cadmium	<0,1 mg/l
Gehalogeneerde koolwaterstoffen (EOX)	< 10 mg/l
Overig	
pesticiden	detectiegrens
PCB's	detectiegrens
dioxines	detectiegrens
organotinverbindingen	detectiegrens
gebromeerde difenylethers	detectiegrens

De gehanteerde detectiegrens en methode dient in de vergunning te worden vastgelegd. Indien mogelijk vindt administratieve toetsing aan de hand van de positieve stoffenlijsten plaats.

Criteria voor de olie/chemicaliënfase die extern wordt verbrand ten behoeve van nuttige toepassing (route 4)

Algemene criteria voor be- en/of verwerking

De oliefractie mag:

- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst A;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst B, anders dan oliehoudend afval;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst C;

Specifieke criteria voor de oliefase die extern wordt verbrand ten behoeve van NT

	concentratiegrenswaarde
Aanvullend	
kwik	<10 mg/kg
cadmium	<100 mg/kg
thallium	<100 mg/kg
dioxines en furanen (dirty 17)	detectiegrens
Overig	
Afvalstoffen die bestrijdingsmiddelen en chemicaliën bevatten als genoemd in het verdrag van Stockholm. EOX als indicator voor de aanwezigheid van organische halogeenvverbindingen.	<1.000 mg/kg

Criteria voor de olie/chemicaliënfase die extern wordt verbrand ten behoeve van definitieve verwijdering (route 5)

Algemene criteria voor be- en/of verwerking

De oliefractie mag:

- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst A.
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst B, tenzij voor de betreffende afvalstoffen een minimumstandaard is geformuleerd die leidt tot definitieve verwijdering door verbranding.

Specifieke criteria

	concentratiegrenswaarde
Aanvullend	

PCB's (per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180)

<0,5 mg/kg

Criteria voor afgewerkte olie van vaartuigen (route 6)

Algemene criteria voor be- en/of verwerking

De oliefractie moet voldoen aan de definitie die is opgenomen in de betreffende regelingen op grond van de Wm.

Specifieke criteria

	concentratiegrenswaarde
Aanvullend	
vlampunt	≥ 55 °C
TOX (berekend als chloor)	< 1000 mg/kg
Overig	
PCB's (per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180)	<0,5 mg/kg

Criteria voor de sedimentfractie die extern nuttig wordt toegepast (route 7)

Algemene criteria voor be- en/of verwerking

De sedimentfractie mag:

- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst A;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst B;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst C;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst D.

Specifieke criteria

	concentratiegrenswaarde
Aanvullend	
kwik	<10 mg/kg
cadmium	<100 mg/kg
thallium	<100 mg/kg
dioxines en furanen (dirty 17)	detectiegrens
Overig	
Afvalstoffen die bestrijdingsmiddelen en chemicaliën bevatten als genoemd in het verdrag van Stockholm. EOX als indicator voor de aanwezigheid van organische halogeenvbindingen.	<1.000 mg/kg

Criteria voor sedimentfractie die extern definitief wordt verwijderd door verbranden (route 8)

Algemene criteria voor be- en/of verwerking

De sedimentfractie mag:

- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst A;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst B;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst D.

Criteria voor de sedimentfractie die extern definitief wordt verwijderd door storten (route 9)

Algemene criteria voor be- en/of verwerking

De sedimentfractie mag:

- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst A;
- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijst B.

MEETPUNTEN EN VERWERKINGSCRITERIA

De be-/verwerkingsroutes zijn weergegeven in tabel A. Op de kritische momenten in het proces wordt tenminste de hoeveelheid bepaald en, indien nodig, de verwerkingscriteria getoetst.

Voor de verwerking van afvalwaterstromen in de waterzuiveringsinstallatie zijn de meetpunten en verwerkingscriteria verder uitgewerkt in dit hoofdstuk. Teneinde de effluentkwaliteit te borgen, wordt voor de biologische zuiveringsinstallatie met nabehandeling een CZV-rendementseis gehanteerd van minimaal 90% en een eis voor de respiratieremming van maximaal 10%. Deze criteria zijn geen vergunningvoorwaarden.

Het acceptatieonderzoek is op een dusdanige wijze ingericht dat niet alle aanleveringen van afvalwaterstromen of waterfracties analytisch worden onderzocht. Om te voorkomen dat een ongewenste aanlevering die niet geanalyseerd is de verwerking zal verstoren, dient een eerste meetpunt in de ontvangstanks te liggen. Wanneer een bedrijf meerdere kleine ontvangstanks (inhoud <100 m³) heeft, dienen deze voorafgaand aan be-/verwerking analytisch getoetst te worden, waarna de inhoud batchgewijs aan het proces kan worden aangeboden. Bij het gebruik van grotere ontvangstanks (> 100 m³) wordt in de praktijk meestal niet gewerkt met het batchgewijs vullen en ledigen van een volledige tank. Door de buffering in deze tanks kan volstaan worden met het regelmatig analyseren van de waterfractie in de tanks. De frequentie hangt af van de grootte van de tank en de hoeveelheid afvalwater die verwerkt wordt. Gedacht kan worden aan een controle van twee maal per verversing van de tankinhoud. Indien grote ontvangstanks (>100 m³) batchgewijs worden verwerkt, dient de inhoud voorafgaand aan be-/verwerking per batch analytisch te worden getoetst.

Ten behoeve van de borging van de acceptatie of de verwerking dienen de in de ontvangstanks aanwezige afvalwaterstromen tenminste overeenkomstig tabel 16 nauwkeurig te worden geanalyseerd. Dit geldt eveneens voor afvalwaterstromen die zijn geaccepteerd op basis van een administratieve toetsing aan positieve lijsten. Analyse is niet nodig indien in de betreffende tank uitsluitend afvalstoffen zijn gebracht die reeds analytisch zijn onderzocht op de betreffende parameters door of in opdracht van vergunninghouder.

Parameters voor borging van de acceptatie of de verwerking

Parameter	tolerantie	waarom
CZV	NEN	borging verwerking
CZV/BZVkt ⁹ en/of biosimulatie	indicatief	borging verwerking
EOX	NEN	borging acceptatie
PCB's	NEN	facultatief, indien aanleiding
bestrijdingsmiddelen	NEN	facultatief, indien aanleiding ¹⁰
kwik	NEN	borging acceptatie
cadmium	NEN	borging acceptatie

⁹ BZVkt is BZV-gehalte bepaald met een snelle test (enkele minuten i.p.v. de gebruikelijke lange van 5 dagen): het geeft een snelle, maar niet nauwkeurige indicatie van de mate van afbreekbaarheid van het afvalwater.

¹⁰ Een aanleiding kan zijn een hoog EOX-gehalte of administratieve gegevens.

som zware metalen	NEN	borging acceptatie
-------------------	-----	--------------------

Voor de goede werking van de zuiveringsinstallatie dienen analyses uitgevoerd te worden op parameters die betrekking hebben op dat gedeelte van de zuivering, waarin deze parameters verwijderd worden. De nauwkeurigheid van de analyses is in dit geval minder belangrijk, waar mogelijk kan gebruik gemaakt worden van sneltesten. In onderstaande tabellen zijn de relevante verwerkingscriteria genoemd.

1. Afvalwaterstroom naar de fysisch/chemische zuivering (DAF/IAF), eventueel kwalitatieve gegevens gemeten in de waterfase van de tank ervoor.

Controleparameters voor de afvalwaterstroom naar de fysisch/chemische zuivering (veelal DAF)

Parameter	Tolerantie	Waarom
debiet	10 %	bewaken ontwerpcapaciteit
olie	indicatief	doelmatige werking DAF/IAF
zwevend stof	indicatief	doelmatige werking DAF/IAF

Het debiet dient gemeten te worden met een debietmeter. De overige parameters kunnen indicatief gecontroleerd worden, eventueel middels visuele controle. Deze controles moeten duidelijk maken dat de hoeveelheid olie of zwevend stof naar de DAF/IAF toe niet te hoog is.

2. Afvalwaterstroom na de fysisch /chemische zuivering

Controleparameters voor de afvalwaterstroom na de fysisch/chemische zuivering (veelal DAF)

Parameter	Tolerantie	Waarom
olie, of zwevend stof of turbiditeit.	Indicatief	Doelmatige werking DAF, bescherming biologische zuivering

Een indicatieve meting met een turbiditeitsmeting is voldoende. Dit kan in-line worden gemeten, waardoor snel gereageerd kan worden.

3. Afvalwaterstroom vóór de biologische zuivering

Controleparameters voor de afvalwaterstroom voor de biologische zuivering

Parameter	Tolerantie	Waarom
debiet	10 %	belasting/rendement biologische zuiveringsinstallatie
CZV	indicatief	belasting/rendement biologische zuiveringsinstallatie
RR en/of biosimulatie	indicatief	borging rendement

4. Afvalwaterstroom na de biologische zuivering, voor een polishingstap

Controleparameters voor de afvalwaterstroom na de biologische zuivering

Parameter	Tolerantie	Waarom
CZV	indicatief	toetsing lozing/aanvullende zuivering
EOX	indicatief	toetsing lozing/aanvullende zuivering

5. Afvalwaterstroom vóór lozing

Controleparameters voor de afvalwaterstroom voor lozing

Parameter	Tolerantie	Waarom
debiet	< 5 %	heffing
N-Kj	volgens NEN	heffing
CZV	volgens NEN	heffing/normering
EOX	volgens NEN	normering
kwik	volgens NEN	normering
cadmium	volgens NEN	normering
zwevend stof	volgens NEN	normering
som zware metalen	volgens NEN	normering

De frequentie waarmee bepaalde paramaters gemeten moeten worden, moeten weergegeven zijn in het acceptatie - en verwerkingsbeleid of in de vergunning.

Bijlage VI   Randvoorwaarden voor de monstername- en analyseprocedure

Monstername- en analysemethoden

1. Van elke aanlevering van een afvalstof dient een monster genomen te worden. De monstername dient gebaseerd te zijn op de norm NVN 5860: "Afvalstoffen, bemonstering van afval". Indien ook vluchtige componenten in het monster geanalyseerd moeten worden, moet verdamping voorkomen worden: monsterfles volledig vullen, niet schudden of roeren, juiste wijze van transport en opslag. Indien afscheiding van de verschillende fasen uit een monster moeilijk is, dient de scheiding overeenkomstig de norm ASTM D4007 (Standard testmethod for water and sediment in crude-oil by centrifuge [laboratory procedure]) te worden uitgevoerd.
2. Analyses moeten worden uitgevoerd conform de geldende NEN en ASTM-normen. Indien niet gewerkt kan worden volgens normen voor analysetechnieken of indien de analyses niet uitgevoerd worden door een STERLAB geaccrediteerd laboratorium, dient de gehanteerde analysetechniek gevalideerd te zijn. De analysemethodiek voor analyses waarvoor geen officiële norm bestaat, dient in overleg met het bevoegd gezag te worden vastgesteld.

Ijpunten in het proces voor monstername en/of analyse

3. In de monstername- en analyseprocedure moet zijn weergegeven op welke punten in het proces monstername en/of analyse aan de orde is. Hierbij moet tevens, per route, worden aangegeven op welke standaard- en aanvullende parameters analytisch wordt getoetst.
4. Afscheiden afvalstoffen die intern ontstaan (bijvoorbeeld slib van DAF of biologische waterzuivering) dienen per batch (container, tank, ...) bemonsterd te worden, voorafgaand aan eventueel mengen met andere (afval)stoffen, hetzij voor verdere be-/verwerking. Indien de ontstane afvalstof niet separaat opgevangen/opgeslagen wordt, bijvoorbeeld bij een continu proces, dient voorafgaand aan menging en voorafgaand aan afvoer periodiek bemonsterd te worden. De monstername dient {afhankelijk van de te produceren hoeveelheid en de verwachte samenstelling (expertsysteem), bijvoorbeeld: dagelijks / 1x per 2 dagen / wekelijks} plaats te vinden op vaste momenten (i.v.m. aseletheid monster).

Het bewaren van monsters

5. Monsters van partijen afvalstoffen dienen ten minste bewaard te worden:
  - voor monsters van inkomende partijen bij acceptatie: totdat volledige interne be-/verwerking heeft plaatsgevonden;
  - voor monsters genomen bij ijpunten in het proces: tot en met 2 weken nadat de bijbehorende afvalstoffen intern be-/verwerkt zijn en getoetst zijn aan de criteria;
  - voor monsters van afvalstoffen die worden afgevoerd naar derden: tot en met een maand na de datum dat de partij door derden geaccepteerd is.
6. Het bewaren van monsters dient onder geschikte condities (zoals koeling, conservering met chemicaliën) plaats te vinden. De condities zijn afhankelijk van de verwachte componenten in het monster.
7. Monsters dienen geëtiketteerd te worden op een zodanige wijze, dat ten allen tijde snel traceerbaar is van welke afvalstoffen het monster afkomstig is. Indien van toepassing dient de gevarenklasse duidelijk op het etiket te zijn vermeld.

Bijlage VII Analysemethoden

	Parameter	Methode
Afvalwater	CZV	NEN 6633 (1998)
	BZV	NEN 6634/NEN-EN 1899
	Onopgeloste bestanddelen	NEN-EN 872
	PH	NPR 6616
	CN	NEN 6655
	Metalen	NEN 6426
	Kwik	NEN-EN 1483/NEN-EN 12338/NEN 6445/NEN 6449
	Cadmium	NEN-EN-ISO 11885/NEN 6452/NEN 6458/NEN 6426/NEN-EN-ISO 5961
	EOX	NEN 6676 ¹¹ NEN 6402 ¹²
	Pesticiden:	
	Choline esterase	NEN 6526
	Organochloorpesticiden	NEN-EN-ISO 6468
	Organostikstof	ISO 10695-1
	Organofosfor	NEN-EN 12918
	Chloorfenoxyalkkaanzuren	NEN 6408
	Dithiocarbamaten	-
	PCB's	NEN-EN-ISO 6468
	Dioxines	-
	Organotin	-
	Gebr. Dif.ether	-
	Respiratieremming	NEN-EN-ISO 8192
	Chloride	NEN 6651/NEN-EN-ISO 10304-2/NEN 6476/NEN 6470
	Sulfaat	NEN 6654/NEN 6487/NEN-EN-ISO 10304-2
	Calcium	NEN-EN-ISO 11885/NEN 6426/NEN 6446
	Magnesium	NEN-EN-ISO 11885/NEN 6426/NEN 6445
	P-tot	NEN 6663/NEN-EN 1189
	Ortho-P	NEN 6663/NEN-EN 1189
Vox	NEN 6401	
Fenolen	NEN 6670/ISO 8165-1	
Minerale olie	NVN 6678	
MAK	ISO/DIS14402	
PAK's	Ontwerp-NEN 6527	
Organische fase	Cadmium	ASTM D-6052/97
	Calorische waarde	NEN 1884
	Extraheerbaar Organisch Chloor (EOX)	RAGA -
	Kwik	EPA 8080, NEN 5734, RAGA (DIN 51527)
	PCB (per congeneer)	NEN ISO 3734 ASTM D4007
	Sediment	-
	Overig stoffen van annex I	-
	Thallium	-
	TOX (berekend als chloor)	ASTM D-93/79
	Vlampunt	ASTM D95/ ASTM D473
	Water	IP 336
	Zwavel	
Sedimentfase	Asbest	NEN 5897
	Cadmium	NEN 5762/ NVN 7321/NVN 7322
	EOX	2° ontwerp NEN 5735
	Kwik	NVN 5770 (ontsluiting) NPR 6425 (ICP-AES)
	Metalen (40), zwavel	NVN 5770 (ontsluiting) NPR 6425 (ICP-AES)
	PAK	VPR C85-11 NEN 5731 (HPLC)
	PCB's	NEN 5734/5718
	Sediment	NEN ISO 3734 ASTM D4007

¹¹ detectiegrens 0,1 mg/l

¹² detectiegrens 100 ug/l

	Thallium	NEN 6426
	Water	NEN ISO 3734
	Zwavel	Zie metalen

* - daar waar een streepje staat is er geen officiële norm maar wordt veelal gewerkt met voorlopige praktijkrichtlijnen, conform bepaalde analysemethoden of een afgeleide methode

Bijlage VIII Richtlijn basis acceptatie- en verwerkingsbeleid

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	22
2. HET ACCEPTATIEBELEID	23
2.1 HET ACCEPTATIEPROCES.....	23
2.1.1 De vooracceptatiefase.....	23
2.1.1.1 De vooracceptatiefase van een nieuwe afvalstof.....	23
2.1.1.2 De vooracceptatiefase bij een vervolgafgifte.....	24
2.1.2 De acceptatiefase.....	24
2.1.3 Het moment van feitelijke acceptatie.....	25
2.1.3.1 Opslag partij afval voorafgaand aan feitelijke acceptatie	25
2.1.3.2 De omvang van het acceptatieonderzoek	25
2.1.3.3 Het acceptatieonderzoek voor afval dat alleen visueel controleerbaar is	26
2.1.3.4 Het acceptatieonderzoek bij de de inzameling van afvalstoffen.....	26
2.1.3.5 Het acceptatieonderzoek voor de inzameling van klein gevaarlijk afval.....	26
2.1.3.6 Het acceptatieonderzoek voor overige kleine partijen afval.....	26
2.1.3.7 Het acceptatieonderzoek op basis van de positieve stoffenlijsten	27
2.1.3.8 Het uit te voeren acceptatieonderzoek bij een vervolgafgifte.....	27
2.1.3.9 Het acceptatieonderzoek bij een eerste afgifte of een eenmalige afgifte.....	29
2.1.3.10 Het acceptatieonderzoek voor afvalwaterstromen op basis van de positieve stoffenlijstaanpak.....	29
2.2 HET AFVAL DAT HET BEDRIJF ACCEPTEERT	29
2.3 DE TE HANTEREN ACCEPTATIEPARAMETERS.....	30
2.3.1 Het onderscheid tussen de olie/chemicaliën-, water- en sedimentfase.....	31
2.3.2 Parameters voor de .. die wordt be-/verwerkt tot/door middel van ..	31
2.3.3 Parameters voor afvalstromen die alleen visueel te controleren zijn.....	31
2.4 DE TE HANTEREN CRITERIA	31
2.4.1 Criteria voor .. die wordt be-/verwerkt tot / door middel van ..	31
2.4.2 Criteria voor de opslag als zelfstandige activiteit	32
2.4.3 Algemene criteria voor de acceptatie van afvalstoffen.....	32
2.5 DE ACCEPTATIE VAN AFVALSTOFFEN IN RELATIE TOT EMISSIES NAAR DE LUCHT	32
3. HET VERWERKINGSBELEID	33
3.1 MOGELIJKE VERWERKINGSKEUZES.....	33
3.2 DE VERWERKINGSSTRATEN.....	34
3.2.1 De verwerkingsroutes	34
3.2.2 De minimaal aanwezige controlepunten	34
3.2.3 Relaties met andere verwerkingsroutes	35
3.3 OPSLAG ALS ZELFSTANDIGE ACTIVITEIT	35
3.4 DE AFVOER VAN RESTSTOFFEN.....	35
4. MONSTERNAME EN ANALYSE.....	37
4.1 HET NEMEN VAN MONSTERS.....	37
4.2 HET UITVOEREN VAN ANALYSES	37
4.3 HET GEBRUIK VAN SNELTESTEN	37
5. ALGEMENE EISEN.....	38

1. INLEIDING

In dit document treft u richtlijnen aan die leiden tot het door de in het rapport “De verwerking verantwoord” geformuleerde ‘acceptatie- en verwerkingsbeleid’. Onderstaande richtlijnen zijn in principe bindend. Het afwijken van de richtlijn is alleen toegestaan als dit beargumenteerd plaatsvindt. Bij het vooroverleg over de aanvraag zullen de punten waarop is afgeweken ter sprake komen.

De richtlijnen hebben betrekking op:

- het acceptatiebeleid;
- het verwerkingsbeleid;
- monsternamen en analyse;
- algemene eisen.

Een toelichting op de richtlijnen is te vinden in het rapport “De verwerking verantwoord”.

2. HET ACCEPTATIEBELEID

Besteed in het acceptatiebeleid in ieder geval aandacht aan de volgende zaken:

- het acceptatieproces;
- het te accepteren afval;
- de te hanteren acceptatieparameters;
- de te hanteren criteria;
- monsternamen en analyse;
- de acceptatie van afvalstoffen in relatie tot emissies naar de lucht;
- de wijze van vastlegging.

Deze zaken worden hieronder nader uitgewerkt.

2.1 Het acceptatieproces

Maak ten aanzien van het acceptatieproces onderscheid in een vooracceptatiefase en een acceptatiefase. Ga daarnaast in ieder geval in op de volgende specifieke onderwerpen die bij de acceptatie van afval een rol spelen, te weten:

- het moment van feitelijke acceptatie;
- de omvang van het acceptatieonderzoek.

Geef aan hoe omgegaan wordt met situaties waarbij de vooracceptatie niet plaatsvindt. In deze gevallen moet minimaal zijn aangegeven dat de zaken opgenomen onder het onderdeel vooracceptatiefase onverkort van toepassing zijn op de acceptatiefase.

2.1.1 De vooracceptatiefase

Maak bij de vooracceptatiefase onderscheid in twee situaties. Ten eerste de vooracceptatie van een nieuw aangeboden afvalstof en ten tweede de vooracceptatie in het geval van een vervolgafgifte.

2.1.1.1 De vooracceptatiefase van een nieuwe afvalstof

Geef aan wanneer de vooracceptatie start. Houd hierbij rekening met de in de begrippenlijst van het rapport “De verwerking verantwoord” opgenomen definities.

Geef aan wat wordt beoogd te bereiken met de vooracceptatie. Besteed hierbij in ieder geval aandacht aan de volgende vragen:

1. mag de aangeboden afvalstof conform de wet- en regelgeving (inclusief vergunningen) geaccepteerd worden?
2. welke be- en verwerking is mogelijk?
3. wat is de kostprijs van de verwerking?
4. is de acceptatie en/of verwerking logistiek mogelijk?

Geef aan op welke wijze het vooracceptatieonderzoek plaatsvindt. Maak hierbij onderscheid in een administratief en een analytisch deel.

Met betrekking tot het administratieve onderzoek moet in ieder geval de volgende informatie een rol spelen:

- de herkomst van de afvalstof (soort bedrijf en proces);
- de aard en samenstelling van de afvalstof (al dan niet met behulp van een monster);
- de hoeveelheid aangeboden afval;
- de wijze van verpakking van het afval;
- een eventuele frequentie van levering;
- ervaringen met vergelijkbare afvalstromen en de daarop gebaseerde inschatting van het risico-gehalte;
- eerdere ervaring met de ondoener.

Geef aan op welke gronden wordt beslist om als aanvulling op het administratieve onderzoek een analytisch onderzoek uit te voeren en waar dit onderzoek uit bestaat. Maak daarbij een onderscheid in karakteristieke parameters, aanvullende parameters en overige parameters.

- **Karakteristieke parameters** zijn parameters die worden geanalyseerd met als doel een fingerprint te maken van de afvalstof, eventueel aangevuld met specifieke verwerkingscriteria. Met behulp van deze parameters kan worden nagegaan of de afgegeven afvalstof overeenkomt met de stof die tijdens de vooracceptatie of eerdere aanlevering is beoordeeld.
- **Aanvullende parameters** zijn EOX, dioxines, kwik, cadmium en thallium die op basis van milieu-effecten bij verbranding ten behoeve van nuttige toepassing zijn geplaatst op lijst C.
- **Overige parameters** zijn de overige stoffen als genoemd in het verdrag van Stockholm.

Sluit hiertoe conform onderstaande tabel aan bij de gehanteerde risico-indeling.

Risico inschatting	Te ondernemen acties
Hoog	Een analytisch onderzoek van alle karakteristieke parameters. Een analytisch onderzoek van de aanvullende parameters, tenzij aan de hand van het administratieve onderzoek kan worden aangetoond dat dit voor één of meerdere aanvullende parameters niet zinvol is.
Matig	Een analytisch onderzoek van alle karakteristieke parameters en de aan de hand van het administratieve onderzoek aangewezen zinvolle aanvullende karakteristieke parameters.
Laag	Een analytisch onderzoek van alle karakteristieke parameters. Een administratief onderzoek waarin wordt geverifieerd of de afvalstof afkomstig is van dezelfde ontdoener en hetzelfde proces als de eerste afgifte.

Tabel 1: Uit te voeren analytisch onderzoek tijdens de vooracceptatie in relatie tot een ingeschat risicogehalte

Geef aan welke informatie met betrekking tot de vooracceptatiefase wordt vastgelegd in het acceptatiedossier. In ieder geval moet bovenstaande informatie worden vastgelegd.

Geef aan hoe wordt omgegaan met de situatie dat geen monster beschikbaar is tijdens de vooracceptatiefase.

Geef aan wat het eindpunt van deze fase is; zaken die hierbij in ieder geval aan de orde moeten komen, zijn:

- dat een goed beeld van de aangeboden afvalstof is verkregen;
- dat karakteristieke, aanvullende en overige parameters (analytisch dan wel administratief) van het afval zijn getoetst;
- dat één of meerdere karakteristieke aanvullende parameters zijn vastgesteld die nodig zijn voor de controle van het afval tijdens de acceptatiefase, tenzij sprake is van afval dat alleen visueel controleerbaar is; dat de definitieve risicokwalificatie van het afval bekend is;
- dat een beslissing omtrent de vooracceptatie van de aangeboden afvalstof is genomen; vooracceptatie:
  1. is financieel mogelijk;
  2. is procestechnisch mogelijk;
  3. is binnen de wet- en regelgeving mogelijk;
  4. geeft een indicatie voor de logistieke mogelijkheid;
- dat een voorstel is gemaakt voor de te hanteren opslaglocatie met de bijbehorende verwerkingsmethode, conform tabel 10 van paragraaf 3.1 ‘de verwerkingskeuze’;
- dat instructies voor de acceptatiefase zijn opgesteld;
- dat afspraken hierover met de klant zijn gemaakt.

2.1.1.2 De vooracceptatiefase bij een vervolgafgifte

Geef aan hoe wordt omgegaan met de vooracceptatie bij een vervolgafgifte. Besteed bij een vervolgafgifte van een afvalstof met een hoog risico, in ieder geval aandacht aan:

- de herkomst van de afvalstof (soort bedrijf en proces);
- de aard en samenstelling van het afval.

2.1.2 De acceptatiefase

Geef aan wanneer de acceptatiefase start. Houd hierbij rekening met de in de begrippenlijst van het rapport “De verwerking verantwoord” opgenomen definitie.

Geef aan dat een aanlevering uit één of meerdere fracties kan bestaan en dat de werkzaamheden voor de acceptatiefase worden uitgevoerd per aanwezige fractie.

Geef aan welke werkzaamheden worden verricht om de tijdens de vooracceptatiefase verkregen informatie te verifiëren. De volgende activiteiten moeten hier in ieder geval deel van uit maken:

- een administratieve controle van de administratie (met name het geleidedocument);
- een visuele controle van het afval, aan de hand van een tijdens de acceptatiefase te nemen monster;
- een chemisch analytische controle van de karakteristieke parameters;
- een chemisch analytische controle van één of meer van de karakteristieke aanvullende parameter(s) en voor zover noodzakelijk van de overige parameters;
- een administratieve controle aan de hand van de positieve stoffenlijsten (indien van toepassing).

Geef aan hoe wordt omgegaan met partijen afval waarbij het niet mogelijk is een monster te nemen.

Geef aan welke beslissingen worden genomen aan de hand van de tijdens de acceptatiefase verkregen informatie neemt. Besteed in ieder geval aandacht aan:

- de definitieve beslissing omtrent acceptatie van de afvalstof (indien van toepassing per fractie);
- de te gebruiken opslaglocatie met bijbehorende be-/verwerkingsmethode, conform tabel 10 van paragraaf 3.1 ‘de verwerkingskeuze’ (hierbij moet worden bedacht dat de beslissing voor de verwerkingsmethode voor alle afzonderlijk voorkomende fracties wordt gemaakt);
- instructies voor de opslag en/of be-/verwerking.

Geef aan hoe wordt omgegaan met een aanlevering waarvan tijdens de acceptatiefase blijkt dat de gegevens niet overeenkomen met de vooracceptatie.

Geef aan dat de resultaten van de acceptatiefase worden vastgelegd in het acceptatiedossier.

2.1.3 Het moment van feitelijke acceptatie

2.1.3.1 Opslag partij afval voorafgaand aan feitelijke acceptatie

Geef aan hoe wordt omgegaan met situaties waarbij het acceptatieonderzoek dusdanig veel tijd in beslag neemt dat wordt besloten de partij afval voorlopig separaat in opslag te nemen, zonder deze partij feitelijk te accepteren.

Ga hierbij uit van onderstaande handelwijze:

Tabel 2: Termijn van opslag in relatie tot te ondernemen acties

Termijn van opslag	Te ondernemen acties
0 tot 7 dagen	Geen extra acties.
7 tot 30 dagen	Schriftelijke bevestiging aan de klant dat de partij afval in opslag is genomen, niet is geaccepteerd, waarbij is aangegeven wat de te volgen stappen zijn.
> 30 dagen	Melding aan bevoegd gezag dat een partij afval die nog niet is geaccepteerd, meer dan 30 dagen in opslag is met daarbij vermeld: soort en hoeveelheid afval; herkomst van het afval; de reden van opslag.

2.1.3.2 De omvang van het acceptatieonderzoek

Geef aan dat de omvang van het acceptatieonderzoek tenminste is gekoppeld aan:

- de vraag of sprake is van afval dat alleen visueel controleerbaar is;
- de risico-indeling;
- de vraag of de afvalstoffen tijdens inzameling worden opgebult;
- de vraag of de partij al dan niet opgebult mag worden;
- de vraag of het al dan niet een vervolfgafte betreft;
- de vraag of de afvalstoffen via de positieve stoffenlijstenaanpak kunnen worden getoetst.

2.1.3.3 Het acceptatieonderzoek voor afval dat alleen visueel controleerbaar is

Geef aan welke afvalstoffen uitsluitend visueel worden beoordeeld. Geef aan dat het acceptatieonderzoek voor deze afvalstoffen beperkt blijft tot een administratieve en visuele controle.

2.1.3.4 Het acceptatieonderzoek bij de de inzameling van afvalstoffen

Geef aan hoe wordt omgegaan met de acceptatie van afvalstoffen die worden ingezameld, dan wel die in opdracht van de vergunninghouder worden ingezameld. Ga daarbij uit van de volgende werkwijze voor de beoordeling tijdens de acceptatiefase (nadat een vooracceptatiefase heeft plaatsgevonden):

- van iedere in te zamelen partij afval wordt een monster genomen;
- van iedere in te zamelen partij afval vindt, voorafgaande aan de inzameling, de administratieve en de visuele controle (eventueel alleen van de verpakking) plaats;
- na administratieve en visuele controle vindt de feitelijke acceptatie plaats;
- indien opbulking:
  - opbulking vindt uitsluitend plaats met afvalstoffen waarvan op grond van de administratieve en visuele toetsing is gebleken dat eenzelfde route van be-/verwerking of verwijdering van toepassing is;
  - van de in het inzamelmiddel samengevoegde afvalstoffen wordt een verzamelmonster genomen;
  - het verder uit te voeren acceptatieonderzoek wordt volledig uitgevoerd op het verzamelmonster;
  - afgewerkte olie mag worden samengevoegd tot maximaal 30 m³ alvorens analyse op PCB's, organische halogeenverbindingen, het vlampunt en het watergehalte moet plaatsvinden;
  - Voor andere afvalstoffen dan afgewerkte olie, worden de in tabel 3 beschreven opbultgroottes gehanteerd.
- indien geen samenvoeging mogelijk is, wordt een volledig acceptatieonderzoek op de afzonderlijke monsters uitgevoerd.

Geef aan hoe wordt gehandeld bij onregelmatigheden. Ga hierbij uit van de volgende werkwijze:

- de verdachte, individuele monsters worden onderzocht;
- de uitkomst van de individuele analyses wordt vastgelegd in het acceptatiedossier, inclusief de gemaakte keuze met betrekking tot de vervolgbestemming;
- het bedrijf is vergunningtechnisch verantwoordelijk voor de ontstane situatie.

2.1.3.5 Het acceptatieonderzoek voor de inzameling van klein gevaarlijk afval

Geef aan hoe wordt omgegaan met de acceptatie van klein gevaarlijk afval (afval dat in hoeveelheden kleiner dan 200 kg per afvalstof per afgifte wordt aangeboden). Ga daarbij uit van de volgende werkwijze:

- Geef aan welke afvalstoffen uitsluitend met een visuele en administratieve controle worden getoetst.
- Maak een risico-indeling van de overige afvalstoffen.
- Beschrijf per categorie afval welke criteria (risico-indeling, partijgrootte, soort afval, analysekosten etc.) bepalend zijn voor de vraag welke analyses, sneltesten, opbulking etc. worden uitgevoerd.

2.1.3.6 Het acceptatieonderzoek voor overige kleine partijen afval

Geef aan of het voorkomt dat voor kleine partijen afval een afwijkende acceptatieprocedure wordt gehanteerd. Als dit het geval is dient te worden aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan. Ga daarbij in ieder geval uit van de volgende werkwijze:

- beschouw een partij olie/chemicaliën of sediment als klein als deze maximaal 2 ton bedraagt;
- beschouw een partij afvalwater als klein als deze maximaal 5 ton bedraagt;
- van iedere aangeleverde partij afval wordt een monster genomen;
- van iedere aangeleverde partij afval vindt voorafgaande aan de lossing de administratieve en de visuele controle plaats;
- na administratieve en visuele controle vindt de feitelijke acceptatie plaats;
- opbulking vindt uitsluitend plaats met afvalstoffen waarvan op grond van de administratieve en visuele toetsing is gebleken dat eenzelfde route van be-/verwerking of verwijdering van toepassing is;
- als de maximale opbulking (of zoveel eerder als het bedrijf wenst) is bereikt (zie tabel 3) wordt een verzamelmonster genomen;
- het verder uit te voeren acceptatieonderzoek wordt volledig uitgevoerd op het verzamelmonster.

Bij onregelmatigheden:

- worden de verdachte, individuele monsters onderzocht;
- wordt de uitkomst van de individuele analyses vastgelegd in het acceptatiedossier, inclusief de gemaakte keuze met betrekking tot de vervolgbestemming;
- is het bedrijf vergunningtechnisch verantwoordelijk voor de ontstane situatie en zal het bedrijf eventuele financiële consequenties proberen te verhalen op de klant die de schade heeft veroorzaakt.

Het bedrijf zal partijen afval maximaal opbulken tot de in tabel 3 genoemde hoeveelheden.

Tabel 3: Maximale opbulking in relatie tot het risicogehalte van een partij afval

Risicogehalte van partij afval	Verhoogd risico	Matig risico	Laag risico (voorzover geen “positieve stoffenlijst”-aanpak)
Maximale opbulking afvalwater	0 ton	50 ton	50 ton
Maximale opbulking sediment of drijfslagen	0 ton	30 ton	30 ton

2.1.3.7 Het acceptatieonderzoek op basis van de positieve stoffenlijsten

Geef aan of afvalstoffen worden geaccepteerd aan de hand van een toetsing aan de positieve stoffenlijsten. Als dit het geval is dient te worden aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan. Ga daarbij in ieder geval uit van de volgende werkwijze:

Het acceptatieonderzoek op basis van de positieve stoffenlijstenaanpak bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- een administratieve controle van de administratie;
- een visuele controle van het afval, aan de hand van een tijdens de acceptatiefase te nemen monster;
- een administratieve controle aan de hand van de positieve stoffenlijsten;
- eventueel een aanvullende analytische controle van een aantal parameters.

2.1.3.8 Het uit te voeren acceptatieonderzoek bij een vervolfgafte

Een vervolfgafte is een nieuw aangeleverde partij afval van een bekende afvalstof. Met betrekking tot de vervolfgafte kunnen zich twee situaties voordoen:

- een grote hoeveelheid afval wordt in een beperkte tijdseenheid aangeleverd;
- een afgifte van een periodiek terugkomende afvalstof.

Geef aan hoe met bovenstaande situaties wordt omgegaan.

Hanteer voor grote hoeveelheden afval die in een beperkte tijdseenheid (een aantal dagen) worden aangeleverd in ieder geval de in onderstaand schema opgenomen richtlijnen.

Tabel 4: De vervolfgafte in relatie tot het acceptatieonderzoek

Van iedere geleverde aanlevering afval wordt een monster genomen	
Afvalstoffen met een hoog risico	Voor iedere aanlevering wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd (toets 1 van tabel 5).
Afvalstoffen met een matig risico	Sediment: Voor de eerste aanlevering van een partij op een dag wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd (toets 1 van tabel 5) en vervolgens wordt voor iedere derde aanlevering van die partij het volledige acceptatieonderzoek uitgevoerd. Van iedere levering vindt een visuele controle van een monster plaats. Water en olie/chemicaliën: Voor de eerste aanlevering van een partij op een dag wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd (toets 1 van tabel 5) en vervolgens wordt van die partij per dag een dagverzamelmonster gemaakt waarop het volledige acceptatieonderzoek plaatsvindt. Van iedere levering vindt een visuele controle van een monster plaats.
Afvalstoffen met een laag risico	Administratieve toetsing overeenkomstig de positieve stoffenlijstenaanpak. Indien dit niet mogelijk is, vindt dezelfde beoordeling plaats als voor afvalstoffen met een matig risico.
Als tijdens een visuele controle van een monster blijkt dat dit afwijkt van het monster van de eerste levering moeten de vervolgeleveringen beoordeeld worden als een afvalstof met een hoog risico	

Hanteer voor partijen afval die periodiek worden aangeleverd in ieder geval de volgende richtlijn. Op de eerste aanlevering wordt een volledig acceptatieonderzoek uitgevoerd, op de tweede en derde een acceptatieonderzoek exclusief de standaard parameters, op de vierde weer een volledig acceptatieonderzoek, etc. Vanaf aanlevering 20 wordt uitsluitend iedere tiende aanlevering aan een volledig acceptatieonderzoek onderworpen. Alle tussentijdse aanleveringen worden onderzocht door een acceptatieonderzoek exclusief de standaard parameters. Geef aan dat als tijdens een controle van een monster blijkt dat dit afwijkt van het monster van de eerste levering de vervolgleveringen beoordeeld worden als een afvalstroom met een verhoogd risico.

2.1.3.9 Het acceptatieonderzoek bij een eerste afgifte of een eenmalige afgifte

Geef aan of het acceptatieonderzoek van een eerste afgifte of een eenmalige afgifte afhankelijk is gesteld van de grootte van de aanlevering en de risicokwalificatie. Zo ja, hanteer hierbij de in onderstaand schema opgenomen richtlijnen.

Tabel 5: Soort onderzoek in relatie tot het risicogehalte van een partij afval

Risico gehalte van partij afval Omvang onderzoek	Verhoogd risico	Matig risico	Laag Risico
Volledig acceptatieonderzoek, dat bestaat uit (toets 1): <ul style="list-style-type: none"> • een administratieve controle • een visuele controle een controle van de karakteristieke parameter(s), inclusief aanvullende karakteristieke paramaters.	> 0 ton	> 15 ton	-
Een acceptatieonderzoek dat bestaat uit (toets 2): <ul style="list-style-type: none"> • een administratieve controle • een visuele controle • een controle van de karakteristieke parameter(s) 	-	0-15 ton	>15 ton
Een acceptatieonderzoek dat bestaat uit (toets 3): <ul style="list-style-type: none"> • een administratieve controle • een visuele controle 	-	-	0-15 ton

Leeswijzer: Bepaal de risico-groep van een partij afval en het tonnage van de aangeleverde partij, bepaal vervolgens in welk deel van de tabel u zich bevind. In de linker kolom kunt u nu de omvang van het tenminste uit te voeren acceptatieonderzoek aflezen. Geef aan dat voor de beoordeling van afvalwater altijd een volledig acceptatieonderzoek wordt uitgevoerd, tenzij sprake is van een kleine partij (zie paragraaf 2.1.4.4.). Geef aan dat in alle gevallen waarin uit het uitgevoerde acceptatieonderzoek blijkt dat er onduidelijkheden omtrent een partij afval bestaan automatisch wordt overgegaan op een volledig acceptatieonderzoek.

2.1.3.10 Het acceptatieonderzoek voor afvalwaterstromen op basis van de positieve stoffenlijstaanpak

Geef aan of afvalwaterstromen op basis van de positieve stoffenlijstaanpak worden geaccepteert. Geef aan voor welke afvalwaterstromen deze beoordelingswijze wordt gehanteerd en beschrijf het acceptatieonderzoek voor deze afvalwaterstromen (deze afvalwaterstromen mogen worden beschouwd als afvalstoffen met een laag risico). Ga daarbij in ieder geval uit van de volgende werkwijze:

Het acceptatieonderzoek op basis van de positieve stoffenlijstenaanpak bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- een administratieve controle van de administratie (met name het geleidedocument);
- een visuele controle van het afval, aan de hand van een tijdens de acceptatiefase te nemen monster;
- een administratieve controle aan de hand van de positieve stoffenlijsten;
- eventueel een aanvullende analytische controle van een aantal parameters.

2.2 Het afval dat het bedrijf accepteert

Deel het afval dat wordt aangeboden in aan de hand van de mate van risico die het bedrijf loopt bij het accepteren van het afval. Let voor de indeling op basis van risico op de definities in de begrippenlijst zoals vastgelegd in het rapport “De verwerking verantwoord”.

Verwerk de geaccepteerde afvalstromen in een afvalstromenregister en verwerk hierin de volgende gegevens:

- de naam van de klant (de ontdoener);
- de afvalstromen die deze klant aanbiedt, waarbij per afvalstof is vermeld:

1. aard en samenstelling;
  2. afvalstofcode;
  3. de gehanteerde risicogroep;
  4. de gehanteerde verwerkingsroute (zie hoofdstuk 3);
  5. eventuele aanvullende karakteristieke parameters
  6. eventuele wijzigingen ten opzichte van het verleden.
- afvalstromen die het bedrijf nog niet heeft geaccepteerd, maar wel zal accepteren als ze worden aangeboden.

De in dit afvalstromenregister opgenomen indeling is niet statisch. De indeling van afvalstromen in een bepaalde risicogroep komt door ervaring in de praktijk tot stand. Een afvalstof kan dan ook veranderen van de ene risicogroep naar een andere risico-groep. Hanteer voor het indelen van een bepaalde afvalstof in een risicogroep in ieder geval de volgende gegevens:

- de herkomst van de afvalstof (soort bedrijf en proces);
- de aard en samenstelling van de afvalstof;
- de hoeveelheid aangeboden afval;
- de wijze van verpakking van het afval;
- een eventuele frequentie van levering;
- ervaringen uit het verleden in het geval het een reguliere afvalstof betreft;
- ervaringen met vergelijkbare afvalstromen;
- eerdere ervaring met de ontdoener;
- of het een primaire of secundaire ontdoener betreft.

Geef aan welke criteria ten aanzien van bovenstaande gegevens worden gebruikt voor het maken van een bepaalde keuze.

Geef in het register aan hoe wordt omgegaan met het wijzigen van het register, besteed hierbij aandacht aan:

- hoe wijzigingen worden bijgehouden (bijvoorbeeld de datum waarop de wijziging ingaat, de reden van wijziging, e.d.);
- hoe wijzigingen worden verspreid in de organisatie;
- wie bevoegd is (zijn) tot het doorvoeren van wijzigingen;
- wie verantwoordelijk is voor het register;
- hoe ervoor wordt gezorgd dat het register gedurende de openingstijden van het bedrijf ter inzage ligt voor het bevoegde gezag.

Geef aan dat de actuele overzichten ter inzage beschikbaar zijn voor het bevoegde gezag of te raadplegen zijn in een geautomatiseerd bestand.

Geef aan welke afvalstoffen het bedrijf niet accepteert.

2.3 De te hanteren acceptatieparameters

In onderstaande paragrafen wordt per fase aangegeven welke acceptatieparameters gebruikt worden. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen karakteristieke parameters, aanvullende en overige parameters. Karakteristieke parameters zijn parameters die tijdens zowel de vooracceptatie- als tijdens de acceptatiefase analytisch moeten worden getoetst en vormen een fingerprint van de afvalstof. Aanvullende parameters zijn parameters die tijdens de vooracceptatie moeten worden beoordeeld aan de hand van analytisch dan wel aan de hand van administratief onderzoek. Geef per fase de te hanteren parameters aan en maak daarbij onderscheid in:

- de mate van risico van een afvalstof;
- karakteristieke, aanvullende, aanvullende karakteristieke en overige parameters.

Geef aan hoe bij het vaststellen van de parameters wordt omgegaan met de in het rapport “De verwerking verantwoord” geformuleerde negatieve lijsten.

Doe hetzelfde voor opslag als zelfstandige activiteit.

Geef tevens aan hoe wordt omgegaan met stromen die alleen visueel te controleren zijn.

Houd bij het vaststellen van de acceptatieparameters rekening met onderstaande richtlijnen.

2.3.1 *Het onderscheid tussen de olie/chemicaliën-, water- en sedimentfase*

De te accepteren partijen afval bestaan uit één of meer van de volgende fasen: een olie/chemicaliën fase, een waterfase en een sedimentfase. Geef aan wanneer ervan wordt uitgegaan dat een bepaalde fase aanwezig is. Sluit hiervoor aan bij het aanwezige volume van een bepaalde fase en bij de mate van risico die een bepaalde afvalstof met zich meebrengt. Ga voor de olie/chemicaliën- en sedimentfase uit van de volgende richtlijn:

Ga ervan uit, dat een drijfslaag of sedimentfase in een aanlevering afval aanwezig is indien voor de betreffende fase een volumepercentage van 5% wordt overschreden. Voor de waterfractie wordt het niet noodzakelijk geacht om een percentage te hanteren. Ga in het A&V-beleid ervan uit dat op het moment dat de fasen waaruit een aanlevering bestaat geaccepteerd kunnen worden, ook de interface geaccepteerd kan worden.

2.3.2 *Parameters voor de .. die wordt be-/verwerkt tot/door middel van ..*

Tabel 7: Parameters voor de .. die wordt be-/verwerkt tot/door middel van ...

	Laag risico	Matig risico	Hoog risico
karakteristiek			
..	X	X	X
Aanvullend en overig			
..	X	X	X

Werk de acceptatieparameters voor de beschikbare, routes van opslag, be-/verwerking of verwijdering per afvalstoffen(fracties) uit.

2.3.3 *Parameters voor afvalstromen die alleen visueel te controleren zijn*

Geef aan welke werkwijze het bedrijf hanteert bij afvalstromen die alleen visueel te controleren zijn. Sluit aan bij de hierna vermelde richtlijn. Vermeld tevens welke afvalstoffen het betreft. Voor afvalstromen die alleen visueel te controleren zijn wordt in het acceptatiedossier aangegeven dat de afvalstof visueel is gecontroleerd en dat is vastgesteld dat het daadwerkelijk de aangegeven afvalstof betreft.

2.4 **De te hanteren criteria**

Geef per parameter aan welke criteria worden gehanteerd voor de acceptatie van afvalstromen. De aangegeven criteria worden gezien als bovengrens, tenzij nadrukkelijk anders is aangegeven.

Geef per parameter de te hanteren criteria aan en maak daarbij onderscheid in:

- algemene criteria;
- specifieke criteria voor een bepaalde verwerkingsroute (zie hoofdstuk 3).

Doe hetzelfde voor opslag als zelfstandige activiteit.

Maak hierbij gebruik van onderstaande indeling.

2.4.1 *Criteria voor .. die wordt be-/verwerkt tot / door middel van ..*

Algemene criteria voor be- en/of verwerking of verwijdering

De .. mag:

- geen stoffen bevatten die genoemd zijn in lijsten ABCDE (afhankelijk van eindbestemming) conform de systematiek van het rapport “De verwerking verantwoord”;
- etc.

Specifieke criteria voor de ..fase die intern wordt opgewerkt tot ..

Tabel 8: Criteria voor ..

	concentratiegrenswaarde (eenheid)	acceptabele afwijking grenswaarde
karakteristiek		
..	..	..
Aanvullend		
..	..	..

Werk de acceptatiecriteria voor de, bij uw bedrijf beschikbare routes van opslag, be-/verwerking of verwijdering van afvalstoffen uit.

2.4.2 Criteria voor de opslag als zelfstandige activiteit

Algemene criteria voor de opslag als zelfstandige activiteit
(CPR-opslag, tanknr. voor specifieke stromen)

.....

Specifieke criteria voor de opslag als zelfstandige activiteit van .....
(indien opslag aan specifieke eisen dient te voldoen).

2.4.3 Algemene criteria voor de acceptatie van afvalstoffen

Geef aan dat onderstaande afvalstoffen niet worden geaccepteerd met als oogmerk deze afvalstoffen op te slaan, te be-/verwerken of te vernietigen

.....

2.5 De acceptatie van afvalstoffen in relatie tot emissies naar de lucht

Geef aan in welke gevallen een relatie bestaat tussen de acceptatie van afvalstoffen en de emissies naar de lucht. Uitgangspunt hierbij is dat het bedrijf moet aangeven wat de vigerende Wm-vergunning en/of het huidige beleid aangeeft over de emissies naar de lucht waarbij een relatie bestaat met de acceptatie van afvalstoffen. Het bedrijf moet vervolgens aangeven op welke wijze er bij de acceptatie van afvalstoffen rekening wordt gehouden met de emissies naar de lucht.

3. HET VERWERKINGSBELEID

De opslag, be-/verwerking en/of verwijdering vindt plaats conform de tijdens de acceptatie gemaakte keuzes. Bij afwijking hiervan wordt de reden van afwijking vastgelegd. Afwijken is echter alleen mogelijk indien het bedrijf blijft voldoen aan het gestelde in het acceptatiebeleid.

Geef aan hoe de opslag, be-/verwerking en/of verwijdering van afval procedureel is verwerkt in de organisatie, besteedt hierbij in ieder geval aandacht aan:

- mogelijke verwerkingskeuzes;
- de water- sediment en oliestraat;
- opslag als zelfstandige activiteit;
- de afvoer van reststoffen;
- de gehanteerde beheersingsmechanismen;
- de wijze van vastlegging.

3.1 Mogelijke verwerkingskeuzes

Bij het bepalen van de mogelijke verwerkingskeuzes moet worden aangesloten bij de in de Wm-vergunning opgenomen voorschriften. Maak een duidelijke koppeling tussen het verwerkingsresultaat en de verwerkingsmogelijkheden die het bedrijf heeft. Maak hierbij gebruik van onderstaande tabel. Verwijs steeds naar de paragraaf waar een bepaald onderwerp is terug te vinden.

Verwerkingsresultaat	Verwerkingsstraat	Acceptatie-parameters	Acceptatie-criteria	Verwerkings routes	Negatieve lijst
producthergebruik	Opslag als zelfstandige activiteit	§	§	§	§
materiaalhergebruik	Opslag als zelfstandige activiteit	§	§	§	§
	Samenvoegen	§	§	§	§
minimumstandaard	Opslag als zelfstandige activiteit	§	§	§	§
	Samenvoegen	§	§	§	§
Nuttige toepassing met hoofdgebruik als brandstof	Oliestraat	§	§	§	§
Nuttige toepassing	Samenvoegen	§	§	§	§
Verwijdering door verbranding	Sedimentstraat	§	§	§	§
	Opslag als zelfstandige activiteit	§	§	§	§
verwijdering door ONO	opslag als zelfstandige activiteit	§	§	§	§
Verwijdering door storten	Sedimentstraat	§	§	§	§
	Opslag als zelfstandige activiteit	§	§	§	§
Verwijdering door lozing na IAF en biologische zuivering	Waterstraat	§	§	§	§
Verwijdering door lozing na DAF en biologische zuivering	Waterstaat	§	§	§	§
Verwijdering door lozing na voorbehandeling, DAF en biologische zuivering	Waterstaat	§	§	§	§
Overig afvoer derden	Opslag als zelfstandige activiteit	§	§	§	n.v.t.

Tabel 10: het verwerkingsresultaat in relatie tot de gehanteerde wijze van opslag, be-/verwerking of verwijdering.

3.2 De verwerkingsstraten

Geef een gedetailleerde beschrijving van het proces of verwijs hiervoor naar de relevante hoofdstukken van de vergunningaanvraag. Beschrijf de verwerkingsstraten en bijbehorende verwerkingsroutes. Besteed, voorzover van toepassing, in ieder geval aandacht aan de waterstraat, de sedimentstraat, de oliestraat de opslag als zelfstandige activiteit en het mengen van afvalstoffen.

Daarnaast moet per verwerkingsstraat aandacht gegeven worden aan:

- de mogelijke verwerkingsroutes in relatie tot de gebruikte opslagtanks voor de geaccepteerde stromen en de reststoffen, waar deze reststoffen heen gaan en wat hiervoor de criteria zijn;
- de minimaal aanwezige controlepunten;
- relaties tussen de routes.

Hanteer hierbij onderstaande richtlijnen.

3.2.1 De verwerkingsroutes

Geef aan welke routes van opslag als zelfstandige activiteit, be-/verwerking en verwijdering worden gehanteerd. Geef per route aan:

- welke opslagtanks daarbij in gebruik zijn voor de acceptatie van stromen en de afvoer van reststoffen;
- waar naartoe de afvoer van reststoffen van een bepaalde route plaatsvindt;
- wat de criteria voor de afvoer van de reststoffen zijn.

Hiervoor kan het volgende format worden gebruikt:

Tabel 11: de verwerkingroutes in relatie tot de gebruikte tanks, afvoerbestemming (inclusief afvoercriteria).

Verwerkingsroute	Opslagtanks acceptatie	Opslagtanks reststoffen	Afvoer naar (in- en/of extern)	Criteria afvoer

De werkelijke verwerkingsroutes dienen overeen te komen met de tijdens het acceptatieonderzoek en de bij de uitvoering van de mengregels vastgestelde routes.

3.2.2 De minimaal aanwezige controlepunten

Geef per verwerkingsroute aan welke controlepunten voor het beheersen van het verwerkingsproces worden gehanteerd. Geef hierbij aan:

- welke parameters worden gecontroleerd;
- welke norm hierbij wordt gehanteerd;
- wat de controlefrequentie is.

Hiervoor kan het volgende format worden gebruikt:

Tabel 12: de aanwezige controlepunten per verwerkingsroute.

Rout	Controle punten	Te controleren parameters	Te hanteren norm	Controle frequentie	Acceptabele afwijkingsnorm

Daarnaast moet worden aangegeven hoe wordt omgegaan met afwijkingen van de norm (per parameter):

- wie bevoegd is tot het treffen van corrigerende maatregelen;
- welke alternatieven er mogelijk zijn;
- op welke wijze de vastlegging is geregeld;
- op welk moment dan wel in welke situaties melding wordt gedaan aan het bevoegd gezag.

Hanteer voor de controle van de intern vrijkomende reststoffen, die intern worden be-verwerkt of vernietigd, de volgende richtlijn:

Afvalstoffen die intern ontstaan (bijvoorbeeld slib van DAF of de biologische waterzuivering) dienen per batch bemonsterd te worden, voorafgaand aan eventueel mengen met ander afval. Indien de ontstane afvalstof niet separaat opgevangen/opgeslagen wordt, bijvoorbeeld bij continu proces, dient voorafgaand aan menging en voorafgaand aan afvoer periodiek bemonsterd te worden. De monsternamen dient, afhankelijk van de te produceren hoeveelheid en de verwachte samenstelling, plaats te vinden op vaste momenten.

3.2.3 Relaties met andere verwerkingsroutes

Geef aan welke reststoffen die bij de verwerking vrijkomen worden afgevoerd naar een andere interne verwerkingsroute. Hiervoor kan het volgende format worden gebruikt:

Tabel 13: de vrijkomende reststoffen met hun vervolgbestemming.

Route	Proces reststoffen	Afvoer naar	Route

Tijdens de acceptatie van de behandelde afvalstoffen is reeds vastgesteld dat bovenstaande reststoffen mogen worden afgevoerd naar hun interne vervolgbestemming. Geef aan welke acties worden ondernomen op het moment dat wordt afgeweken van de tijdens de acceptatie vastgestelde verwerkingsroute voor een bepaalde reststof. Besteed hierbij in ieder geval aandacht aan:

- de wijze waarop de afwijking wordt gemotiveerd;
- welke consequenties dit heeft voor het A&V-beleid (bijv. analysefrequentie, risico-indeling);
- hoe de resultaten van deze beoordeling administratief worden vastgelegd.

3.3 Opslag als zelfstandige activiteit

Geef aan hoe wordt omgegaan met de opslag van afvalstoffen als zelfstandige activiteit.

3.4 De afvoer van reststoffen

Geef aan hoe wordt omgegaan met de afvoer van reststoffen. Besteed hierbij aandacht aan:

- welke reststof het betreft;
- waar de reststof vrijkomt;
- een specificatie van de reststof;
- de externe bestemming van de reststof.

Hiervoor kan het volgende format worden gebruikt:

Tabel 14: een overzicht van de af te voeren reststoffen met hun in- of externe bestemming

Reststof	Afkomstig van	Specificatie	Bestemming

Geef aan hoe de reststoffen worden gecontroleerd. Hiervoor dient de volgende richtlijn te worden gebruikt:

- De reststoffen dienen te worden geanalyseerd op de componenten waarvoor de externe vergunninghouder acceptatiecriteria hanteert, tenzij:
  1. al analysegegevens beschikbaar zijn voor deze componenten;
  2. uit administratieve gegevens blijkt dat deze componenten op grond van de herkomst van de afvalstof en de wijze van ontstaan niet aanwezig kunnen zijn in de afvalstof.
- Van de binnen Nederland af te voeren vergelijkbare reststoffen moeten tenminste de eerste drie transporten worden geanalyseerd op de componenten waarvoor de externe vergunninghouder acceptatiecriteria hanteert. Indien deze transporten voldoen, mogen de volgende transporten met een frequentie van minimaal 25% worden geanalyseerd (transport 6, 9, 12 etc.). Indien bij een van de transporten een overschrijding van de acceptatiecriteria plaatsvindt, begint de telling van vooraf aan c.q. de eerste drie volgende transporten moeten worden geanalyseerd. Indien nodig, dient een hogere analysefrequentie te worden gehanteerd.
- De te exporteren afvalstoffen moeten overeenkomstig de tabel 15 worden beoordeeld:

Tabel 15: de beoordeling van te exporteren afvalstoffen

soort afval	specificatie afval	bemonstering en analyse
vloeiende afvalstoffen	homogene partij groter dan 50 m ³	per partij

overige partijen	per transport
niet vloeibare afvalstoffen	per transport

Voor afvalwaterstromen die worden geloosd en afvalstoffen die als bouwstof of als product worden afgevoerd, gelden afwijkende criteria.

4. MONSTERNAME EN ANALYSE

Besteed ten aanzien van de onderwerpen monstername en analyse in ieder geval aandacht aan de volgende zaken:

- het nemen van monsters;
- het uitvoeren van analyses;
- het gebruik van sneltesten.

Maak hierbij gebruik van onderstaande richtlijnen.

4.1 Het nemen van monsters

Geef aan dat voor het nemen van monsters in principe wordt gewerkt conform de NVN5860 norm “Afvalstoffen - Bemonstering van afval”. Geef aan aan welke onderdelen van de norm niet kan worden voldaan. Geef voor elk onderdeel de reden waarom hieraan niet kan worden voldaan en de oplossing die is gekozen om de kwaliteit van de monstername te garanderen.

Geef aan op welke wijze en hoe lang monsters worden bewaard. Alle monsters moeten tenminste worden bewaard totdat be-/verwerking van de betreffende afvalstoffen heeft plaatsgevonden. Indien het afval niet wordt geaccepteerd, moeten de monsters worden bewaard totdat het acceptatieonderzoek is afgerond.

4.2 Het uitvoeren van analyses

Geef aan welke analyses in eigen beheer worden uitgevoerd en welke analyses worden uitbesteed aan derden. Geef aan welke algemeen erkende normen (bijvoorbeeld NEN en ASTM normen) worden gehanteerd voor de analyses die zelf worden uitgevoerd en voor de analyses die worden uitbesteedt. Vermeld bij de analysemethodiek de nauwkeurigheid. Geef duidelijk aan voor welke analyses die worden uitgevoerd geen officiële norm wordt gehanteerd. In dit geval dient de gehanteerde methodiek in overleg met het bevoegde gezag te worden vastgesteld.

Geef aan of, en in welke situaties, de waterfase een voorbereiding ondergaat voorafgaand aan de analyse. Geef aan hoe de voorbereiding plaatsvindt, besteed hierbij in ieder geval aandacht aan:

- de te verrichten handelingen;
- de gebruikte chemicaliën (welke en in welke hoeveelheid);
- de wijze van administratieve vastlegging.

4.3 Het gebruik van sneltesten

Geef aan of en zo ja welke sneltesten worden gebruikt voor het uitvoeren van analyses. Geef hierbij in ieder geval aan welke parameter(s) met de sneltest kunnen worden vastgesteld en zover bekend wat de afwijking ten opzichte van de algemeen erkende analysemethode is.

Geef aan hoe wordt omgegaan met uitkomsten van de sneltest die dicht bij de normwaarde liggen. Hanteer hierbij de volgende richtlijn. Als uit de sneltest blijkt dat de uitkomst van de analyse dicht bij de normwaarde ligt (85%) mag acceptatie pas plaatsvinden nadat de uitkomst van de sneltest is gecontroleerd aan de hand van de normale analysemethode.

5. ALGEMENE EISEN

Neem een lijst met definities en afkortingen op. Maak hiervoor gebruik van de in het rapport “uitvoering aanbevelingen van de commissie HOI’s en inspectieonderzoek” opgenomen lijst.

Beschrijf de beschikbare voorzieningen om de hoeveelheid of het volume van de te accepteren en de af te voeren afvalstoffen te bepalen.

Beschrijf de maatregelen die genomen worden indien na definitieve acceptatie blijkt, dat het afval onterecht is geaccepteerd.

Geef aan dat het A&V-beleid regelmatig wordt geëvalueerd. Evaluatie dient tenminste eenmaal per jaar te worden uitgevoerd.

Beschrijf in de A&V-procedure een 'raamprocedure' waarin is vastgelegd hoe wordt gehandeld indien sprake is van een 'onvoorziene situatie' (een calamiteit etc. die afwijkt van de situaties die in het A&V en AO/IC zijn beschreven en gedekt), wie ervoor verantwoordelijk is en welke follow-up gegeven dient te worden.

Bijlage IX   Richtlijn opstellen administratieve organisatie en interne controle

De beschrijving van de AO/IC dient de volgende gegevens te bevatten en aan de volgende eisen te voldoen:

A Algemeen

1. Een beschrijving van de structuur van de organisatie (inclusief de daaraan gelieerde vennootschappen).
2. Het (milieu)beleid (inclusief concretisering in doelstellingen) ten aanzien van:
  - a) de bedrijfseconomie
  - b) de milieuzorgHierbij dient tevens het sanctiebeleid (sanctioneren van het niet naleven van interne procedures en instructies) te zijn uitgewerkt.
3. Een beschrijving van de interne organisatie (organogram waarin vermeld de afdelingen en sleutelfunctionarissen).
4. Functie- en taakbeschrijvingen (met taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden).
5. Een functiescheiding met betrekking tot de afdelingen commercie, acceptatie en verwerking. Deze functiescheiding dient tevens aangebracht te zijn in de geautomatiseerde systemen.
6. Een beschrijving van de administratieve processen en geautomatiseerde systemen (inclusief de relatie tussen beide en de verschillende deelsystemen).
7. Een beschrijving van de opleiding en training van het personeel .
8. Een calamiteitenplan (meldingen, noodfaciliteiten, hulporganisaties).
9. Een beschrijving van de wijze van beveiliging van geautomatiseerde systemen en van computerbestanden tegen ongeautoriseerd gebruik of verlies (back up).
10. Milieuzorgsysteem (optioneel):
  - a) Initiële milieubeoordeling (milieuaspecten/milieueffecten);
  - b) Milieubeleidsverklaring;
  - c) Milieuprogramma;
  - d) Meten en registreren;
  - e) Interne audits.
11. Binnen de inrichting moet een registratiepost aanwezig zijn.
12. De gebruikte weeginstallatie moet overeenkomstig de daarvoor geldende voorschriften van het Nederlands Meetinstituut zijn geïjkt.
13. De geregistreerde gegevens moeten binnen een werkdag worden bijgehouden.
14. De geregistreerde gegevens moeten gedurende ten minste zeven jaar in de inrichting worden bewaard.

B Bedrijfsprocessen en risico's

1. Een beschrijving van de routes die afvalstoffen kunnen doorlopen binnen het bedrijf en de schematische weergave van deze routes.
2. Een beschrijving van de risicoanalyse (per processtap de risico's inventariseren) en de beheersingsmaatregelen waarmee de risico's zijn of worden afgedekt. Met processtappen worden in ieder geval bedoeld acceptatie, ontvangst, opslag, afvoer, lozing, emissie en de be-/verwerkingsprocessen van de afvalstoffen. Beheersingsmaatregelen kunnen worden onderscheiden in fysieke maatregelen, procedures, interne controles en monitoring en audits.
3. Een beschrijving van de meet- en registratiepunten (plaats, wijze van meting, parameters, normen, nauwkeurigheid) ten behoeve van de procesbeheersing en de transparantie van de bedrijfsvoering.

C Administratie

1. Een beschrijving van de administratieve organisatie waarin in ieder geval C7 t/m C11 zijn opgenomen.

2. In de administratieve organisatie moet naar de primaire vastleggingen worden verwezen (documentnummers) zodat een zoekspoor ontstaat.
3. In de administratie dienen partijen van een identificatienummer te zijn voorzien, voorzover deze afvalstoffen niet in het continue verwerkingsproces zijn gebracht;
4. Tracering van partijen dient met locatiecodes plaats te kunnen vinden, voorzover de afvalstoffen niet in het continue be-/verwerkingsproces zijn gebracht.
5. Een beschrijving van de financiële administratie waarmee de verwerkingsprocessen transparant in beeld kunnen worden gebracht. De financiële administratie moet aan de volgende voorwaarden voldoen:
  - De financiële administratie (de personen die er werken) dient controletechnisch gescheiden te zijn van de afdelingen/functionarissen die directe betrokkenheid hebben bij het acquireren, accepteren, analyseren, opslaan en be- en verwerken van afvalstoffen.
  - De financiële administratie, in het bijzonder de grootboekadministratie, dient zodanig ingericht te zijn dat hieruit blijkt:
    - Wat de kernactiviteiten zijn van het bedrijf (dit betekent dus dat de omzet van de verschillende activiteiten is gespecificeerd door bijvoorbeeld grootboekrekeningen te creëren voor de verschillende omzetcategorieën).
    - Welke afvalstoffen (aard en samenstelling) het bedrijf ontvangt. Hiertoe dienen voor de verschillende afvalstoffen (of de te onderscheiden be- en verwerkingsroutes) afzonderlijke grootboekrekeningen te worden gecreëerd waarop de omzet van de afvalstoffen wordt geregistreerd.
    - Welke hoeveelheid afvalstoffen (financieel gezien) door het bedrijf is ontvangen. Hiertoe dienen zowel hoeveelheden als de opbrengsten per afvalstof in de administratie te worden opgenomen. In de administratie moeten zowel hoeveelheden als opbrengsten worden getotaliseerd.
    - Welke afvalstoffen (aard en samenstelling) door het bedrijf afgegeven zijn. Hiertoe dienen voor de verschillende afvalstoffen afzonderlijke grootboekrekeningen te worden gecreëerd waarop de omzet van de afvalstoffen wordt geregistreerd.
    - Hoeveel de voorraad afvalstoffen bedraagt (deze betreft de voorraad welke eigendom is van het bedrijf dan wel voor rekening van het bedrijf nog verwerkt moet worden. De voorraad kan zich zowel op eigen als op locatie van derden bevinden) en op welke locaties deze voorraad zich bevindt (tank 123, depot, vak a, etc.).
    - Hoeveel de omzet, de kostprijs en de brutowinstmarge bedraagt voor het verwerken van de afvalstoffen. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden in de verschillende soorten afvalstoffen danwel de door het bedrijf onderscheiden be- en verwerkingsroutes.
    - Op welk tijdstip de afvalstoffen in be- of verwerking zijn genomen.
  - De subadministratie voorraden dient integraal onderdeel te zijn van de financiële administratie. Het totaal van deze subadministratie (qua geldwaarde) dient overeen te komen met het saldo van de grootboekrekeningen voorraden in de financiële administratie. In de subadministratie en financiële administratie dienen bij voorkeur alle fysieke voorraadlocaties te zijn opgenomen.
  - De mutaties tussen de verschillende voorraadlocaties dienen in de financiële administratie geregistreerd te worden.
  - De financiële administratie moet zodanig ingericht zijn dat per deelproces (kritische activiteiten) een stromenbalans (beginvoorraad + inkomende – eindvoorraad = uitgaande stromen) kan worden opgesteld dan wel de intern opgesteld stromenbalans op een efficiënte en eenvoudige wijze op juistheid en volledigheid kan worden gecontroleerd door de toezichthouder.
  - In een handboek financiële verslaggeving dient beschreven te zijn welke waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen het bedrijf hanteert ten aanzien van de ontvangst, bewerking, afvoer en voorraadhouden van afvalstoffen.

- In de AO/IC dient beschreven te zijn hoe het financiële proces m.b.t. afvalstoffen is vormgegeven en welke interne beheersingsmaatregelen (AO/IC) het bedrijf heeft getroffen om een juiste, tijdige en volledige verantwoording in de financiële administratie te bewerkstelligen.
  - Indien voor de operationele bedrijfsvoering gebruik wordt gemaakt van verschillende geautomatiseerde systemen dienen de volgende eisen gesteld te worden:
    - Beschrijving van de geautomatiseerde systemen en de onderlinge relaties tussen de deelsystemen.
    - Indien de systemen onderling gekoppeld zijn, dient periodiek te worden vastgesteld dat koppeling ook juist werkt (oftewel zijn alle verzonden mutaties door systeem A ook ontvangen door systeem B. Dit hoeft per definitie niet altijd het geval te zijn).
    - Periodiek (kwartaal, maandelijks, of wekelijks) dienen de cijfermatige verbanden die m.b.t. de geld- en goederenbeweging bestaan respectievelijk onderkend kunnen worden tussen de verschillende deelsystemen, schriftelijk vastgesteld te worden. Verschillen dienen nader geanalyseerd te worden.
6. Een sluitend verband dient te bestaan tussen goederenadministratie en financiële administratie.
  7. Van alle inkomende en uitgaande partijen moeten de volgende gegevens worden vastgelegd:
    - a) opdrachtnummer (toegekend door de planning in de (voor)acceptatiefase);
    - b) ontdoener (naam, adres, woonplaats, relatienummer);
    - c) aard, samenstelling en stofcode;
    - d) proces van herkomst;
    - e) gewicht;
    - f) tijdstip aanlevering of afvoer;
    - g) initiële locatiecode;
    - h) indien van toepassing: voorgenomen route van opslag, be-/verwerking of verwijdering;
    - i) indien van toepassing: afgifte aan het proces van bewerking, verwerking of verwijdering (registratie in verwerkingsdossier);
    - j) indien van toepassing: ontvangsten uit het proces van bewerking, verwerking of verwijdering;
    - k) afgifte aan bewerkers, verwerkers of vernietigers (naam, adres, woonplaats, relatienummer).
  8. Ten aanzien van het acceptatiebeleid moeten de volgende zaken worden vastgelegd:
    - a) aard, herkomst en samenstelling van het afval;
    - b) uitgevoerde onderzoeken gedurende de acceptatie;
    - c) gemaakte keuzes tijdens de acceptatie;
    - d) de beoogde eindbestemming van de reststoffen;
    - e) afwijkingen van gemaakte keuzes;
    - f) de gehanteerde functiescheiding;
    - g) met de klant gemaakte afspraken.
  9. Ten aanzien van het verwerkingsbeleid moeten de volgende zaken worden vastgelegd:
    - a) uitgevoerde onderzoeken gedurende de be-/verwerking of verwijdering;
    - b) gemaakte keuzes tijdens de be-/verwerking of verwijdering;
    - c) tijdstip waarop de afvalstof in het be-/verwerkingsproces is gebracht;
    - d) per route de hoeveelheden be-/verwerkte of vernietigde (grond)stoffen en/of afvalstoffen;
    - e) per route de hoeveelheden van de diverse (rest)stoffen die bij de be-/verwerking of verwijdering vrijkomen;
    - f) de eindbestemming van de reststoffen;
    - g) afwijkingen van tijdens het acceptatieonderzoek gemaakte keuzes;
    - h) de gehanteerde functiescheiding;
    - i) met de klant gemaakte afspraken.
  10. Ten aanzien van de op- of overslag van afvalstoffen moeten de volgende zaken worden vastgelegd:
    - a) het gebruikte materiaal bij ompakken en eventuele hulpstoffen;

- b) de exacte positie van de goederen.
11. Van alle geweigerde partijen afvalstoffen moeten in ieder geval de volgende gegevens worden geregistreerd:
- a) naam, adres en woonplaats ontdoener;
  - b) naam, adres en woonplaats transporteur;
  - c) locatie van herkomst;
  - d) datum van ontvangst;
  - e) de hoeveelheid (tonnen);
  - f) omschrijving aard en samenstelling;
  - g) afvalstoffencode;
  - h) reden van weigering;
  - i) naam, adres, woonplaats geadresseerde van aangeboden partijen die geweigerd zijn.

D Interne Controle

Een beschrijving van de activiteiten met betrekking tot de interne controle van de werkprocessen. Essentiële controles zijn in dit verband:

1. controleren dat de registratie van afvalstoffen correct heeft plaatsgevonden;
2. periodiek in de goederen- en de financiële administratie per afvalstof balansen opstellen voor de hoofd- en deelprocessen tussen enerzijds beginvoorraad + ontvangen (afval)stoffen + additieven en anderzijds eindvoorraad + afgifte (afval)stoffen + lozingen + emissies), waarbij de verschillen moeten worden geanalyseerd. Per balans moet de foutenmarge worden vermeld;
3. periodiek controleren of de fysieke voorraad afvalstoffen, de voorraad volgens de goederenadministratie en de voorraad volgens de financiële administratie overeenkomen;
4. controleren van de juistheid van metingen en van de registratie van metingen;
5. controleren dat tijdige en volledige melding van ontvangen en afgegeven afvalstoffen heeft plaatsgevonden;
6. controleren dat afwijkingen van A&V-beleid onder de juiste autorisatie zijn uitgevoerd;
7. controleren dat mutaties van bestanden onder de juiste autorisatie zijn uitgevoerd;
8. calibratie van de meetapparatuur.

E monitoring

Een beschrijving van de monitoringsactiviteiten met betrekking tot de realisatie van doelstellingen, de naleving van het A&V-beleid, de toereikendheid van interne beheersingsmaatregelen en de naleving van interne procedures en richtlijnen.

Bijlage X   Verhouding Wvo en Wm

Inleiding

Op de be-/verwerking van afvalwaterstromen tot een loosbaar product is zowel het vergunningenregime van de Wm als de Wvo van toepassing. Voor de vergunningverlening voor de be-/verwerking van waterige afvalstoffen of waterige fracties wordt een doelmatigheidstoetsing uitgevoerd op grond van de Wm, waarbij de hoogwaardigheid van verwerking wordt getoetst. Op grond van deze toetsing wordt voor de verwerking van de waterige fractie van een groot aantal afvalstoffen als meest doelmatige verwerking aangemerkt: biologische zuivering van het afvalwater gevolgd door lozing. Of de lozing acceptabel is gezien de noodzakelijke bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit en de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken moet op grond van de Wvo worden beoordeeld. Binnen de kaders van de Wvo moet bij het beoordelen van de lozing net als in de Wm een bepaalde voorkeursvolgorde worden gehanteerd. Hier ligt derhalve een relatie tussen de beoordeling van de verwerking van afvalstoffen op grond van de Wm en de beoordeling van de verwerking van de waterfractie op grond van de Wvo. Om een goede inhoudelijke en procedurele afstemming te laten plaatsvinden, is een coördinatieregeling opgenomen in beide wetten. Het Wm-bevoegd gezag dient bij de beoordeling van een vergunningaanvraag rekening te houden met de eisen die door de waterkwaliteitsbeheerder worden gesteld en vice versa; op grond van de artikelen 14.3 van de Wm en 7b van de Wvo moeten zowel het Wvo- als het Wm-bevoegd gezag immers rekening houden met de onderlinge samenhang tussen de aanvragen en de samenhang tussen de beschikkingen op deze aanvragen. In dit hoofdstuk wordt de begrenzing en samenhang, afstemming en coördinatie van de Wvo en de Wm uitgewerkt.

Wet verontreiniging oppervlaktewateren

Het doel van de Wvo is het tegengaan en het voorkomen van verontreiniging van oppervlaktewateren met het oog op de verschillende functies die deze wateren in onze samenleving vervullen. Op grond van de Wvo geldt een algemeen verbod om zonder vergunning afvalstoffen, verontreinigende en/of schadelijke stoffen, in welke vorm ook, in het oppervlaktewater te brengen. De waterkwaliteitsbeheerders hebben de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en voor de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken. Vanuit deze achtergrond dienen in een Wvo-vergunning eisen te worden opgenomen met betrekking tot de kwaliteit van het te lozen afvalwater en ter bescherming van de doelmatige werking van het betrokken zuiveringstechnisch werk.

Uit jurisprudentie blijkt dat het verbinden van voorschriften aan een Wvo-vergunning noodzakelijk moet zijn uit het oogpunt van de bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewater dan wel ter bescherming van de doelmatige werking van het zuiveringstechnische werk c.q. de RWZI. De Wvo-vergunningvoorschriften worden opgenomen om:

- de kwaliteit van het effluent of van gezuiverde deelstromen vast te leggen. Deze voorschriften kunnen betrekking hebben op:
  1. het effluent;
  2. deelstromen die zijn behandeld. Om te voorkomen dat bijvoorbeeld “zwarte lijst”-stoffen na behandeling worden verdund, kunnen eisen worden opgenomen voor de behandelde deelstromen.
  3. afvalwater dat rechtstreeks (onbehandeld) wordt geloosd op het oppervlaktewater, zoals de lozing van koelwater met additieven of met een verhoogde temperatuur.
- onderzoeksverplichtingen op te leggen teneinde de effluentkwaliteit in de toekomst te verbeteren;
- de verplichting aanvullende zuiveringstechnieken te realiseren teneinde binnen een bepaalde termijn aan de effluenteisen te kunnen voldoen;

- rapportage- en registratieverplichtingen op te leggen om de effluenteisen te controleren of om te controleren op de aanwezigheid van milieubezwaarlijke stoffen die mogelijkterwijs in het afvalwater voorkomen maar niet in de aanvraag zijn vermeld;
- overige voorschriften op te leggen die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit of de bescherming van de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken c.q. de RWZI (bijv. instructies van het personeel);
- concreet aan te geven op welke activiteiten de vergunning toeziet (bij een onduidelijke aanvraag of gedeeltelijke weigering).

De verwerkingsprocedures en de administratieve borging van het verwerkingsbeleid dienen in de Wvo-vergunningaanvraag te worden opgenomen. Door het koppelen van de aanvraag aan de vergunning dient de vergunninghouder zich aan het gestelde in (dat deel van) de aanvraag te houden. Daarmee is de aanvraag in feite een kader waarbinnen de vergunningaanvrager moet werken en waarop gehandhaafd kan worden. Bovendien dient in de voorschriften te worden opgenomen dat wijziging van het A&V en AO/IC ter beoordeling moeten worden voorgelegd aan het bevoegd gezag ingevolge de Wvo. Wijziging van de be-/verwerking en de verwerkingscriteria kunnen immers van invloed zijn op de effluentcriteria en de uitgevoerde beoordeling. Omdat wijzigingen in het A&V-beleid zowel voor de doelmatige verwerking als voor een effectieve zuivering van belang zijn, is ervoor gekozen goedkeuring te laten verlenen door het Wm- en Wvo-bevoegd gezag waarbij afstemming noodzakelijk is. Dit geldt ook voor de AO/IC.

Wet milieubeheer

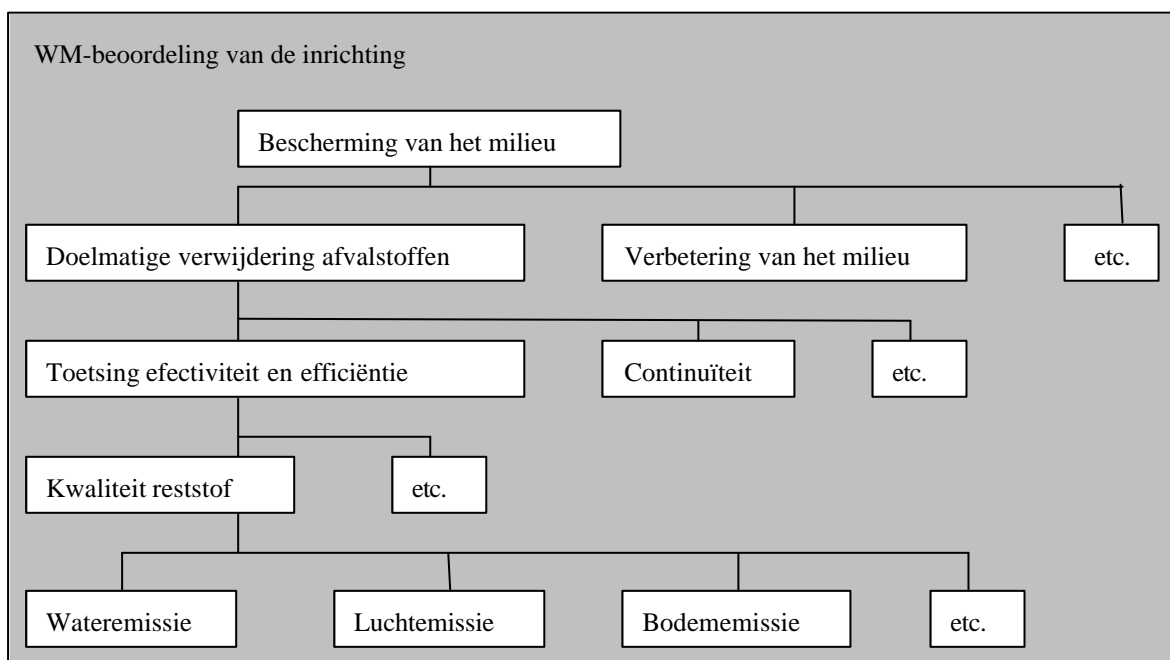
Het bevoegd gezag dient bij de beslissing op een aanvraag om een vergunning ingevolge de Wm op grond van artikel 8.8 van de Wm alle gevolgen voor het milieu te betrekken die de inrichting kan veroorzaken. Dit houdt onder andere in dat bij de beoordeling de emissies naar bodem, water en lucht moeten worden betrokken, maar ook het zuinig gebruik van energie en grondstoffen en of de afvalstoffen op een doelmatige wijze worden verwijderd. Op grond van de Wm dient derhalve een integrale beoordeling te worden gemaakt van de gevolgen van de inrichting in het belang van de bescherming van het milieu. Voor inrichtingen waarin afvalstoffen - al dan niet van buiten de inrichting afkomstig - worden verwijderd, dient naast een beoordeling op milieu-effecten tevens een beoordeling ten aanzien van doelmatige verwijdering van de afvalstoffen (aspect van de gevolgen voor het milieu) te worden uitgevoerd. De doelmatigheidsbeoordeling betreft onder meer toetsing op effectiviteit en efficiëntie van de verwijdering. De reststoffen maken een essentieel onderdeel uit van de beoordeling van de effectiviteit en efficiëntie van een verwijderingsproces. In die zin is ook de kwaliteit van de reststof afvalwater een aspect dat onderdeel uitmaakt van de doelmatigheidsbeoordeling.

Op grond van de doelmatigheidsbeoordeling kan het Wm-bevoegd gezag besluiten de vergunning voor een bepaalde activiteit te weigeren, bijvoorbeeld omdat zij de verwijdering d.m.v. een andere techniek doelmatiger acht. Een gevolg van de weigering (die gebaseerd is op een afweging van de integrale milieu-aspecten) kan zijn dat een bepaalde emissie naar een specifiek milieucompartiment (lozing) niet wordt toegestaan. Het bevoegd gezag ingevolge de Wm stelt in dat geval geen regels omtrent de kwaliteit van het afvalwater dat de inrichting verlaat, maar beoordeelt aan de hand van de vergunningaanvraag (o.a. de kwaliteit van de ingaande afvalstoffen, de wijze van be-/verwerking en de kwaliteit van de reststoffen) of het beoogde verwerkingsproces (dat een afvalwaterzuiveringsinstallatie kan omvatten) doelmatig is voor de betreffende afvalstoffen.

De Wm regelt ook de indirecte lozingen, indien deze lozingen niet Wvo-vergunningplichtig zijn. Dit betekent dat het Wm-bevoegd gezag deze indirecte lozing moet toetsen ten behoeve van de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit en de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken. Als vergunningvoorschriften voor de regulering van de indirecte lozing wordt veelal de vangnetbepaling gebruikt. In deze bepaling is de bescherming van het oppervlaktewater, van de zuiveringstechnische werken (RWZI) en van het openbaar riool algemeen verwoord. De vangnetbepaling geldt voor de totale afvalwaterstroom die wordt geloosd vanaf de bedrijfsriolering.

De Wm-vergunningvoorschriften richten zich in de eerste plaats op de verbetering van het milieu, in de tweede plaats op de indirecte lozing van afvalwaterstromen (indien van toepassing) en op de derde plaats op de doelmatigheid (indien het gaat om afvalverwerkende bedrijven). De eerste categorie vergunningvoorschriften heeft, afhankelijk van de door het bedrijf uitgevoerde activiteiten, betrekking op bodem, lucht, afvalwater, externe veiligheid, geluid, trillingen, licht, energie, grond- en afvalstoffen, milieuzorg en milieuzonering. Voor een afvalwaterzuiveringsinstallatie die loost op het oppervlaktewater worden bijvoorbeeld voorschriften opgenomen die betrekking hebben op stankpreventie voor de biologische zuiveringsinstallatie, een goede werking van de riolering, een zodanige wijze van opslag en werking van de inrichting dat bodemverontreiniging wordt voorkomen, een beperking van de emissies naar de lucht en van geluidhinder, het voorkomen van brand, een goed onderhoud van installaties en het beperken van het energieverbruik, verkeer en vervoer. De voorschriften die in het kader van de doelmatige werking aan de Wm-vergunning worden verbonden hebben onder meer betrekking op de acceptatieprocedure, de wijze van administratie en rapportage, het gescheiden houden van afvalstoffen, de sturing van afvalstoffen en het rapporteren bij stagnatie.

Figuur 1: Wm-beoordeling van een inrichting

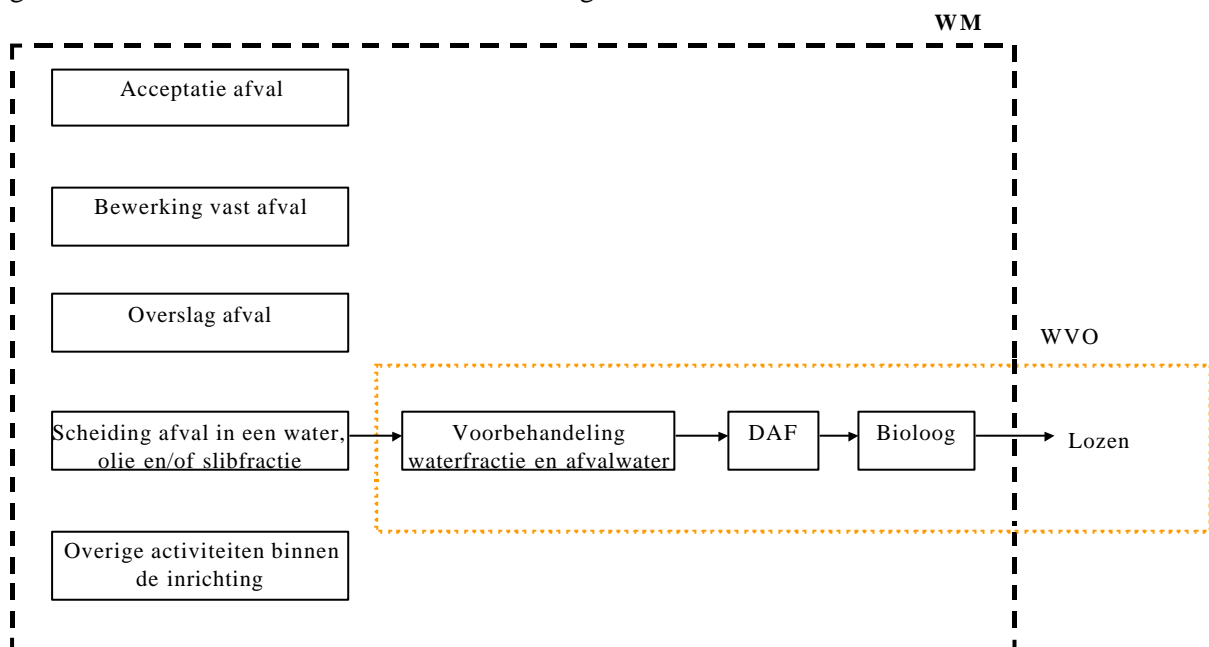

Het A&V en het AO/IC dienen in de Wm-vergunningaanvraag te worden opgenomen. Deze aanvraag moet op grond van het Ivb immers toereikende informatie bevatten over de procedures van acceptatie en controle van de inkomende afvalstoffen en de wijze waarop de afvalstoffen worden geregistreerd.

Verhouding van de Wvo en de Wm

Deze paragraaf richt zich op de beoordeling van de verwerking van een afvalstof tot een loosbaar product, waarbij de lozing onder het regiem van de Wvo valt.

Het bevoegd gezag ingevolge de Wvo en de Wm beoordelen beiden de be-/verwerking van de afvalwaterstromen, maar vanuit een ander perspectief en met een ander toetsingskader. Het Wvo-bevoegd gezag toetst of de gevraagde wijze van be-/verwerking de stand der techniek betreft die resulteert in een acceptabele lozing, dan wel of de lozing op grond van de waterkwaliteitsaanpak toelaatbaar is. Het Wm-bevoegd gezag toetst of de milieu-effecten van de gevraagde wijze van be-/verwerking acceptabel zijn. Het Wvo-bevoegd gezag legt de kwaliteit van het te lozen afvalwater vast in de vergunning. Het Wm-bevoegd gezag doet dit niet, maar de kwaliteit van het te lozen afvalwater is wel een in de vergunningaanvraag vastgelegd gegeven waarbinnen het bedrijf dient te werken. De Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak heeft het voorgaande omschreven als: het Wvo-bevoegd gezag toetst de doelmatigheid van de lozing en het Wm-bevoegd gezag toetst de doelmatigheid van de verwijdering van het afvalwater door de inrichting. Dit betekent dat in beide aanvragen, Wm en Wvo, een duidelijke omschrijving dient te zijn opgenomen voor de toegepaste zuiveringsmethode en het gehanteerde A&V en AO/IC teneinde de aanvragen te kunnen beoordelen.

Figuur 2: Verhouding van de Wvo en de Wm

De wijze van zuivering van de afvalwaterstromen moet in zowel de Wvo- als de Wm-vergunningaanvraag zijn beschreven. Dit geldt eveneens voor het A&V en het AO/IC.

De mate van gedetailleerdheid waarmee deze gegevens in de Wvo- en Wm-vergunningaanvragen moet worden opgenomen is verschillend en afhankelijk van de van toepassing zijnde besluiten (Uitvoeringsbesluit Verontreiniging rijkswateren en het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer). Bij de beoordeling van met name het A&V dient inhoudelijke afstemming plaats te vinden tussen het Wvo- en Wm-bevoegd gezag. Bij de Wvo-beoordeling is de kwaliteit van het te lozen afvalwater immers direct afhankelijk van de samenstelling van het te verwerken afvalwater en de toegepaste zuiveringsmethoden c.q. de gehanteerde acceptatie- en verwerkingscriteria. Bij de Wm-beoordeling zijn de milieu-effecten direct gerelateerd aan de samenstelling van de te verwerken afvalstoffen en toegepaste zuiveringsmethoden c.q. gehanteerde acceptatie- en verwerkingscriteria. Voor afvalverwerkende bedrijven is het van belang dat maximaal gebruik wordt gemaakt van de coördinatie-regeling. Hoe wordt omgegaan met de procedures met betrekking tot AO/IC en A&V-beleid is nader uitgewerkt in de voorschriften.

Afstemming tussen de Wvo en de Wm

Om een goede inhoudelijke en procedurele afstemming te laten plaatsvinden, is een coördinatieregeling opgenomen in beide wetten. Het Wm-bevoegd gezag dient bij de beoordeling van een vergunningaanvraag rekening te houden met de eisen die door de waterkwaliteitsbeheerder worden gesteld en vice versa. Coördinatie is in principe bij iedere oprichtingsvergunning of verandering van een Wm- of Wvo-vergunning verplicht. Indien tijdens het vooroverleg of na het indienen van de vergunningaanvraag wordt geconstateerd dat de “andere” vergunning niet hoeft te worden gewijzigd, is verdere coördinatie niet nodig.

Bij de afstemming kunnen zich twee problemen voordoen:

1. Op grond van de Wm kunnen meer activiteiten worden toegestaan dan op grond van de Wvo. In dit geval moet de verwerking of externe afvoer van de betreffende afvalstoffen in de Wm-vergunning worden geregeld zodat geen lozing kan optreden. Een andere mogelijkheid is dat via een voorbehandeling aan de Wvo-eisen wordt voldaan.
2. Op grond van de Wvo kunnen meer activiteiten worden toegestaan dan op grond van de Wm. In dit geval dienen de betreffende afvalstoffen uitgesloten te worden van verwerking in (een deel van) de afvalwaterzuiveringsinstallatie.

De inhoudelijke afstemming is noodzakelijk ten aanzien van de formulering van de verwerkingscriteria en het functioneren van de waterzuiveringsinstallatie. Zowel het Wm- als het Wvo-bevoegd gezag kunnen handhavend optreden ten aanzien van deze aspecten. De verwerkingscriteria, het door een bedrijf toegepaste zuiveringsproces en de effluentcriteria zijn direct van elkaar afhankelijk. Wijziging van de verwerkingscriteria of het toegepaste zuiveringsproces heeft consequenties voor de effluentcriteria. Het Wvo-bevoegd gezag dient bij de handhaving van de in de vergunningvoorschriften vastgelegde effluentcriteria dan ook tevens de verwerkingscriteria en de het toegepaste zuiveringsproces te controleren. In de praktijk richt de handhaving van het Wm-bevoegd gezag zich meer op de acceptatiecriteria dan op de verwerkingscriteria van de waterzuiveringsinstallatie. Om pragmatische redenen wordt voorgesteld deze werkwijze voort te zetten.

Dit betekent dus concreet dat het Wvo-bevoegd gezag de verwerkingscriteria, de goede werking van de waterzuiveringsinstallatie en de effluentcriteria controleert en het Wm-bevoegd gezag de acceptatiecriteria en de hinderaspecten van de waterzuiveringsinstallatie. Dit neemt overigens niet weg dat beide verantwoordelijk en bevoegd zijn voor deze zaken en hierop dus kunnen worden aangesproken.

Bijlage XI Risicomodel ten behoeve van toezicht

In deze bijlage is een voorbeeld gegeven van de uitwerking van een risicomodel. Weergegeven is één onderdeel van de bedrijfsactiviteiten. Volledige uitwerking dient over alle onderdelen te gaan.

Linkerzijde tabel

EFFECT

In deze kolom worden de effecten naar het milieu aangegeven per opgenomen risico binnen het bedrijf.
Risico = kans x effect.

De onderscheiden effecten zijn:

B: emissie naar de bodem;

L: emissie naar de lucht;

I: illegale externe verwijdering;

Toelichting: illegale afvoer van afval uit de inrichting naar andere inrichtingen in Nederland of buiten Nederland.

W: verkeerde lozing naar het oppervlaktewater;

O: ondoelmatige verwerking in het kader van de voorkeursvolgorde artikel 10.1 Wm.

Toelichting: de doelmatigheid op basis van de voorkeursvolgorde artikel 10.1 Wm wordt getoetst voorafgaand aan de bewerking/verwerking. Als de efficiëntie van een bewerkingsstap te wensen overlaat, is het milieurendement laag en de bewerking achteraf niet efficiënt geweest.

ACTIVITEIT/AFDELING EN RISICO'S BINNEN HET BEDRIJF

In de tabel zijn per activiteit/afdeling binnen het bedrijf risico's (meestal handelingen) aangegeven. Deze risico's kunnen, afhankelijk van de kans, bepaalde effecten veroorzaken naar het milieu. *Er is per effect een waarde gegeven aan het initieel op potentieel risico. Er is overeengekomen dat dit hoog is.*

RESTERENDE KANS

Bij resterende kans (per effect) aangegeven:

Groot - Middelmattig - Klein - Geen.

De kans op een effect kan klein zijn, maar het effect zelf kan groot zijn. En andersom.

RESTEREND RISICO

Bij de kolom resterend risico (kans x effect) wordt het resterend risico (per effect) aangegeven:

Groot - Middelmattig - Klein - Geen.

Het moge duidelijk zijn dat hoe groter het resterend risico is, hoe groter de handhavingsinspanning moet/kan zijn.

Rechterzijde tabel

CIJFERBEOODELING/VERBANDCONTROLES

Aan de hand van een cijferbeoordeling kan men komen tot een verbandscontrole.

(Voorbeeld van een cijferbeoordeling: verbruikte flocculatiemiddelen ten opzichte van de bedrijfsuren DAF). Verbandscontrole: controle van het verband tussen verschillende stappen die elk onderdeel uitmaken van het be-/verwerkingsproces.

DEELWAARNEMINGEN/LIJNCONTROLES

Voor het aangeven van de frequentie van verbandscontrole en deelwaarnemingen geldt het volgende:

S = steekproefgewijze controle (1x per jaar)

D = diepgaande controle (geen frequentie)

R = regelmatige controle (1x per week/maand/kwartaal)

Geen = geen controle

In de “Ondersteuning inzake toezichhoudende functies” van C&L staan voor de acquisitie t/m de verwerking c.q. afvoer van afval goede suggesties voor de uitvoering van lijncontroles.

Tabel bijlage X: risicomodel ten behoeve van toezicht

effect	Activiteit/ Afdeling	Risico's binnen het bedrijf	Te nemen optimale maatregelen	Door bedrijf genomen maatregelen	Interne procedures (aanwezig- heid)	Werking en borging proce- dures door bedrijf	Resterend e kans	Resterend risico (kans x effect)	Cijferbeoordeling Verbands- controles	Deelwaarnemingen Lijncontroles	Aanbevelingen
	Interne verwerking										
I W O	A-STRAAT + O-STRAAT Algemeen	verkeerde lossing vanuit acc.tanks of rechtstreeks uit transportmiddel	eenduidige en volledige werk-instructies	ABD- formulier logboek productie	onbekend	onbekend	I groot W middelmating O klein	I groot W middelmating O klein	I W O .tankstandenboek .ABD formulier .logboek productie .weegegevens	I W O .tankstandenboek .ABD .formulier .logboek- productie .weegegevens	navragen controle procedures en monitoring
I W O		verkeerde oplijning leidingen verkeerde oplijning tanks	dedicated leidingen goede instructies kleurcodering identificatie gebruik vaste aansluitingen/ leidingen	instructies	eigen audits	eigen audits	I W O gebruik flexibele leidingen	I W O .tankstandenboek .logboek	I W O .tankstandenboek .logboekproductie .fysieke inspecties	opvragen instructies en resultaten audits	

effect	Activiteit/ Afdeling	Risico's binnen het bedrijf	Te nemen optimale maatregelen	Door bedrijf genomen maatregelen	Interne procedures (aanwezig- heid)	Werking en borging proce- dures door bedrijf	Resterend e kans	Resterend risico (kans x effect)	Cijferbeoordeli ng Verbands- controles	Deelwaar- nemingen Lijncontroles	Aanbevelinge n
B L I W O		vulgraad tanks	geautomatiseer de bewaking met alar- mering/ beveiliging	alarmering op tanks instructies	ja	ja	B L I W O	B groot L midelmatig I W O	B 6/j L I W O .tankstandenboek .stromenbalans .tankstanden vs. stromenbalans	B 6/j L I W O .massabalans .tankstandenboek	opvragen instructies en werking alarme- ring

Een deel van het totale risicoprofiel is opgenomen in deze tabel. De tabel omvat interne omgevingsfactoren. Hieraan moet nog worden toegevoegd de externe risicofactoren van het bedrijf. Het totale risicoprofiel wordt bepaald door de onderliggende tabel plus de volgende factoren: Strategie en markt; organisatiestructuur; administratieve organisatie en interne controle; bedrijfseconomische aspecten; gelieerde ondernemingen.